

ചരിത്രതത്വം.

എ. ഗോപാലമേനോൻ എം. എ., ബി. കാർ.

പ്രകാശകൻ,

തോമസ്‌പോൾ ബി. എ.

വിദ്യാവിലാസം പ്രസിദ്ധീകരണാല,

തിരുവനന്തപുരം.

വി. വി. പ്രസ്സ്—കൊല്ലം.

—:൪:—

ചരിത്ര തത്വം .

൧. കൈസരുടെ പൂർവ്വികം.

ഭാര്യവശാൽ വിജയപുണ്യമായി പത്മവസാനിച്ച ലോകമഹാ സമരത്തിന്റെ പ്രേഷകനായി നിന്ന വിദ്യം ഹോമൻസോളൺ എന്നു പേരായ ജർമ്മൻ കൈസരെപ്പറ്റി കേട്ടിട്ടില്ലാത്തവർ ഇനി ഒരു തലമുറയ്ക്കു ലോകത്തെങ്ങും ഉണ്ടായിരിക്കയില്ലെന്നു നിശ്ചയം തന്നെ. അന്നന്തകോടി ധനം പുകയായും പൊടിയായും നശിപ്പിച്ചതും അന്നവധി ലക്ഷം ജനങ്ങൾക്കു ജീവഹാനി വരുത്തിയതും കൈസരുടെ ഉൾമടത്തിന്റെ പ്രത്യക്ഷലക്ഷണമായിക്കണ്ടതിനും പുറമെ, ലോക മൊട്ടുക്കുള്ള വാണിജ്യാദി വ്യവസായങ്ങളുടെ നീക്കപോക്കുകൾ കൊണ്ടു വന്നിട്ടുള്ള അലച്ചിലും ദാരിദ്ര്യവും ഇന്നും ഏറെക്കുറെ എല്ലായിടത്തും അനുഭവിച്ചു പോരുന്നുണ്ട്. എത്രയെത്ര കുടുംബങ്ങളാണ് ഉററവരുടേയും രക്ഷകന്മാക്കുടേയും അകാലവിധോഗംകൊണ്ടു നിത്യതയ്ക്കു വലഞ്ഞും സ്നേഹമർമ്മം ഭേദിച്ചും സങ്കടപ്പെടുന്നത്! ധാന്യദി, വിഭവങ്ങൾ പുറമേയും അന്നവധി സമ്പത്തുകൾ അന്തർഗതത്വംവെച്ചു ഐശ്വര്യലക്ഷ്യയുടെ കേളീരംഗമായി ശോഭിച്ചിരുന്ന എത്രായിരം ചതുരശ്രമൈൽ ഭൂമിയാണ് കുറുകനും കഴുകനും ആവാസമായി, മനുഷ്യരുടേയും മൃഗങ്ങളുടേയും അസ്ഥിക്കുട്ടങ്ങളും വീടുകളും യന്ത്രശാലകളും ഉടഞ്ഞു തകർന്ന മൺകുട്ടുകളും ലോഹപണ്ഡങ്ങളും കൊണ്ടു അലങ്കോലപ്പെട്ടു അവശേഷിച്ചിട്ടുള്ളതു! അനേകകാലത്തെ കലാപരിജ്ഞാനത്തിന്റെയും അന്നവധി മുതലിറക്കി സംസ്കരിച്ച വിജ്ഞാനത്തിന്റെയും ശാശ്വതഗാഢമായി പരിലസിച്ചിരുന്ന ശില്പശാലകൾ, കലാവേനങ്ങൾ, രത്നഹർമ്മ്യങ്ങൾ, ഗ്രന്ഥകോടികൾ ഇവ തിരിച്ചു കിട്ടാത്ത വിധത്തിൽ നഷ്ടമായിപ്പോയില്ല! നശപരക്രിയയ്ക്കു ഒരു വെട്ടിറങ്ങിയ ദാവാനലനെപ്പോലെ കത്തിക്കാളിപ്പരന്നെത്തിയ കൈസരുടെ ദുർമ്മുശക്തികൊണ്ടു പരതന്ത്രരായിത്തീർന്ന എത്രസമുദായങ്ങളാണ് അന്യായമായ ദുർമ്മോഹങ്ങളാൽ ക്ഷോഭിച്ചു, അശരണരായ ഭ്രാന്തവർഗ്ഗങ്ങളെ പീഡിപ്പിച്ചു അന്നന്തമായ ദുർബ്ബല്യം സമാകൃഷ്ടമായ മാനഹാനിയും അജ്ജിച്ചു സമുദായശൈഥില്യംകൊണ്ടു മുന്തിലത്തേതിപ്പും നികൃഷ്ടമായ ജീവിതത്തിന്നു സന്നദ്ധരാകേണ്ടിവന്നതു! ശാശ്വതമായ സുസ്ഥിതിക്കു മനുഷ്യസമുദായം സന്നിഹിതമായി എന്ന സ്ഥിരബോധത്തോടുകൂടി വർത്തിച്ചിരുന്ന മനസ്സെന്മയും

ഇപ്പോൾ എവിടെ? സമുദാനപരമായ ചതുക്കുകൊണ്ട് വഴിയ സൗഹൃദത്തെ പോഷിപ്പിക്കുകയും, നിത്യവൃത്തിക്ക് അത്യാന്തരപക്ഷിതമായ സാധനങ്ങൾപോലും അന്യോന്യം കൈമാറും ചെയ്ത് ഉപജീവിക്കുകയും, ദോഷവസ്തുക്കൾക്കു വശപ്പെടാത്ത ഭരണകേന്ദ്രങ്ങളുടെ മത്സരങ്ങൾ തന്നെയും ന്യായാനുസൃതമായി നിർദ്ദാക്ഷിണ്യമായ സമചിത്തതയോടെ വ്യവഹരിച്ചുതുടങ്ങണമെന്നുകൂടി ആശിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന മനുഷ്യലോകത്തിന്റെ പിടിപാട് ഭഗമായിപ്പോയത് ഏതൊരുകാലത്തു തീരിച്ചു കിട്ടുമെന്ന് ആർക്കറിയാം. അന്നിളകിയ കൊടുങ്കാറ്റിൽ വേരറു പതിച്ച വൃദ്ധന്മാർക്കു കോമ്പിൽ വേരോടി പൊടിച്ചുണ്ടാകുന്നതിന് എത്രകാലം വേണ്ടിവരും? പഴയ രാജകുടുംബങ്ങളുടെ രക്ഷയിൽ കഴിഞ്ഞിരുന്ന അനേകം സമുദായങ്ങൾ ഇതികുത്തപ്പുതാമൂലമായി ഉഴലുന്നതിനു നിവൃത്തിവരുത്തുവാൻ ഒരു സമാധാനകായ്കയാലോചനസഭയും ഡെൽറ്റപ്പെടുന്നില്ല. സ്വസ്ഥിതിയിലേക്കു തിരിച്ചുവന്നു വൻപന്മാർക്കുതന്നെ ഈ അലച്ചിലുകളുടേയും മർദ്ദപീഡകളുടേയും അനന്തരഫലം ഉണ്ടാകാതിരിക്കയില്ല. നാം ജീവിച്ചു പരിചയിച്ചിരുന്ന ലോകമല്ല ഇനിമേൽ നമുക്കു ദുഷ്ടമാകുന്നത്. പഴയലോകം ഇക്കഴിഞ്ഞ പ്രളയത്തിൽ നശിച്ചു; നാമെല്ലാം അതിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെട്ട പുരാതനവർഗ്ഗങ്ങളത്രെ.

പക്ഷെ, പരമ്പര തലുലത്തെ ദോഷാനുഭവത്തേയോ സ്വപ്രതീക്ഷയ്ക്കു വിപരീതമായ പരിണാമത്തേയോ വളരെ വച്ചുതാക്കിപ്പറഞ്ഞു വിലപിക്കുന്ന സ്വഭാവക്കാരാണ്. ഏതു പരീക്ഷയും തുടങ്ങുമ്പോൾ അതിലേക്കു വേണ്ടിവരുന്ന അലോചനത്തിന്റേയും ചെലവിന്റേയും ഭവിഷ്യത്തുകളുടേയും ഒരു മാതിരി മതിപ്പു ആർക്കും ഉണ്ടാകാതിരിക്കയില്ല. ഇതിനുള്ളിൽ ഒരു കലാപവും വിനാശവും സംഭവിക്കുമെന്ന് ഇരുകൂട്ടരും മുൻകൂട്ടി മനസ്സുകൊണ്ടു ഗണിച്ചിരുന്നില്ലെന്ന് വാദിക്കാവുന്നതല്ല. വിശേഷിച്ചും യുദ്ധം എന്നു പേരായ മഹാമാരി ലോകത്തുനിന്നും ഒഴിഞ്ഞുപോയിട്ടില്ലെന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെടത്തക്കവണ്ണം റഷ്യയും ജപ്പാനും തമ്മിലും, ബ്രിട്ടനും ബോവർമാരും തമ്മിലും, ബാൽക്കൻ രാജ്യങ്ങളും തുടർച്ചയും തമ്മിലും അതി മോഹമായ ശത്രുക്കൾ നടന്നത് ഈ ഇരുപതാം ശതാബ്ദത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തിനു ശേഷം തന്നെയാണ്. പരിഷ്കൃതസമുദായങ്ങൾ തമ്മിൽ ഇതുപോലെ ശത്രു ഉണ്ടാകയില്ലെന്നൊ, ഉണ്ടായാൽ തന്നെയും സുഭദ്രാഹരണത്തിനു ശേഷം അജ്ഞാനനും യാദവന്മാരും ചെയ്തപോലെ കൊലയില്ലാതെ യുദ്ധം നടത്തി ഇരുകൂട്ടരുടേയും മാനം രക്ഷിച്ചു ഒരുങ്ങുവാൻ സാധിക്കുമെന്നൊ, ആർക്കും ഒരു തെറ്റിദ്ധാരണയ്ക്കു അവകാശം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഭൂമിയിലും ജലത്തിലും മാത്രമല്ല, ഭൂമിവിട്ടുയരത്തിലും

ജലത്തിനടിയിലും കൂടി സഞ്ചരിച്ച യുദ്ധം ചെയ്യുവാനുള്ള ഒരു സമ്പ്രദായങ്ങൾ നടപ്പിൽ വരുത്തുകയും, സമാധാന രക്ഷയ്ക്കു നോവിച്ചു മുതലെടുപ്പിൽ ഗണ്യമായ ഒരു പങ്കു ചെലവാക്കി യുദ്ധസാമഗ്രികൾ സജ്ജീകരിക്കുകയും, ഒന്നിനൊന്നു കിടപിടിച്ചും ചിലപ്പോൾ ഒരു രാജ്യക്കാർ രണ്ടും മൂന്നും രാജ്യക്കാർക്കൊപ്പം ശക്തി ഗുണിച്ചും മത്സരിച്ചു പോരികയും ചെയ്തിരുന്ന ഇക്കാലത്തുതന്നെ യുദ്ധം നാമാവശേഷമായിത്തീരുകയും ആരെങ്കിലും അന്ധാളിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണ്. സാമ്രാജ്യപ്രാപ്തിയും, വാണിജ്യസമൃദ്ധിയും യുദ്ധസന്നദ്ധതയും ഉള്ളവരായി മഹാച്ഛക്രികൾ എന്നു ഗണിച്ചിരുന്ന രാജ്യക്കാർ പോലും കണ്ണിമക്കാതെ ഓരോരുത്തരുടേയും അഭ്യുദയത്തിൽ സ്പർദ്ധയോടുകൂടി പെരുമാറിപ്പോന്നതുതന്നെയാണു് യൂറോപ്പിന്റെ എന്നല്ല ഭൂലോകമൊട്ടുക്കുള്ള ചരിത്രഗതിയിൽ ഒരു പ്രധാന ശക്തിയായി അടുത്തകാലത്തുതന്നെയും കണ്ടിരുന്നതു്. ഈ നടപടി ഭീമകാലത്തേക്കു നിലനിൽത്താമെന്നോ, ഇതിൽനിന്നും മോരമായ സമരത്തിനു സംഗതിയുണ്ടാകയില്ലെന്നോ ആരെങ്കിലും കരുതിയിരുന്നെങ്കിൽ ഓരോ സമുദായക്കാർ തമ്മിൽ അടുത്തുകൂടി രണ്ടു സംഘങ്ങളായി കക്ഷിപിരിഞ്ഞു പോകയില്ലായിരുന്നു.

യുദ്ധം ഉണ്ടാകുകയില്ലെന്നു കാര്യവിവരമുള്ള ആരും കണക്കാക്കിയിരുന്നില്ല. യുദ്ധത്തിനു് എന്നും ഒരുക്കത്തോടുകൂടിയാണു് യൂറോപ്പിലെ എല്ലാ സമുദായങ്ങളും കഴിഞ്ഞിരുന്നതു്. യുദ്ധത്തിൽ നിന്നുണ്ടായേക്കാവുന്ന കഷ്ടനഷ്ടങ്ങൾ ഏറെക്കുറെ ഉൾമിക്കാൻ ശ്രേഷ്ഠിയില്ലാത്തവരും ആരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈ കഷ്ടനഷ്ടങ്ങളെ കരുതി എതിരാളിയുടെ മനോഗതം സാധിപ്പിച്ചു കൊടുക്കാമെന്നും ആരും അരനിമിഷം കരുതുകയുണ്ടായില്ല. ആരാക്കത്തമ്മിലായിരിക്കും യുദ്ധമുണ്ടാകുന്നതെന്നും എല്ലാവർക്കും അറിയാമായിരുന്നു. ഇത്രനാളത്തേയ്ക്കു നീണ്ടുനില്ക്കുമെന്നോ ഇതിനണ്ണം സമ്പ്രാപിയായിത്തീരുമെന്നോ ഇത്രത്തോളം ക്ഷീണിപ്പിക്കുമെന്നോ ആരും കരുതിയില്ലെന്നുള്ളു. ശാസ്ത്രകലകളിൽ അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടുപിടിച്ചതും, മനുഷ്യസംസ്കരണത്തിനും പോഷണത്തിനും വേണ്ടി മാത്രം പ്രയോഗിക്കേണ്ടതും ആയ അറിവുകളെ അതി നിഷ്ഠൂരമായ മനുഷ്യസംഹരണത്തിനുപയോഗിക്കുന്നതുള്ള നീചകൃത്യം പലർക്കും പുത്തരിയായിരുന്നുവെന്നു സമ്മതിക്കാം. പരിഷ്കൃത സമുദായങ്ങളുടെ അന്യോന്യതയെ ബന്ധിക്കുന്ന ഉടമ്പടികളും അവരുടെ നിഷ്ഠൂരതയെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനു സ്വയം സമ്മതിച്ചുനവദിച്ചിട്ടുള്ള നിബന്ധനകളും തുണിക്കരിക്കുന്നതിനുള്ള ധർമ്മവും ഒരു കൂട്ടർ ഉണ്ടായേക്ക

മെന്ത് എങ്ങനെ സംശയിക്കാം? സ്വയം യുദ്ധത്തിനു വഴികൊടുക്കാതിരിക്കുക മാത്രമല്ല, യുദ്ധത്തിനിടയാകുന്ന ഘട്ടങ്ങളിൽ അതിന്റെ വ്യാപ്തി അത്രയ്ക്കുപേക്ഷിതമായ സ്ഥാനങ്ങളിൽ കയ്യാക്കി നിൽക്കുന്നതിനുകൂടി, കടപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു വിശ്വസിച്ചിരുന്ന സമുദായ നേതാക്കൾ എങ്ങോ നടന്ന സംഭവത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി ആരെക്കയോ ശത്രുക്കളായിത്തീർത്തു തങ്ങളുടെ സ്വസ്ഥതയ്ക്കു ഹാനികരമെന്നു സങ്കല്പിച്ചു സ്വന്തവിരുദ്ധിയിലെ അലട്ടുവാൻ പുറപ്പെട്ടുവെന്നും, വെറുതെ നിന്നിരുന്ന മറ്റു രാജ്യക്കാരെക്കൂടിയും കാരണം പറഞ്ഞിരിക്കി അറാബ്‌ലാൻറിക്കു തീരത്തൊട്ടു ഇന്ത്യാമഹാസമുദ്രംവരെ കപ്പൽപ്പോലുള്ളവരുടെ നൃത്തരംഗമാക്കിത്തീർക്കുമെന്നു വിചാരിക്കുവാൻ ഇടയുണ്ടായിരുന്നില്ല. ലോകത്തിൽ സമാധാനവും ജ്ഞാനവും പരത്തി, അനാഥരും അസഹായരായ വർഗ്ഗക്കാരെ ഉയർത്തി, സ്വപ്നഗ്രന്ഥശാസ്ത്രവും ജീവിതസുഖവും പുലർത്തി, ബ്രിട്ടീഷുകാർ, ഫ്രാൻസുകാർ, അമേരിക്കക്കാർ, ജപ്പാൻ‌കാർ മുതലായ മറ്റു മഹാസമുദായങ്ങളെപ്പോലെ ദൈവായത്തമായ ഓജസ്സിനെ ന്യായമായ മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതിനു പകരം ആത്മപ്രേരണയും പരനിന്ദയും മുഴുത്തു ലോകാപവാദത്തെ നിസ്സാരമായിട്ടുണിച്ചു, ഏല്പാം തങ്ങൾക്കു വിനമയായാൽ മാത്രമേ ലോകത്തിനു നന്മ വരികയുള്ളുവെന്നും അതിനു ദൈവത്തിന്റെ അനുഗ്രഹസമുദ്ധിയും മനുഷ്യന്റെ പരിശ്രമത്താലുണ്ടാകാവുന്ന ബലപൈശ്ചല്യവും തങ്ങൾക്കു ഉള്ളുവെന്നും മടിച്ചു, ജ്ഞാനവിജ്ഞാനങ്ങളിൽ ഒന്നുതസ്ഥാനം അർഹിച്ചിരുന്ന ജെമ്മൻ വർഗ്ഗക്കാർ ഇറങ്ങിത്തരിരിക്കുമെന്നു ഉപദിക്കുവാൻ ഒരു ദിവ്യപക്ഷസ്തുതനെ വേണ്ടിയിരുന്നു. സാധുവർഗ്ഗങ്ങൾക്കു തുണചെയ്യുന്ന ഭാവത്തിൽ അവരെക്കൊണ്ടു മേൽക്കോയ്മയ്ക്കു എതിരായി യുദ്ധംചെയ്യിക്കു, പൂവസായുധോഷണത്തിനെന്നു നടിച്ചു അന്ത്യരാജ്യങ്ങളിൽ സ്വവർഗ്ഗക്കാരെ പ്രവേശിപ്പിച്ചു സമുദായരക്ഷയുടെ ഹൃദയമണ്ഡലം മനസ്സിലാക്കുകയും അവയുടെ നിയന്ത്രണശക്തികളെ കൈക്കലാക്കുകയും ചെയ്യുക, മറ്റുള്ളവരുടെ അധികാരസ്ഥലങ്ങളിൽ കൈകടത്തി മല്ലിട്ടു നിലുവാൻ ശ്രമിക്കുക, സ്വയം യുദ്ധോദ്യമങ്ങൾ തുടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അന്ത്യരുടെ മേൽ ആ പഴി ചുമത്തി ലോകരുടെ ശ്രദ്ധയെ മറുദിക്കിയിരിക്കു തിരിക്കുക ഇത്യാദിയായ കത്സിതനായങ്ങൾ ജെമ്മൻ ചക്രവർത്തി തുടന്നുവന്നതിന്റെ അന്ത്യസ്ഥാനം യുദ്ധംതുടങ്ങി കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോഴേ വഞ്ചിതരായ മറ്റു മഹാസമുദായങ്ങൾ ബോധിച്ചുള്ള ജെമ്മനിക്ക് ഇരുവശവും പ്രമദന്മാരായ ശത്രുക്കൾ ഉള്ളതുകൊണ്ടു ബലവത്തരമായ സൈന്യസാമഗ്രികൾ അത്യാപശ്ചമാണ്. ജെമ്മനിയുടെ വിദേശബന്ധങ്ങളും വാണിജ്യാപകാശങ്ങളും സംരക്ഷിക്കുന്നതിനു വല്ല

രായ ഒരു നാവികബലം കൂടാതെ കഴിയുകയില്ല. വ്യാപസായം ജീവിതമാഗ്ഗമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള 'പിതൃഭൂമി'ക്കു സമുദ്രവന്ധമുള്ള ഭാജ്യങ്ങളിൽ താൽപര്യവും, ബുദ്ധിമുട്ടും, തുടങ്ങി മുതലായ അയൽദേശങ്ങളിൽ പ്രവേശനവും സമാധാനപരമായജീവിതത്തിന് ഒഴിച്ചുകൂടാത്തതല്ല. ഇങ്ങനെയുള്ള ന്യായങ്ങൾകൊണ്ടാണ് ജെമ്മ്മാർ ഈ യുദ്ധത്തിനുള്ള ഓരോ ഒരുക്കങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കിവന്നത്. ജെമ്മ്മനിക്ക് യുദ്ധത്തിനു കാരണംകൊടുക്കാതെ നിഷ്പക്ഷിച്ചാൽ ഈ ഒരുക്കങ്ങൾകൊണ്ടു ദോഷമുണ്ടാകയില്ലെന്നു മറ്റു മഹാച്ഛക്തികൾ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. അതിനെ സംബന്ധിച്ചും ജെമ്മ്മനിയുടെ പ്രവൃത്തികൾകൊണ്ടു സ്വന്തകാര്യങ്ങൾക്കു വിപ്ലവപരമായതെ സൂക്ഷിക്കേണ്ടതിനെക്കുറിച്ചും ഇംഗ്ലണ്ടും ഫ്രാൻസും റഷ്യയും തമ്മിൽ സഖ്യംചെയ്തു കൂടിയായാലാകെ നടുത്തിരിക്കാണ്ടുമിരുന്നു. ഇങ്ങനെയിരിക്കുമ്പോഴാണ് അസ്ട്രിയാചക്രവർത്തിയുടെ മകനേയും മകന്റെ ഭാര്യയേയും സെവിയറാക്കരിൽ ഒരാളും വെടിൊച്ചുകൊന്നുവെന്ന കുറുപ്പത്തിനു, സെവിയറ ന്യായമായ എത്ര പ്രതിരോധവും ചെയ്താൽ ഒരുക്കമാണെന്നു കണ്ടിട്ടും, അസ്ട്രിയായെ വാശികയറി കൈസർ യുദ്ധത്തിനു പ്രേരിപ്പിച്ചത്. ശേഷംകൊതുങ്ങൾ സേവാദേശപോലെ ശരിപ്പെടുത്തുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു പിന്നിട്ട താമസം വേണ്ടിവന്നില്ല. സെവിയറയെ സഹായിപ്പാൻ ഒരുങ്ങിയ റഷ്യ തന്റെ രാജ്യത്തിന്റെ നേക്കാണ് സന്ദാഹം തുടരുന്നതെന്നു പറഞ്ഞു റഷ്യയോടും ഈ പുറപ്പെട്ട കണ്ടു സ്വപരക്ഷയ്ക്കു കരുതൽ തുടങ്ങിയ ഫ്രാൻസ് റഷ്യയുടെ പ്രേരണയിൽ തന്നെ ദ്രോഹിപ്പാൻ തുടരുകയാണെന്നു വാദിച്ചു. ഫ്രാൻസിനോടും കൈസർ യുദ്ധത്തിനു പുറപ്പെട്ടു.

ലോകരുടെ നന്മയ്ക്കായി സമാധാനരക്ഷയെക്കരുതി എത്ര തുടങ്ങിയിട്ടും സ്വാതന്ത്രവാദികളായ ശത്രുക്കൾ തന്നെ യുദ്ധത്തിനു നിർബന്ധിക്കുന്നതിൽ വ്യസനിച്ചും, അന്യരുടെ ഭാവനകളും പ്രസ്താവങ്ങളും വിശ്വസിച്ചുപോയ തന്റെ ബുദ്ധിമാശരത്തെ അപലപിച്ചും, തന്റെ ന്യായബുദ്ധിയും ലോകക്ഷേമത്തിനു വേണ്ടിയുള്ള ഉൽകണ്ഠയും അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള ദൈവത്തെ മാത്രം തുണയായി വിളിച്ചും, യുദ്ധത്തിനിറങ്ങിയ കൈസർ, സ്വൈരമായിക്കിടന്നിരുന്ന ബെൽജിയത്തിനു മറ്റുള്ളവക്കൊപ്പം താനും സമ്മതിച്ചു കൊടുത്തിട്ടുള്ള രക്ഷാപകാശങ്ങളെ നിഷേധിച്ചു, അവിടെക്കൂടി സൈന്യങ്ങളെക്കടത്തിയാണ് ഫ്രാൻസി ലേക്ക് തിരിച്ചത്. ബ്രിട്ടൻ ഈ ധിക്കാരത്തെപ്പറ്റി ന്യായവാദം ചെയ്തു ഫലമില്ലാതെ യുദ്ധത്തിനിറങ്ങിയപ്പോൾ ബ്രിട്ടീഷുകാരെ അപവദിക്കുവാനും അദ്ദേഹം മടിച്ചില്ല. സൈന്യരക്ഷയൊ യുദ്ധസ

നാഥനൊരു ഇല്ലത്തെ കിടന്ന പട്ടണങ്ങളിൽ ആകാശവിമാനങ്ങൾ വഴി നശപരശ്വരങ്ങൾ എറിഞ്ഞു നിസ്സഹായരായ സ്ത്രീകളെയും കുഞ്ഞുങ്ങളെയും കൊല്ലിക്കുക, പടവെട്ടി കയറിയ സ്ഥലങ്ങളിൽ രാക്ഷസതലത്താടുകൂടി പെരുമാറുക, ഇത്രയുംകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടാതെ, കടലിനടിയിൽ കൂടി ഓർപിഡോകൾ അയച്ചു അളുകളും ചരക്കുകളും നിറഞ്ഞ കപ്പലുകൾ നശിപ്പിക്കുക മുതലായ മോഹകർമ്മങ്ങളും കൈസർ ചെയ്തിട്ടു. വിഷവായുക്കൾ അയച്ചു മരസൈന്യത്തെ അതിഭയാനമായി പീഡിപ്പിക്കുന്ന ഏല്പാട്ടു പരിഷ്കൃതസമുദായങ്ങൾ വിഭോധിച്ചിരുന്നിട്ടും ഉപയോഗിക്കുവാൻ കൈസർക്കു മടിയുണ്ടായില്ല. പടയിൽ തടവുകാരാക്കിയവരെ മാനമായി രക്ഷിക്കണമെന്നുള്ള മുന്നേറ്റാടുകൾ അദ്ദേഹത്തെ ബന്ധിച്ചില്ല. ചികിത്സാരാലകൾ, ദോഷയങ്ങൾ, കലാമന്ദിരങ്ങൾ ഇവയിൽകൂടി ദാക്ഷിണ്യബുദ്ധി കാണിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചില്ല. നേരിട്ടുനിന്ന് പോരെയെത്താടുകൂടി ഗ്രന്ഥമായി ശത്രുരാജ്യങ്ങളിൽ കലാപം ഉണ്ടാക്കുവാൻ ഓരോ നിർദ്വേഷകർമ്മങ്ങളും ജെമ്മൻ നടത്തിവന്നു. ഇങ്ങനെ കൈസരുടെ ചായം പുറത്തു തെളിഞ്ഞപ്പോൾ ന്യായബുദ്ധിയുള്ള ഏതു സമുദായത്തിനും എത്ര പ്രവർത്തിക്കണമെന്നുള്ള സന്ദേഹം ഉണ്ടായില്ല. ഓരോരുത്തരായി കൈസരുടെനേക്കു തിരിഞ്ഞു. ഒടുവിൽ ഐക്യനാടുകൾ എന്നു വിഖ്യാതമായ മഹച്ഛക്തികൂടി യുദ്ധത്തിനിറങ്ങിയപ്പോൾ അവസാന ഫലത്തിനും ഏറെ താമസമുണ്ടായില്ല. സർവ്വദാക്ഷിണ്യം ന്യായരക്ഷകനും ആയ ദൈവത്തിന്റെ സങ്കല്പം എങ്ങനെയെന്നും എളുപ്പത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഇങ്ങനെയൊണ് ജെമ്മനി ഈ ലോകമഹാസമരത്തിനും അതിന്റെ നാശകരമായ ഫലങ്ങൾക്കും ഏകോത്തരവാദിയായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളത്.

ശക്തരായ പല സമുദായങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ജെമ്മനിക്കു മാത്രം ഇപ്രകാരം ഒരു അബദ്ധം പിണയുവാൻ ഇടയായതിന്നു പ്രത്യേകകാരണങ്ങൾ ഉണ്ടോ എന്നു അന്വേഷിക്കുക. ഒന്നാമത് യൂറോപ്പിലെ മഹച്ഛക്തികളിൽവെച്ചു എത്രയും നവീനമായ ഒരു സമുദായമാണ് കൈസരുടെ വകയായ സാമ്രാജ്യം. ഇക്കഴിഞ്ഞ അമ്പതു കൊല്ലത്തിനിടയ്ക്കുണ്ടായി പ്രാബല്യത്തിൽ എത്തിയ ഒരു ശക്തിക്ക് അതിന്റെ മനോരഹരൂപം എല്ലാ പദവികളും സ്വാധീനമായിരിക്കുവാൻ ഇടയില്ലല്ലോ. ഇതാണു കൈസരുടെ മനസ്സാധങ്ങളിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടത്. മറ്റുള്ള മഹച്ഛക്തികൾ ഇതിന്റെ ആവിർഭാവം പ്രതീക്ഷിച്ചു ധീർക്കുറഞ്ഞതിലോ, സ്വാഭാവികമായി ഇരിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളും അവകാശങ്ങളും ജെമ്മനിക്കു വിട്ടുകൊടുക്കാത്തതിലോ, അവരെ കുററപ്പെട്ടു

ടുത്തുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. എങ്കിലും കഴിച്ചുള്ളിടത്തോളം ന്യായമായും നിവൃത്തിയില്ലാത്തപക്ഷം അതിക്രമമായിത്തന്നെയും ജൈമ്നിക്കും ലോകസാമ്രാജ്യത്തിൽ ഒരു നില സമ്പാദിക്കണമെന്നു കൈസർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അമ്പതു കൊല്ലത്തിനിടയിൽ തങ്ങൾക്കുണ്ടായ അഭ്യുദയവും സർവ്വതോമുഖവും ആയ അഭിവൃദ്ധി ഓർത്ത ഏതിലും അപജയം ഉണ്ടാകയില്ലെന്നുള്ള ധൈര്യം ജൈമ്നാക്കു തോന്നി. തക്കപോലെ പടവെട്ടി കൈക്കലാക്കിയതല്ലാതെ മന്ത്രം ജപിച്ചോ മഴിവെറിഞ്ഞോ സമ്പാദിച്ചതായ രാജ്യങ്ങൾ ഇന്നു കാണുന്ന ഒരു മഹാശക്തിക്കും ഉള്ളതായി പറയുവാനില്ല. ഏറക്കുറവു അപരിഷ്കൃതരോ ഉദാസീനരോ ആയ നാട്ടുവർഗ്ഗങ്ങളെ സ്വാധീനപ്പെടുത്തിയും പേടിപ്പിച്ചിളക്കിയും, അല്ലെങ്കിൽ അവരുടെ കോയ്മ വഹിച്ചിരുന്ന യൂറോപ്യൻ ശക്തികളെത്തന്നെ മറു കാരണങ്ങളാൽ എതിർക്കുവാൻ ഇടവരുമ്പോൾ സൈന്യവും പാലകന്മാരും ചെയ്തും ആണ് എല്ലാവരും ഇപ്പോൾ വിദേശങ്ങളിൽ സാമ്രാജ്യകളായി രീനിറുത്തുന്നത്. ഈ മുറയ്ക്കുകൈസരും ചില ചിലർ നേട്ടങ്ങൾക്ക് ഉടമസ്ഥനായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു രൂപ്സിയായാകാതെ അദ്ദേഹം പല നാട്ടുഭാഗങ്ങളെയും തമ്മിൽ തല്ലിക്കുവാനും മറുത്തുവരുടെ വഴിക്കൽ മല്യന്മാരും വഹിക്കുവാനും ഉത്സാഹിച്ചുപോന്നു. അവിടെയും ഗുണം കിട്ടാഴികയാൽ സാമ്രാജ്യാധികാരികളെ അറിയുപോരിനു വിളിക്കുവാനും അദ്ദേഹം കരുക്കുമായി. അല്ലാതെ, തന്റെ ഉദ്ദേശസാധ്യങ്ങൾക്കു തടസ്സം കാണുമ്പോൾ പിൻമാറുന്ന സ്വഭാവം കൈസരുടെ കൂടുതലായില്ല. പാരമ്പര്യംകൊണ്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രജകളുടെ പരിചയംകൊണ്ടും ഉറച്ചുപോയിട്ടുള്ള പ്രകൃതത്തിനു തീരെ യോജിക്കാത്തതാണ്. കൈയ്യുക്കുകൊണ്ടു നേടുവാൻ പാടില്ലാതെ ഒന്നും ഇല്ലെന്നതെന്നയാണു് പ്രജയുടെ പൂർവ്വരീതിയും ഏതർക്കാലപര്യന്തമുള്ള അനുഭവവും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തിട്ടുള്ളതു്. ആ മാറ്റം തന്നെ ഇവിടെയും കൈസർക്കു കൂടുതൽ ഒരുമ്പാടിനു് ഇടയുണ്ടാക്കി.

യൂറോപ്പിന്റെ മല്യഭാഗത്തു രണ്ടു ജനവിഭാഗങ്ങൾ തമ്മിൽ സഭാ ശബ്ദം നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇവർക്കു (ട്രൂത്ത്സ്) ട്രൂത്ത്സ്കാർ എന്നും (സ്ലാബ്സ്) സ്ലാബ്സ്കാർ എന്നും പേരു പറയുന്നു. ക്രിസ്തുമതം തുടങ്ങി കുറേക്കാലത്തേക്കു യൂറോപ്പിന്റെ തെക്കുഭാഗം മുഴുവനും റയിൻ ഡാന്ത്യബ് നദികൾക്കു റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അധീനതയിലായിരുന്നു. അന്നു ട്രൂത്ത്മാരെ ആ യതിത്തികൾക്കുപുറം നിറുത്തിയിരുന്നതുകൊണ്ടു സ്ലാബുകൾ റഷ്യ, മല്യേഷ്യ ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ നിവസിച്ചിരുന്നതേയുള്ളു. മൂന്നാം

നാഥനാമൊ ഇല്ലാത്ത കിടന്ന പട്ടണങ്ങളിൽ ആകാശവിമാനങ്ങൾ വഴി നശാശസ്ത്രങ്ങൾ എറിഞ്ഞു നിസ്സഹായരായ സ്ത്രീകളെയും കുഞ്ഞുങ്ങളെയും കൊല്ലിക്കുക, പടവെട്ടി കയ്യുറിയ സ്ഥലങ്ങളിൽ രാക്ഷസതലത്താടു കൂടി പെരുമാറുക, ഇത്രയുംകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടാതെ, കടലിനടിയിൽ കൂടി ഓർപിഡോകൾ അയച്ചു ആളുകളും ചരക്കുകളും നിറഞ്ഞ കപ്പലുകൾ നശിപ്പിക്കുക മുതലായ ചോരകർമ്മങ്ങളും കൈസർ ചെയ്തിട്ടു. വിചവായുക്കൾ അയച്ചു മറുസൈന്യത്തെ അതിഃചാരമായി പീഡിപ്പിക്കുന്ന ഏല്പാടു പരിച്ഛേദനസമുദായങ്ങൾ വിഭജിപ്പിച്ചിരുന്നിട്ടും ഉപയോഗിക്കുവാൻ കൈസർക്കു മടിയുണ്ടായില്ല. പടയിൽ തടവുകാരാക്കിയവരെ മാനമായി രക്ഷിക്കണമെന്നുള്ള മുന്നേറ്റാടുകൾ അദ്ദേഹത്തെ ബന്ധിച്ചില്ല. ചികിത്സാരാലകൾ, ദോഷയങ്ങൾ, കലാമന്ദിരങ്ങൾ ഇവയിൽകൂടി ദാക്ഷിണ്യബുദ്ധി കാണിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം വിചാരിച്ചില്ല. നേരിട്ടുനിന്ന് പോരെയെന്താടു കൂടി ഗ്രന്ഥമായി ശത്രുരാജ്യങ്ങളിൽ കലാപം ഉണ്ടാക്കുവാൻ ഓരോ നിർദ്ദിഷ്ടകർമ്മങ്ങളും ജെമ്മൻമാർ നടത്തിവന്നു. ഇങ്ങനെ കൈസരുടെ ചായം പുറത്തു തെളിഞ്ഞപ്പോൾ ന്യായബുദ്ധിയുള്ള ഏതു സമുദായത്തിനും എന്തു പ്രവർത്തിക്കണമെന്നുള്ള സന്ദർഭം ഉണ്ടായില്ല. ഓരോരുത്തരായി കൈസരുടെനേക്കു തിരിഞ്ഞു. ഒടുവിൽ ഐക്യനാടുകൾ എന്നു വിഖ്യാതമായ മഹച്ഛക്തികൂടി യുദ്ധത്തിനിറങ്ങിയപ്പോൾ അപസാന ഫലത്തിനും ഏറെ താമസമുണ്ടായില്ല. സർവ്വസാക്ഷിയും ന്യായരക്ഷകനും ആയ ദൈവത്തിന്റെ സങ്കല്പം എങ്ങനെയെന്നും എളുപ്പത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. ഇങ്ങനെയൊണ് ജെമ്മനി ഈ ലോകമഹാസമരത്തിനും അതിന്റെ നാശകരമായ ഫലങ്ങൾക്കും ഏകോത്തരവാദിയായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളതു്.

ശക്തരായ പല സമുദായങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ജെമ്മനിക്കു മാത്രം ഇപ്രകാരം ഒരു അബദ്ധം പിണയുവാൻ ഇടയായതിനു പ്രത്യേകകാരണങ്ങൾ ഉണ്ടോ എന്നു അന്വേഷിക്കുക. ഒന്നാമതു് യൂറോപ്പിലെ മഹച്ഛക്തികളിൽവെച്ചു് എത്രയും നവീനമായ ഒരു സമുദായമാണ് കൈസരുടെ വകയായ സാമ്രാജ്യം. ഇക്കഴിഞ്ഞ അമ്പതു കൊല്ലത്തിനിടയ്ക്കുണ്ടായി പ്രാബല്യത്തിൽ എത്തിയ ഒരു ശക്തിക്ക് അതിന്റെ മനോരഹഃപാലെ എല്ലാ പദവികളും സ്വാധീനമായിരിക്കുവാൻ ഇടയില്ലല്ലോ. ഇതാണു കൈസരുടെ മനസ്സാപങ്ങളിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടതു്. മറ്റുള്ള മഹച്ഛക്തികൾ ഇതിന്റെ അവർഭാവം പ്രതീക്ഷിച്ചു ധീർജ്ജ്വലത്തിലോ, സ്വാധീനഭേത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളും അവകാശങ്ങളും ജെമ്മനിക്കു വിട്ടുകൊടുക്കാത്തതിലോ, അവരെ കുറവെ

ടുത്തുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. എങ്കിലും കഴിച്ചുള്ളിടത്തോളം ന്യായമായും നിവൃത്തിയില്ലാത്തപക്ഷം അതിക്രമമായിത്തന്നെയും ജെമ്മിനിക്കും ലോകസമാജ്യത്തിൽ ഒരു നില സമ്പാദിക്കണമെന്നു കൈസർ തീർപ്പുപ്പെടുത്തി. അമ്പതു കൊല്ലത്തിനിടയിൽ തങ്ങൾക്കുണ്ടായ അഭൂതപൂർവ്വവും സർവ്വതോമുഖവും ആയ അഭിവൃദ്ധി ഓർത്തു ഏതിലും അപജയം ഉണ്ടാകയില്ലെന്നുള്ള ധൈര്യം ജെമ്മിനാക്കു തോന്നി. തക്കം പോലെ പടവെട്ടി കൈക്കലാക്കിയതല്ലാതെ മന്ത്രം ജപിച്ചോ മഴിവെറിഞ്ഞോ സമ്പാദിച്ചതായ രാജ്യങ്ങൾ ഇന്ന് കാണുന്ന ഒരു മഹാശക്തിക്കും ഉള്ളതായി പറയുവാനില്ല. ഏറക്കുറവ് അപരിഷ്കൃതരായ ഉദാസീനരോ ആയ നാടുവാഴ്ത്താളുകളെ സ്വാധീനപ്പെടുത്തിയും പേടിപ്പിച്ചിളക്കിയും, അല്ലെങ്കിൽ അവരുടെ കോയ്മ വഹിച്ചിരുന്ന യൂറോപ്യൻ ശക്തികളെത്തന്നെ മറ്റു കാരണങ്ങളാൽ എതിർക്കുവാൻ ഇടവരുമ്പോൾ സൈന്യവും പാലകന്മാരും ചെറുപ്പം ആണ് എപ്പോഴും ഇപ്പോൾ വിദേശങ്ങളിൽ സാമ്രാജ്യകളായി രീതിപ്പെടുത്തിയത്. ഈ മുറയ്ക്കുകൈസരും ചില ചിലപ്പോൾ നേട്ടങ്ങൾക്ക് ഉടമസ്ഥനായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു തൃപ്തിയാകാതെ അദ്ദേഹം പല നൂറ്റാണ്ടുകളേയും തമ്മിൽ തല്ലിക്കുലാനും മറ്റുള്ളവരുടെ വഴിക്കൽ മദ്ധ്യസ്ഥം വഹിക്കുവാനും ഉത്സാഹിച്ചുപോന്നു. അവിടെയും ഗുണം കിട്ടാഴികയാൽ സാമ്രാജ്യാധികാരികളെ അറിയിച്ചുപോരിനു വിളിക്കുവാനും അദ്ദേഹം ഒരുക്കമായി. അല്ലാതെ, തന്റെ ഉദ്ദേശസാധ്യങ്ങൾക്കു തടസ്സം കാണുമ്പോൾ പിൻമാറുന്ന സ്വഭാവം കൈസരുടെ കുടുംബത്തിലെ പരമ്പരയ്ക്കുകൊണ്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രജകളുടെ പരിചയംകൊണ്ടും ഉറച്ചുപോയിട്ടുള്ള പ്രകൃതത്തിനു തീരെ യോജിക്കാത്തതാണ്. കൈയ്യുക്കുകൊണ്ടു നേടുവാൻ പാടില്ലാതെ ഒന്നും ഇല്ലെന്നുതന്നെയാണ് പ്രചുരയുടെ പൂർവ്വരിതവും എതിർക്കാലപയുസ്സുള്ള അനുഭവവും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തിട്ടുള്ളത്. ആ മാറ്റം തന്നെ ഇവിടെയും കൈസർക്കു കൂടുതൽ ഒരു വാടിനു ഇടയുണ്ടാക്കി.

യൂറോപ്പിന്റെ മദ്ധ്യഭാഗത്തു രണ്ടു ജനവിഭാഗങ്ങൾ തമ്മിൽ സഭാ ശബ്ദം നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇവർക്ക് (ട്രൂട്ടൻസ്) ട്രൂട്ടാനിക്കവഗ്നക്കാർ എന്നും (സ്ലാബ്സ്) സ്ലാബ്വർഗ്നക്കാർ എന്നും പേരു പറയുന്നു. ക്രിസ്താബ്ദം തുടങ്ങി കുറേക്കാലത്തേക്കു യൂറോപ്പിന്റെ തെക്കുഭാഗം മുഴുവനും റയിൻ ഡാനൂബ് നദികൾക്കിടയിൽ റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അധീനതയിലായിരുന്നു. അന്നു ട്രൂട്ടൻമാരെ ആ യതിതീർക്കുകയും നിറുത്തിയിരുന്നതുകൊണ്ടു സ്ലാബുകൾ റഷ്യ, മദ്ധ്യേഷ്യ ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ നിവസിച്ചിരുന്നതേയുള്ളൂ. മൂന്നാം

ശതകത്തിൽ ട്രൂട്ടന്മാർ സാമ്രാജ്യസീമകൾ കടന്നുപോകാതെ പ്രദേശങ്ങളിൽ അധിവാസം ഉടങ്ങുകയും ക്രമേണ അവരിൽ പല ശാഖകളും ആ മാതൃം തുടന്ന് അകത്തു പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ അഞ്ചാം ശതകമായപ്പോൾ ട്രൂട്ടന്മാരുടെ വക്രത്തിൽപ്പെട്ട വാൻഡൽസ്, ഗ്രോക്സ് മുറുലായവർ റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ പശ്ചിമഭാഗങ്ങൾ മുഴുവനും കയ്യേറി ഭരണം തുടങ്ങി. അക്കാലത്തു സ്റ്റാപ്പുകളും എൽ ബിനും അഡ്രിയാറ്റിക്സ് ഉൾക്കടലിനും കീഴ്ക്കു സ്ഥിരവാസം ഉറപ്പിച്ചു പലയിടങ്ങളിലായി പ്രാബല്യത്തിൽ എത്തി. മൂന്നുശതവർഷങ്ങൾക്കുള്ളിൽ റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ കോയ്മയായി മത്സരിച്ച ട്രൂട്ടന്മാരുടെ പല ശാഖകളും ഓരോന്നായി ക്ഷയിച്ച് ഒടുവിൽ ഗ്രോക്സിന്റെ അധിപത്വം ഉറച്ചുവന്നു. ഒമ്പതാം ശതകത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ ഗ്രോക്കരാജാവായ ചാർലമൻ ജെമ്മനിയുടെ വരപ്രദേശങ്ങളിൽ ശേഷിച്ചിരുന്ന സ്വവർഗ്ഗക്കാരെക്കൂടി കീഴടക്കി, ഗ്രാൻസ്, ഇററലി, ജെമ്മനി മുതലായ ഭൂഭാഗങ്ങൾ സ്വരൂപിച്ച് ഒരു സാമ്രാജ്യ പ്രതിഷ്ഠയും നടത്തി. ചാർലമൻ കീഴടക്കത്തക്കവണ്ണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്കു വിരുദ്ധമായി സ്കാൻഡിനേവിയന്മാർ എന്നു പേരുള്ള ഒരു ശാഖ ട്രൂട്ടന്മാർ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ സ്വദേശമായ നാബ്, സപിഡൻ, ഡെന്മാർക്ക് ഈ രാജ്യങ്ങൾ വിട്ടുറങ്ങി ഗ്രോക്കുകളുടെ സാമ്രാജ്യത്തിൽ എല്ലാഭാഗങ്ങളിലും എന്നു മാത്രമല്ല, യൂറോപ്പിൽ അസകലംതന്നെ പല സ്ഥലത്തും പ്രവേശിച്ച് കലാപം ഉണ്ടാക്കിയ കൂട്ടത്തിൽ ചാർലമൻ മരിച്ച ഒരു കൊല്ലത്തിനകം സാമ്രാജ്യവന്ധം ശിഥിലമായി. അതോടുകൂടി ഗ്രാൻസ് പ്രത്യേകം വേർപിരിഞ്ഞു. ജെമ്മനി മാത്രം പഴയ നില വിടാതെ ഇററലിയും കൂട്ടിച്ചേർത്ത് ഒരു പുതിയ സാമ്രാജ്യം സ്ഥാപിച്ചു റോമൻ ചക്രവർത്തികളുടെ മഹിമ പുലർത്തിവന്നു.

ഇതിനിടയിൽ സ്കാൻഡിനേവിയൻ നിലയിൽ പല ഭേദഗതികളും സംഭവിച്ചു. മധ്യേഷ്യയിൽനിന്നും ഏറഞ്ഞിരിച്ച പല വക്രങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ, അദ്ദം ഹെൻസ്, പുറകെ ആവാഴ്സ്, അവരെത്തുടന്നു ബുർഗാറിയന്മാർ, മാജിയാഴ്സ് ഇങ്ങനെ ഓരോ ഇനക്കാർ യൂറോപ്പിൽ തള്ളിക്കയറിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഹെൻസും ആവാഴ്സും ക്രമേണ നാമാവശേഷമായിപ്പോയെങ്കിലും ബുർഗാറിയന്മാർ തെക്കു ബാൾക്കൻ രാജ്യങ്ങളിലും മാജിയാഴ്സ് ഇപ്പോഴത്തെ ഹംഗറിയിലും ആവാസം ഉറപ്പിച്ചു. വടക്കുള്ള സ്റ്റാപ്പുശാഖക്കാരെ തൊക്കോട്ടുള്ള പരം തമ്മിൽ ഇതിനു ശേഷം വേർപെട്ടു പഴയ റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അവശിഷ്ടമായ കാബർസ്കാൻറിനോപ്പിൾ എന്ന

വിദ്യാതനഗത്തിൽ വാണിരൻ ചക്രവർത്തികളാണു് ബാർക്കൻ രാജ്യങ്ങൾക്കും ഏഷ്യാമൈനറിനും അന്നു് അധിപന്മാരായിരുന്നതു്. അവിടെ റോമിൽ നിന്നും ഭിന്നരായ സമുദായനിബന്ധനകളും പള്ളി ഏല്പാടുകളും നടപ്പിലിരുന്നവയെ ബാർക്കൻ സ്വാധീകരണം നേരത്തേ സിംഹീകരിച്ചു. വടക്കുള്ളവക്കു് ഈ പരിഷ്കാരം വരുന്നതിന്നു കരേക്കൂടി താമസം വേണ്ടിവന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, ജെമ്മനിയിൽ പത്താം ശതകത്തിൽ ഉണ്ടായ സാമ്രാജ്യബന്ധത്തിനാണു് അവർ വഴിപ്പെട്ടതു്. ഇങ്ങനെ അവരുടെ ചാച്ച റോമിലെ ഏല്പാടുകളുമായിട്ടാണു് സംഭവിച്ചതു്. ഈ വടക്കൻ രാജ്യങ്ങളിൽ പേരുകേട്ടവ ബൊഹീമിയ, പോളൻഡ് ഇങ്ങനെ രണ്ടെണ്ണമായിരുന്നു. അവയിൽ ക്രിസ്തുമതം പ്രചരിച്ചതോടുകൂടി ക്രിസ്തുമതസംരക്ഷകരായി ബഹുമാനിച്ചിരുന്ന ജെമ്മൻചക്രവർത്തിമാരുടെ മേൽക്കോയ്മ അവർ സ്വീകരിക്കയും ക്രമേണ ജെമ്മനിയുമായി ഏറെക്കുറെ ഏകപെടുകയും ചെയ്തു.

ജെമ്മനിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്ന ഭാഗങ്ങൾവിട്ടു കിഴക്കോട്ടു സ്പുക്കളുടെ പല ചെറുശാഖകളും പാർത്തിരുന്നു. ഇവിടങ്ങളിൽ ജെമ്മൻമാർ കൈകടത്തി തുടങ്ങിയപ്പോൾ പലമാതിരി കലാപങ്ങളും ഉണ്ടായി. ഇക്കൂട്ടരുടെ ഇടയിൽ ഒരു മതമാക്കട്ടെ പ്രബലമായ സമുദായബന്ധമാക്കട്ടെ ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ ഇവരെ തോല്പിക്കുന്നതു വലിയ ശ്രമമായിരുന്നില്ല. വിശേഷിച്ചും, ജെമ്മൻമാർ മുന്പോട്ടു കയറി സ്ഥലങ്ങൾ ഒഴിച്ചു കോട്ടകൾക്കെട്ടി നേട്ടങ്ങൾ സൂക്ഷിച്ചുവന്ന സ്ഥിതിക്കു് ഈ പ്രവേശനം ലഘുസാധ്യമായിത്തീർന്നു. എന്നാൽ, പലപ്പോഴും ഒഴിച്ചു കൂടുന്നതിന്നു് അവർ അനുകൂലിച്ചിരുന്ന സാധാരണ നയം പൂർവ്വനിർവാസികളെ അതി നിർദ്യമായി കൊന്നൊടുക്കുകയായിരുന്നു. ഇങ്ങനെ പല വർഗ്ഗക്കാരെയും നശിപ്പിച്ചശേഷമാണു് ജെമ്മനി ഓഡർ നദിവരെ വ്യാപിപ്പിച്ച പോളൻഡിനോടും ബൊഹീമിയയോടും ഫടിക്കുവാൻ സാധിച്ചതു്. ദുട്ടന്മാരുടേയും സ്വാധീകരണത്തോടും വർഗ്ഗമത്സരം ഇക്കാലത്തു പ്രബലപ്പെട്ടതു് ഇന്നും ഏഴുനൂറ്റാണ്ടുവരേക്കും ശേഷം അനുഭവിക്കും ഭേദപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു സ്മരണീയമത്രെ. മദ്ധ്യകാലത്തു പതിമൂന്നാം പതിനാലും ശതാബ്ദങ്ങളിൽ ജെമ്മനിയിലെ സമ്രാട്ടുകളുടെ ശക്തി ക്ഷയിക്കയും, ഓരോ നാടുവാഴികളും പ്രഭുക്കന്മാരും യഥേഷ്ടം സ്വയംഭരണത്തിന്നു കാലിടുകയും ചെയ്തു കൂട്ടത്തിൽ, കിഴക്കുള്ള അതിർത്തികളിൽകൂടി ജെമ്മൻമാർ സ്വാധീകരണങ്ങളിലേക്കുവീണ്ടും പ്രവേശിച്ചു കൂടിപ്പാപ്പതുടങ്ങി. ഒരു കൂട്ടക്കാർ ബാർക്കിനെത്തു കൂടി പ്രാപ്തന്മാരുടെ അസ്ഥാനമായ പ്രാഗ്യിൽ കടന്നു. ഇവരാണ് ദുട്ടന്മാരുടെ അധികാൽ കിഴക്കുറത്തു പ്രചരിപ്പിച്ചതു്.

ഈ പുറപ്പാടിൽ നായകസ്ഥാനം വഹിച്ചത് 'ട്രിട്ടാണിങ്ങ്' നെ റ്റസ്' എന്നപേരായ ഒരു സംഘക്കാരായിരുന്നു. മതപ്രവർത്തനവും യുദ്ധവൃത്തിയും ഏകോപിച്ചു നടത്തിവന്നിരുന്ന ഇക്കൂട്ടർ പ്രാച്യന്മാർ മുതലായ വർഗ്ഗങ്ങളെ ക്രിസ്തുമതത്തിൽ ചേർക്കുവാനുള്ള ഭാഗനയോടുകൂടി ബാർഡിങ്ങ് കടൽത്തീരത്തുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ കടന്നു ചെന്നും കൊള്ളയിട്ടും പഴയ കുടികിടപ്പുകാരെ ദ്രോഹികയും നശിപ്പിച്ചു, അ നാടുകളിൽ കൃഷിക്കാരായും മറ്റു തൊഴിൽക്കാരായും ജെമ്മൻ വർഗ്ഗക്കാരെ കൊണ്ടുവന്നു പാർപ്പിച്ചു. ഈ നൈററ്സിന്റെ അപനയം കൊണ്ടു കവിതയായ പോളൻഡിലെ രാജാക്കന്മാർ ഇവരെ എതിർത്തു തോല്പിച്ചു കീഴടക്കിയെങ്കിലും പ്രാച്യ പിൽക്കാലത്തു ഒരു ജെമ്മൻദേശമായി ശേഷിച്ചതേയുള്ളൂ.

ഇങ്ങനെ രണ്ടു വിധത്തിൽ കൊള്ളയിട്ടു കൈക്കലാക്കിയ പ്രദേശങ്ങൾക്കു കാലാന്തരത്തിൽ ഉടമസ്ഥന്മാരായിത്തീർന്നത് 'ഹോഫൻസോളേൺ' ഘോഷക്കാരായിരുന്നു. ആദ്യം കൈക്കലാക്കിയ പ്രദേശങ്ങളിൽ മുഖ്യമായ ബ്രാൻഡൻബർഗ് എന്ന രാജ്യം ഈ വംശത്തിൽ ഒരാൾക്കു പതിനഞ്ചാംശതകത്തിൽ (൧൪൧൪) കിട്ടി. അതുവരെ ഇടത്തരത്തിൽ കഴിഞ്ഞിരുന്ന ഈ കുടുംബം ഇങ്ങനെ പ്രഭുസ്ഥാനത്തു ഒരു നല്ല നിലയിൽ എത്തി. അതിനുശേഷം ആറു കാലം കഴിഞ്ഞു ട്രിട്ടാണിങ്ങ് നെ റ്റസ്' എന്ന മേധാവികളുടെ പ്രമാണിയായിത്തീർന്ന മറ്റൊരു ഹോഫൻസോളേൺ പ്രഷ്യയിൽ ആ സംഘത്തിനുണ്ടായിരുന്ന അവകാശം സ്വകുടുംബത്തിൽ സ്ഥാപിച്ചു വാങ്ങി. അയാളുടെ മരണശേഷം പെർഗുരാഖയിൽത്തന്നെ ആ രാജ്യവും വന്നുചേർന്നു മാത്രമല്ല, അതിലെ ആധിപത്യംകൊണ്ടു അവർക്ക് ഒരു പുതിയ നിലയും കിട്ടി. ജെമ്മനിയിലെ സമ്രാട്ടുകൾക്കുള്ള ശക്തി തീരെ ഇല്ലാതിരുന്നുവെങ്കിലും ബ്രാൻഡൻബർഗിലെ 'എലിസറർ' എന്ന നിലകൊണ്ടു വലുതായ മെച്ചത്തിനു ചഴിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. പോളൻഡിന്റെ കോയ്മയിൻ കീഴാണെങ്കിലും പ്രഷ്യയിലെ 'ഡ്യൂക്ക്' എന്ന പദവി കുറച്ചുകൂടി സ്വാതന്ത്ര്യം ഉള്ളതായിരുന്നു. പ്രത്യേകിച്ചും പ്രഷ്യയിൽത്തന്നെ അവർക്ക് നിഷ്പക്ഷിക്കേണ്ട ആവശ്യവും വന്നുകൂടി. ചെങ്കിക്കെട്ടി കാട്ടുപിടിച്ചും മണൽ പരപ്പുകൾ ഇടകലന്നും കിടന്നിരുന്ന ഈ ഭൂമി നിത്യം അലാപാനിച്ചു നന്നാക്കുന്നതിനും അതിലെ അധികാരം രക്ഷിച്ചു പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഓരോ പ്രമാണികളെ ചുമതലപ്പെടുത്തി സൂക്ഷിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. ആവശ്യമുള്ള കൃഷിക്കാരെ ദല്ലാലുകൾ മുഖാന്തരം കൊണ്ടുവരുവിക്കയാണു ചെയ്തിരുന്നത്. അവർ മലകളിൽ പോകുന്ന കൂലി വേലക്കാരെപ്പോലെ, നിർബന്ധമായി വേല ചെയ്യുന്നതിനും, എന്തു

ചുരലകളും സമചിത്തതയോടെ വഹിക്കുന്നതിനും, മേലധികാരികളുടെ നിർദ്ദേശമായ ശിക്ഷകൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനും, കടപ്പെട്ട് രണ്ടു മൂന്നു തവണയ്ക്കും ഈ പ്രദേശം ഫലവത്താക്കിത്തീർത്തിൽ അതുതപ്പെടുവാനില്ലല്ലോ. പ്രകൃതി ശക്തികളോടുമെന്നെ മല്ലിട്ടു പരിചയിച്ചു ഇക്കൂട്ടർ ഇപ്പോഴത്തെ പ്രാപ്തം നിർവാസികളുടെ പൂർവ്വികന്മാരാണെന്ന് ഓർമ്മിക്കുമ്പോൾ ഏതുമാതിരി പ്രതിബന്ധങ്ങളും നേരിട്ടു ജയിക്കുന്നതിന്നു പ്രയത്നവും ധർമ്മവും മതിയെന്നുള്ള ബോധം ഇവരുടെ സ്വഭാവസ്വഭാവമായതെങ്ങനെയെന്നും മനസ്സിലാക്കാം. അന്നത്തെ സമുദായ മുറപ്രകാരം ജന്മിയും കുടുംബവും തമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന ബന്ധം തന്നെയാണ് പ്രാപ്തത്തിൽ ഉന്നം നിലനിന്നു പോകുന്നത്. ഈ സ്ഥിതിയിൽ മേലധികാരിയായ ഡ്യൂക്കിന്റെ ശക്തിക്കു മാനിസംഭവിക്കാതെ നോക്കുന്നതുതന്നെ വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടുള്ള കാര്യമായിരുന്നു. ഒരു ശതാബ്ദംകൂടി കഴിഞ്ഞു (൧൯൦൦ മുതൽ) നാടുവാഴ്ച തുടങ്ങിയ ഫ്രെഡറിക്ക് വില്യം ഈ വഴിക്കു നിഷ്കർഷിച്ചു തുടങ്ങുകയും അതിനുശേഷം പ്രാപ്തം, ഫോഫർനോളെൻ വശത്തിന്റെ പ്രധാന കേന്ദ്രമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

പതിനേഴാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ജെമ്മനിയിൽ ഒരു മഹാകലാപം ഉണ്ടായി. കത്തോലിക്കമതത്തിൽ നിന്നും ഭിന്നിച്ചവരായ ഏതാനും കൂട്ടരോടു (ഇവരെ പ്രോട്ടസ്റ്റന്റുകൾ എന്നു പറയുന്നു) ചക്രവർത്തിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ കത്തോലിക്കസംഘക്കാർ ഏതിക്കുകയും, അവർ സ്വരക്ഷയ്ക്കു വേണ്ടി തങ്ങളിൽ പ്രമാണികളായ നാടുവാഴികളേയും സമതക്കാരായി പുറമേയുള്ള രാജാക്കന്മാരേയും സഹായത്തിനു വിളിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ വിദേശീയരായ രാജാക്കന്മാർ ജെമ്മനിയിൽ ഓരോ അവകാശം സ്ഥാപിക്കുവാൻ പുറപ്പെട്ടു വന്ന് വളരെക്കാലം യുദ്ധം നടത്തി. ഒടുവിൽ, ഓരോ മതക്കാരും രക്ഷ കിട്ടുന്നതിനു ചില നിബന്ധനകളും, ചക്രവർത്തിയുടെ അധികാരം തീരെ വകവെക്കുന്നതിനെ വിദേശകാര്യങ്ങളിൽകൂടി പ്രവർത്തിക്കത്തക്കവണ്ണം നാടുവാഴികൾക്കു് പല അവകാശങ്ങളും, ജെമ്മനിയുടെ മഹിമ എന്നേയ്ക്കും അസ്തമിച്ചു കിടക്കത്തക്കവണ്ണം ഫ്രാൻസിനും സ്പീഡനും ഒരു മേൽ നോട്ടവും, സമുദായ ശക്തിക്കു അപാരമായ ക്ഷീണവും മാത്രം ശേഷിച്ചു. ആ യുദ്ധത്തിൽ ദേഹമിളക്കാതെ പ്രമാണിത്വം നടിച്ചിരുന്ന ഫ്രെഡറിക്ക് വില്യം റയിൻതീരത്തിലും ബാൾട്ടിക്ക് കടലോരത്തിലും ഓരോ പുതിയ അസ്ഥാനങ്ങൾകൂടി സ്ഥാപിച്ചു. ഫ്രാൻസിന്റെ കൂട്ടുപിടിച്ച ജെമ്മനിയെ ഭോമിക്കുന്നതിന്നു മടിക്കാതെയും, ഉടൻ തന്നെ സ്പീഡനും പോളൻഡും തമ്മിലുണ്ടായ യുദ്ധത്തിൽ ഫ്രാൻസിനെ ഗണിക്കാതെ

തന്റെ കാര്യം നേടിയും, അദ്ദേഹം പ്രാപ്തയിൽ സ്വതന്ത്രാധികാരം സമ്മതിച്ചു വാങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഈ നാടുവാഴിയുടെ മകൻ മറ്റൊന്നിലും മിടുക്കു കാണിച്ചില്ലെങ്കിലും ജെർമ്മൻ ചക്രവർത്തിയും ഫ്രെഡ്രിക് രാജാവും തമ്മിൽ യുദ്ധം ഉണ്ടായപ്പോൾ ചക്രവർത്തിയെ ഉപദ്രവിക്കുകയല്ലെന്ന് വാക്ക് കൊടുത്ത രാജസ്ഥാനം കൂടിക്കൈക്കലാക്കി. ഇത് പതിനെട്ടാം ശതകത്തിന്റെ അവർഷാവത്തോടു കൂടി കഴിഞ്ഞെങ്കിലും പ്രാപ്തയിലെ രാജാവും എന്ന പുതിയ സ്ഥാനം മറ്റു രാജാക്കന്മാർ കൂടി വകവെച്ചുകൊടുത്തത് മറ്റൊരു ശതകംകൂടി തികഞ്ഞത് ൧൭൧൫-ൽ ആണെന്നുള്ളതും പ്രസ്താവയോഗ്യമത്രെ.

പ്രാപ്തയുടെ വ്യവസ്ഥിതിതന്നെ ഫ്രെഡറിക്ക് വിദ്വാനും ഒരു ശാശ്വതമായ രീതിയിൽ സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടതായി. ഇടയ്ക്കുള്ള നാട്ടുപ്രമാണികളെ വകവെക്കുന്ന രാജാവിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിലും ആജ്ഞാപ്രകാരവും ഭരണം നടത്തുന്നതിനു വേണ്ട ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരും അനുസരിക്കുകയും മാത്രമല്ല, രാജ്യത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കുതക്ക വ്യവസ്ഥാപോഷണവും അദ്ദേഹമാണ് ആദ്യമായി ഏല്പിച്ചതായിട്ടുള്ളത്. പിൽക്കാലങ്ങളിൽ ഓരോരുത്തരും ഇവയിൽ ഓരോ അംശം പ്രാപ്തപ്പെടുത്തി ഫ്രെഡറിക്ക് വിദ്വാനിന്റെ പിൻഗാമിയായി ഒരു ആദിപ്രഭുവായിത്തീർന്നശേഷം കിരീടധാരണചെയ്ത ഫ്രെഡറിക്ക് രണ്ടാമന്റെ കാലത്തു പ്രാപ്ത ഒന്നുകൂടി മുന്പോട്ടു കർമ്മങ്ങൾ തയ്യാറായി. മനുഷ്യാഭിമാനമോ, വിശാലമുദ്രയോ ഇല്ലാത്ത മുൻഗാമികൾ തനതനുഭവത്തിലുള്ള ചില്ലറ വസ്തുക്കളിലെന്നപോലെ കാര്യസ്ഥന്മാരെ ഭേദിച്ചെയ്തും, കൃഷിക്കാരെ ശസ്ത്രീകളും, കണക്കുശാസ്ത്രം കരംപിരിയും സൂക്ഷിച്ചും രാജ്യം ഭരിച്ചിരുന്നതേയുള്ളൂ. മറ്റുള്ളവരുടെ പിടിപ്പില്ലാത്തതുകൊണ്ടോ, അടുത്തുള്ളവരുടെ ശങ്കയൊണ്ടോ, വിദേശശക്തികളുടെ ഭയത്തോടുകൂടിയോ, പലമാതിരി നേട്ടങ്ങളും ഉണ്ടായെന്നല്ലാതെ മഹനീയമായ സ്വാതന്ത്ര്യനിയന്ത്രണങ്ങളെ, ഭൂതടയങ്ങളെ, പൊതുനിയമസങ്കേതങ്ങളെ അവർക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഫ്രെഡറിക്ക് രണ്ടാമന്റെ അച്ഛൻ 'മൊരണ്ട്' നാമിൽ അഗ്രേസറായിരുന്നു. സൈന്യത്തിൽ ചേർന്നവൻ അയാൾ പിടിത്തമായിരുന്നു അയാളുടെ ഒരു പ്രധാന നേട്ടം. സാമാന്യത്തിൽ കൂടുതൽ പൊക്കമുള്ള മനുഷ്യർ ഉണ്ടെന്നു കേട്ടാൽ എത്രധനംകൊടുത്തും പ്രാപ്തയിലെ രാജാവും കൊണ്ടുപോകുവാൻ തയ്യാറാണെന്നുള്ള കപ്രസ്പിദ്ധി ഇദ്ദേഹം നേടി. പഠിപ്പും ബുദ്ധിസംസ്കരണവും അല്ല വേണ്ടതെന്നു ശരിച്ചു ധീമാനായ ഫ്രെഡറിക്ക് രണ്ടാമന്റെയും അയാൾ അതിനിട്ടയായി പീഡിപ്പിച്ചു.

ഫ്രെഡറിക്കു് രാജ്യഭാരം കയ്യുറ സമയത്തു അദ്ദേഹത്തിൽ കുടുംബസ്വഭാവം വേണ്ടുവോളം പ്രകാശിച്ചു കഴിഞ്ഞിരുന്നുവെന്ന് ഉടനെ പ്രത്യക്ഷമായി. ജെമ്മൻ ചക്രവർത്തി മരിച്ചു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവകാശിയായ ഏകപുത്രി അക്വിവിൻസെ സിംഹാസനാരോഹണം ചെയ്തു. അപരന്റെ നിയമത്തെ സംരക്ഷിച്ചുകൊള്ളാമെന്നു യൂറോപ്പിലുള്ള പ്രധാന രാജാക്കളോടും ജെമ്മനിയിലെ പ്രമാണികളായ നാടുവാഴികളോടും ന്യായാക്കു പറഞ്ഞു അദ്ദേഹം മരിക്കുന്നതിനു മുമ്പായി ഒരു സമ്മതം വാങ്ങിവെച്ചിരുന്നു. ഇക്കൂട്ടത്തിൽ പ്രാച്ചയും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നതിനെ വകവെക്കാതെ ഫ്രെഡറിക്കു് സൈലീഷ്യ എന്ന ദേശത്തിന് അവകാശം പറഞ്ഞു കയ്യുറം തുടങ്ങി. ഡെച്ചുവതിയായ അസ്ട്രിയാ രാജ്ഞി മറ്റു രാജാക്കന്മാരോടു സഹായം അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ ഇംഗ്ലണ്ടു മാത്രമേ ഉപകരിക്കുവാനുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഫ്രാൻസ് പ്രാച്ചയെ അനുകൂലിച്ചു. ഒടുവിൽ ഫ്രെഡറിക്കു് സൈലീഷ്യയിൽ അധികാരം ഉറപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. രാജ്ഞി പിന്നീടു ഫ്രാൻസിനോടും റഷ്യയോടും ചേർന്നു വീണ്ടും പ്രാച്ചയോടൊത്തു. ഫ്രെഡറിക്കിനെ ഇത്തവണ സഹായിച്ചതു് ഇംഗ്ലണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും ഇംഗ്ലണ്ടിനു ധനസഹായം മാത്രമേ കാച്ചുമായിച്ചെയ്യുവാൻ സാധിച്ചുള്ളൂ. അതുകൊണ്ടു ഫ്രെഡറിക്കു് രണ്ടുമൂന്നു തവണ പരാജിതനായി അസ്ത്രപ്രതാപനായി. സ്ഥിരോത്സാഹവും നിർബന്ധശീലവും കൊണ്ടു മാത്രം അദ്ദേഹം തന്റെ രാജ്യം വീണ്ടെടുത്തു സൈലീഷ്യവിഭാഗത്തെ പിടിച്ചു കൊള്ളുകയും ചെയ്തു. ഇത്രയും സാധിക്കുന്നതിനു രണ്ടു തവണയായി പതിനഞ്ചുകൊല്ലത്തെ യുദ്ധം വേണ്ടിവന്നു.

ഇതുകൊണ്ടുമാത്രം ഫ്രെഡറിക്കിനു തൃപ്തിയായില്ല. പല പണ്ഡിതങ്ങളായി ചേർതിരിഞ്ഞു കിടന്നിരുന്ന തന്റെ രാജ്യങ്ങളെ ഏകോപിക്കുന്നതിനു് ഇടയുള്ള ഏതാനും പ്രദേശങ്ങൾ കൂടി കിട്ടണമെന്നു അദ്ദേഹം താല്പര്യപ്പെട്ടു. ഇവയ്ക്കു് ഉടമസ്ഥനായിരുന്ന പോളൻഡിനെ എങ്ങനെയും വഞ്ചിക്കുന്നതിനു് അശേഷം പൈമനസ്സും ഇല്ലെന്നു മറുപടത്തുകടി മുമ്പോട്ടുത്തിരുന്ന റഷ്യയ്ക്കു ഫ്രെഡറിക്കു് അറിവുകൊടുത്തു. രണ്ടുകൂടരും തമ്മിൽ യോജിച്ചു പേറൊരു അയൽരാജ്യമായിരുന്ന അസ്ട്രിയയോടും ആലോചിച്ചു, പോളൻഡിന്റെ വകയായ കാൽചങ്കിലധികം പുറംപ്രദേശങ്ങൾ പങ്കുവെച്ചെടുത്തു. എന്നാൽ പ്രാച്ചയെപ്പോലെ അസ്ട്രിയയും സ്വരാജ്യങ്ങളെ ഏകോപിച്ചു ബലപ്പെടുത്തുവാൻ ശ്രമമുണ്ടെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ, ഫ്രെഡറിക്കു് ജെമ്മനിയിലെ മറ്റു നാടുവാഴികളെ പാഞ്ഞിളക്കി ആശ്രമം തടഞ്ഞു. രാജ്യത്തിനു് ഇത്രയും റ്റാപ്പി ഉണ്ടാക്കിയപ്പോടുകൂടി

ഐഡറിക്ക് ഭരണവ്യവസ്ഥിതികളിലും പരിശ്രമിച്ചിരുന്നു. അതിന്റെ ഫലമായി പിൽക്കാലത്തിൽ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ നയവും പ്രവൃത്തിയും പ്രാപ്തയിലെ ഭരണാധികാരികൾക്ക് നിദർശനമായിത്തീർന്നു. പ്രാപ്ത ചുറ്റുമുള്ള രാജ്യക്കാരുടെ വിരോധത്തിനു പാത്രമാണെന്നും, അതുകൊണ്ടു ഭരണം വരാതിരിക്കണമെങ്കിൽ യുദ്ധത്തിനു സദാ സന്നദ്ധമായിരിക്കണമെന്നും, ഇതിലേക്കു വേണ്ടിവരുന്ന കൂടുതൽ ധനം മറ്റുള്ള എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും ലോഭിച്ചും നാട്ടിലെ ധനപുഷ്ടിയെ ഏതുവിധവും വലിപ്പിച്ചും ഉണ്ടാക്കിക്കൊള്ളണമെന്നും, ഐഡറിക്ക് സ്ഥാപിച്ച ഒരു തത്വമാണു്. അവർ ഇന്നുവരെ പിന്തുടന്നിട്ടുള്ളതു്. രാജാവിന്റെ ഈ ഉദ്ദേശം സഫലമാകുന്നതിനു് ചൊല്ലേണ്ട കാര്യം നടത്തുന്ന മന്ത്രിമാർ ഉണ്ടായിരിക്കത്തക്കവണ്ണം, നാട്ടുകാരിൽ പ്രമാണികളായവരെ സൈന്യത്തിൽ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരായും മറ്റും നിയമിച്ചു് യുദ്ധസന്നദ്ധങ്ങളിൽ ഉത്സുകന്മാരാക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചുവന്നതു്, പിന്നീടുള്ള കാലത്തു ഒരുമാതൃകയായിത്തീർന്നു. സ്വരാജ്യത്തിനു മേലിൽ ഏതെങ്കിലും സംഭവിക്കാതിരിക്കണമെങ്കിൽ തന്റെ അത്യാഗ്രഹം മാത്രം നിലയ്ക്കു നിറുത്തിയാൽ മതിയാകുമെന്നാകട്ടെ, താൻ അദ്വയമായി യുദ്ധത്തിനിറങ്ങിയതു മുതൽക്കാണ് തന്റെ നിലയ്ക്കു് അപകടം കണ്ടതെന്നാകട്ടെ, ഐഡറിക്ക് വകവെച്ചിട്ടില്ല.

ഐഡറിന്റെ നിയമവും വേണ്ടുവണ്ണം പ്രയോഗിച്ചു വലിപ്പിക്കുന്നതിനു രണ്ടുമൂന്നു പ്രതിബന്ധങ്ങൾ നേരിട്ടതുകൊണ്ടു അതുകുറേക്കാലത്തേക്കു സാധിച്ചില്ല. അദ്ദേഹത്തിനു ശേഷം തൽക്കാലത്തെ ഒരു ശക്തികൊണ്ടു വളരെ ക്ഷീണിച്ചിരുന്ന രാജ്യത്തിനു അവകാശിയായിത്തീർന്ന ഐഡറിക്ക് വിലും സുഖാനുഭവങ്ങളിൽ അസക്തനായിരുന്നതിനാൽ എല്ലാത്തിലും അലസതപം സാധാരണമായി. വിരോധിച്ചു്, ഗ്രാൻസിൽ രാജശക്തിയെ എതിർത്തു ജനക്ഷോഭം ഉണ്ടാകയും അതിലേക്കു മറ്റു രാജ്യക്കാരുടെ ദൃഷ്ടിയും ശ്രദ്ധയും തിരിയുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, പ്രാപ്തയ്ക്കു പഴയ ഊജ്ജ്വലിതം വേണമോ എന്നുതന്നെ ശങ്കയായി. "സ്വപ്നകാലത്തേക്കു്", അസ്രിയാരുടെ ഉത്സാഹത്തിൽ രാജാധികാരത്തെ പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി ഗ്രാൻസിനോടു യുദ്ധത്തിനു ചെന്നെങ്കിലും, പ്രാപ്തരാജാവു് അക്കാലത്തിൽ അസ്രിയാരുടെപ്പോലെ ബലശ്രദ്ധനായിരുന്നില്ല. റഷ്യ പോളൻഡിൽ ഒന്നുകൂടി കൈവെക്കുവാൻ ഒരുങ്ങുന്നുവെന്നറിഞ്ഞു് പ്രാപ്ത ഇതിനിടയിൽ തന്നെ അസ്രിയാരുോടു ചേർന്നു് സാധുക്കളായ പോളൻഡുകാരെ മേലിൽ അദ്ദേഹം ഉപദ്രവിക്കാതെ നോക്കണമെന്നു നിയമം ചെയ്തിട്ടു. എന്നാൽ റഷ്യ ഈ ഭീഷണി വകവെക്കുകയില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ അ

വശത്തു ചന്ദ്രൻ തനതായി ഒരു പങ്കുപറുന്നതിനും പ്രത്യു അതുപോലെ തന്നെ തയ്യാറായിരുന്നു. ഹൃദയയുദ്ധത്തിൽ നിന്നും അസ്ത്രീയ ഒരു വിധം പിൻവാങ്ങിയപ്പോൾ പോളൻഡു പങ്കിട്ടതിൽ തന്റെ അവകാശം വിസ്മരിച്ചുകുളഞ്ഞതിനെപ്പറ്റി ഈശ്വരകാണിച്ചു. മറ്റു രണ്ടു കൂട്ടരും അസ്ത്രീയായെ സമാധാനപ്പെടുത്തുവാൻ പോളൻഡിന്റെ ശ്രേഷ്ഠ ഭാഗങ്ങളും പങ്കുവെച്ചു കളയാമെന്നു സമ്മതിച്ചു. ഇങ്ങനെ പോളൻഡിന്റെ കഥയും അവസാനിച്ചു. എന്നാൽ ഈ രാജ്യചോരന്മാർക്കുള്ള ശിക്ഷ പുറകെ എത്തുന്നുണ്ടായിരുന്നു. കടുവയെ 'കിടുവ' പിടിക്കുന്ന സമ്പ്രദായത്തിൽ, സ്വതഃ ക്ഷീണിച്ചും ഭിന്നിച്ചും ഇരുന്ന ഒരു പുരാതന സമുദായത്തെ ഒരു വിധത്തിലും നന്നാക്കുവാൻ സമ്മതിക്കാതെ, പുറകെ നടന്ന് അവരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം നശിപ്പിച്ച ഈ കള്ളന്മാരെ ഓടിച്ചിട്ടു പിടിക്കുവാൻ, ഫ്രാൻസിയിലെ സമുദായനതാവായിത്തീർന്ന നെപ്പോളിയൻ പുറപ്പെട്ടു. ഇദ്ദേഹം അസ്ത്രീയായെ പലതവണയും തോല്പിച്ചു മടക്കി പുറംഭിക്കുകകളിച്ചുള്ള അധികാരം നശിപ്പിക്കുകയും, അതുവരെ അതിരണ്ടായിരുന്ന ചേരും മഹിമയും ഇല്ലാതാക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രത്യു കുറച്ചുകാലം നിർബാധമായിക്കഴിഞ്ഞുവെന്നു തന്നെയല്ല, അദ്ദേഹം പടിഞ്ഞാറുവശത്തു നെപ്പോളിയൻ കൊടുത്തതായ രാജ്യംകൊണ്ടു പൂർവ്വധികം പ്രവചപ്പെട്ടു. എന്നാൽ, ഇവിടെയും പഴയമട്ടു തുടന്ന്, തനിക്കു രൂപീകൃതപ്പോൾ പ്രത്യുരാജ്യം നെപ്പോളിയനോടൊരിക്കലും മുതിരുകയാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറ്റുനേരം ഉടൻ തന്നെ ക്ഷീണിക്കുകയും ചെയ്തു. രാജധാനിയിൽ കടന്നു നെപ്പോളിയൻ രാജകുടുംബത്തെയും നാട്ടുകാരെയും ചേണ്ടു വാളും അപമാനിച്ചുവെന്നു മാത്രമല്ല, അ പോക്കിൽ കിഴക്കോട്ടുവെന്നു പഴയ പോളൻഡിനെ വീണ്ടും ഒന്നിച്ചുചേർത്ത് അതിര പുതിയ ജീവൻ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

നെപ്പോളിയൻതന്നെ ഇക്കൂട്ടത്തിലുള്ള ഒരു പരാക്രമിയേ ആയിരുന്നുള്ളൂ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശക്തി ക്ഷയിച്ചതോടുകൂടി പഴയ രാജകുടുംബങ്ങൾക്കു വീണ്ടും തലയെടുക്കുവാനായി. അസ്ത്രീയായും പ്രത്യുയും പണ്ടത്തേതിലും വലിയ പ്രതാപത്തോടുകൂടി ലോകംഗത്തു പ്രവേശിച്ചു. ഈ പരിണാമത്തിന് ഏറവും സഹായിച്ചതു ബ്രിട്ടീഷ്കാരായിരുന്നു എങ്കിലും യൂറോപ്പിലെ കായുങ്ങൾ അവിടത്തെ നേതാക്കന്മാർ നോക്കിക്കൊള്ളട്ടെ എന്നു സമാധാനപ്പെട്ട് അവർ നെപ്പോളിയന്റെ രാജ്യത്തിൽ പങ്കു പറുവാൻ തുനിഞ്ഞില്ല. അസ്ത്രീയായും റഷ്യയും അന്നു പിന്നീട് കുറക്കാലത്തേക്കു യൂറോപ്പിലെ പ്രമാണികളായിരുന്നത്. റഷ്യയ്ക്കു ബാൽക്കൻരാജ്യങ്ങളിലുമുള്ള അഗ്രഹത്തിനു നിവൃത്തിമാറ്റം അസ്ത്രീയ അനുചരിച്ചുകൊടുക്കുന്നിടത്താലും

മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിൽ ആസ്രിയായുടെ യുക്തപോലെ റഷ്യയെ
 കൊണ്ടു പ്രവർത്തിപ്പിക്കുവാനും കഴിഞ്ഞു. ജെമ്മനിയെ സംബന്ധിച്ചിട
 ണ്തോളം ആസ്രിയായിലെ ചക്രവർത്തിയുടെ ഭൗതികമായ അനുഭവി
 ച്ചിരുന്നവെങ്കിലും സ്വദേശത്തിൽ കീഴടക്കുവാൻ സാധിക്കാത്ത
 പ്രഷ്യാ, ബെവേറിയ, സാക്സണി മുതലായ ജെമ്മൻരാജ്യങ്ങളെ തലയെ
 ടക്കുവാൻ സമ്മതിക്കരുതെന്ന ആസ്രിയയ്ക്കു വിചാരമുണ്ടായിരുന്നു.
 ഈ വസ്തുത മനസ്സിലാക്കി, ജെമ്മനിയിൽ റയിൻമുതൽ വിസ്തൃത
 വരെയുള്ള ഉത്തരദേശങ്ങൾക്കധിപതിയായിരുന്ന പ്രഷ്യ, കൂടുതൽ
 ബന്ധമായ ഏല്പാടുകൾക്കു മറ്റു രാജ്യക്കാരെയും അനുകൂലിപ്പിച്ചു
 ഒന്നിച്ചു ചേർത്ത് ആസ്രിയയെ അകറ്റി. വിലും ഒന്നാമൻറെ അരോ
 ഹണത്തോടുകൂടി ആസ്രിയയെ നേരിട്ടെതിർക്കുന്നതിനുകൂടി പ്രഷ്യയ്ക്കു
 സന്ദർഭവും സൗകര്യവും സിദ്ധിച്ചു. ഇറാലിയിൽ ആസ്രിയയ്ക്കുണ്ടായി
 രുന്ന അധികാരങ്ങൾ നശിപ്പിക്കുന്നതിന് ആ നാടുകാർ ശ്രമിച്ചു
 യുദ്ധം ചെയ്യുകയും ജയിക്കുകയും ഉണ്ടായി. ആസ്രിയയുടെ വിലയ്ക്കും
 നിലയ്ക്കും ഇടിച്ചുതട്ടിയ ഈ ഗസാറിൽ പ്രഷ്യയിൽ ബിസ്മാക്ക്
 എന്ന വിപ്ലാതനായ മന്ത്രിപുറംഗവൻ പ്രമാണിയായിത്തീർന്നു.
 മോട്കെ മുതലായ യുദ്ധശാസ്ത്രപാരഗതന്മാരുടെ അഭിപ്രായപോലെ
 സൈന്യസജ്ജീകരണം നടത്തി, പ്രഷ്യ പോർവഴക്കുതിൽ നിന്നും
 ഉപഭവം തട്ടിയ റഷ്യയെ സഹായിക്കുമെന്ന് ഏറ്റുപിടിച്ചു.
 ആ മഹാശക്തിയുടെ അനുകൂല്യവും സമ്പാദിച്ചു. വഴിയേ ഷെഉസ്
 വിക്തോർ സ്റ്റെയിൻ എന്ന പ്രദേശങ്ങളെപ്പറ്റി ഡെന്മാർക്കിനോടു
 യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ ആസ്രിയയെ കൂട്ടുപിടിച്ചു, ജയം നേടിയതിനു
 ശേഷം അവകാശത്തക്കു പറഞ്ഞു പിണക്കി അയയ്ക്കുകയും, ഇറാ
 ലിയിലും ആസ്രിയയ്ക്കുതീരായി ഫ്രാൻസിനോടു ഒത്താശയ്ക്കൊരുങ്ങു
 വാൻ ഏല്പാടുകയും, ആസ്രിയയിൽ സൈന്യങ്ങൾ അയച്ചു ജെമ്മ
 നിയിൽ ആസ്രിയയ്ക്കുണ്ടായിരുന്ന സകല അധികാരങ്ങളും വെച്ചൊഴി
 യുവാൻ സമ്മതിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രഷ്യയ്ക്കു ജെമ്മനിയിലെ വിദേശ
 ശക്തികളിൽ സകല അധികാരവും സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ സംഘ
 ത്തിൽ അഗ്രാസനവും ലഭിച്ചു. ഫ്രാൻസ് തൽക്കാലം വിരോധിക്കു
 വാൻ തുനിഞ്ഞില്ലെങ്കിലും താമസിയാതെ യുദ്ധത്തിന് ഒരുമ്പെടു
 മെന്ന നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട്, ബിസ്മാക്ക് ആ യുദ്ധവും
 നീട്ടിവെച്ചില്ല. പക്ഷെ, ആസ്രിയയോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ പുറപ്പെ
 ട്പോഴത്തെപ്പോലെ ചില ശ്രദ്ധതന്ത്രങ്ങൾ ഇവിടെയും വേണ്ടി
 വന്നു. അവയുടെ ഫലമായി ഫ്രാൻസിനെ തോല്പിക്കുന്നതിനും
 സാധിച്ചു. പ്രഷ്യയിലെ രാജാവു ജെമ്മൻചക്രവർത്തിയായിത്തീരുകയും
 ചെയ്തു. (൧൮൭൧.)

ഈ സ്ഥാനക്കയറ്റത്തിനും അതിലുപരിയായ മതിപ്പിനും ഇട-
 വരത്തക്കവണ്ണം ജെമ്മനിയിലുള്ളവരെ പ്രേരിപ്പിച്ചു സഹകരിപ്പിക്കു-
 ന്നതിലും, പുറമേയുള്ള രാജ്യക്കാരെ യഥാർത്ഥം ഇണക്കുവാനും പിന്നക്കു-
 വാനും സാധിച്ചതിലും, ബിസ്മാർക്കിന്റെ കടിമതം വേണ്ടുവോളം
 പ്രകാശിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ, ഏകദേശം അറുനൂറുകൊല്ലത്തില-
 ധികം അനാഥമായിക്കിടന്നിരുന്ന ജെമ്മനിയെ ഏകോപിക്കുന്നതായി-
 രുന്നു ഈ നയത്തിന്റെ ഫലമെന്നുള്ളതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ യശ-
 സ്സിനും അടിസ്ഥാനമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. വളരെക്കാലമായി വിദേശീ-
 യുക്കു് പോക്കളമായിക്കിടന്നിരുന്ന ജെമ്മനി, തന്റെടം പരിപാിച്ചതു-
 മാത്രമല്ല, അയൽരാജ്യക്കാർ ബഹുമാനിക്കത്തക്ക വിധത്തിൽ ഒരു
 സാമ്രാജ്യബന്ധം സ്ഥാപിച്ചതും പ്രഷ്യയുടെ അഭിമുഖ്യത്തിലായതു-
 കൊണ്ടു്, പ്രഷ്യയിലെ വ്യവസ്ഥിതികൾ ജെമ്മനിയിൽ പൊതുവെ
 അനുകരിക്കാൻ ഇടയായി. ഈ അഭിമുഖ്യത്തിൽ നൂതനമായ വ്യവ-
 സായാവേശവും വാണിജ്യസംരംഭവും തുടങ്ങി, വളരെ ചുരുങ്ങിയ കാല-
 ത്തിനുള്ളിൽ ജെമ്മനി ഒരു മഹാകുതിയാകയുംചെയ്തു. പൂർവ്വസ്ഥിതി-
 യോത്ത സഹതാപത്തോടുകൂടി അനുകൂലിച്ച ഇതരസമുദായങ്ങളെ
 പിന്നിട്ടു ജെമ്മനിയുടെ ധനാഗമസ്ഥിതി തുലോം വലിക്കയും, ഓരോ-
 രാജ്യത്തും വ്യവസായത്തിലും വാണിജ്യത്തിലും ജെമ്മനാക്കു് പ്രാബല്യം
 സിദ്ധിക്കയും, പില്ലാചത്തുണ്ടായ രാഷ്ട്രീയസംസ്ഥാപനങ്ങളിൽ
 ജെമ്മൻചക്രവർത്തിക്കു മറ്റു ഭൂഖണ്ഡങ്ങളിൽകൂടി അവകാശങ്ങൾ
 സ്ഥാപിച്ചുകിട്ടുകയും ഉണ്ടായി. പൊതുക്കായ്ക്കു് തിന്നവേണ്ടി പ്രവർത്തി-
 ക്കുന്ന ഓരോരുത്തർക്കും അന്യോന്യം വകവെച്ചുകൊടുക്കുന്ന അവകാ-
 ശങ്ങൾ സ്വശക്തിയാൽ അവയ്ക്കു് കൈപ്പെടുന്നതായും, ഇതര രാജ്യ-
 ങ്ങളിൽ സാധാരണമായ അന്തഃക്ഷേപങ്ങളും കക്ഷിപശ്ചാത്താപവും സമു-
 ദായശൈഥി്യത്തിന്റെ സൂചനകളായും, അഭ്രാന്തപൂർവ്വമായ ധനാഭി-
 ലിയും സുസ്ഥിതിയും തങ്ങൾക്കു് അനുഭൂതമാകുന്നതു സ്വവർഗ്ഗത്തിനു-
 ഞ്ഞെടുത്തതായ ഒരു പ്രത്യേക സംഭാവനയായും അടുത്തകാലത്തെ
 ജെമ്മൻമാർ വ്യാപ്താനിച്ചു തുടങ്ങി. കലാമന്ദിരങ്ങൾ, വ്യവസായശാ-
 ലകൾ, വാണിജ്യബന്ധങ്ങൾ, ജനപുഷ്ടി, ധനപുഷ്ടി, ബലവൃദ്ധി
 ഇങ്ങനെ ഓരോന്നിന്റേയും വളർച്ചകണ്ടു് ശ്ലൈശിമിത്തവർ ലോകം
 പൂർവ്വസ്ഥിതിയിൽ ഇരിക്കുന്നതുതന്നെ തങ്ങളുടെ നല്ല മനസ്സും അനുഭവ-
 വവും കൊണ്ടാണെന്നു് അന്ധാളിച്ചതിൽ അശ്ചര്യപ്പെടുവാനില്ലല്ലോ.
 അഭായകരമായവിധത്തിൽ വ്യവസായങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനു് അറിവും
 പരിചയവും കൂടിവരുന്താറും ലോകം ഒട്ടുക്കുള്ള ഫലവിഭവങ്ങൾ
 കീഴ്ക്കെടുത്തിയാൽ മാത്രമേ തങ്ങൾക്കു് ആകാചുന്ന പരിമിതിയാകയാ-
 ഉളവെന്നും അവർക്കു് ബോദ്ധ്യമായി. ജനസംഖ്യ നാൾക്കുനാൾ വലി-

ചുവർത്തോറും പഴയ കാലങ്ങളിലെപ്പോലെ അടുത്ത രാജ്യങ്ങളിലേക്കു കടിയുറന്നു തന്നെയാണ് യുക്തവും ന്യായവുമായിട്ടുള്ളതെന്ന് അവർ തീരുമാനിച്ചു. വിദേശീയശക്തികളുടെ അപനയംകൊണ്ടു പലകാലങ്ങളായി അധോനാതിവിൽ കീടുന്നിരുന്ന ജർമ്മനിയെ തലമുറയ്ക്കും അവയെ പിന്നീടത്തക്ക അഭിവൃദ്ധിയിൽ എത്തിയത് ആ നാട്ടുകാരോടു ലോകനീയന്മാവിനു തോന്നിയ വാത്സല്യവീശേഷം കൊണ്ടെന്നല്ലാതെ എങ്ങനെ വ്യാഖ്യാനിക്കും? ഈ പ്രതാപത്തിന്റെ ഉത്തമനും അതി നിഷ്പരമായ ശാസനവും, അനൃതമായ പെരുമാറ്റവും, സർവ്വസ്വതന്ത്ര്യവും നശിപ്പിക്കുന്ന ഭരണരീതികളും മുൻനിറുത്തി, കാട്ടുപിടിച്ച ചെളിപ്പുഴുക്കളെ സർവ്വഭൂതികളും വിളയിച്ച സാമ്രാജ്യപദവിയിൽ എത്തിയ പ്രാച്ച്യയിൽ നിന്നു സിലിച്ച സ്ഥിതിക്ക്, ആ നയം തന്നെ മേലിലും അരാധനീയമായത് ഹേതുപരകൃമത്തിന്നനുരൂപമെന്നല്ലാതെ പറയാവുന്നതാണോ? ഈ വിജയരഹസ്യം മറ്റുള്ളവക്കു ലഭിച്ചു ഉപദേശിച്ചു. ലോകമാസകലം കീഴടക്കുന്നതിനല്ലെങ്കിൽ, ഈ നവയൗവനത്തിനുള്ള സിദ്ധൗഷധം വയോവൃദ്ധികൊണ്ടു നിശ്ചാണഭരണത്തിൽ ലയിച്ചിരുന്ന ഒരു സമുദായത്തിനു മാത്രം പ്രാപ്യമായതെന്തിനെന്ന് ന്യായമായി ചോദിക്കാവുന്നതല്ലേ?

ഈ പുതിയ ബോധത്തിന്റെ ഉണർച്ചയാടുകൂടി വിലും രണ്ടാമൻ ബിസ്മാക്കിനെ തള്ളിനീക്കി ഭരണയന്ത്രത്തിരിപ്പു സ്വയം കയ്യേറ്റു. അസ്രിയ, റഷ്യ, ഈ രണ്ടു മഹാശക്തികളെയും വശത്താക്കി ഇംഗ്ലണ്ടിനെയും ഫ്രാൻസിനെയും തമ്മിൽ ഭിന്നിപ്പിച്ചു ജർമ്മനിയുടെ മേൽക്കോയ്മ എല്ലായിടത്തും പരത്തുന്നതിനാണ് അദ്ദേഹം ഉദ്യമിച്ചത്. റഷ്യയെ പാർശ്വം പിടിക്കുവാൻ അതിനെ തുക്കിയോടു മത്സരിക്കുന്നതിനുവദിക്കാമെങ്കിലും, മറ്റുവിധത്തിൽ റഷ്യയ്ക്കു ബാൽക്കൻ രാജ്യങ്ങളിൽ സ്വാതന്ത്ര്യം അനുവദിക്കുന്നത് അസ്രിയയ്ക്കു സന്തോഷമാകയില്ലെന്നു കണ്ടു, സ്വാഭാപ്രായങ്ങൾക്കു വശംവദനായ അസ്രിയാ ചക്രവർത്തിയെത്തന്നെ അനുകൂലിച്ചും, റഷ്യയേയും ബ്രിട്ടൻ, ഫ്രാൻസ് മുതലായ മറ്റു ശക്തികളേയും കബളിപ്പിച്ചും, തുക്കിയിൽ ഒരു രക്ഷിതാവിന്റെ നിയമിത കോയ്മ സ്ഥാപിച്ചു. റയിൻ നദി മുതൽ പെഷ്വൻ ഉൾക്കടൽ വരെയുള്ള ഭൂഭാഗത്തിൽ ഒരു സമ്രാട്ടിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യം വിലും കയ്യാലാക്കി. എന്നാൽ അദ്വൈത ബന്ധുവായ ഇറ്റാലി കുറേക്കാലം ഇതിന്നനുകൂലിച്ചെങ്കിലും ക്രമേണ തുക്കിയോടും അസ്രിയായോടും ഭിന്നിക്കയാൽ ആ രാജ്യവുമായിട്ടുള്ള സമ്പ്രദേശിമിലമായതും ജർമ്മനിയുടെ ദുരന്തകാരാചന്ദ്രികൾ കൊണ്ടു പീഡിതനായ റഷ്യാ ചക്രവർത്തി, ഫ്രാൻസിനോടും, ഫ്രാൻസ് ബ്രിട്ടനോടും,

സച്ചും ചെയ്ത കൂട്ടുകൂടിയതും, കൈസരയുടെ ദുരുദ്ദേശങ്ങൾക്കു് അചിരേണ പ്രതിബന്ധകമായും പശ്ചാത്തപ്തിയുണ്ടായി. യൂറോപ്പിലെ സമാധാന രക്ഷയ്ക്കു് താൻ ഉടമ്പെട്ടുനില്ക്കുന്ന ഭാവത്തിൽ മറ്റു മഹത്തുക്തികളുടെ ശ്രദ്ധയെ നാനാദിബ്ബങ്ങളിൽ കേന്ദ്രീകരിക്കയും, സമാധാനപരമായ ജീവിതത്തിന്നും ജ്ഞാനാഭിവൃദ്ധിക്കു വേണ്ടി പ്രയത്നിക്കുന്ന സമ്പ്രദായത്തിൽ ഹൈന്ദവസമരത്തിന്നു കാലിടുകയും, ചെയ്തതിലാണു് കൈസരയുടെ ദുർന്നയം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതു്. ഇതിനുവേണ്ടി അദ്ദേഹം അന്നുവരെ ഉടലെടുത്തിട്ടുള്ള നിബന്ധനകൾ തുണീകരിച്ചു, മനുഷ്യസാധാരണമായ നീതിന്യായങ്ങളെ ധിക്കരിച്ചു, ദൈവാനുക്രമത്തെ റദ്ദാക്കിയിട്ടു. ഇതിനുമുമ്പുള്ള സംരംഭങ്ങളിലാണു് ലോകനീതിയുടെ സുസ്ഥിതിയെ നാം പരിശോധിക്കുന്നതു്. അതുകൊണ്ടാണു് ഈ യുദ്ധത്തിൽ നമുക്കുണ്ടായ വിജയം. വിശേഷിച്ചും സൂത്രാർദ്ധം അനുഭവദർശനം ആയിത്തീർന്നിരിക്കുന്നതു്.

ഓരോ സമുദായത്തിന്നും സ്ഥായിയായ ചില മഹൽഗുണങ്ങൾ ഉണ്ടു്. അപ്രകാരമുള്ള മഹത്വം കൊണ്ടു മാത്രമേ അതു ജീവിതസമരത്തിൽ നിലനിന്നുപോരുന്നുള്ളു. എത്രയോ സമുദായങ്ങൾ, ഈ മാതിരിയിലുള്ള സ്ഥായിഗുണമില്ലായ്മയാൽ, കൈയ്യുക്കിന്റെ മിടുക്കു കൊണ്ടു തൽക്കാലം വിജയവും സാമ്രാജ്യപദവിതന്നെയും കൈക്കലാക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടും, ഉൾബലം ക്ഷയിച്ചു ശിഥിലമായും അന്യസമുദായങ്ങൾക്കു കീഴടങ്ങുകയും ചെയ്യേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ടു്. അർദ്ധബലം വലിക്കുമ്പോൾ അടുത്തുള്ള സമുദായങ്ങളോടു മല്ലിടുകയെന്നതു ജീവികൾക്കെല്ലാം പൊതുവേയുള്ള ഒരു വാസനയാണു്. ചിലവ വെറും നാശാവസ്ഥയിലുള്ള അഭിരുചികൊണ്ടായിരിക്കാം; ചിലവ നിത്യതയുള്ള അദ്ധ്വാനം കൊണ്ടായിരിക്കാം; മറ്റു ചിലവ മതത്തിൻറെയോ ജ്ഞാനത്തിൻറെയോ മറ്റു ശ്രേയസ്കരമായ നേട്ടങ്ങളുടേയോ സർവ്വമാന്യതയെ പൊതുവെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതിനായിരിക്കാം; എല്ലാം അതരീനു നിശ്ചിതമായ ചില മാർഗ്ഗങ്ങളിൽകൂടി സഞ്ചരിച്ചു് അവസാനകക്ഷ്യയിൽ എത്തുന്നു. ഈ ഗതിക്കു ദൈവത്തിനെ പഴിക്കാവുന്നതുപോലെതന്നെ ഓരോരിക്കൽ അനുഭൂതമാകുന്ന മഹത്വവും ദൈവത്തിൻറെ പക്ഷപാതമായി വ്യാഖ്യാനിക്കാവുന്നതാണു്. എന്നാൽ മനുഷ്യന്റെ ജ്ഞാനം വലിച്ചുതോടുകൂടി, ദൈവത്തിൻറെ സുവിശേഷമായ ലക്ഷണം ശാശ്വതത്വവും അനശ്വരത്വവുമാണെന്നു് ബോദ്ധ്യം വന്നിട്ടുള്ള സ്ഥിതിക്കു്, ആ ഓരംശംകൊണ്ടു മാത്രമേ ദൈവായത്തമായ മഹത്വം സമുദായ ഗതിയിൽ തെളിയുന്നുള്ളുവെന്നുതന്നെ വാദിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഓരോ ജീവിക്കും ഓരോ പ്രയോജനം ദൈവസങ്കല്പ

ത്തിൽ ഉണ്ടെന്നു പറയുന്നതു സമുദായങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചും വാസ്തവമത്രെ. മനുഷ്യൻ ജീവനാശംകൊണ്ടു തിരോധാനം ചെയ്യുന്നതുപോലെ സമുദായങ്ങൾക്കും നാശമുണ്ടെന്നു വാദിക്കാമെങ്കിൽ, ധീരകൃത്യങ്ങൾകൊണ്ടോ, സൽഗുണങ്ങൾ കൊണ്ടോ സ്ഥവശ്ശോനമാനത്തിനു സ്ഥായിച്ചിട്ടുള്ള മഹാത്മാർ യശസ്വരീരന്മാരായി ജീവിക്കുന്നപോലെ ലോകാഭിവൃദ്ധിക്കു ഹേതുവായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള സമുദായങ്ങളും പിൻക്കാലത്തു ജീവിക്കുന്നുണ്ട്. അത്മാവു ഭേദം മാറി തുടരുന്നതുടരെ ലോകത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതുപോലെയാണു് സമുദായങ്ങളും അതതിന്റെ പ്രവൃത്തിഫലംപോലെ രൂപഭേദപ്പെട്ടു കാണുന്നതു്.

ജെമ്മന്മാർ കൈയ്യുക്കുകൊണ്ടു റോമാസാമ്രാജ്യത്തെ നശിപ്പിച്ചു. അവരിൽ പലവർഗ്ഗക്കാരും ആ സാമ്രാജ്യത്തിലെ സ്ഥായിഗുണങ്ങൾ കൈക്കൊണ്ടു. അവരിൽ സ്ഥായിഗുണങ്ങൾവിടാതെ സൂക്ഷിക്കയും നവീനാരയങ്ങളെ സൃഷ്ടരണത്തിനുമത്രം ഉൾക്കൊള്ളുകയും ചെയ്തു. ഗ്രാക്സ് സർവ്വത്തിനും അധിപന്മാരായി. അവർ സ്വയമേ ശാശ്വതമായ ഒരു ഗുണം ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും, റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ മരയയെ അവർ പുനർജീവിപ്പിച്ചു. ക്രിസ്തീയവ്യാപനവിതരണത്തെ അവർ പ്രചരിപ്പിച്ചു. എന്നാൽ അവർ തള്ളിക്കയറി അടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ പ്രവഹിച്ചതോടുകൂടി അവിടങ്ങളിൽ നിന്നും കുത്തിയിളക്കിയ കാടും പടലും എല്ലായിടവും നിറഞ്ഞു. ഗ്രാക്സിന്റെ രക്തം ഇതോടുകൂടി ക്ഷയിച്ചുവന്നപ്പോൾ പഴയ കൂട്ടിന്റെ ഗുണം കാരോ ഉലയിൽ വെച്ചുതിമാറു കൂടിവന്നു. ജെമ്മനിയും ഇററലിയും റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ മഹിമയെ നിലനിറുത്തിപ്പോന്നു. അവ തമ്മിൽ ശത്രുക്കൂടി ഓരോന്നും ക്ഷീണിച്ചുമന്നു. ജെമ്മന്മാർ അടുത്ത ദേശങ്ങളിൽ പ്രവേശിച്ച കൂട്ടത്തിൽ പ്രാപ്തയിലും അസ്പ്രിയയിലും രണ്ടു നവീന കേന്ദ്രങ്ങൾ ഉണ്ടായി. അവയിൽ അസ്പ്രിയ ആദ്യവും പ്രാപ്ത പിന്നീടും ജെമ്മനിയിൽ സാമ്രാജ്യകേന്ദ്രം സംസ്ഥാപിച്ചു. അസ്പ്രിയ പലമാതിരി ഏല്പാടുകൾ കൊണ്ടും അന്തഃക്ഷോഭങ്ങൾകൊണ്ടും ജെമ്മനിയെ പീഡിപ്പിച്ചതിന്റെ ഫലമായി പ്രാപ്തയ്ക്കു് ഒരു നിലകിട്ടി. അതിന്റെ മഹിമയ്ക്കുടിസ്ഥാനമായ ജേറ്റും ദേറ്റവും ജെമ്മനിയെ ആവേശിച്ചു്, സ്വയമേ ബലംതന്നെ ജയമായിക്കരുതിയിരുന്ന ഒരു വർഗ്ഗക്കാർ, അവരുടെ ചിരപരിചയംകൊണ്ടും പരിതസ്ഥിതികളുടെ ഗതിവിശേഷംകൊണ്ടും, ബലത്തെത്തന്നെ കാര്യമായി ആശ്വസിക്കുന്നതിനും, അതിന്റെ മഹത്വത്തെ പ്രയോഗിച്ചു കാണിക്കുന്നതിനും ഒരുവെട്ടു. അല്ലാതെ, സ്ഥായിയും ശാശ്വതവുമായ ലോകഗതിക്കുപണ്ടി പരിശ്രമിക്കുന്നതിൽ മാത്രം അവർ തൃപ്തരായില്ല. മറ്റുള്ളവർക്കു സൂക്ഷ്മമായ

ദൈവമതത്തെത്തുറന്നു കാണിച്ചു തത്പരതാനുഭവവും വിജ്ഞാനകലകളും അത്ഥവാദങ്ങളും അനുഭവങ്ങളും ഇവരുടെ അല്പതപംകൊണ്ടു വിചരിത ഫലത്തിനു സഹായിച്ചു. പരമതത്വത്തിന്റെ രഹസ്യം ബോധമുണ്ടെന്ന് അഹങ്കരിച്ച് അതിനുവേണ്ട സാമഗ്രികളെ സ്വാതന്ത്ര്യപ്രവർത്തനത്തിനു പ്രയോജിച്ചതിൽ ജെമ്മിനിക്കുവന്ന അനുഭവം ലോകനതിയിൽ പലതവനയും ദൃഷ്ടാന്തപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി; എന്നാൽ അതിന്റെ ഉൾസമർത്ഥനം ആധുനിക സമുദായങ്ങളുടെ വ്യാമോഹങ്ങളെ നീവാശനം ചെയ്യുന്നതിനു സഹായമായി ദൈവം സങ്കല്പിച്ചതാണെന്നുതന്നെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

൨. യുദ്ധബീജങ്ങൾ.

ജെമ്മിനാക്കു പ്രധാനമായി മൂന്നു വാദങ്ങളാണുണ്ടായിരുന്നതെന്നു മുഖ്യ പറഞ്ഞുവെല്ലാം. അവരുടെ എണ്ണു വലിക്കുന്നതിനു തക്കവണ്ണം കുടിചാറ്റിനും ജീവിതോപായങ്ങൾക്കും സ്ഥലമില്ലെന്നായിരുന്നു മുഖ്യമായ വാദം. അതിന്നു നിവൃത്തി അടുത്തും അകലത്തും ഉള്ള അന്യദേശങ്ങളെ കൈവശപ്പെടുത്തുന്നതാണെന്നുതന്നെ അവർ തീരുമാനിച്ചു. അഭൂതപൂർവ്വവും അനന്യസാധാരണവും ആയ സമുദായങ്ങൾ തീരയും അതിനുവേണ്ട സാമഗ്രികളും സ്വയം അജ്ഞിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥിതിക്കു്, തങ്ങളുടെ അഭിവൃദ്ധിക്കും ബലപുഷ്ടിക്കും അടിസ്ഥാനമായ തത്വങ്ങൾ പ്രയോജിച്ചു സ്വപര്യാപനത്തിനു സാധിക്കുന്നതോടുകൂടി, ലോകത്തിനു മുഴുവൻ തന്നെ ഒരു നവ്യജീവൻ പ്രദാനം ചെയ്യാൻ അവർക്കു് ബാല്യതയുള്ളതായിട്ടാണു് അവർ ഭാവിച്ചതു്. സൂക്ഷ്മസ്ഥിതികൾ അറിയാവുന്ന എല്ലാ സമുദായങ്ങളും ഈ ദൈവസങ്കല്പത്തിനു സസന്തോഷം കീഴടങ്ങാതിരുന്നാൽ വരുന്ന അനുഭവം ദൈവശിക്ഷയെന്നു സമാധാനിക്കാനേ ഉള്ളൂ. ആളുകളെ അവരുടെ മനസ്സുകൂടാതെ തന്നെയും നന്നാക്കുന്നതു ദൈവസദൃശന്മാരായ മഹത്തുക്കളുടെ കർത്തവ്യമാണു്. ഈ ന്യായങ്ങളും ഉദ്ദേശങ്ങളും ജെമ്മിനാക്കു സ്പെഷിയൊ ഇന്നും ഇന്നലെയും ആയി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടതോ അല്ല. ലോകചരിത്രത്തിന്റെ നാശായവേരായി സമുദയ പരിണാമത്തിന്റെ നിയന്ത്രണശക്തിയായി കാണുന്ന തത്വങ്ങളും ഇവയത്രെ.

ഭൂമിയിൽ ജനങ്ങൾ ആദ്യം വളരെ കുറവായിരുന്നു. യഥേഷ്ടം എവിടെയും സഞ്ചരിച്ച് ഏകച്ഛത്രാധിപത്യം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന്നു് ഒരു വിഷമവുമില്ലാത്ത ആദിമകാലങ്ങളിൽ അതിനുള്ള മോഹം ആരും

ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മനുഷ്യർ ഉൾക്കൂട്ടങ്ങളെക്കാൾ ഒട്ടും കവിഞ്ഞി-
 ടില്ലാത്ത ഈ നിലയിൽനിന്നും കുടുംബസ്ഥാപനവും സ്ഥിരവാസവും
 ഉണ്ടായി ഓരോ സമുദായങ്ങൾ ഉത്ഭവിച്ചു. അക്കാലത്തെ അറിവിനു-
 തക്കപണ്ണം ഉള്ള ജീവിതച്ചുരുതികൾ കൊണ്ട് ഉപജീവനത്തിനു മതി-
 യാകാതെപന്നപ്പോൾ ഓരോ ശാഖകൾ എറങ്ങിത്തീരിച്ചു ദൂരസ്ഥലങ്ങളിലേക്കു
 പൊയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവർ അന്യസമുദായങ്ങളെ കണ്ടെത്തി
 ശത്രുതയുടേയും, അവയെ നശിപ്പിച്ചും അടിമപ്പെടുത്തിയും സ്വയം
 പ്രമാണികളായോ, അവയ്ക്കു കീഴടങ്ങി നശിച്ചോ, ഓരോ വിധത്തിൽ
 പുതിയ സമുദായബീജങ്ങളായി തരംമാറുകയും ചെയ്തുവന്നു. ഈ യാത്ര
 തുടരുന്നതടക്കം ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതും, അതിലുള്ള അനുഭവ-
 ങ്ങളും പ്രവൃത്തികളുംകൊണ്ട് ഒരേ സമുദായശാഖകൾ തന്നെ തമ്മിൽ
 അറിയാത്തവിധം രൂപഭേദപ്പെട്ടവരുന്നതും, ഇന്നും ഉദാഹരിക്കാവുന്ന
 തരം. തമ്മിൽതമ്മിൽ ഉള്ള ബാധാപരീക്ഷയ്ക്കു ശേഷമേ അവന-
 വന്റെ ബാധാബലം അവർ അറിയുന്നുള്ളൂ. മിക്കതും, മറ്റു നിവൃത്തി
 യില്ലാത്ത സഞ്ചരിച്ച സംഘങ്ങളാകയാൽ, ഇപ്രകാരമുള്ള സംഘട്ടന-
 ങ്ങളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന നാശം ലോകരക്ഷയ്ക്കു വേണ്ടതായിട്ടു തന്നെയാണു്
 വളരെക്കാലമായി സമാധാനിച്ചുപോന്നിട്ടുള്ളതു്. എത്ര രാജ്യത്തിന്റെ
 ചരിത്രവും ഇങ്ങനെയുള്ള മത്സരത്തോടുകൂടിയാണു തുടങ്ങുന്നതു്. അഭി-
 മനീവാചികളും വിദേശാഗതന്മാരും തമ്മിൽ ഉള്ള മത്സരം എവിടെ
 യും കാണുന്നു. ഇത്തരത്തിലുള്ള എത്രയോ മത്സരം കഴിഞ്ഞശേഷം
 പിൽക്കാലത്തെ ഗതിയെ നിയന്ത്രിക്കത്തക്കതായ ഒരു സമുദായം വന്നു.
 ചേരുമ്പോഴത്തെ കലാപവും സ്ഥിതിഭേദങ്ങളും മാത്രമേ ചരിത്രത്തിൽ
 പറയുന്നുള്ളൂ. അതാണു് ഇന്ത്യാചരിത്രം തന്നെ അർച്ചന്മാരുടെ പുറ-
 പ്ലാടോടുകൂടിയുടങ്ങുന്നതു്. ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിൽ പിന്നീടുള്ള പ്രധാന
 ഘട്ടങ്ങളും ഇതുപോലെ ഓരോ സമുദായത്തിന്റെ അവിഭാവംകൊണ്ടു്
 കരിക്കുന്നതത്രെ. ഇങ്ങനെയുണ്ടാകുന്ന വർഗ്ഗവൈജാത്യവും സമുദായ-
 ധൈര്യവും സ്ഥായിഗുണങ്ങളെ സ്ഥിരീകരിക്കുന്നതിനു സഹായി-
 ക്കുമെങ്കിലും അതിനുവേണ്ട സൗകര്യംപോലും ഇല്ലാത്ത രാജ്യങ്ങളിൽ
 അലസതയും അനാഥതയും ഉണ്ടാകുന്നു. കഴിഞ്ഞ അമ്പതു കൊ-
 ല്ലംവരെ ഇന്ത്യയിൽ അങ്ങനെയാണു് കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്. എന്നാൽ
 ലോകശക്തികളായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള സമുദായങ്ങൾ സ്വരൂപപ്പെട്ടശേഷം
 സ്വരക്ഷയ്ക്കുവേണ്ട എല്ലാടുകൾചെയ്തു സുസ്ഥിതിയെ പുലർത്തി, സ്ഥാ-
 യിഗുണങ്ങൾ പോഷിപ്പിച്ചു്, ലോകോൽഗതിക്കു വേണ്ട തത്വങ്ങളെ
 അനുഭവത്തിൽ പ്രതിബിംബിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുള്ളവയാണു്. ഈ അർത്ഥ-
 ത്തിൽ ചരിത്രസംഭവങ്ങൾ സാമാന്യേന ഒരേ ഗതിയിൽ പരിവ-
 ണ്തനം ചെയ്യുന്നതായിട്ടു വ്യാഖ്യാനിക്കയും ചെയ്യാം.

ലോകചരിത്രത്തിന്റെ ആരംഭവും ഇപ്പോഴുള്ള ഓരോരുത്തനും പുറകിൽ അന്വേഷിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ജീവിതവൃത്തികൾക്കുവേണ്ടുന്ന നദീതടങ്ങളിൽ ഓരോ സമുദായങ്ങൾ വർത്തിച്ചു വലിക്കുന്നു. കൃഷി, നായട്ട്, കന്നുകാലികളെ വളർത്തുക ഇത്യാദിയാണ് ഇവരുടെ ഔഷ്ഠികൾ. ഇവരുടെ ഏറ്റവും കൂടിയിട്ടോ, പുറമെ നിന്നും വന്നു ചേരുന്ന മറ്റു സമുദായങ്ങളുടെ ഞെരുക്കുകൊണ്ടോ ഇക്കൂട്ടർ അടുത്ത ഭേദങ്ങളിലേക്കു പ്രവേശിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ തുടങ്ങുന്ന കലാപം തുടരുന്നതുടരെ ഏറെക്കാലവും ഏറെ ദൂരവും വ്യാപിച്ചശേഷം സമുദായ സമിതിയിൽ ഒരു നൂതനാവട്ടം ഉണ്ടാകുന്നു. ഇപ്പോഴും പല ഘട്ടങ്ങൾ മാറിമാറിവരുന്നതാണ് ലോകസ്വഭാവം. ഇത് ഓരോരുത്തന്റെ ജീവിതത്തിലെമ്പോഴും ഓരോ സമുദായത്തിന്റെ ജീവിതത്തിലും കാണുന്നുണ്ട്. ഓരോന്നിലും സ്വന്തം ഗുണങ്ങൾക്കു വികാസവും തൻമൂലം അഭിവൃദ്ധിയോ വിനാശമോ ഉണ്ടായിവരുന്നതും കാണാം. ചൈന, ഇന്ത്യ, പെർഷ്യ, ഇജിപ്ത് ഈ രാജ്യങ്ങളിൽ ഫലസമൃദ്ധി കൂടിയതായ നദീതടങ്ങളിൽ തന്നെയാണ് സമുദായജീവിതത്തിന്റെ ഉത്ഭവം. ഇവയ്ക്കിടയിൽ മലയുഷ്യയിലും അറേബ്യയിലും ഉള്ള സമതലങ്ങൾ ജനസമൂഹങ്ങളുടെ സങ്കേതങ്ങളായിത്തീർന്നു. അവ ഓരോ തരത്തിലുള്ള വ്യവസ്ഥിതികൾക്കൊണ്ടും പ്രകൃതിപരിചയങ്ങൾക്കൊണ്ടും ഭിന്നഗുണക്കാരാണെങ്കിലും ജീവിതാചാര്യങ്ങൾക്കു അനുയോജ്യമായ ചേരുന്നതു മുമ്പുതന്നെ പ്രശസ്തിനേടിയിട്ടുള്ള സമുദായകേന്ദ്രങ്ങളിലാണ്. പഴയ സമുദായബന്ധങ്ങൾ ഈ മട്ടത്തോടുകൂടി ഭേദിച്ചു പുതിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്കു കാലിടുന്നു. സ്വതന്ത്രയുള്ള ജീവിതവൃത്തികളിൽ മെച്ചമേറിയ പ്രമാണികളായിത്തീർന്ന സമുദായനേതാക്കൾ ഈ തരത്തിൽ പുറമേനിന്നു വന്നുചേരുന്ന പ്രതിപന്ഥികളെ ഏതിക്കുന്നതിനോ, പ്രായേണ അയൽഭേദങ്ങൾ കൈക്കൊണ്ടു സ്വരക്ഷയും സമ്പാദ്യവും ദുഃഖപ്പെടുത്തുന്നതിനോ, സമുദായത്തെ ശബ്ദമോർത്താക്കുന്നു. ജനങ്ങൾക്ക് ഇതിൽനിന്നും കൂടുതൽ സങ്കടമുണ്ടാകുമ്പോൾ കലാപത്തിന് ഇടയാകയും, അതിന്റെ ഫലമായി സമുദായപ്രഭാവികളുടെ ബലം അധികമാവുകയും ചെയ്തേക്കാം. പുറമേനിന്നു വരുന്ന ഇരവർഗ്ഗക്കാർക്കു പ്രാധാന്യം കിട്ടുകയാണെങ്കിൽ അവരുടെ അധികാരം നിലനിറുത്തുന്നതിനും ഇതു തന്നെയാണ് അവർ സ്വീകരിക്കുന്ന ഏകമാർഗ്ഗം. അതല്ല പഴയസമുദായം തന്നെ അയൽ ഭേദങ്ങൾ അകറ്റി മിച്ച സാമ്രാജ്യപദവിയിലേക്കു പ്രവേശിക്കുന്നതായാലും ഗതി ഇതുതന്നെ. ഏതുവഴിക്കും ജനസാമാന്യത്തിൽ സ്വല്പം ചിലരുടെ ആവശ്യത്തിലേക്കായി സമുദായത്തിന്റെ ഓടനടന്നെ വ്യത്യാസപ്പെടുത്തുന്നതായിട്ടാണ് നാം കാണുന്നത്.

യുദ്ധത്തിന്റെ പുറപ്പാട് ഭൂതൃഷ്ണയിൽ നിന്നാണെന്ന് ഇങ്ങനെ പൊതുവെ സമത്രിക്കാം. ഭൂമിയുടെ ആവശ്യം ഉപജീവനസൗകര്യമത്രെ. സമുദായങ്ങളുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ തന്നെ മനുഷ്യവർഗ്ഗങ്ങൾ തമ്മിൽ അന്ത്യാന്ത്യാമത്സരത്തിന് ഫേതുവാകുന്ന മറ്റൊരു സംഗതി മതവിശ്വാസങ്ങളിലുള്ള പൈപരീത്യാമാണ്. പ്രപഞ്ചതത്വങ്ങളെ പറ്റി സൂക്ഷ്മമായ ഓറിവില്ലാത്തകാലത്തും മനുഷ്യൻ വെളിച്ചത്തിൽ സമാധാനവും ഇരുട്ടിൽ ഇടയിളക്കവും സാധാരണമായിരുന്നു. സൗമ്യ ഗുണമുള്ള വസ്തുക്കൾ അയാളെ ആകർഷിക്കുന്നു. ഔദൃഢ്യം ബീഭത്സവും ആയ സ്വത്വങ്ങളും സംഭവങ്ങളും അയാൾക്കു അസഹ്യമായിത്തീർന്നി അയാളെ പീഡിപ്പിക്കുന്നു. ഒന്നിൽ അയാൾക്കുള്ള സന്തോഷംകൊണ്ട് അതിനെ വശ്യപ്പെടുത്തുന്നതിനായി സമാധാനിക്കുന്നു. മറോതിലുള്ള യോക്കൊണ്ട് അതിന്റെ ഔദൃഢ്യത്തെ തടയുവാനായി സമാധാനിപ്പിക്കുന്നു. നന്മയുടേയും തിന്മയുടേയും ബീജവും ആഭിമുഖ്യങ്ങളുടെ ഉത്ഭവവും ഇതിലാണു കാണുന്നത്. ഓരോ പ്രദേശത്തിന്റെ പ്രകൃതപോലെയും അതതു സമുദായത്തിന്റെ ആദ്യപരിചയപോലെയും ഈ അധിഷ്ഠാനഭേദങ്ങളുടെ തത്വവും പ്രാവൃദ്ധ്യവും പ്ലമാറിക്കാണാം. ഇവയിലുള്ള വിശ്വാസവും ഇവയുമായുള്ള പൈതൃകമാറായുംകൊണ്ടു സമുദായങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ അധികമായ വ്യത്യാസം ഉണ്ടാകുന്നതും സാധാരണമാണ്. ഈ ഭിന്നതപം ക്രമേണ ഒരേ സമുദായത്തിനിടയിൽ തന്നെ പരക്കുന്നതിനും തന്മൂലം കക്ഷിവിഴ്ക്കും അന്തരമിദ്രയും പ്രബലപ്പെടുന്നതിനും, സമുദായശക്തിക്കു ധാനിസംഭവിക്കുന്നതിനും സംഗതിവരുന്നുമുണ്ട്.

മനുഷ്യസമുദായങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള അന്ത്യാന്ത്യാമത്സരത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന മറ്റൊരു ധ്യാപനമാണ് കച്ചവടം. ലോകത്തിൽ യാതൊരു സ്ഥലത്തും ജീവിതത്തിന് അത്യാന്തരപേക്ഷിതമായ ചുറ്റു സാധനങ്ങളും വിളയുന്നില്ല. വിളവുകൾ ഭൂപ്രകൃതിയുടേയും അന്നന്നത്തെ വിജ്ഞാനപ്രാപ്തിയുടേയും നിവൃത്തിയെ സംഭവിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. പ്രകൃത്യാ വിളയുന്ന കായ്കളും മത്സ്യമാംസാദി സാധനങ്ങളും ക്ഷേിച്ചു പരിചയിച്ചവർ തന്നെ പിന്നീടു അപയെ ഉണ്ടാക്കുന്നതിനു തുടങ്ങി. സ്വന്തസ്ഥലത്തുണ്ടാകാത്തവ അയൽദേശങ്ങളിൽ നിന്നും കൈമാറാം ചെയ്തു വാങ്ങി അനുഭവിക്കുന്നതിനു ഏറെ കാലതാമസം വേണ്ടിവരുന്നില്ല. സമുദായം ഈ നിവൃത്തിയിൽ എത്തുന്നതിനു സ്വന്തം ആധിമാന്മാരായ ഏതാനും സമുദായാംഗങ്ങളുടെ ഉത്സാഹവും പൊതു സമ്മേളനങ്ങൾക്കു സൗകര്യമുണ്ടാക്കുന്ന ഉത്സാഹവും ചുണ്ടും എത്രത്തോളം സഹായിച്ചിരിക്കണമെന്ന് നമ്മുടെ പരിചയംകൊണ്ടു തന്നെ

ഉറവിടമാകുന്നതാണ്. സമാനങ്ങൾ കൈമാറ്റം ചെയ്ത കൂടുതൽ സുഖാനുഭവങ്ങൾ പരിചയിച്ചു കഴിഞ്ഞശേഷം ആ ജീവിതസുഖത്തെ പോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഉത്സാഹമായി. വ്യാപാരങ്ങളുടെ പരിധി വലിച്ചുപരികയും അതോടുകൂടി അഭയവും സുഖഭോഗങ്ങളിലുള്ള അസക്തിയും വളരുകയും ചെയ്യുന്നു. കരവഴിക്കും കടൽവഴിക്കും വാണിജ്യബന്ധങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്തു. സാമാനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതിനും ശേഖരിക്കുന്നതിനും സങ്കേതങ്ങളും തൊഴിലാളികളും ഉണ്ടാകുന്നു. ഇങ്ങനെ ഭൂസ്ഥലങ്ങളോടു ബന്ധപ്പെടുന്നതിന് ഇടയായിത്തീർന്നത് ഏതു സമുദായത്തിനും ഉൽക്കർഷേഹമേകുമത്രേ. എന്നാൽ ഇതിൽ നിന്നു തന്നെ മത്സരത്തിനും ചരിത്രത്തിനും കൂടി ഇടയാകുന്നുണ്ടെന്നും ഓർമ്മിക്കേണ്ടതാണ്. അന്യദേശങ്ങളുമായിട്ടുള്ള വ്യാപാരങ്ങൾ കൂടുതൽ സൗകര്യവും അഭയവും ഉണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം കച്ചവടം നടക്കുന്ന നഗരങ്ങളിലും അവ കേന്ദ്രങ്ങളായ രാജ്യങ്ങളിലും മേലധികാരം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള മോഹത്തോടുകൂടി ഓരോ ഭാഗത്തും തമ്മിൽ മല്ലിടുന്നതിനും ഈ സംഗതി തന്നെ മതിയാകുന്നു. എന്നു തന്നെയല്ല, സമുദായത്തിന്റെ ക്ഷേമാഭിവൃദ്ധിയിൽ വാണിജ്യത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുള്ള എല്ലാവരും ഈ അധികാരത്തിന് അഗ്രഹിച്ചു പുറപ്പെടുന്നതു സാധാരണമാകയാൽ തന്മൂലമുള്ള യുദ്ധങ്ങൾക്ക് അവസാനമുണ്ടാകുന്നതല്ല. തന്നാട്ടിൽ തന്നെ വിഭജനബന്ധം അട്ടം ഐക്യത്തിനും മമതയ്ക്കും ഇടയാക്കുന്നുവെങ്കിലും ക്രമേണ അന്തഃകീഴടങ്ങലും ഉത്ഭവിക്കാതെ ഉരിക്കുന്നില്ല. കച്ചവടവഴിക്കു അന്യോന്യ ബന്ധമുള്ള രാജ്യങ്ങൾ തമ്മിൽ ജ്ഞാനവിജ്ഞാന കലകൾ, സമുദായചാരങ്ങൾ, മതതത്വങ്ങൾ, രാഷ്ട്രീയവ്യവസ്ഥിതി മുതലായവയിൽ ഐക്യരൂപം വരുന്നതിനിടയായിത്തീരുന്നു. ഇവയുടെ അവിഭാവം സമുദായത്തിന്റെ സുസ്ഥിതിക്കു ധ്വാനികരമായി കരുതുന്ന അനവധി ജനങ്ങൾ പുതിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ ബലാല്പാദനമായിത്തന്നെ ഏതിക്കുകയും സമുദായത്തെ ഭിന്നിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യേക്കാം.

ഈ മൂന്നു ബന്ധങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ് സാമാന്യേന സമുദായങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള പെരുമാറ്റം ഉണ്ടാകുന്നത്. ഓരോ സമുദായവും ഭൂഭാഗങ്ങളിൽ എവിടെയെങ്കിലും സ്ഥിരവാസം തുടങ്ങിയതിനു ശേഷമേ അന്യോന്യം സമാധാനപരമായ ഇടപാടുകൾ വലിക്കുവാൻ സംഗതിയുള്ളൂ. അർദ്ധമാം കുറവായ പ്രദേശങ്ങളിലേക്കു ബന്ധമുള്ള മറ്റു സ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നും അളുകൾ ചെന്നു ചേരുന്നതു സർവ്വസാധാരണമാണ്. ഒട്ടോക്കെ അവർക്കൊണ്ടുള്ള ആവശ്യം

പ്രമാണിച്ചു മറ്റൊരു ക്ഷണിച്ചു കൊണ്ടുപോകുന്നതായിരിക്കും ക്രമേണ അപർ സ്വമേധയാ ചെയ്ത കയറുവാൻ തുടങ്ങുന്നു. ഇങ്ങനെ പൂർവ്വ നിന്നും വരുന്നവരെ തങ്ങളോടുപേർത്തു എങ്കോപി ക്കുന്നതിന്നു ശക്തിയുള്ള സമുദായങ്ങൾക്ക് ഇതുകൊണ്ടു ദോഷം വരു ന്നില്ല. ചിലപ്പോൾ വന്നുചേരുന്നവരുടെ ബലാധിക്യവും മറ്റേ സമുദായത്തിന്റെ ബലാധിക്യവും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്നു ദോഷമായും തീർന്നുക്കാം. അപ്പോൾ ആഗതന്മാർ ആദ്യമേ ബലാധിക്യമായിത്തന്നെ കൈയേറ്റത്തിന്നു മുതിർന്നുവന്നുപോവാം. ഇങ്ങനെ സ്വശക്തിയെവിന്നി യോധിക്കുന്നതും പ്രാപിപ്പിക്കുന്നതും ഒരു സമുദായത്തിന് എന്തും ഗുണ കരമായിരിക്കുമെന്നു പറയാൻ തരമില്ല. ചെലവാക്കുന്ന ശക്തിയെ വീണ്ടെടുക്കുന്നതിന്നു കരുത്തും അധികാരം പ്രാപിക്കുന്നതോടുകൂടി സ്വാതന്ത്ര്യം പ്രാപ്തമാകട്ടെ നവീകരിച്ചു പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള വിവേകവും ഉള്ള സമുദായങ്ങളാണു് ഈ വഴിക്കു നന്നാകുന്നതു്. അല്ലാത്തവ ഇങ്ങനെ ക്ഷയിച്ചിട്ടുള്ളതിന്നും ലക്ഷ്യങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ടു്. ഉടനെ ക്ഷയിച്ചില്ലെങ്കിലും, ഭേദം ക്ഷീണിക്കുമ്പോൾ ദഹിക്കാത്ത ഭക്ഷണം കഴിച്ചുവെക്കുമ്പോലെ, പോഷണം നിലച്ചു ക്രമേണ പൂർണ്ണ സ്ഥിതിയിൽ നിന്നും തെറി സമുദായശക്തി അധിരോണ ഭീനിക്കുന്നതിന് ഇടയാകുന്നു.

ഭൂതകൃത്യങ്ങളിലും പ്രവൃത്തികളിലും പ്രവർത്തിച്ചു സമാധാനപരമായ കടിയേറ്റത്തിലോ ബലാധിക്യമായ സമരത്തിലോ പശ്ചാത്തപിക്കുന്നതുപോലെ മതാസക്തിയിലും രൂപഭേദമോ വ്യക്തിഭേദമോ കാണുന്നുണ്ടു്. ഇവ ആരാധിക്കുന്നവരും കന്യു് ആരാധിക്കുന്നവരും തമ്മിലുള്ള മത്സരംപോലെ, ഹിന്ദുക്കൾ, മഹമ്മദീയർ, ക്രിസ്ത്യാനികൾ മുതലായ മതക്കാർ തമ്മിലും, അവർക്കുള്ളിൽ തന്നെ ഓരോ കക്ഷികൾ തമ്മിലും യുദ്ധമുണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ലോകചിന്താനും വലിച്ചു തോടുകൂടി ഇപ്രകാരമുള്ള മത്സരങ്ങളിൽ അത്ഥമില്ലെന്നു മനസ്സിലാക്കി ഭിന്നമതക്കാർ മതപ്രവർത്തനത്തിനായി മത്സരിക്കുകയില്ലെന്നു്. പരബോധ്യം വന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഈ വഴിക്ക് ഏറക്കുറവു മറുഭാവങ്ങളിൽ നിലനിന്നുപോകുന്നുണ്ടു്. മതം ദൈവപരമായ ഉത്തമത്തെ മാത്രമല്ല, ലോകചരിത്രാസ്സഭമായ വിജ്ഞാനത്തെയും സമ്പാദ്യബോധത്തെയും നിയന്ത്രിക്കുന്ന ശക്തിയാണ്. അതുകൊണ്ടു് മതപ്രചരണത്തിൽ അന്തർവിചിരിക്കുന്ന രത്നം ലോകപ്രവസ്ഥിതിയെയും അതിന്നുസദായ തത്വങ്ങളെയും പററിയുള്ള ഒരു പ്രത്യേകജ്ഞാനത്തെ പ്രാപരിപ്പിക്കുകയത്രെ. ഇങ്ങനെ നോക്കുകയാണെങ്കിൽ അഭിപ്രായ വ്യത്യാസത്തെ അസ്സഭമാക്കി നടത്തുന്ന എല്ലാ മത്സരങ്ങളും ഈ ഗണ

ത്തിൽ ചേരുന്നു. ഒരു സമുദായത്തിൽ കൂട്ടുകടംബ്ജീവിതം നിലനിന്നു പോരുന്നുണ്ടായിരിക്കാം; മറ്റൊന്നിൽ വിധവകളുടെ പുനഃവിവാഹം അനുവദിക്കുന്നില്ലായിരിക്കാം. ഇവയെ അന്യസമുദായക്കാർ നികൃഷ്ടമെന്നോ കഷ്ടമെന്നോ ഭേദിച്ചു യുദ്ധത്തിന് മുതിരുന്നതുപോലെയാണ് മതപ്രചരണത്തിലുള്ള മത്സരങ്ങളും. ഈ മാതിരി നടപടികൾ ഓരോ സമുദായത്തിലും ഗാഢമായിപ്പരിചയിച്ച് അവ സമുദായജീവന്റെ നാഡികളായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നുവെന്നു ബോധമുള്ളവർക്ക് അവയെ നിരാകരിക്കുന്നതു സമുദായബന്ധത്തെത്തന്നെ നശിപ്പിക്കുന്നതായിട്ടു തോന്നുകയുള്ളൂ. ഇതുപോലെയാണ് മാരോദാദി നടപടികളെപ്പറ്റി യുള്ള അക്ഷേപങ്ങളേയും വ്യാഖ്യാനിക്കേണ്ടത്; ഈ അർത്ഥത്തിലാണ് മതവഴക്കുകൾ ഇപ്പോഴും നടക്കുന്നുണ്ടെന്നു പ്രസ്താവിച്ചതും.

അഹാരാദി വിഷയങ്ങളിലുള്ള പതിച്ചുകൾ, സമുദായജീവിതത്തിലുള്ള പെരുമാറ്റങ്ങൾ, ഭരണരീതികളെപ്പറ്റിയുള്ള വിശ്വാസങ്ങൾ, വ്യവസായവിഷയങ്ങളിലുള്ള പരിഷ്കാരങ്ങൾ ഇവയെ തീരെ നിന്ദിച്ചു മററുള്ളവരുടെ രീതികളെ പ്രതിഷ്ഠാപിക്കുവാനുള്ള ശ്രമവും ഇതിനാൽ വ്യത്യസ്തമായിട്ടുള്ളതല്ല. പരിഷ്കൃതന്മാരെന്നും അപരിഷ്കൃതന്മാരെന്നും പറയുന്നതിൽ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന അർത്ഥവും ഇത്രമാത്രമേയുള്ളൂ. ലോകവ്യവസ്ഥിതിക്കു അത്യാവശ്യമെന്നു ഭൂരിപക്ഷം ജനങ്ങളോ പ്രബലന്മാരായ ഒരു കൂട്ടരോ സങ്കല്പിച്ചിട്ടുള്ള നടപടികളും വിശ്വാസങ്ങളും ഇല്ലാത്തവരെ അവർ അപരിഷ്കൃതന്മാരെന്നു പറയുന്നു. അങ്ങനെയുള്ളവരെ സ്വാഭാവികമായതല്ലെന്ന് അറിയുന്നതിനുള്ള ഉത്സാഹമത്രെ അവരെ പരിഷ്കരിക്കുകയെന്നു പറയുന്നത്. ഈ പരിശ്രമം ബലാപ്ലാരമായും നയോപായങ്ങൾകൊണ്ടും ചെയ്യാവുന്നതാണ്. ബലാപ്ലാരമായി ചെയ്യുന്നതിൽ രണ്ടു പ്രകാരമേ കാണുന്നു. മദ്ധ്യകാലത്ത് ഓരോ മതക്കാർ ചെയ്തിരുന്നപോലെ പടവെട്ടിക്കീഴടക്കി ആളുകളെ ഭയപ്പെടുത്തി വശപ്പെടുത്തുകയും എതിർത്തുനില്ക്കുന്നവരെ നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതും, തങ്ങളുടെ പാശ്ചാത്യരോട് അനുകൂലിച്ചു പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച് മററുള്ളവരെ അവിശ്വസിച്ചു അനുസരിക്കുന്നതും, രണ്ടും ബലാപ്ലാരമായ പ്രവൃത്തിമാറ്റങ്ങളത്രെ. ഈ ഏല്പാടുകൾകൊണ്ട് ഉത്തമമെന്ന് അഭിമാനിച്ചിരുന്നു മതങ്ങൾക്കു മാത്രം സംഭവിക്കുകയാണു ചെയ്യുന്നത്. ജ്ഞാനാഭിജ്ഞാലികൾ സഹായിച്ചു മനസ്സംസ്കരണത്തിന്റെ ഫലമായി സ്വതന്ത്രമായ അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾ വരുത്തുന്നതു മാത്രമേ സമാധാനപരമായ മതപ്രചരണമാകുന്നുള്ളൂ. അതു തുലോം ദുർല്ലഭവുമത്രെ. ഈ അടുത്തകാലത്തു കൂടിയും ഇമ്മാതിരി മത്സരങ്ങൾ നടന്നുവരുന്നു. അദ്വൈത തൊട്ടുതന്നെ

ശാശ്വതമായ സമുദായബന്ധത്തിന് ഒരു മതത്തിൽ വിശ്വസിച്ചും, ഒരു ഭാഷ സംസാരിച്ചും, ഒരു അധികാരത്തിന് കീഴെയും, ജീവിക്കുന്ന ജനങ്ങൾ വേണമെന്നുള്ള ബോധം പ്രവർത്തിച്ചു കാണുന്നുണ്ട്. പരിഷ്കൃതജീവിതം അഭിവൃദ്ധിയിൽ എത്തിയിട്ടും ഈ സംഗതികൾക്കു പ്രാബല്യം കൂടിവന്നതേയുള്ളൂ. രാജ്യങ്ങളുടെ വ്യാപ്തി വർദ്ധിച്ചു, അടുത്തും അകലത്തും ഉള്ള അധികാരഭൂമികൾ അധികപ്പെട്ടതോടുകൂടി, ഭിന്നസമുദായങ്ങളെ ഏകോപിക്കുന്നതിന് സ്വന്തമെന്നും, സ്വന്ത ഭാഷയും പ്രചരിപ്പിക്കുന്നത് അനിവാര്യമായിത്തീർന്നി, പല മഹാശക്തികളും അതിഭ്രമഭയഭയവെട്ടുകയുണ്ടായി. നേരേമറിച്ച്, ഒരു ഭാഷ സംസാരിച്ചും ഒരു സമുദായ രീതികൾ പരിചയിച്ചും, ഒരു മതത്തിൽ വിശ്വസിച്ചും പോരുന്നവർക്കു ഏകോപിച്ചു ജീവിക്കുന്നതിന് സ്വാതന്ത്ര്യം വേണമെന്നുള്ള താല്പര്യം മേന്മയായി ലോകത്തുണ്ടായിട്ടുള്ള യുദ്ധങ്ങളുടെ എണ്ണവും ഈയിടയ്ക്കാണ് കൂടിക്കാണുന്നത്.

—0—

ന . ഭൂമി.

ഇപ്പോൾ ഓരോ സ്വലത്തു കൂടിപ്പോരുന്ന ഒരു സമുദായവും അവിടെത്തന്നെ അഭിമുഖം മുതൽക്കു പെററുപെററുകയുണ്ടെന്നു എളുപ്പത്തിൽ സമർത്ഥിക്കാം. പുറമേനിന്നും ഓരോരികൾ വന്നുകയറി പൂർണ്ണമായി ഏറെക്കുറെ ഇടകലന്ന് അവരുടെ സ്വായികൃതങ്ങൾ പകർന്നെടുത്തു പോയിട്ടുവരുന്ന സമുദായപരമ്പരകളാണ് ഇപ്പോഴത്തെ 'നാടുകൾ.' ഈ പദവിക്ക് ഒരു മാഹാത്മ്യവും ശേഷിച്ചിട്ടില്ലെന്നു പറയുവാൻ നിവാരണമില്ല; പക്ഷെ നാടുകാരനാകുന്നതിന് വളരെ വൈഷമ്യമില്ലാതെയാണ് പരിഷ്കൃതസമുദായങ്ങളുടെ നിയമങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ഏറ്റെടുത്തിട്ടുള്ളത്. ഏതു സമുദായവും പലകാലംകൊണ്ട് മിശ്രമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ഒരു സങ്കരവർഗ്ഗമാണെന്നു ബോധമുണ്ടാകുന്നതോടും, വിഭജനത്തെ പറഞ്ഞിരുന്നവരെക്കൊണ്ട് സമുദായാഭിവൃദ്ധിക്കുണ്ടാകുന്ന പലവിധമായ സഹായങ്ങൾ മാത്രം ആലോചിച്ചെങ്കിലും, ലോകത്തിൽ ഒരു ഭാഗവും എത്ര ശക്തിയുള്ളവർക്കും അട്ടിപ്പെറ്റാണെന്ന് അഭിമാനിക്കുന്നതിന് സന്നദ്ധത കുറഞ്ഞു വരികയേ ഉള്ളൂ. ഒരു സമുദായത്തിൽ ചേർന്നവനാണെന്നുള്ള അർത്ഥഭിമാനം ആ സമുദായത്തിന് ലോകഭൂമിയിൽ സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള മഹത്വത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതത്രെ. അങ്ങനെയുള്ള സമുദായങ്ങൾ എണ്ണത്തിൽ കുറവായതോടും അഭ്യുദയകാംക്ഷികളായ അന്യസമുദായങ്ങൾ അവയോടു പാശ്ചാത്യ പിടിച്ചു നില്ക്കുകയും അവയുമായി സാമ്യം

പ്രത്തിനുകൂടി താല്പര്യപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങനെ രണ്ടു വഴിക്കും മനുഷ്യലോകത്തിലുള്ള ഓരോ അംഗങ്ങൾക്കും തമ്മിൽ വിഭിന്നതയ്ക്കിടയാക്കിയിരുന്ന പ്രതിബന്ധങ്ങൾ ഇപ്പോൾ നശിച്ചുപോകുന്നുണ്ട്. മുൻപറഞ്ഞ സൂക്ഷ്മസ്ഥിതി മനസ്സിലാക്കിയതുകൊണ്ടു മാത്രമല്ല, മനുഷ്യക്കു ഐഹികബന്ധങ്ങളിലുള്ള സ്ഥായിയെ അസ്തമിക്കുകയും കൂടിയാണ്; ഈ നടപടി തുടർന്നുവരുന്നത്. കുടുംബബന്ധംകൊണ്ടോ മുതൽ സ്ഥാപനംകൊണ്ടോ സ്വന്തമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള പ്രദേശം ഏതോ അതിനെപ്പറ്റിയുള്ള ഗുണഭോഷവിചാരവും, അതിന്റെ ശാശ്വതഗുണത്തിനുള്ള ഒരുമ്പാടും എല്ലാ മനുഷ്യക്കും ഉണ്ടാകുന്നതു ലോകധർമ്മമാണ്. അതുപോലെതന്നെ, ബുദ്ധിവികാസം വന്നിട്ടുള്ള മഹത്തുക്കൾക്കും സ്വകൃത്യനിർവ്വഹണത്തിലുള്ള നിഷ്പന്നമറ്റു ബന്ധങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള വിചാരത്തെക്കാൾ പ്രബലമായിരിക്കുന്നു.

ഓരോ സംഗതിവശാൽ ജനസമൂഹങ്ങൾ ലോകത്തിൽ അലഞ്ഞുനടന്നു കൂടിയിട്ടുള്ള കൂടി ഉറപ്പിക്കുന്നതായി നാം ഇന്നും കണ്ടുവരുന്നു. ഈ സമ്പ്രദായം ലോകചരിത്രത്തിന്റെ ആദ്യകാലത്തും പ്രത്യക്ഷമായിരുന്നതത്രെ. ഇതിന്റെ ഗതിയും ശക്തിയും ഫലവും അപ്പോഴപ്പോഴത്തെ നിലകളെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. സെമിറ്റുകൾ, ആർയന്മാർ, മംഗോളിയന്മാർ ഇങ്ങനെ മൂന്നു വർഗ്ഗക്കാരാണ്. ഈ സമുദായപ്രചാരത്തിൽ പേരെടുത്തിട്ടുള്ളത്. അവരുടെ പ്രാതിയുക്തരഹസ്യം അവർ ഓരോ പ്രദേശങ്ങളിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തികളുടെ ഓർമ്മതന്നെ. ഈ സമുദായപ്രചാരങ്ങളിൽ നേതൃത്വം വഹിച്ചിട്ടുള്ള മഹാരഥന്മാരുടേയും ധീരപുരുഷന്മാരുടേയും സ്മരണ ചരിത്രത്തിൽ നിലനിന്നുപോരുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ അവ കാരോന്നിന്ദേര്യം വിവരങ്ങൾ പ്രത്യേകം കാർമ്മിക്കുക വിഷമമത്രെ. സമഷ്ടിയായി പറയുകയാണെങ്കിൽ സെമിറ്റുവർഗ്ഗക്കാർ യുഗ്രെറീസ് ടൈഗ്രീസ് നദികൾക്കു പടിഞ്ഞാറും തെക്കുപടിഞ്ഞാറും ഉള്ള ഭാഗങ്ങളിൽ വലിച്ചു ഇരുവശത്തുമുള്ള അയൽഭാഗങ്ങളിലേക്കു വ്യാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പുരാതനനായ പല വർഗ്ഗക്കാരും ഈ ഗണത്തിൽ പെട്ടവരായി പറയാം. ബാബിലോണിയ, അസ്സീരിയ, കാൽഡിയ, ഈജിപ്ത് എന്നീ പ്രപ്രാതങ്ങളായ സാമ്രാജ്യങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചു, ക്രിസ്തുബുത്തിനുമുമ്പു നാലായിരം കൊല്ലത്തോളം, ഏഷ്യാമൈനത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്തും അഫ്രിക്കയുടെ വടക്കു കിഴക്കു ഭാഗങ്ങളിലും, സമുദായസംസ്കരണവും ചെറുശാസ്ത്രപ്രതിഷ്ഠയും സ്ഥാപിച്ചത്, ഈ വർഗ്ഗക്കാർ ആണ്. ചെറുശാഖകളാണെങ്കിലും വർഗ്ഗാത്മകമായ ഗുണങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിച്ചും, ലോകചരിത്രത്തെപ്പറ്റി സ്ഥാനമായ വാണിജ്യത്തിലും

രാഷ്ട്രീയബോധത്തിലും അഗ്രേസരന്മാരായി പ്രവർത്തിച്ചും, പ്രൊതിനേടിച്ചിട്ടുള്ള ഫിസീഷ്യന്മാരും, ഫിസ്യൂക്കളും ഈ വർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ടവരത്രെ. വിശിഷ്ട, ലോകത്തിൽ സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠ സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള മതങ്ങളിൽ ക്രിസ്തുമതവും മഹമ്മദുമതവും ഇവരുടെ ഇടയിൽ ഉണ്ടായിട്ടു പ്രചരിക്കുകയും, ഇവരുടെ സ്ഥായിബോധങ്ങളും ചിരപരിചയങ്ങളും നിവർത്തിപ്പോരുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളവയത്രെ. അഭിമതകാലത്തു് ഇതിനുള്ള പ്രൊതിനേടിയ ഈ വർഗ്ഗക്കാരുടെ അസ്ഥാനങ്ങളിൽ, വടക്കും കിഴക്കും വഴികളിൽക്കൂടി അർച്ചനാഭാരം മംഗോളീയരും ഓരോ കാലങ്ങളിൽ വന്നു ചേരുന്നതിനും, ഇവരുടെ ഉത്തമഗുണങ്ങൾ കൈക്കൊണ്ടു പ്രശസ്തി പ്രാപിക്കുന്നതിനും ഇടയായി.

മദ്ധ്യേഷ്യയിൽ നിന്നു മുമ്പോട്ടു് ഫിസ്യൂക്കു് പർവ്വത സന്ധികളിൽ വെച്ചു് ശാഖ പിരിഞ്ഞ അർച്ചസമുദായക്കാരാണ് ഇവരിൽ അദ്ദേഹം വന്നവർ. ഇക്കൂട്ടർ സെമിറ്റുകളെത്തുടർന്നു് ചെപ്പു, പാത്തിയ, എന്ന രണ്ടു സാമ്രാജ്യങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചു. മതവിഷയങ്ങളിൽ നൂതനമായ തത്വബോധവും കരവഴിക്കു് മദ്ധ്യേഷ്യയുടേയ്ക്കുള്ള ബന്ധവും, സാമ്രാജ്യ വ്യവസ്ഥിതിയിൽ സമാധാനപരമായ നടപടികളും, ഇവർ സ്ഥാപിക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ വടക്കുപടിഞ്ഞാറു ദേശങ്ങളിലേക്കുകൂടി വ്യാപിച്ച യൂറോപ്പിനുള്ളിൽ കടക്കുന്നതിനു് അവർ ഉത്സാഹിച്ചതിന്റെ ഫലമായി, അവരിടങ്ങളിൽ പ്രാബല്യം സിദ്ധിച്ചവരായ ഗ്രീക്കുകളും റോമാക്കാരും അവരുടെ സാമ്രാജ്യശക്തിയെ ഭഞ്ജിച്ചു. ചെപ്പുസാമ്രാജ്യം ഗ്രീക്കുകളുടെ ഭ്രോക്കെണ്ടു ശിഥിലമാകയും, അതിനെത്തുടർന്നുണ്ടായ മറ്റു ശക്തികളുടെയും പാത്തിയന്മാരുടെയും സാമ്രാജ്യാധികാരം റോമന്മാർ കീഴ്പ്പെടുത്തി ഒടുവിൽ ക്ഷീണിപ്പിക്കുകയും ഉണ്ടായി. ഈ ഗഡുവിൽ മംഗോളീയൻവർഗ്ഗക്കാർ അല്ലാപ്പമായി മുമ്പോട്ടു് തീർന്നു. ഫാൻസ്, മുകിലന്മാർ ഇങ്ങനെ ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിൽ വിപ്ലാതരായ ഓരോ വർഗ്ഗങ്ങളുടേയും നോട്ടം പടിഞ്ഞാറൻ പ്രദേശങ്ങളിലേക്കാണ് അദ്ദേഹം പ്രധാനമായും തിരിഞ്ഞിരുന്നതു്. ഇക്കൂട്ടരിൽ ഒടുവിലത്തെ ശാഖയാണ് തുർക്കികൾ.

സെമിറ്റുവർഗ്ഗക്കാർ അറബിയിലും അടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിലും നിന്നു വ്യാപിച്ചു് ചുറ്റുമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ സ്ഥിരവാസവും സാമ്രാജ്യാധികാരവും സ്ഥാപിച്ചുപോലെയാതെ അതിലധികമായൊരു ഉള്ളു വ്യാപ്തിയാണ് അർച്ചസമുദായങ്ങൾക്കു് അദ്ദേഹമുണ്ടായതു്. അവർ പലപ്പോഴായി തെക്കു ഫിസ്യൂക്കു് പർവ്വതങ്ങൾ കടന്നു് അഹ്‌മാന

സ്ഥാനം, പഞ്ചായത്ത് മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിലും പടിഞ്ഞാട്ടുള്ള പർവ്വതസാനുക്കൾ വഴി പെർഷ്യയിലും ചെന്നുചേർന്നു. പലപല രാജകൾ അനേക കാലം കാസ്സിയൻ, ബ്ലാക്ക്സീ തീരങ്ങളിൽ കൂടി സഞ്ചരിച്ച് മെഡിറ്ററേനിയന്റെ വടക്കുതീരത്തുള്ള രാജ്യങ്ങളിലും യൂറോപ്പിന്റെ മദ്ധ്യഭാഗങ്ങളിലും എത്തി അവാസം ഉറപ്പിച്ചു. പെർഷ്യയിൽ കൂടി കടന്നു മെസൊപ്പൊട്ടേമിയായിലും ഏഷ്യാമൈനറിലും അധികാരം സ്ഥാപിച്ചതുകൊണ്ട്, യൂറോപ്പിൽ കൂടി കടന്നു വടക്കുനിന്നും പടിഞ്ഞാറുനിന്നും ഈ ഭാഗങ്ങളിലേക്കു പ്രവേശിക്കുകയും ഉണ്ടായി. ഇന്ത്യയിലും മെസൊപ്പൊട്ടേമിയായിലും എന്നതുപോലെ മെഡിറ്ററേനിയൻ രാജ്യങ്ങളിലും തുലോം പരിഷ്കൃതജീവിതത്തോടു കൂടിയ മറ്റു സമുദായങ്ങളെ അവർ കണ്ടു. ഈ സമുദായങ്ങളിൽ നിന്നും പലമായിരിക്കെ അറാബികളും ലഭിച്ചതിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ് അയ്യൂബാക്ക് പ്രാസ്സി നൽകിയതായ നാഗരികസമ്പ്രദായങ്ങൾ അവരുടെ ഇടയിൽ ഉടലെടുത്തത്. ഇക്കൂട്ടത്തിൽ ഹിന്ദുസ്ഥാനം, ഗ്രീസ്, ഇറാഖ് ഇവ ഏകദേശം സുരണിയമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളവയാണ്. പിലോലങ്ങളിൽ ഉണ്ടായ സമുദായ വിപ്ലവങ്ങൾക്കിടയിലും അയ്യൂബാക്കു നാഗരികത്വത്തിന് ഇളക്കം സംഭവിക്കാതിരുന്നതും, അവരിൽ നിന്നും പരിപൂർണ്ണമായിത്തീർന്നു പൂർവസ്ഥാപനങ്ങൾ നിലനിന്നു പോന്നു ഏതുകാലത്തേക്കും മാതൃകയായിത്തീർന്നതും ഈ പട്ടണത്തിന്റെ ശാസ്ത്രീയ പ്രധാന ഫലങ്ങളായി.

സ്വയം സംസ്കരിച്ചതായ ചിലവിശിഷ്ടഗുണങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പരിതസ്ഥിതികളെ സ്വാധീനമാക്കുന്നതിനുള്ള സാമർത്ഥ്യവും, അവയെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി ഭരണമായ സമുദായാഭിമാനത്തിനെ പോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള മനോധർമ്മവും, സ്ഥായിയായ സമുദായബന്ധത്തിനുവേണ്ട കൂട്ടുകൂട്ടംബന്ധിതം, ഏകരാസന, നീതിബോധം ഇവയോടുകൂടി, മനുഷ്യജന്മത്തിന്റെ ഉദ്ദേശവും പ്രയാജനവും സംബന്ധിച്ചുള്ള ആത്മബോധവും അയ്യൂബാക്ക് വിശേഷവിധിയായിരുന്നു. ഈ ലക്ഷണങ്ങൾകൊണ്ടു അയ്യൂബാക്ക് ചെന്നുചേർന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ കണ്ടുപോന്ന ഗുണകരമായ സംഗതികളെല്ലാം അവരുടെ സ്വയംകൃതിയാണെന്ന് അദ്ദേഹം പിലോലത്തു് തെറ്റിദ്ധരിച്ചു. അവർ സമുദായജീവിതത്തെ ഭരണപരമാക്കളിലേക്കു നയിച്ചു. ഇങ്ങനെയാണ് ഇന്ത്യയിലും ഗ്രീസിലും അവരുടെ അധിവാസം കാര്യം ഭരണപരമായി കണക്കാക്കുന്നതായി ഗണിച്ചുപോന്നിട്ടുള്ളതു്. അധികവും അവരുടെ മനോധർമ്മത്തിന്റെയും കാലാവലോകനചാതുര്യത്തിന്റെയും ഫലമാണെന്നുള്ളതിന്നു ക്രിസ്തു മതപ്രചാരം ഒന്നു മാത്രം ഉദാഹരണമായി.

എടുത്താൽ മതിയാകുന്നതാണ്. സെമിറുകളുടെ ഇടയിൽ ഉണ്ടെ
വിച്ചു പ്രചരിച്ചതായ ഈ രതത്തിനു ആയുസമുദായങ്ങൾ കൈക്കൊ
ണ്ടതിനു ശേഷമാണ് ഫലവും ബലവും കൂടിയതെന്നുള്ളതിനു രണ്ടുപക്ഷ
മില്ല. ആയുസ്സാക്കു സഹായത്തുമായ മതങ്ങൾ ഫിനൂമതവു ബുദ്ധമതവും
മാത്രമേയുള്ളൂ; ഇവയിൽ രണ്ടാമത്തതു മംഗോളിയൻ വർഗ്ഗക്കാർ
അവാർമിച്ചു കൊണ്ടുപോയതോടുകൂടി ആയുസമുദായത്തിൽ നിന്നും
അതിനെ ബഹിഷ്കരിക്കുകതന്നെ ചെയ്തു. ജ്ഞാനബോധനത്തിനു
നവ്യമായ ഒരു ലക്ഷ്യം ഇവരുടെ അധ്വാനകളിലും അത്ഥവാദങ്ങള
കിലും സൂചിപ്പിച്ചു മനോവികാസം വരുത്തിയതു മാത്രമോ, ന്യായാനു
സൃതവും സമാധാനപരവും ആയ ശാസനയ്ക്ക് ജീവിതവൃത്തികൾ
നയിക്കത്തക്കവണ്ണമുള്ള സമുദായവ്യവസ്ഥിതികൾ എല്പെടുത്തിയതു
മാത്രമോ, വിജ്ഞാനമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ അവരുടെ വിശേഷഗുണങ്ങൾ
കൊണ്ടു ശാശ്വതമായ പ്രശസ്തി സമ്പാദിച്ചതു തന്നെയോ, അല്ല,
ലോകരംഗത്തിൽ മറ്റു മഹൽകൃത്യങ്ങൾ പലതും നിർവഹിച്ചിട്ടുള്ളതു
കൊണ്ടും ആയുസ്സാക്കു പ്രത്യേകമായ ഒരു നില സിലിക്കുന്നതിനിടയാ
യിട്ടുണ്ട്. സെമിറുകളിൽ ഫിനീഷ്യന്മാർ തുടങ്ങിവെച്ച കപ്പൽ
യാത്രകളും, വാണിജ്യബന്ധങ്ങളും, വിദേശോന്മുഖങ്ങളും പൂർത്തി
യാക്കുകയും, അവയ്ക്കു പൂർവാധികമായ വ്യാപ്തിയും പ്രാബല്യവും നല്കി
ഒരു പുതിയ പ്രസ്ഥാനം തുടങ്ങുകയും ഇവർക്കു ശ്രമസാധ്യമായിരു
ന്നില്ല. യൂറോപ്പിൽ പകുതിയിലധികം ഭാഗം, എന്നല്ല, ഫലവ
ത്തായ ശീതളപ്രദേശങ്ങൾ മിക്കവാറും, ഇവരുടെ അധീപത്യത്തിൽ
ആയി.

എന്നാൽ ആയുസ്സാക്കു ഉൽഗതി അവിടെയും നിലച്ചില്ല.
ഗ്രീക്കുകാർ മെഡിറ്ററേനിയൻ കടലിന്റെയും ബാൾട്ടിക്സുടേയും
കരകൾ വഴി മൂന്നു ഭൂഖണ്ഡങ്ങളിലും അസ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചു ഉൾ
പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നും ചരക്കുകൾ വരുത്തി കച്ചവടം നടത്തുകയും
തന്മൂലം അധികം ധനവും ബലവും അർജ്ജിക്കുകയും ചെയ്തു. കിഴക്കു
നിന്നും മുന്യോട്ടുത്ത പെഷ്യരെ അവർ തോല്പിച്ചതു മാത്രമല്ല, അല
ക്സാണ്ടർ മഹാന്റെ കാലത്തു്, മെഡിറ്ററേനിയൻ കടൽതീരം
മുതൽ പഞ്ചാബുവരെയുള്ള രാജ്യങ്ങൾക്കു് മേലധികാരികളായിത്തീരുക
യും, കരവഴിക്കു പൗരസ്ത്യപശ്ചിമദേശങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധം
ഭംഗപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. പിന്നീടു് കുറേക്കാലത്തേക്കു് ഗ്രീക്കുകാ
രുടെ അവശിഷ്ടവംശങ്ങളാണ് ഈ ദിക്കുകൾ ഭരിച്ചിരുന്നതു്. ഇതി
നിടയിൽ ഗ്രീക്കുകാർ പടിഞ്ഞാറു് ഇറ്റലിയിലും സിസിലിയിലുംകൂടി
പാപ്പു തുടങ്ങി കുറേക്കാലം പ്രാബല്യത്തിലിരുന്നു. എന്നാൽ പശ്ചിമ
ദേശങ്ങളിൽ അധികാരസ്ഥാപനത്തിനു് ആദ്യം കാലിട്ട ഫിനീഷ്യ

റോൾ കാത്തേജ് എന്ന നഗരം ആസ്ഥാനമാക്കി ആഫ്രിക്കയുടെ വടക്കേത്തീരത്തും എതിരെ യൂറോപ്പിന്റെ തെക്കേക്കരയിലും ഭൂപ്രകൃതിയും ചുറ്റും ചുറ്റും സിന്ധിയിൽ തന്നെയും പ്രതിപത്തമായി നിന്നിരുന്നു. എന്നതെന്നെയല്ല, ഇററിലിയിൽ ആയുസമുദായത്തിൽ പെട്ട ലാൻഡ് വർക്കർ ക്രമേണ റോം നഗരത്തിന്റെ അധീനതയിൽപ്പെട്ടു. യുദ്ധങ്ങളെ കിഴ്ന്നുടർത്തിവന്നു. ഈ വർഗ്ഗമനുസരണിനിടയിൽ ഗ്രീക്കുകാർ അവിടങ്ങളിലുള്ള നില കയ്യിച്ചു. റോമൻ കാത്തേജ് കർമ്മം പടപെട്ടിയതിനു ശേഷം, റോമിന്റെ പ്രാബല്യം സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുന്നു. പ്രതിപത്തമികളെ തോല്പിക്കുന്നതിനു വേണ്ട ശ്രമങ്ങൾക്കിടയിൽ കൈയോറിയും, കരവഴിക്കുള്ള ശത്രുസംഘങ്ങളെ നിരോധിക്കുന്നതിന് സംരക്ഷണമാർഗ്ഗങ്ങൾ നേടിയും, ഫിനീഷ്യന്മാരെയും ഗ്രീക്കുകളെയും തുടന്നു വാണിജ്യവിഷയത്തിൽ ബലംപുലർത്തിയും, റോമാക്കാർ കാലക്രമം കൊണ്ടു മെഡിറ്ററേനിയൻ ചുറ്റുമുള്ള എല്ലാ രാജ്യങ്ങളും കൈവശപ്പെടുത്തി, ഏകാധിപത്യത്തിനു കാലിട്ടു. സീസർ, അഗസ്റ്റസ്, എന്നു വിഖ്യാതന്മാരായ നേതാക്കന്മാർക്കു ശേഷം റയിൻ, ഡാന്യൂഷ് നദികൾക്കു തെക്കുപടിഞ്ഞാറും അറബ് ലാൻറിക്ക് മഹാസമുദ്രത്തിനു തെക്കുകിഴക്കും, സഹാറാ മരുഭൂമിക്കു വടക്കും യൂഫ്രേറ്റിനു തെക്കുപടിഞ്ഞാറും, ഉള്ള അതിവിസ്തൃതമായ ഭൂഭാഗം മുഴുവനും റോമന്മാരുടെ സാമ്രാജ്യത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. പിന്നീടു ബ്രിട്ടനിലും അവർ അധികാരം സ്ഥാപിച്ചു.

ഈ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ സമുദായ വ്യവസ്ഥിതികളിൽ, പടിഞ്ഞാറുഭാഗം മുഴുവനും ലാററിൻ വംശക്കാരുടേയും കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ ഗ്രീക്കുകളുടേയും സാമ്രാജ്യം കൊണ്ടുള്ള വ്യത്യാസം പ്രബലപ്പെടുകയും, തുടർത്തുതന്നെയുണ്ടായ അന്ത്യഘട്ടങ്ങളിൽ അനവധി ആർക്കനാശം സംഭവിക്കുകയും, ചെറുതോട്ടുകൾ സാമ്രാജ്യബലം വേർപെടുന്ന ലക്ഷണങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷമായി. ഈ നിമിഷത്തിൽ പുറമേനിന്നു തള്ളിക്കയറിയിരുന്ന ആയുസമുദായങ്ങളെ എതിർക്കുവാൻ ശേഷിയില്ലാത്ത അവയെ റോമന്മാർ വടക്കേ അതിർത്തിയുടെ രക്ഷയ്ക്കായി കുടിപാർപ്പിക്കുകയും സൈന്യങ്ങളിൽ ചേർക്കുകയും ചെയ്തു. പിലാലത്തു അക്കൂട്ടർ തന്നെ പുറമേ നിന്നുമുള്ള തിരക്കുകൊണ്ട് അകത്തേയ്ക്കു കടന്നു കലാപങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി, പടിഞ്ഞാറുഭാഗം മുഴുവനും സ്വാധീനമാക്കി. കിഴക്കൻ രാജ്യങ്ങളിൽ മതസംബന്ധമായവഴിക്കുകളും, ആദ്യം പാർത്ഥിയാരുടേയും പിന്നീടു പെഷ്യന്മാരുടേയും അതിനുശേഷം അറബികളുടേയും അക്രമങ്ങളും കൊണ്ടു സാമ്രാജ്യശക്തി ക്ഷീണിച്ചു. അപ്പോഴപ്പോൾ നവ്യമായ വ്യവസ്ഥിതികൾ ഏർപ്പെടുത്തി, കരേക്കാലം

കാബ്സ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിലെ ചക്രവർത്തികൾ അധികാരം സംരക്ഷിച്ചു വെങ്കിലും, മഹമ്മദീയരായ സെമിററു വർഗ്ഗക്കാർ ഏഴും എട്ടും ശതകങ്ങളിൽ മെസൊപ്പൊട്ടോമിയ, അറേബ്യ, സിറിയ, ഈജിപ്ത്, എന്നു മാത്രമല്ല, പടിഞ്ഞാറു അറാബ്‌ലാൻറിക്ക് തീരംവരെ ആക്രമിക്കുകയും, കിഴക്കു സിന്ധുദിവരെ ഏഷ്യയിലും സാമ്രാജ്യപ്രതിഷ്ഠ നടത്തി. സ്വെയിനിൽ കൃസ്തുമതം പ്രചരിപ്പിച്ച ആദ്യനായരായ തോല്പിച്ച രാജ്യഭാരം കൈക്കലാക്കിയതു കൂടാതെ മഹമ്മദീയ വംശക്കാർ ഫ്രാൻസിൽകൂടി കരേക്കാലം ആവസിക്കുകയും മെഡിറററേസിയനില്ക്കു ദീപ്യകളുടേടത്ത്ത്ത്ത് രാജ്യങ്ങളും റോം, കാബ്സ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ മുതലായ തലസ്ഥാനങ്ങൾ തന്നെയും, ഭാഗിക്കുകയും ഉണ്ടായി.

തെക്കുഭാഗത്തുകൂടിയുണ്ടായ ഈ സെമിററുപ്രവാഹത്തിനെതിരായി വടക്കുനിന്നും ആയുസമുദായങ്ങൾ, ജെമ്മനി, അസ്രിയ മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽകൂടി, സെമിററുകളുടെ ആസ്ഥാനങ്ങളിലേക്ക് അടുത്തുവന്നിരുന്നു. ഒടുവിൽ പതിനൊന്നാം പന്ത്രണ്ടാം ശതകങ്ങളിൽ ഇവർ കരദശിയായും കടൽ വഴിയായും സിറിയ, പാലസ്തൈൻ, ഈജിപ്ത് മുതലായ സെമിററുകളുടെ ആസ്ഥാനങ്ങൾ തന്നെ ഭാഗിച്ചു. സ്വവർഗ്ഗക്കാരായ സ്കാൻഡിനേവിയന്മാർ വടക്കുപടിഞ്ഞാറും, മംഗോളിയന്മാരായ ഹംഗേറിയന്മാർ കിഴക്കും, സെമിററുകളായ അറബികൾ തെക്കും കടന്നു കൊള്ളയിട്ടു നാട്ടുനശിപ്പിച്ചതിനുശേഷം, ക്ഷാമപീഡകൊണ്ടും, പ്രബലന്മാരായ നാടുവാഴികളുടെ മുമ്പുകൊണ്ടും വലഞ്ഞിരുന്ന ജനങ്ങൾ, മതഭേദത്താൽ പ്രേരിതരായി ഐറ്റികവും പാത്രികവും ആയ മുക്കിക്ക് ശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു. വിദേശീയവർഗ്ഗങ്ങളുടെ സാഹചര്യംകൊണ്ടു പ്രാപ്തമായ ഭൂതാനവും വാണിജ്യസൗകര്യങ്ങളും പ്രയോഗിക്കുന്നതിനു ഇററവിലുള്ള ഓരോ നഗരങ്ങൾ മല്ലിടുകയായിരുന്നു. സേപ്തപോലെ കൊള്ളയിട്ടുനടന്ന സമുദായങ്ങൾ സ്വവൃത്തിക്കു പരിചയിപ്പിച്ച മറ്റു ജനങ്ങളോടുകൂടി ക്രിസ്തുമതഭോഷികളും വിനാശകാകന്മാരും ആയ അന്യവർഗ്ഗങ്ങളെ വിരട്ടുന്നതിനു ചുരുച്ചുറങ്ങിയതായും ഈ പ്രസ്ഥാനത്തെ വ്യാപ്യാനിക്കാം. ഇതിൽനിന്നും വലുതായ ഭൂഭാഗം ഉണ്ടായില്ലെങ്കിലും ഏകദേശം ഇരുന്നൂറു കൊല്ലത്തിനിടയിൽ പലപ്പോഴായി സംഭവിച്ച ഈ വേലിയിടക്കത്തിൽ ദുർമ്മദന്മാരായ ജനങ്ങൾ നാടുവിട്ടു പോകാൻ സംഗതിവരികയാൽ സമുദായ സ്വസ്തിക്കു വളരെ സൗകര്യങ്ങൾ സിദ്ധിച്ചു. ഭിന്നവർഗ്ഗക്കാർ രമ്മിലുള്ള പരിചയത്തിൽനിന്നും നവീനാശയങ്ങളുംചര്യകളും ആയുസമുദായങ്ങൾ അഭ്യസിച്ചു. കച്ചവടസൗകര്യങ്ങൾ വലിച്ചു പൊതുവെ ധനവൃദ്ധിയും പ്രത്യേകം

ചില കേന്ദ്രങ്ങളിൽ അഭൂതപൂർവ്വമായ ഐശ്വര്യവും മനോഭിഷ്ടിയും പ്രസരിച്ചു. സമുദായ വ്യവസ്ഥിതികൾക്കുതന്നെ വളരെ മാറ്റങ്ങൾ സംഭവിച്ചു. ഈ ജനപ്രവാഹത്തിനു ലോകചരിത്രത്തിൽ (ക്രൈസ്റ്റ്) കുരിശുയുദ്ധങ്ങൾ എന്നു പറയുന്നു.

ഏകദേശം ഇക്കാലത്തുതന്നെ വീണ്ടും പ്രബലപ്പെട്ട മംഗോളിയന്മാരുടെ പ്രവേശനം ഭാഗ്യവശാൽ അതുസമുദായങ്ങളെ അശേഷം പിടിപ്പിച്ചില്ല. സ്വെയിൻ, പോർട്ടുഗൽ, ഫ്രാൻസ്, ഇംഗ്ലണ്ട്, ജെർമ്മനി, ഇറ്റലി ഇങ്ങനെ സ്ഥിരപ്പെട്ട രാജ്യവിഭാഗങ്ങളിൽ ഓരോ മാതിരി സംരംഭങ്ങൾ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കെ, ദൂരദേശങ്ങളെ ഗ്രസിച്ച മംഗോളിയന്മാർ, ഒരു വെള്ളപ്പൊക്കംപോലെ വളരെദൂരം പരന്നു് അന്നവധിനാശംചെയ്തു്, കുറേക്കാലം കെട്ടിക്കിടന്നു വന്നി അമൻ മരിന്നഭിന്നമായ വസ്ത്ര പ്രതാപത്തോടുകൂടി ക്രമേണ അന്തർധാനം ചെയ്തുകൊണ്ടു്. ഈ സംസ്കൃതംകൊണ്ടു നവ്യശക്തി സിദ്ധിച്ചതായ പഴയ സമുദായങ്ങൾ ശുദ്ധിച്ചെഴുതിയ പൂർവ്വസ്ഥാനങ്ങളിൽ അഭൂതപൂർവ്വമായ പ്രാബല്യത്തോടുകൂടി തലയെടുത്തു. മംഗോളിയന്മാർ ചീനരാജ്യത്തുകൂടി തെക്കോട്ടു് ഉപദ്രവിച്ചുകൂടിയ മലയാദിപ സംസ്ഥാനത്തിലും, കിഴക്കൻ മലയിടുക്കുകളിൽ കടന്നു് ഇന്ത്യയിലുപവന്നുചേർന്നു. പിന്നീടു് ഈ വസ്ത്രക്കാർ തെരുജിൻ (ഡെങ്കിസ്) ഖാൻ) മുതലായ പ്രമാണികളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പടിഞ്ഞാട്ടു തിരിച്ചു. പുരാതന മാതൃങ്ങളിൽ കൂടി കാരോ ശാഖകൾ പെർഷ്യ, മെസൊപ്പൊട്ടേമിയ, ഏഷ്യമൈനർ മുതലായ ദേശങ്ങളിലും, കാസ്സിയൻ, ബാബിലോൺ തീരങ്ങളിൽകൂടി റഷ്യയിലും പോളൻഡിലും ഫാറസിയിലും പ്രവേശിച്ചു. പെസിയയിൽ മഹാസമുദ്രംമുതൽ അറബിയാൻറിക്കു് സമുദ്രത്തിന്റെ ശാഖയായ ബാൾട്ടിക്കു് ഉൾക്കടൽവരെയുള്ള ഭൂഭാഗം ഇവരുടെ അധികാരത്തിൽപ്പെട്ടു. വിസ്കൂല, ഡാനൂബ്, നദികൾക്കു കിഴക്കു മലയാദിപുകൾവരെ ഇവർ കൊള്ളയിട്ടു നടന്നുവെങ്കിലും സ്ഥിരമായവസ്ത്രാധിപത്വംഇവർക്കു നിവന്നിത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. സ്ഥായിയായ വ്യവസ്ഥിതികളോ, അന്യവസ്ത്രങ്ങളെ അനുകരിക്കുന്നതിനുള്ള നയചാതുര്യമോ ഇല്ലാതെ, പെട്ടെന്നു കീഴ്പ്പെട്ട ഇതരസമുദായങ്ങൾ ക്ഷീണംമാറി തന്റേടം വീണ്ടെടുക്കുന്നതുവരെ, ദായക്രമംപോലെയും സേനാനികളുടെ മിടുക്കുപോലെയും വേർതിരിഞ്ഞു പല ഭാഗങ്ങളായി, ഇവർപൂർവ്വസ്തരണകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നതായ പെരുമയെ ആശ്രയിച്ചു രണ്ടുമുന്നശതവർഷം ഉപജീവിച്ചു. മംഗോളിയന്മാരായ താത്തന്മാർ അല്ലെങ്കിൽ മുകിലന്മാർ സ്ഥാപിച്ച ലോകസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഫലമായി പെർസി സഭാദേശക്കാരായ മാക്കോപോളോ ഏഷ്യാഖണ്ഡത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചു.

യുദ്ധത്തിന്റെ പാപാട് ഭൂതകൃത്യത്തിൽ നിന്നാണെന്ന് ഇങ്ങനെ പൊതുവെ സമർത്ഥിക്കാം. ഭൂമിയുടെ ആവരണം ഉപജീവനസൗകര്യമത്രെ. സമുദായങ്ങളുടെ ആദിപട്ടത്തിൽ തന്നെ മനുഷ്യവർഗ്ഗങ്ങൾ തമ്മിൽ അന്യോന്യമത്സരത്തിന് ഫലപ്രദമായ മറ്റൊരു സംഗതി മതവിശ്വാസങ്ങളിലുള്ള വൈവിധ്യമാണ്. പ്രപഞ്ചതത്വങ്ങളെ പറ്റി സൂക്ഷ്മമായ ഒറിവില്ലാത്തകാലത്തും മനുഷ്യൻ വെളിച്ചത്തിൽ സമാധാനവും ഇരുട്ടിൽ ഇടയിലൂടെയും സാധാരണമായിരുന്നു. സൗമ്യ ഗുണമുള്ള വസ്തുക്കൾ അയാളെ ആകർഷിക്കുന്നു. ഔദ്യവും ബീഭത്സവും അയസ്തപങ്ങളും സംഭവങ്ങളും അയാൾക്കു അസഹ്യമായിത്തീർന്നി അയാളെ പീഡിപ്പിക്കുന്നു. ഒന്നിൽ അയാൾക്കുള്ള സന്തോഷംകൊണ്ട് അതിനെ വശ്യപ്പെടുത്തുന്നതിനായി സമാധാനിക്കുന്നു. മറ്റേതിലുള്ള യോജിക്കാൻ അതിന്റെ ഔദ്യത്തെ തടയുവാനായി സമാധാനിപ്പിക്കുന്നു. നന്മയുടേയും തിന്മയുടേയും ബീജവും ആദിമതങ്ങളുടെ ഉത്ഭവവും ഇതിലാണ് കാണുന്നത്. ഓരോ പ്രദേശത്തിന്റെ പ്രകൃതംപോലെയും അതതു സമുദായത്തിന്റെ ആദ്യപരിചയംപോലെയും ഈ അധിഷ്ഠാനഭാവതകളുടെ തത്വവും പ്രാബല്യവും പ്ലമാറിക്കാണാം. ഇവയിലുള്ള വിശ്വാസവും ഇവയുമായുള്ള പെരുമാറ്റവുംകൊണ്ട് സമുദായങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ അധികമായ വ്യത്യാസം ഉണ്ടാകുന്നതും സാധാരണമാണ്. ഈ ഭിന്നതപം ക്രമേണ ഒരേ സമുദായത്തിനിടയിൽ തന്നെ പരക്കുന്നതിനും തന്മൂലം കക്ഷിവിഴ്ക്കും അന്തർമുദ്രയും പ്രബലപ്പെടുന്നതിനും, സമുദായശക്തിക്കു ധ്വാനിസംഭവിക്കുന്നതിനും സംഗതിവരുന്നുമുണ്ട്.

മനുഷ്യസമുദായങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള അന്യോന്യമത്സരത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന മറ്റൊരു ധ്യാനമാണ് കർമ്മവും. ലോകത്തിൽ യാതൊരു സ്ഥലത്തും ജീവിതത്തിന് അത്യാന്തരപ്രദമായ ചുറ്റു സാധനങ്ങളും വിളയുന്നില്ല. വിളവുകൾ ഭൂപ്രകൃതിയുടേയും അന്നന്നത്തെ വിജ്ഞാനപ്രാപ്തിയുടേയും നിഷ്പന്നമായ സംഭവിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. പ്രകൃത്യാ വിളയുന്ന കയ്യാനികളും മത്സ്യമാംസാദി സാധനങ്ങളും ഭക്ഷിച്ചു പരിമയിച്ചവർ തന്നെ പിന്നീടു അവയെ ഉണ്ടാക്കുന്നതിനു തുടങ്ങി. സ്വന്താവസ്ഥയുണ്ടാകാത്തവ അയൽദേശങ്ങളിൽ നിന്നും കൈമാറ്റം ചെയ്തു വാങ്ങി അനുഭവിക്കുന്നതിനു ഏറെ കാലതാമസം വേണ്ടിവരുന്നില്ല. സമുദായം ഈ നിമിഷത്തിൽ എത്തുന്നതിനു സ്വന്തം ധർമ്മമാന്വരായ ഏതാനും സമുദായാംഗങ്ങളുടെ ഉത്സാഹവും പൊതു സമ്മേളനങ്ങൾക്കു സൗകര്യമുണ്ടാക്കുന്ന ഉത്സാഹവും ചുറ്റും എത്രത്തോളം സഹായിച്ചിരിക്കണമെന്നു നമ്മുടെ പരിചയംകൊണ്ട് തന്നെ

ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്. സമാനങ്ങൾ കൈമാറാം ചെയ്ത കൂടുതൽ സുഖാനുഭവങ്ങൾ പരിചയിച്ചു കഴിഞ്ഞശേഷം ആ ജീവിതസുഖത്തെ പോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഉത്സാഹമായി. വ്യാപാരങ്ങളുടെ പരിധി വർദ്ധിച്ചുപോകയും അതോടുകൂടി അഭയവും സുഖഭോഗങ്ങളിലുള്ള അസക്തിയും വളരുകയും ചെയ്യുന്നു. കരവഴിക്കും കടൽവഴിക്കും വാണിജ്യബന്ധങ്ങൾ ഏർപ്പെടുന്നു. സാമാനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതിനും ശേഖരിക്കുന്നതിനും സങ്കേതങ്ങളും തൊഴിലാളികളും ഉണ്ടാകുന്നു. ഇങ്ങനെ ഭൂസ്ഥലങ്ങളോടു ബന്ധപ്പെടുന്നതിന് ഇടയായിത്തീരുന്നതു് ഏതു സമുദായത്തിനും ഉൽക്കർഷേഹമുണ്ടാകുമത്രേ. എന്നാൽ ഇതിൽ നിന്നു തന്നെ മത്സരത്തിനും ചരിത്രത്തിനും കൂടി ഇടയാകുന്നുണ്ടെന്നും ഓർമ്മിക്കേണ്ടതാണ്. അന്യദേശങ്ങളുമായിട്ടുള്ള വ്യാപാരങ്ങൾക്കു കൂടുതൽ സൗകര്യവും അഭയവും ഉണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം കച്ചവടം നടക്കുന്ന നഗരങ്ങളിലും അവ കേന്ദ്രങ്ങളായ രാജ്യങ്ങളിലും മേലധികാരം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള മോഹത്തോടുകൂടി ഓരോ ഭാഗത്തും തമ്മിൽ മല്ലിടുന്നതിനും ഈ സംഗതി തന്നെ മതിയായുണ്ടു. എന്നു തന്നെയല്ല, സമുദായത്തിന്റെ ക്ഷേമാഭിവൃദ്ധിയിൽ വാണിജ്യത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുള്ള എല്ലാവരും ഈ അധികാരത്തിന് അഗ്രഹിച്ചു പുറപ്പെടുന്നതു സാധാരണമാകയാൽ തന്മൂലമുള്ള യുദ്ധങ്ങൾക്ക് അവസാനമുണ്ടാകുന്നതല്ല. തന്നാട്ടിൽ തന്നെ വിഭജനബന്ധം അല്പം ഐക്യത്തിനും മമതയ്ക്കും ഇടയാക്കുന്നുവെങ്കിലും ക്രമേണ അന്തഃകലിശങ്ങൾ ഉത്ഭവിക്കാതെ ഇരിക്കുന്നില്ല. കച്ചവടവഴിക്കു അന്യോന്യ ബന്ധമുള്ള രാജ്യങ്ങൾ തമ്മിൽ ജ്ഞാനവിജ്ഞാനകലകൾ, സമുദായചാരങ്ങൾ, മതതത്വങ്ങൾ, രാഷ്ട്രീയവ്യവസ്ഥിതി മുതലായവയിൽ ഐക്യരൂപം വരുന്നതിനിടയായിത്തീരുന്നു. ഇവയുടെ അവിഭാവം സമുദായത്തിന്റെ സുസ്ഥിതിക്കു ഹാനികരമായിക്കരുതുന്ന അനവധി ജനങ്ങൾ പുതിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ ബലാളാക്കുമായിത്തന്നെ ഏതീർക്കുകയും സമുദായത്തെ ഭിന്നിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തേക്കാം.

ഈ മൂന്നു ബന്ധങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയാണ് സാമാന്യേന സമുദായങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള പെരുമാറ്റം ഉണ്ടാകുന്നതു്. ഓരോ സമുദായവും ഭൂഭാഗങ്ങളിൽ ഏവിടെയെങ്കിലും സ്ഥിരവാസം തുടങ്ങിയതിനു ശേഷമേ അന്യോന്യം സമാധാനപരമായ ഇടപാടുകൾ വർദ്ധിക്കുവാൻ സംഗതിയുള്ളൂ. അർദ്ധമം കുറവായ പ്രദേശങ്ങളിലേക്കു ബന്ധമുള്ള മറ്റു സ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നും ആളുകൾ ചെന്നു ചേരുന്നതു സർവ്വസാധാരണമാണ്. ഒട്ടോക്കെ അവർക്കൊണ്ടുള്ള ആവശ്യം

പ്രമാണിച്ചു മറ്റൊരു ക്ഷണിച്ചു കൊണ്ടുപോകുന്നതായിരിക്കും. ക്രമേണ അപർ സ്വഭാവമായി ചെന്നു കയറുവൻ തുടങ്ങുന്നു. ഇങ്ങനെ പുറമേ നിന്നും വരുത്തുവതെത്തളോടുചേർത്തു ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനു ശക്തിയുള്ള സമുദായങ്ങൾക്ക് ഇതുകൊണ്ടു ഭോഷം വരുമ്പിരിയ്ക്കും. ചിലപ്പോൾ വന്നുചേരുന്നവരുടെ ബലാധിക്യവും മറ്റേ സമുദായത്തിന്റെ ബലാധീനതയും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു ഭോഷമായും തീർന്നുപോകാം. അപവാ ആശയവാർ ആദ്യമ ബലാധിക്യമായിത്തന്നെ കൈയെററത്തിനു മുതിന്നുവെന്നുപോവാം. ഇങ്ങനെ സ്വശക്തിയെവിന്തിയോശിപ്പിക്കുന്നതും പ്രാപിപ്പിക്കുന്നതും ഒരു സമുദായത്തിന് എന്തും ഗുണകരമായിരിക്കുമെന്നു പറയാൻ തരമില്ല. ചെലവാക്കുന്ന ശക്തിയെ വീണ്ടെടുക്കുന്നതിനു കരുത്തും, അധികാരം പ്രാപിക്കുന്നതോടുകൂടി സ്വാതന്ത്ര്യമായ പ്രവസ്ഥകളെ നവീകരിച്ചു പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള വിവേകവും ഉള്ള സമുദായങ്ങളാണ് ഈ വഴിക്കു നന്നാകുന്നത്. അല്ലാത്തവ ഇങ്ങനെ ക്ഷയിച്ചിട്ടുള്ളതിനും ലക്ഷ്യങ്ങൾ കാണുന്നുണ്ട്. ഉടനെ ക്ഷയിച്ചില്ലെങ്കിലും, ദേഹം ക്ഷീണിക്കുമ്പോൾ ദഹിക്കാത്ത ഭക്ഷണം കഴിച്ചുവെള്ളപോലെ, പോഷണം നിലച്ചു ക്രമേണ പൂർണ്ണ സ്ഥിതിയിൽ നിന്നും തെറി സമുദായശക്തി അവിരോധം ഭീതിപ്പെടുത്തിന് ഇടയാകുന്നു.

ഭൂതേണു കച്ചവടത്തിലും വ്യവസായത്തിലും പ്രവർത്തിച്ചു സമാധാനപരമായ ക്ഷിരോറത്തിലൊ ബലാധിക്യമായ സമരത്തിലൊ പത്തു വസ്ഥനിക്കുന്നതുപോലെ മതാസക്തിയിലും രൂപഭേദമോ വ്യക്തിഭേദമോ കാണുന്നുണ്ട്. ഇല അരാധിക്കുന്നവരും കമ്പ് അരാധിക്കുന്നവരും തമ്മിലുള്ള മത്സരംപോലെ, ഹിന്ദുക്കൾ, മഹമ്മദീയർ, ക്രിസ്ത്യാനികൾ മുതലായ മതക്കാർ തമ്മിലും, അവർക്കുള്ളിൽ തന്നെ ഓരോ കക്ഷികൾ തമ്മിലും യുദ്ധമുണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ലോകചിന്താനും വലിച്ചു തോടുകൂടി ഇപ്രകാരമുള്ള മത്സരങ്ങളിൽ അത്ഥമില്ലെന്നു മനസ്സിലാക്കി ഭിന്നമതക്കാർ മതപ്രവർത്തനത്തിനായി മത്സരിക്കുകയില്ലെന്ന് പരബോധം വന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഈ വഴിക്ക് ഏറക്കുറെ മറുഭാവങ്ങളിൽ നിലനിന്നുപോകുന്നുണ്ട്. മതം ദൈവപരമായ ഇടവാനത്തെ മാത്രമല്ല, ലോകചർച്ചയ്ക്കുസ്പദമായ വിജ്ഞാനത്തേയും സമ്പാദ്യബോധത്തേയും നിയന്ത്രിക്കുന്ന ശക്തിയാണ്. അതുകൊണ്ടു മതപ്രചരണത്തിൽ അന്തർവിച്ചിരിക്കുന്ന രത്നം ലോകവ്യാവസ്ഥിതിയേയും അതിനാസ്പദമായ തത്വങ്ങളേയും പററിയുള്ള ഒരു പ്രത്യേകജ്ഞാനത്തെ പ്രാപരിപ്പിക്കുകയത്രെ. ഇങ്ങനെ നോക്കുകയാണെങ്കിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുള്ള അസ്സഭാക്കി നടത്തുന്ന എല്ലാ മത്സരങ്ങളും ഈ ഗണ

ത്തിൽ ചേരുന്നു. ഒരു സമുദായത്തിൽ കൂട്ടുകടംബജീവിതം നിലനിന്നു പോരുന്നുണ്ടായിരിക്കാം; മറ്റൊന്നിൽ വിശ്വകളുടെ പുനർവിവാഹം അനുവദിക്കുന്നില്ലായിരിക്കാം. ഇവയെ അന്യസമുദായക്കാർ നികൃഷ്ടമെന്നോ കഷ്ടമെന്നോ ഭേദിച്ചു യുദ്ധത്തിനു മുതിരുന്നതുപോലെയാണ് മതപ്രചരണത്തിലുള്ള മത്സരങ്ങളും. ഈ മാതിരി നടപടികൾ ഓരോ സമുദായത്തിലും ഗാഢമായിപ്പരിചയിച്ച് അപ്പ സമുദായജീവിതന്റെ നാടികളായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നുവെന്നു ബോധമുള്ളവർക്ക് അവയെ നിരാകരിക്കുന്നതു സമുദായബന്ധത്തെത്തന്നെ നശിപ്പിക്കുന്നതായിട്ടു തോന്നുകയുള്ളൂ. ഇതുപോലെയാണ് മാരോദായ നടപടികളെപ്പറ്റിയുള്ള അക്ഷേപങ്ങളേയും വ്യാഖ്യാനിക്കേണ്ടത്; ഈ അർത്ഥത്തിലാണ് മതവഴക്കുകൾ ഇപ്പോഴും നടക്കുന്നുണ്ടെന്നു പ്രസ്താവിച്ചതും.

അഹാരാദി വിഷയങ്ങളിലുള്ള പതിവുകൾ, സമുദായജീവിതത്തിലുള്ള പെരുമാറ്റങ്ങൾ, ഭരണരീതികളെപ്പറ്റിയുള്ള വിശ്വാസങ്ങൾ, വ്യവസായവിഷയങ്ങളിലുള്ള പരിചയങ്ങൾ ഇവയെ തീരെ നിന്ദിച്ചു മററുള്ളവരുടെ രീതികളെ പ്രതിഷ്ഠാപിക്കുവാനുള്ള ശ്രമവും ഇതിനാൽ വ്യത്യസ്തമായിട്ടുള്ളതല്ല. പരിഷ്കൃതന്മാരെന്നും അപരിഷ്കൃതന്മാരെന്നും പറയുന്നതിൽ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന അർത്ഥവും ഇത്രമാത്രമേയുള്ളൂ. ലോകവ്യവസ്ഥിതിക്കു അത്യാവശ്യമെന്നു ഭൂരിപക്ഷം ജനങ്ങളോ പ്രബലന്മാരായ ഒരു കൂട്ടരോ സങ്കല്പിച്ചിട്ടുള്ള നടപടികളും വിശ്വാസങ്ങളും ഇല്ലാത്തവരെ അവർ അപരിഷ്കൃതന്മാരെന്നു പറയുന്നു. അങ്ങനെയുള്ളവരെ സ്വാഭാപ്രായത്തിലേയ്ക്ക് അറയയിക്കുന്നതിനുള്ള ഉത്സാഹമത്രെ അവരെ പരിഷ്കരിക്കുകയെന്നു പറയുന്നത്. ഈ പരിശ്രമം ബലാല്ക്കാരമായും നയോപായങ്ങൾകൊണ്ടും ചെയ്യാവുന്നതാണ്. ബലാല്ക്കാരമായി ചെയ്യുന്നതിൽ രണ്ടു പ്രകാരഭേദം കാണുന്നു. മദ്ധ്യകാലത്ത് ഓരോ മതക്കാർ ചെയ്തിരുന്നപോലെ പട പെട്ടിക്കീഴടക്കി ആളുകളെ ഭേദപ്പെടുത്തി വശപ്പെടുത്തുകയും എന്തിന്റേ നിലക്കുന്നവരെ നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതും, തങ്ങളുടെ പാർപ്പക്കാർ അനുകൂലിച്ചു പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച് മററുള്ളവരെ അവിശ്വസിച്ചു അറയടിക്കുന്നതും, രണ്ടും ബലാല്ക്കാരമായ പ്രവൃത്തിമാറ്റങ്ങളത്രെ. ഈ ഏല്പാടുകൾകൊണ്ട് ഉത്തമമെന്നു അഭിമാനിച്ചിരുന്ന മതങ്ങൾക്കു മാലിന്യം സംഭവിക്കുകയാണു ചെയ്യുന്നത്. ജ്ഞാനാഭിരുചിക്കു സഹായിച്ചു മനസ്സംസ്കരണത്തിന്റെ ഫലമായി സ്വതന്ത്രമായ അഭിപ്രായ വ്യത്യാസങ്ങൾ വരുത്തുന്നതു മാത്രമേ സമാധാനപരമായ മതപ്രചരണമാകുന്നുള്ളൂ. അതു തുല്യം ദുർല്ലഭവുമത്രെ. ഈ അടുത്തകാലത്തു കൂടിയും ഇമ്മാതിരി മത്സരങ്ങൾ നടന്നുവരുന്നു. ആദ്യമേ തൊട്ടുതന്നെ

ശാശ്വതമായ സമുദായബന്ധത്തിന് ഒരു മതത്തിൽ വിശ്വസിച്ചും, ഒരു ഭാഷ സംസാരിച്ചും, ഒരു അധികാരത്തിന് കീഴ്പ്പെട്ടും ജീവിക്കുന്ന ജനങ്ങൾ വേണമെന്നുള്ള ബോധം പ്രവർത്തിച്ചു കാണുന്നുണ്ട്. പരിഷ്കൃതജീവിതം അഭിവൃദ്ധിയിൽ എത്തിയിട്ടും ഈ സംഗതികൾക്കു പ്രാബല്യം കൂടിവന്നതേയുള്ളൂ. രാജ്യങ്ങളുടെ വ്യാപ്തി വലിച്ച്, അടുത്തും അകലത്തും ഉള്ള അധികാരഭൂമികൾ അധികപ്പെട്ടതോടുകൂടി, ഭിന്നസമുദായങ്ങളെ ഏകോപിക്കുന്നതിന് സ്വന്തമതവും, സ്വന്ത ഭാഷയും പ്രചരിപ്പിക്കുന്നത് അനിവാര്യമായിത്തോന്നി, പല മഹാശക്തികളും അതിഭൂതകാലത്തെപ്പോലെയല്ലായി. നേരെമറിച്ച്, ഒരു ഭാഷ സംസാരിച്ചും ഒരു സമുദായ രീതികൾ പരിചയിച്ചും, ഒരു മതത്തിൽ വിശ്വസിച്ചും പോരുന്നവർക്കു ഏകോപിച്ചു ജീവിക്കുന്നതിന് സ്വാതന്ത്ര്യം വേണമെന്നുള്ള താല്പര്യം ഫേതുവായി ലോകത്തുണ്ടായിട്ടുള്ള യുദ്ധങ്ങളുടെ എണ്ണവും ഈയിടയ്ക്കാണ് കൂടിക്കാണുന്നത്.

—0—

ന . ഭൂതപ്പി.

ഇപ്പോൾ ഓരോ സ്ഥലത്തു കൂടിപ്പാർത്തുവരുന്ന ഒരു സമുദായവും അവിടെത്തന്നെ അഭിമാനം മുതൽക്കു പെറുപ്പെറുക്കിയുണ്ടല്ലോ. എളുപ്പത്തിൽ സമത്വിക്കാം. പുറമേനിന്നും ഓരോരിക്കൽ വന്നുകയറി പൂർവ്വനിവാസികളുമായി ഏറെക്കുറെ ഇടകലന്ന് അവരുടെ സ്ഥായിഭൂമിത്തലം പകർന്നുടുത്തു പോയിട്ടുവരുന്ന സമുദായപരമ്പരകളാണ് ഇപ്പോഴത്തെ 'നാട്ടുകാർ.' ഈ പദവിക്ക് ഒരു മാഹാത്മ്യവും ശേഷിച്ചിട്ടില്ലെന്നു പറയുവാൻ നിവാരമില്ല; പക്ഷെ നാട്ടുകാരനാകുന്നതിന് വളരെ വൈഷമ്യമില്ലാതെയാണ് പരിഷ്കൃതസമുദായങ്ങളുടെ നിയമങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ഏറ്റെടുത്തിട്ടുള്ളത്. ഏതു സമുദായവും പലകാലംകൊണ്ട് മിശ്രമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ഒരു സങ്കരവർഗ്ഗമാണെന്നു ബോധമുണ്ടാകുന്നോടും, വിഭേദഗുണങ്ങൾ പറഞ്ഞിരുന്നവരെക്കൊണ്ട് സമുദായാഭിവൃദ്ധിക്കുണ്ടാകുന്ന പലവിധമായ സഹായങ്ങൾ മാത്രം ആലോചിച്ചെങ്കിലും, ലോകത്തിൽ ഒരു ഭാഗവും എത്ര ശക്തിയുള്ളവർക്കും അട്ടിപ്പറ്റാണെന്ന് അഭിമാനിക്കുന്നതിന് സന്നദ്ധത കുറഞ്ഞുവരികയേ ഉള്ളൂ. ഒരു സമുദായത്തിൽ ചേർന്നവനാണെന്നുള്ള ആത്മാഭിമാനം ആ സമുദായത്തിന് ലോകമെങ്ങിനെയായിട്ടുള്ള മഹത്വത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതത്രെ. അങ്ങനെയുള്ള സമുദായങ്ങൾ എണ്ണത്തിൽ കുറവാകുമ്പോൾ അഭ്യുദയകാംക്ഷികളായ അന്യസമുദായങ്ങൾ അവയോടു പാശ്ചാത്യ പിടിച്ചു നില്ക്കുകയും അവയുമായി സാര

പ്രതിനുള്ളി താല്പര്യപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങനെ രണ്ടു വഴിക്കും മനുഷ്യലോകത്തിലുള്ള ഓരോ അംഗങ്ങൾ തമ്മിൽ വിഭിന്നതയ്ക്കിടയാക്കിയിരുന്ന പ്രതിബന്ധങ്ങൾ ഇപ്പോൾ നശിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. മുൻപറഞ്ഞ സൂക്ഷ്മസ്ഥിതി മനസ്സിലാക്കിയതുകൊണ്ട് മാത്രമല്ല, മനുഷ്യർക്ക് ഐഹികബന്ധങ്ങളിലുള്ള സ്ഥായിയെ അറുഭാഗമാക്കിയുംകൂടിയാണ്; ഈ നടപടി തുടർന്നുവരുന്നത്. കുടുംബബന്ധംകൊണ്ടോ മുതൽ സ്ഥാപനംകൊണ്ടോ സ്വന്തമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള പ്രദേശം ഏതോ ഭരണിനപ്പുററിയുള്ള ഗുണഭോഷവിചാരവും, അതിന്റെ ശാശ്വതഗുണത്തിനുള്ള ഒരുപാടും എല്ലാ മനുഷ്യർക്കും ഉണ്ടാകുന്നതു ലോകധർമ്മമാണ്. അതുപോലെതന്നെ, ബുദ്ധിവികാസം വന്നിട്ടുള്ള മഹത്തുക്കൾക്കും സ്വകൃത്യനിർവ്വഹണത്തിലുള്ള നിഷ്ഠ മറ്റു ബന്ധങ്ങളെപ്പുററിയുള്ള വിചാരത്തെക്കാൾ പ്രബലമായിരിക്കുന്നു.

ഓരോ സംഗതിവശാൽ ജനസമൂഹങ്ങൾ ലോകത്തിൽ അലഞ്ഞുനടന്നു ഒടുവിൽ ഒരിടത്തു കൂടി ഉറപ്പിക്കുന്നതായി നാം ഇന്നും കണ്ടുവരുന്നു. ഈ സമ്പ്രദായം ലോകചരിത്രത്തിന്റെ അദ്വൈതപ്രത്യക്ഷമായിരുന്നതത്രെ. ഇതിന്റെ ഗതിയും ശക്തിയും ഫലവും അപ്പോഴപ്പോഴത്തെ നിലകളെ അശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. സെമിറ്റുകൾ, ആർയന്മാർ, മംഗോളിയന്മാർ ഇങ്ങനെ മൂന്നു വർഗ്ഗക്കാരാണ്. ഈ സമുദായപ്രചാരത്തിൽ പേരെടുത്തിട്ടുള്ളത്. അവരുടെ പ്രാതിയുടെ രഹസ്യം അവർ ഓരോ പ്രദേശങ്ങളിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തികളുടെ ഓർമ്മതന്നെ. ഈ സമുദായപ്രചാരങ്ങളിൽ നേതൃത്വം വഹിച്ചിട്ടുള്ള മഹാരഥന്മാരുടേയും ധീരപുരുഷന്മാരുടേയും സ്മരണ ചരിത്രത്തിൽ നിലനിന്നുപോരുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ അവ ഓരോന്നിന്റെയും വിവരങ്ങൾ പ്രത്യേകം ഓർമ്മിക്കുക വിഷമമത്രെ. സമഷ്ടിയായി പറയുകയാണെങ്കിൽ സെമിറ്റുവർഗ്ഗക്കാർ യുഗ്ലൊറീസ് ടൈഗ്രീസ് നദികൾക്കു പടിഞ്ഞാറും തെക്കുപടിഞ്ഞാറും ഉള്ള ഭാഗങ്ങളിൽ വലിച്ചു ഇരുവശത്തുമുള്ള അയൽഭാഗങ്ങളിലേക്കു വ്യാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പുരാതനന്മാരായ പല വർഗ്ഗക്കാരും ഈ ഗണത്തിൽ പെട്ടവരായി പറയാം. ബാബിലോണിയ, അസ്സീരിയ, കാൽഡിയ, ഈജിപ്ത് എന്നീ പ്രഖ്യാതങ്ങളായ സാമ്രാജ്യങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചു, ക്രിസ്തുബുദ്ധന്മാരുടെ നാലായിരം കൊല്ലത്തോളം, ഏഷ്യാഭൂഖണ്ഡത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്തും അഗ്രിക്കയുടെ വടക്കു കിഴക്കു ഭാഗങ്ങളിലും, സമുദായസംസ്കരണവും ചെറുശബ്ദപ്രതിഷ്ഠയും സാധിച്ചത്, ഈ വർഗ്ഗക്കാരാണ്. ചെറുശാഖകളാണെങ്കിലും വർഗ്ഗോത്തമമായ ഗുണങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിച്ചും, ലോകചരിത്രാന്തരത്തിനിടയിലായ വാണിജ്യത്തിലും

രാഷ്ട്രീയബോധത്തിലും അഗ്രേസറന്മാരായി പ്രവർത്തിച്ചും, പ്രാതിനേടിയുള്ള ഹിന്ദുവുമാരും, ഹിന്ദുക്കളും ഈ വർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ടവരത്രെ. വിശിഷ്ട, ലോകത്തിൽ സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠ സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള മതങ്ങളിൽ ക്രിസ്തുമതവും മഹമ്മദുതവും ഇവരുടെ ഇടയിൽ ഉത്ഭവിച്ച പ്രചരിക്കയും, ഇവരുടെ സ്ഥായിബോധങ്ങളും ചിരപരിചയങ്ങളും നിവർത്തിപ്പോരികയും ചെയ്തിട്ടുള്ളവയത്രെ. അഭിമതമായത് ഇതിനുള്ള പ്രാതിനേടിയ ഈ വർഗ്ഗക്കാരുടെ അസ്ഥാനങ്ങളിൽ, വടക്കും കിഴക്കും വഴികളിൽകൂടി ആയുന്മാരും മംഗോളിയരും ഓരോ കാലങ്ങളിൽ വന്നു ചേരുന്നതിനും, ഇവരുടെ ഉത്തമഗുണങ്ങൾ കൈക്കൊണ്ടു പ്രശസ്തി പ്രാപിക്കുന്നതിനും ഇടയായി.

മദ്ധ്യേഷ്യയിൽ നിന്നു മുമ്പോട്ടുള്ള ഹിന്ദുക്കൾ പർവ്വതസ്ഥലങ്ങളിൽ വെച്ച് ശാഖ പിരിഞ്ഞ ആയുസുദായക്കാരാണ് ഇവരിൽ ആദ്യം വന്നവർ. ഇക്കൂട്ടർ സെമിറ്റുകളെത്തുടർന്ന് ചെഷ്യ, പാർത്ത്യ, എന്നീ രണ്ടു സാമ്രാജ്യങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചു. മതവിഷയങ്ങളിൽ നൂതനമായ തത്വബോധവും കരവഴിക്കു മദ്ധ്യേഷ്യയുടേയിട്ടുള്ള ബന്ധവും, സാമ്രാജ്യ വ്യവസ്ഥിതിയിൽ സമാധാനപരമായ നടപടികളും, ഇവർ സ്ഥാപിക്കുകയുണ്ടായി. എന്നാൽ വടക്കുപടിഞ്ഞാറു ഭാഗങ്ങളിലേക്കുകൂടി വ്യാപിച്ച യൂറോപ്പിനുള്ളിൽ കടക്കുന്നതിന് അവർ ഉത്സാഹിതത്തിന്റെ ഫലമായി, അവിടങ്ങളിൽ പ്രാബല്യം സിദ്ധിച്ചവരായ ഗ്രീക്കുകളും റോമാക്കാരും അവരുടെ സാമ്രാജ്യശക്തിയെ ഭഞ്ജിച്ചു. ചെഷ്യാസാമ്രാജ്യം ഗ്രീക്കുകളുടെ ഭേദംകൊണ്ടു ശിഥിലമാകയും, അതിനെത്തുടർന്നുണ്ടായ മറ്റു ശക്തികളുടെയും പാർത്ത്യന്മാരുടെയും സാമ്രാജ്യാധികാരം റോമന്മാർ കീഴ്പ്പെടുത്തി ഒടുവിൽ ക്ഷീണിപ്പിക്കുകയും ഉണ്ടായി. ഈ ശഡ്ധിയിൽ മംഗോളിയൻവർഗ്ഗക്കാർ അല്ലാത്തതായി മുമ്പോട്ടുതീരുന്നു. ഹങ്സ്, മകിലന്മാർ ഇങ്ങനെ ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിൽ വിപ്ലാതരായ ഓരോ വർഗ്ഗങ്ങളുടേയും നോട്ടം പടിഞ്ഞാറൻ പ്രദേശങ്ങളിലേക്കാണ്. ആദ്യമായും പ്രധാനമായും തിരിഞ്ഞിരുന്നത്. ഇക്കൂട്ടരിൽ ഒടുവിലത്തെ ശാഖയാണ് തുർക്കുകൾ.

സെമിറ്റുവർഗ്ഗക്കാർ അറബിയിലും അടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിലും നിന്നു വ്യാപിച്ച് ചുറ്റുമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ സ്ഥിരവാസവും സാമ്രാജ്യാധികാരവും സ്ഥാപിച്ചുപോലെയാ അതിലധികമായൊരു ഉള്ള വ്യാപ്തിയാണ് ആയുസുദായങ്ങൾക്ക് ആദ്യമുണ്ടായത്. അവർ പലപ്പോഴായി തെക്കു ഹിന്ദുക്കൾ പർവ്വതങ്ങൾ കടന്ന് അഹ്മാദാന-

സ്ഥാനം, പഞ്ചാബ് മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിലും പടിഞ്ഞാറുള്ള പർവ്വതസന്ദർശനം വഴി പെർഷ്യയിലും ചെന്നുചേർന്നു. പലപല ശാഖകൾ അനേക കാലം കാന്ധിയാൻ, ബ്ലാക്ക് സി തീർങ്ങളിൽ കൂടി സഞ്ചരിച്ച് മെഡിറ്ററേനിയൻ വടക്കുതീരത്തുള്ള രാജ്യങ്ങളിലും യൂറോപ്പിന്റെ മദ്ധ്യഭാഗങ്ങളിലും എത്തി അവസാനം ഉറപ്പിച്ചു. പെർഷ്യയിൽ കൂടി കടന്നു മെസൊപ്പൊട്ടേമിയായിട്ടും ഏഷ്യാമൈനറിലും അധികാരം സ്ഥാപിച്ചതുകൊണ്ട്, യൂറോപ്പിൽ കൂടി കടന്നു വടക്കുനിന്നും പടിഞ്ഞാറുനിന്നും ഈ ഭാഗങ്ങളിലേക്കു പ്രവേശിക്കയും ഉണ്ടായി. ഇന്ത്യയിലും മെസൊപ്പൊട്ടേമിയയിലും എന്നതുപോലെ മെഡിറ്ററേനിയൻ രാജ്യങ്ങളിലും തുലോം പരിഷ്കൃതജീവിതത്തോടു കൂടിയ മറ്റു സമുദായങ്ങളെ അവർ കണ്ടെത്തി. ഈ സമുദായങ്ങളിൽ നിന്നും പാശ്ചാത്യർ അധികവും ലഭിച്ചതിന്റെ ഫലമായി ട്രാൻസ് അർമുനാക്ക് പ്രാസ്സി നൽകിയതായ നാഗരികസമ്പ്രദായങ്ങൾ അവരുടെ ഇടയിൽ ഉത്ഭവിച്ചത്. ഇക്കൂട്ടത്തിൽ ഹിന്ദുസ്ഥാനം, ഗ്രീസ്, ഇറാഖ് ഇവ ഏതെന്നും സ്മരണയമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളവയാണ്. പിലോലങ്ങളിൽ ഉണ്ടായ സമുദായ വിപ്ലവങ്ങൾക്കിടയിലും അർമുനാരുടെ നാഗരികത്വത്തിന് ഇളക്കം സംഭവിക്കാതിരുന്നതും, അവരിൽ നിന്നും പരിപൂർണ്ണമായിത്തീർന്ന വ്യവസ്ഥാപനങ്ങൾ നിലനിന്നു പോന്നു ഏതുകാലത്തേക്കും മാതൃകയായിത്തീർന്നതും ഈ വർഗ്ഗത്തിന്റെ യശസ്സിന് പ്രധാന കാര്യങ്ങളത്രെ.

സ്വയം സംസ്കരിച്ചതായ ചിലവിശിഷ്ടഗുണങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പരിതസ്ഥിതിക്കുള്ള സ്വാധീനമാക്കുന്നതിനുള്ള സാമർത്ഥ്യവും, അവയെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി ഭരണമായ സമുദായാഭിമാനത്തിനെ പോഷിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള മനോധർമ്മവും, സ്ഥായിയായ സമുദായബന്ധത്തിന് വേണ്ട കൂട്ടുകൂട്ടംബന്ധിതം, ഏകരാസന, നീതിബോധം ഇവയോടുകൂടി, മനുഷ്യജന്മത്തിന്റെ ഉദ്ദേശവും പ്രജാജനവും സംബന്ധിച്ചുള്ള ആത്മബോധവും അർമുനാർ വിശേഷവിധിയായിരുന്നു. ഈ ലക്ഷണങ്ങൾക്കൊണ്ടു് അർമുനാർ ചെന്നുചേർന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ കണ്ടുപോന്ന ഗുണകരമായ സംഗതികളെല്ലാം അവരുടെ സ്വയംകൃതിയാണെന്നു് അളകൾ പിലോലത്തു് തെറ്റിലായി. അവർ സമുദായജീവിതത്തെ ഭരണപരമാക്കളിലേക്കു നയിച്ചു. ഇങ്ങനെയാണ് ഇന്ത്യയിലും ഗ്രീസിലും അവരുടെ അധിപാസം കാര്യം ഭരണമുദ്രയെക്കുറിക്കുന്നതായി ഗണിച്ചുപോന്നിട്ടുള്ളതു്. അധികവും അവരുടെ മനോധർമ്മത്തിന്റെയും കാലാവലോകനചാതുര്യത്തിന്റെയും ഫലമാണെന്നുള്ളതിന്നു ക്രിസ്തു മതപ്രചാരം ഒന്നു മാത്രം ഉദാഹരണമായി

എടുത്താൽ മതിയാകുന്നതാണ്. സെമിറ്റുകളുടെ ഇടയിൽ ഉത്ഭവിച്ച പ്രചരിച്ചതായ ഈ രതത്തിനു ആയുസമുദായങ്ങൾ കൈക്കൊണ്ടതിനു ശേഷമാണ് ഫലവും ബലവും കൂടിയതെന്നുള്ളതിനു രണ്ടുപക്ഷമില്ല. ആയുസ്സാക്കു സ്വായത്തമായ മതങ്ങൾ ഫിനൂമനുവേഷമുദായം മാത്രമേയുള്ളൂ; ഇവയിൽ രണ്ടാമത്തതു മംഗോളിയൻ വർഗ്ഗക്കാർ ആവാമിട്ടു കൊണ്ടുപോയതോടുകൂടി ആയുസമുദായത്തിൽ നിന്നും അതിനെ ബാധിച്ചുരിക്കുന്നതെന്നു ചെയ്തു. ജ്ഞാനബോധനത്തിനു നവ്യമായ ഒരു ലക്ഷ്യം ഇവരുടെ ആശയനകളിലും അത്ഥവാദങ്ങളിലും സൂചിപ്പിച്ചു മനോവികാസം വരുത്തിയതു മാത്രമോ, ന്യായാനുസൃതവും സമാധാനപരവും ആയ ശാസനയ്ക്ക് ജീവിതവൃത്തികൾ നയിക്കത്തക്കവണ്ണമുള്ള സമുദായവ്യവസ്ഥിതികൾ ഏല്പിച്ചുത്തീർത്തു മാത്രമോ, വിജ്ഞാനമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ അവരുടെ വിശേഷഗുണങ്ങൾ കൊണ്ടു ശാശ്വതമായ പ്രശസ്തി സമ്പാദിച്ചതു തന്നെയോ, അല്ല, ലോകരംഗത്തിൽ മറ്റു മഹൽകൃത്യങ്ങൾ പലതും നിർവഹിച്ചിട്ടുള്ളതു കൊണ്ടും ആയുസ്സാക്കു പ്രത്യേകമായ ഒരു നില സിദ്ധിക്കുന്നതിനിടയായിട്ടുണ്ടു്. സെമിറ്റുകളിൽ ഫിനീഷ്യന്മാർ തുടങ്ങിവെച്ച കപ്പൽ യാത്രകളും, ഡ്രാണിജ്യബന്ധങ്ങളും, വിദേശോന്മേധങ്ങളും പൂർത്തിയാക്കുകയും, അവയ്ക്കു പൂർവാധികമായ വ്യാപ്തിയും പ്രാബല്യവും നല്കിയ ഒരു പുതിയ പ്രസ്ഥാനം തുടങ്ങുകയും ഇവക്കു ശ്രമസാധ്യമായിരുന്നില്ല. യൂറോപ്പിൽ പകുതിയിലധികം ഭാഗം, എന്നല്ല, ഫലവത്തായ ശീതളപ്രദേശങ്ങൾ മിക്കവാറും, ഇവരുടെ ആധിപത്യത്തിൽ ആയി.

എന്നാൽ ആയുസ്സാക്കു ഉൽഗതി അവിടെയും നിലച്ചില്ല. ഗ്രീക്കുകാർ മെഡിറ്ററേനിയൻ കടലിന്റെയും ബാൾക്കനിയുടെയും കരകൾ വഴി മൂന്നു ഭൂഖണ്ഡങ്ങളിലും ആസ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചു് ഉൾപ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നും ചരക്കുകൾ വരുത്തി കച്ചവടം നടത്തുകയും തന്മൂലം അധികം ധനവും ബലവും ആജ്ഞിക്കയും ചെയ്തു. കിഴക്കുനിന്നും മുന്പോട്ടുത്ത പെഷ്യരെ അവർ തോല്പിച്ചതു മാത്രമല്ല, അലക്സാണ്ടർ മഹാന്റെ കാലത്തു്, മെഡിറ്ററേനിയൻ കടൽതീരം മുതൽ പഞ്ചാബുവരെയുള്ള രാജ്യങ്ങൾക്കു് മേലധികാരികളായിത്തീരുകയും, കരവഴിക്കു പൗരസ്ത്യപശ്ചിമദേശങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ബന്ധം ഭംഗപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. പിന്നീടു് കുറേക്കാലത്തേക്കു് ഗ്രീക്കുകാരുടെ അവശിഷ്ടവംശങ്ങളാണു് ഈ ഭിക്കുകൾ ഭരിച്ചിരുന്നതു്. ഇതിനിടയിൽ ഗ്രീക്കുകാർ പടിഞ്ഞാറു് ഇറ്റലിയിലും സിസിലിയിലുംകൂടി പാപ്പു തുടങ്ങി കുറേക്കാലം പ്രാബല്യത്തിലിരുന്നു. എന്നാൽ പശ്ചിമദേശങ്ങളിൽ അധികാരസ്ഥാപനത്തിനു് ആദ്യം കാലിട്ട ഫിനീഷ്യ

ന്മാർ കാത്തേജ് എന്ന നഗരം ആസ്ഥാനമാക്കി ആഫ്രിക്കയുടെ വടക്കേത്തീരത്തും എതിരെ യൂറോപ്പിന്റെ വടക്കുതീരത്തു ലും ദീപുകളിലും ചുറ്റുക സിന്ധിയിൽ തന്നെയും പ്രതിപത്തമായി നിന്നിരുന്നു. എന്നതന്നെയല്ല, ഇററലിയിൽ ആയുസമുദായത്തിൽ പെട്ട ലാൻറിൻ വർക്കാർ ക്രമേണ റോം നഗരത്തിന്റെ ആധിപത്യത്തിൽ ൧൯൦൦ സമുദായങ്ങളെ കിഴ്ചെടുത്തിവന്നു. ഈ വർഗ്ഗമനുസരണിനിടയിൽ ട്രീക്കുകാർ അവിടങ്ങളിലുള്ള നില ക്ഷയിച്ചു. റോമൻ കാത്തേജം തമ്മിൽ പടവെട്ടിയതിനു ശേഷം, റോമിന്റെ പ്രാബല്യം സമാധാനപ്പെട്ടു. പ്രതിപത്തികളെ തോല്പിക്കുന്നതിനു വേണ്ട ശ്രമങ്ങൾക്കിടയിൽ കൈയോറിയും, കരവഴിക്കുള്ള ശത്രുസംഘങ്ങളെ നിരോധിക്കുന്നതിന് സംരക്ഷണമാർഗ്ഗങ്ങൾ നേടിയും, ഫിനീഷ്യന്മാരേയും ഗ്രീക്കുകളേയും തുടന്നു വാണിജ്യവിഷയത്തിൽ ബലംപുലർത്തിയും, റോമാക്കാർ കാലക്രമം കൊണ്ടു മെഡിറ്ററേനിയനു ചുറ്റുമുള്ള എല്ലാ രാജ്യങ്ങളും കൈവശപ്പെടുത്തി, ഏകമുരതാധിപത്യത്തിനു കാലിട്ടു. സീസർ, അഗസ്റ്റസ്, എന്നു വിഖ്യാതന്മാരായ നേതാക്കന്മാർക്കു ശേഷം റയിൻ, ഡാന്ത്യൂഷ് നദികൾക്കു തെക്കുപടിഞ്ഞാറും അറാബ് ലാൻറിക്ക് മഹാസമുദ്രത്തിനു തെക്കുകിഴക്കും, സഹാറ മരുഭൂമിക്കു വടക്കും യൂഫ്രേറ്റിസി ടൈഗ്രിസ് നദികൾക്കു പടിഞ്ഞാറും, ഉള്ള അതിവിസ്തൃതമായ ഭൂഭാഗം മുഴുവനും റോമന്മാരുടെ സാമ്രാജ്യത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. പിന്നീടു ബ്രിട്ടനിലും അവർ അധികാരം സ്ഥാപിച്ചു.

ഈ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ സമുദായ വ്യവസ്ഥിതികളിൽ, പടിഞ്ഞാറുഭാഗം മുഴുവനും ലാൻറിൻ വശത്തുണ്ടായും കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ ഗ്രീക്കുകളുടേയും സാഹചര്യം കൊണ്ടുള്ള വ്യത്യാസം പ്രബലപ്പെടുകയും, തുടരെതുടരെയുണ്ടായ അന്തഃക്ഷാഭങ്ങളിൽ അനവധി ആൾ നാശം സംഭവിക്കുകയും, ചെയ്തോടുകൂടി സാമ്രാജ്യബലം വേർപെടുന്ന ലക്ഷണങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷമായി. ഈ നിവധിൽ പുറമേനിന്നു തള്ളിക്കയറിയിരുന്ന ആയുസമുദായങ്ങളെ എതിർക്കാൻ ശേഷിയില്ലാതെ അവയെ റോമന്മാർ വടക്കേ അതിർത്തിയുടെ രക്ഷയ്ക്കായി കുടിപാല്പിക്കുകയും സൈന്യങ്ങളിൽ ചേർക്കുകയും ചെയ്തു. പിച്കാലത്തു അക്കൂട്ടർ തന്നെ പുറമേ നിന്നുമുള്ള തിരക്കുകൊണ്ടു അകത്തയ്ക്കു കടന്നു കലാപങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി, പടിഞ്ഞാറുഭാഗം മുഴുവനും സ്വാധീനമാക്കി. കിഴക്കൻ രാജ്യങ്ങളിൽ മതസംബന്ധമായവഴിക്കളും, ആദ്യം പാർത്തിയന്മാരുടേയും പിന്നീടു ചെമ്പ്രന്മാരുടേയും അതിനുശേഷം അറബികളുടേയും അക്രമങ്ങളും കൊണ്ടു സാമ്രാജ്യശക്തി ക്ഷീണിച്ചു. അപ്പോഴപ്പോൾ നവ്യമായ വ്യവസ്ഥിതികൾ ഏറ്റെടുത്തി, കുറേക്കാലം

കാബ്സ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിലെ ചക്രവർത്തികൾ അധികാരം സംരക്ഷിച്ചു വെങ്കിലും, മഹമ്മദീയരായ സെമിററു വർഗ്ഗക്കാർ ഏഴും എട്ടും ശതകങ്ങളിൽ മെസൊപ്പൊട്ടേമിയ, അറേബ്യ, സിരിയ, ഈജിപ്ത്, എന്നു മാത്രമല്ല, പടിഞ്ഞാറു അറാബ്‌ക്കാർക്കു തീരംവരെ അക്രമിക്കുകയും, കിഴക്കു സിന്ധുദിവരെ ഏഷ്യയിലും സാമ്രാജ്യപ്രതിഷ്ഠ നടത്തി. സ്പെയിനിൽ ക്രിസ്തുാനികളായ അർമുനാരെ തോല്പിച്ച് രാജ്യഭാരം കൈക്കലാക്കിയതു കൂടാതെ മഹമ്മദീയ വംശക്കാർ ഫ്രാൻസിൽകൂടി കരേക്കാലംഅവസിക്കുകയും മെഡിറ്ററേനിയനിലുള്ള ദ്വീപുകളുംകടൽത്തീരത്തുള്ള രാജ്യങ്ങളും റോം, കാബ്സ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ മുതലായ തലസ്ഥാനങ്ങൾ തന്നെയും, ഭോധിക്കുകയും ഉണ്ടായി.

തെക്കുഭാഗത്തുകൂടിയുണ്ടായ ഈ സെമിററുപ്രവാഹത്തിനെതിരായി വടക്കുനിന്നും അർമുസമുദായങ്ങൾ, ജെമ്മനി, അസ്രിയ മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽകൂടി, സെമിററുകളുടെ അസ്ഥാനങ്ങളിലേക്കു് അടുത്തുവന്നിരുന്നു. ഒടുവിൽ പതിനൊന്നാം പന്ത്രണ്ടു ശതകങ്ങളിൽ ഇവർ കരദാഴിയായും കടൽ വഴിയായും സിരിയ, പാലസ്തൈൻ, ഈജിപ്ത് മുതലായ സെമിററുകളുടെ അസ്ഥാനങ്ങൾ തന്നെ ഭോധിച്ചു. സ്വവർഗ്ഗക്കാരായ സ്കാൻഡിനേവിയന്മാർ വടക്കുപടിഞ്ഞാറും, മംഗോളിയന്മാരായ ഫംഗേറിയന്മാർ കിഴക്കും, സെമിററുകളായ അറബികൾ തെക്കും കടന്നു കൊള്ളയിട്ടു നാടനുശിഷ്ടിച്ചതിനുശേഷം, ക്ഷാമപീഡകൊണ്ടും, പ്രബലന്മാരായ നാടുവാഴികളുടെ മുമ്പുകൊണ്ടും വളഞ്ഞിരുന്ന ജനങ്ങൾ, മതഭേദപരതാൽ പ്രേരിതരായി ഐഹികവും പൗരാനികവും ആയ മുക്തിക്കു ശ്രമിക്കുകയായിരുന്നു. വിദേശീയവർഗ്ഗങ്ങളുടെ സാഹചര്യംകൊണ്ടു പ്രാപ്തമായ ഭൂഭാഗവും വാണിജ്യസൗകര്യങ്ങളും പ്രയോഗിക്കുന്നതിനു ഇററലിലുള്ള കാരോ നഗരങ്ങൾ മല്ലിടുകയായിരുന്നു. സ്വേച്ഛാധിപത്യം കൊള്ളയിട്ടുനടന്ന സമുദായങ്ങൾ സ്വവൃത്തിക്കു പരിചയിപ്പിച്ച മറ്റു ജനങ്ങളോടുകൂടി ക്രിസ്തുമതഭേദങ്ങളും വിനാശകാകന്മാരും ആയ അന്യവർഗ്ഗങ്ങളെ വിരട്ടുന്നതിനു ചുരച്ചെറങ്ങിയതായും ഈ പ്രസ്ഥാനത്തെ വ്യാപ്യാനിക്കാം. ഇതിൽനിന്നും വലുതായ ഭൂഭാഗം ഉണ്ടായില്ലെങ്കിലും ഏകദേശം ഇരുന്നൂറു കൊല്ലത്തിനിടയിൽ പലപ്പോഴായി സംഭവിച്ച ഈ വേലിയിറക്കത്തിൽ ദുർമ്മന്മാരായ ജനങ്ങൾ നാടുവിട്ടു പോകാൻ സംഗതിവരികയാൽ സമുദായ സ്വസ്തിക്കു വളരെ സൗകര്യങ്ങൾ സിദ്ധിച്ചു. ഭിന്നവർഗ്ഗക്കാർ രമ്മിലുള്ള പരിചയത്തിൽ നിന്നും നവീനാശയങ്ങളുംചതുരകളും അർമുസമുദായങ്ങൾ അഭ്യസിച്ചു. കച്ചവടസൗകര്യങ്ങൾ വലുതു പൊതുവെ ധനാഭ്യുദ്ധിയും പ്രത്യേകം

ചില കേന്ദ്രങ്ങളിൽ അഭൂതപൂർവ്വമായ ഐശ്വര്യവും മനോഹീനതയും പ്രസരിച്ചു. സമുദായ വ്യവസ്ഥിതികൾക്കുതന്നെ വളരെ മാറ്റങ്ങൾ സംഭവിച്ചു. ഈ ജനപ്രവാഹത്തിനു ലോകചരിത്രത്തിൽ (ക്രൈസ്റ്റ്) കരിശുയുദ്ധങ്ങൾ എന്നു പറയുന്നു.

ഏകദേശം ഇക്കാലത്തുതന്നെ വീണ്ടും പ്രബലപ്പെട്ട മംഗോളിയന്മാരുടെ പ്രവേശനം ഭാഗ്യവശാൽ അതുസമുദായങ്ങളെ അശേഷം പിരിയില്ല. സ്വെയിൻ, പോർട്ടുഗൽ, ഗ്രാൻസ്, ഇംഗ്ലണ്ട്, ജെർമനി, ഇറ്റലി ഇങ്ങനെ സ്ഥിരപ്പെട്ട രാജ്യവിഭാഗങ്ങളിൽ ഓരോ മാതിരി സംരംഭങ്ങൾ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കെ, ദൂരദേശങ്ങളെ ഗ്രസിച്ച മംഗോളിയന്മാർ, ഒരു വെള്ളപ്പൊക്കംപോലെ വളരെദൂരം പരന്നു് അനവധി നാശംചെയ്തു്, കുറേക്കാലം കെട്ടിക്കിടന്നു വാറി അമൻ മരിന്നഭിന്നമായ വസ്ത്ര പ്രതാപത്തോടുകൂടി ക്രമേണ അന്തർധാനം ചെയ്തുകൊണ്ടു്. ഈ സംസ്കാരംകൊണ്ടു് നവ്യശക്തി സിദ്ധിച്ചതായ പഴയ സമുദായങ്ങൾ ശുദ്ധിച്ചെഴുതിയ പൂർവ്വസ്ഥാനങ്ങളിൽ അഭൂതപൂർവ്വമായ പ്രാബല്യത്തോടുകൂടി തലയെടുത്തു. മംഗോളിയന്മാർ ചിന്നരാജ്യത്തുകൂടി തെക്കോട്ടു് ഉപദ്രവിച്ചുകളിവും മലയാദിപ സംസ്ഥാനത്തിലും, കിഴക്കൻ മലയിടുക്കുകളിൽ കടന്നു് ഇന്ത്യയിലുംവന്നുചേർന്നു. പിന്നീടു് ഈ വസ്ത്രക്കാർ തെമുജിൻ (ബെങ്കിസ്ഖാൻ) മുതലായ പ്രമാണികളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പടിഞ്ഞാട്ടു് തിരിച്ചു. പുരാതന മാതൃങ്ങളിൽ കൂടി കാരോ ശാഖകൾ പെർഷ്യ, മെസൊപ്പൊട്ടേമിയ, ഏഷ്യമൈനർ മുതലായ ദേശങ്ങളിലും, കാസ്പിയൻ, ബാൾക്കൻ തീരങ്ങളിൽകൂടി റഷ്യയിലും പോളൻഡിലും ഫറാജിയയിലും പ്രവേശിച്ചു. പെസിഫിക് മഹാസമുദ്രം മുതൽ അറ്റ്ലാന്റിക് സമുദ്രത്തിന്റെ ശാഖയായ ബാൾട്ടിക് ഉൾക്കടൽവരെയുള്ള ഭൂഭാഗം ഇവരുടെ അധികാരത്തിൽപ്പെട്ടു. വിസ്കുല, ഡാൻയൂബ്, നദികൾക്കു കിഴക്കു മലയാദിപകൾവരെ ഇവർ കൊള്ളയിട്ടു നടന്നുവെങ്കിലും സ്ഥിരമായവസ്ഥാധിപത്യം ഇവർക്കു് നിലനിൽക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. സ്ഥായിയായ വ്യവസ്ഥിതികളോ, അന്യവസ്ത്രങ്ങളെ അനുകരിക്കുന്നതിനുള്ള നയചാതുര്യമോ ഇല്ലാതെ, പെട്ടെന്നു കീഴ്പ്പെട്ട ഇതരസമുദായങ്ങൾ ക്ഷീണംമാറി തന്റേടം വീണ്ടെടുക്കുന്നതുവരെ, ദായകരുംപോലെയും സേനാനികളുടെ മിടുക്കുപോലെയും വേർതിരിഞ്ഞു പല ഭാഗങ്ങളായി, ഇവർ പൂർവ്വസ്തരണകൊണ്ടു് നിമിന്നിന്നതായ പെരുമയെ അശ്രയിച്ചു രണ്ടുമുന്നശത വർഷം ഉപജീവിച്ചു. മംഗോളിയന്മാരായ താൽത്താർ അല്ലെങ്കിൽ മുകിലന്മാർ സ്ഥാപിച്ച ലോകസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ഫലമായി പെർസി സഭാദേശക്കാരായ മാക്കോപോളോ ഏഷ്യപ്രധാനത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചു.

പുതിയ സ്ഥലങ്ങളേയും ജനങ്ങളേയും പററിയുള്ള അറിവു യൂറോപ്പിൽ പ്രചരിപ്പിച്ചതു മാത്രം പില്ലാലത്തേക്കു പ്രയോജനകരമായിത്തീന്നു.

അടുത്തതന്നെ ചീനരാജ്യം മുകിലന്മാരുടെ ഭരണത്തിൽ നിന്നും സ്വതന്ത്രമായി അയൽദേശങ്ങളിൽ കൂടി പഴയപോലെ അധികാരം ചെയ്യുന്നതിനുള്ളടങ്ങി. ഇക്കാലത്തു താത്തന്മാർ ഹംഗറിയിലും പോളൻഡിലും നിന്നു പിൻവാങ്ങി. റഷ്യയിലും അവരുടെ ശക്തി ക്ഷയിച്ചു. സ്ലാവ്യവർഗ്ഗക്കാരിൽ ഒരംശമാണ് ഇവിടെ സ്ഥിരവാസക്കാലായിരുന്നത്. സ്ലാൻഡിനേവിയന്മാർ യൂറോപ്പിൽ മറ്റൊല്ലാഭാഗങ്ങളിലും പ്രവേശിച്ചു കൂട്ടത്തിൽ റഷ്യയിലും കടന്നു രാജാധികാരം സ്ഥാപിക്കുകയുണ്ടായി. അവരിൽ അവശേഷിച്ചിരുന്ന ചില രാജകുടുംബങ്ങളെയാണ് താത്തന്മാർ തോല്പിച്ചത്. എന്നാൽ താത്തന്മാർക്കു കയ്യുക്കു മാത്രമല്ലാതെ ഭരണസമ്പ്രദായങ്ങളോ രാജ്യചരിയയോ ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ അവർ പഴയ രാജപുരുഷന്മാർ മുഖാന്തരത്തന്നെ കരം പിരിച്ചും നാടുഭരിച്ചും വന്നു. ഇക്കൂട്ടത്തിൽ സമത്സനായ ഒരു പ്രമാണി രാജധാനിയിൽ സേവകുടിയും അയൽക്കാരെ കീഴടക്കിയും മറയ്ക്കുക എന്ന നഗരത്തിൽ അസ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചു പ്രതാപവാനായിത്തീന്നു. താത്തന്മാരുടെ പ്രതിപുരുഷനായി മറ്റു രാജ്യങ്ങളിൽ ച്ചാതിനേടുകയും, സ്വദേശത്തു സ്വാധികാരം സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തതോടു കൂടി യജമാനന്മാരുടെ അന്തച്ഛിദ്രങ്ങൾ വലുപ്പിച്ചു ഓട്ടവിൽ അവരെ തോല്പിച്ചു രാജാധായി വാഴുന്നതിന്നും അഭ്യർത്ഥത്തിന്നു സാധിച്ചു. ഈ വംശത്തിൽ ജനിച്ച പതിനഞ്ചാംശതകത്തിൽ നാടുവാണിരുന്ന രാജാക്കന്മാരാണ് ബാൾട്ടിക് ഉൾക്കടൽവരെയുള്ള എല്ലാ പ്രദേശങ്ങളെയും കീഴടക്കി രാജ്യം ഏകോപിച്ചു, ഔക്കുകീഴക്കു അസ്സലായമായിരുന്ന താത്തസംസ്ഥാനങ്ങളെക്കൂടി അല്ലാലമായി കൈക്കലാക്കി, ഇപ്പോഴത്തെ റഷ്യാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ സ്വരൂപം കുറുപ്പിടിച്ചത്. ഇവരിൽ ഒരാൾ കാൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിൽ നാമാവശേഷമായിത്തീന്ന ചക്രവർത്തികളുടെ കുടുംബത്തിൽ നിന്നു വിവാഹം ചെയ്തു പഴയ റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ കീഴക്കേ ശാഖയുടെ പ്രാതിനിധ്യവും കൈക്കൊണ്ടു.

ഇതിനിടെ തെക്കേ രാജ്യങ്ങളിലും മംഗോളിയന്മാരുടെ പ്രതാപം ക്ഷയിച്ചതോടുകൂടി മാറ്റങ്ങൾ കണ്ടുവന്നു. തുർക്കികൾ എന്നുപറായ ഒരു ആർയസമുദായക്കാരെ അറബികൾ പടവെട്ടി കീഴടക്കി, ആദ്യം അടിമകളായും പിന്നീടു രാജസേവകന്മാരും മന്ത്രിമാരും സേനാനികളും ആയും, പുലർത്തി വന്നിരുന്നു. ഇവർ പ്രമാണികളായി മഹമ്മ

ദീനസ്ഥാപനങ്ങൾക്കെല്ലാം അധിപന്മാരായി. അവരുടെ അപനയങ്ങളെ തടയുന്നതിനാണ് യൂറോപ്യസമുദായങ്ങൾ ക്രൂസേഡ്സിന്റായി എറങ്ങിത്തീർച്ചയ്ക്ക്. മുകിലന്മാരുടെ ആവിർഭാവത്തോടുകൂടി ഇവർക്കു ക്ഷീണം സംഭവിച്ചു. പുറമെ, മുസ്ലിമാരെ പ്രത്യക്ഷമായിരുന്ന അന്തർദ്വീപുങ്ങൾ കൊണ്ടും കരോക്കോത്തേയ്ക്കു പെപ്പ്യ അറബി മുസ്ലിമാരുടെ മദ്ധ്യഭാഗങ്ങളിൽ മഹമ്മദീയരുടെ വ്യാപ്തി നിലയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. പശ്ചിമേഷ്യയിലും ആഫ്രിക്കയിലും ഇവർക്കുണ്ടായ ആദ്യത്തെ അധികാര പ്രചാരത്തിനിടയിലാണ് ഇന്ത്യയിൽത്തന്നെ മഹമ്മദുസസ്ഥി മുതൽ പല പരാക്രമികളും പടവെട്ടി കൊള്ളുകയും ആഫ്ഗാനരുടെ പല ശാഖകളും കുടികയറി രാജാധികാരം നടത്തിപ്പോന്നതും.

മുകിലശക്തിക്കു പൊതുവെ അവസാനം ഓടിച്ചു പതിന്നാലാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനത്തിൽ മലേഷ്യയിൽ സമർകന്ദ് മുതലായ പ്രദേശങ്ങൾ ഭരിച്ചിരുന്ന ടൈമൂർ എന്ന പരാക്രമി ഞെക്കുപടിഞ്ഞാറുള്ള ഭാഗങ്ങളിൽ ആ ശക്തിയെ പുനർജീവിപ്പിക്കുന്നതിന് മുതിർന്നു. അതിഭാഗമായ നിയൂറപ്രവൃത്തികൾക്കൊണ്ടും, ഗംഗാനദി മുതൽ മെഡിറ്ററേനിയൻ കടൽവരെയുള്ള സ്ഥലം തന്ത്രത്തിൽ വരുത്തുന്നതിനു അയാൾക്കു കഴിഞ്ഞെങ്കിലും, ചൈനയിലാകട്ടെ റഷ്യയിലാകട്ടെ വല്ലതും ചെയ്യാൻ സാധിക്കുന്നതിനു മുമ്പ് അയാളുടെ കാലം അവസാനിച്ചു. ഈ ഉദ്യമത്തിന്റെ ഫലമായി പിലോലത്തു മദ്ധ്യഭാഗങ്ങളിൽ അപാരമായ ക്ഷീണവും അസ്ഥിരതയും ഉണ്ടായതു മാത്രമല്ല, മുകിലവംശജന്മാരെ അഭിമാനിക്കാപ്പുന്ന ബാബർ മുതലായ നേതാക്കന്മാർക്കു പശ്ചിമാത്തര ഭാഗങ്ങളിലും ഇന്ത്യയിലും സാമ്രാജ്യാധികാരം പുലർത്തുന്നതിനുള്ള മോഹം ഉദ്ദീപിക്കുകയും ചെയ്തു. വിശേഷിച്ചും, മുസ്ലി ക്ഷീണിച്ചിരുന്നവരായ തുർക്കുകളിൽത്തന്നെ പല ശാഖകളും ഏഷ്യാമൈനറിന്റെ ഉൾത്തട്ടിൽ പടന്ന് ഒരു പുതിയ ശക്തിയുടെ ആവിർഭാവത്തിനും കാര്യം. ഇങ്ങനെ ഉൽക്കണ്ഠ പ്രാപിച്ച 'അട്ടോമൻസ്' എന്ന ശാഖക്കാർ പുരാതന വർഗ്ഗങ്ങളെ സ്വാധീനപ്പെടുത്തിയും നയോപാധമന്ത്രന്മാരായ ഗ്രീക്കു വംശക്കാരെ ഇണക്കിയും, ഏഷ്യാമൈനറിലും ബാൽക്കൻരാജ്യങ്ങളിലും കാലുറപ്പിച്ചു. ഇരുവശത്തുകൂടിയും രോധിച്ചു, റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അവസാന സ്മാരകമായി രോഷിച്ചിരുന്ന തലസ്ഥാനം തന്നെ പിടിച്ചടക്കി. കാൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ മഹമ്മദുശക്തിയുടെ ഇരിപ്പിടമായ ശേഷം അവിടുത്തെ സുൽത്താൻമാർ ക്രിസ്ത്യാൻ പ്രജകൾക്കു അഭയംനൽകി. അവർ സ്വാതന്ത്ര്യോദ്യമങ്ങൾ തുടങ്ങാതിരിപ്പാൻ അവരുടെ ബാലന്മാരെ പിടിച്ചു ചേർത്തു മഹമ്മദീയസൈന്യങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചു. മെസൊപ്പൊ

ഭേമിയ, അർമിനിയ, സിറിയ മുതലായി പൊന്ത്യയുൾപ്പെട്ടുള്ള എല്ലാ പ്രദേശങ്ങളും ഈജിപ്തും അവയ്ക്കടുത്ത ദ്വീപങ്ങളും അവർക്കു സ്വാധീനമായി. പതിനഞ്ചും പതിനാറും ശതകങ്ങളിൽ ഡാൻ നദിവരെ വടക്കോട്ടും വിയന്നാനഗരംവരെ പടിഞ്ഞാട്ടും ഉള്ള എല്ലാ പ്രദേശവും അവർക്കു കീഴടങ്ങി. ഇങ്ങനെ യൂറോപ്പ് മൂന്നു ഖണ്ഡങ്ങളായി വേർതിരിഞ്ഞപ്പോഴെയും അതിൽ പൗരസ്ത്യനായങ്ങളെ പുസ്തേരിച്ചയന്ന റഷ്യനാരും തുർക്കികളും ശേഷിച്ച ഭാഗത്തെക്കൂടി അറുതി കഴിക്കുന്നതിന് സന്നദ്ധരാകുന്നതായും കണ്ടു. ഒട്ടേറെ ക്രിസ്ത്യാനി വർഗ്ഗക്കാർ മഹമ്മദിയ ശക്തിക്ക് കീഴ്പെട്ടു കിടന്നതു മാത്രമല്ല, കിഴക്കൻ രാജ്യങ്ങളുമായി അവർ പണ്ടുപണ്ടേ ഉറപ്പിച്ചിരുന്ന വാണിജ്യബന്ധം ഇതോടുകൂടി ശിഥിലമായിപ്പോകയും ചെയ്തു.

സ്താൻഡിനേവിയൻ വർഗ്ഗക്കാരുടെ ആവിർഭാവത്തിനു മുമ്പു ക്രിസ്തീയസമുദായത്തിന്റെ സുസ്ഥിതിയ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനു ചാർലാൻ ഒരു സാമ്രാജ്യം സ്ഥാപിച്ചതും അടുത്ത ശതകത്തിൽ അതു ശിഥിലമായി ഓരോ പ്രത്യേക രാജ്യങ്ങൾ ഉണ്ടായതും നീണ്ടു ഓക്കുനുണ്ടല്ലോ. അക്കൂട്ടത്തിൽ ജെർമനിയും ഇററപ്പിയും ചേർന്ന ഒരു പുതിയ സാമ്രാജ്യം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന കലാപങ്ങളും അവതതകളും തന്നെയാണു സഹായിച്ചത്. ഈ സാമ്രാജ്യബന്ധം ക്രമേണ രണ്ടു കൂട്ടക്കും ബോധ്യമായില്ലെന്നു തന്നെയല്ല, പില്ലാചത്തെ ചരിത്രകാരന്മാരുടെ ദൃഷ്ടിയിലും അതു രണ്ടു രാജ്യങ്ങൾക്കും അത്യധികം ഉപദ്രവത്തിനും ക്ഷീണത്തിനും കാരണമാക്കിയെന്നാണ് തോന്നിപ്പോകുന്നത്. പക്ഷെ, ഈ ദോഷത്തിനു പല സമാധാനങ്ങളും പറയാമെന്നു തന്നെയല്ല, അതിൽ നിന്നുണ്ടായ ഗുണം വേറെ വിധത്തിൽ സാധിക്കുമായിരുന്നു എന്നുള്ളതും സംശയമാണ്. ജെർമനിയിൽത്തന്നെ ക്രിസ്തുമതം പ്രചരിച്ചതു ചാർലമാന്റെ അഭിമുഖ്യത്തിലായിരുന്നു. അതിനെത്തുടർന്നു ജനസാമാന്യത്തിനു പറയത്തക്കതായ ബുദ്ധിവികാസമൊ അനുസരണ ശീലമൊ ഉണ്ടാകുന്നതിനു മുമ്പാണു വടക്കുനിന്നു ഡെയിൻവർഗ്ഗക്കാരും കിഴക്കുനിന്നു ഹംഗേറിയന്മാരും വന്നു കയറുവാൻ തുടങ്ങിയത്. ഇവരെ ഭോധിക്കുന്നതിന് ഒരു ഏകോപിച്ചഭരണശക്തിയില്ലാതെ കഴിയുകയില്ലെന്നു കണ്ടാണു ജെർമനിയിൽത്തന്നെ പല സമുദായപ്രമാണികളും ഒന്നിച്ചുചേർന്നു ഒരു രാജാവിനെ തെരഞ്ഞെടുത്തു വാഴിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിച്ചത്. ആ രാജാവു സ്വശക്തി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനു പള്ളിവക ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ കൂടാതെ സാധിക്കയില്ലെന്നു കണ്ടു അവരുടെ മേലാധായ പോപ്പിനെ സ്വാധീനപ്പെടുത്തുന്നതിനു തീരുമാനിച്ചു. പോപ്പിനു റോമിലെ പ്രഭുക്കന്മാരെക്കൊ

ണ്ടുള്ള ബുദ്ധിമുട്ട് തീർത്ത് അദ്ദേഹത്തെ സഹായിക്കുകയും അതോടുകൂടി ജെമ്മൻരാജാച്ച് ചക്രവർത്തിയായി കിരീടധാരണചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ഇതുപോലെ ഒരു ഫെട്ടത്തിലാണ് ചാർലമാനും മുച്ചുചക്രവർത്തിസ്ഥാനം കൈയേറ്റത്.

ദൈവത്തിന്റെ പ്രതിഷ്ഠിയായി, അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനന്ധം നാമെ ആചത്തിൽനിന്നു സരക്ഷിക്കുന്നതിനും ക്രിസ്തുമതം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനും, ചുമതലക്കാരനായ ചക്രവർത്തിയെന്നും, ക്രിസ്തീയവിശ്വാസം ഉള്ളവരുടെ സഹോദരബന്ധത്തിനും സമാധാനത്തിനും സംരക്ഷകനായി ഇങ്ങനെ ഒരു ഇല്ലാതായാൽ വ്യക്തമായതേയും ഡയൻമാരുടേയും ആക്രമണത്തിലെന്നപോലെ മേലും ഉപദ്രവം തട്ടുമെന്നും ഒരു ബോധ്യം അന്നു പരക്കെ വന്നിരുന്നു. ഇതുതന്നെയാണ് ജെമ്മൻചക്രവർത്തിമാർക്കു സഹായമായിത്തീർന്നത്. ഈ ചുമതല അവർ വേണ്ടപോലെ നിർവ്വഹിച്ചുവെന്നുള്ളതിനും വിചാരിച്ചു. ചക്രവർത്തികളെ കിരീടം ധരിപ്പിക്കുന്ന ക്രിയ റോമിൽവെച്ചു പോപ്പിന്റെ അഭിമുഖ്യത്തിലാണ് ചാർലമാൻ നടത്തിയത്. അതുകൊണ്ടു ചക്രവർത്തി സ്ഥാനത്തിലേക്കു പോണ്ടി ജെമ്മൻ രാജാക്കന്മാർ ആൽപ്പ് വഴി ഇററവിയിൽ കടന്നു റോമിൽ ചെന്നു പോപ്പിന്റെ അനുകൂല്യം സമ്പാദിച്ചുപോന്നു. പല പ്രോഴ്സും റോമിൽ ധിക്കാരികളായ നാട്ടുപ്രമാണികൾ കക്ഷിചേർന്ന് പോപ്പിനെ ഉപദ്രവിക്കുക പരിപാധിചെയ്തു. പഴയ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അധഃപതനത്തോടുകൂടിയാണ് പള്ളിഅധികാരിയായ പോപ്പിനു റോമിൽ ഒരു നില കിട്ടിയത്. പോപ്പു റോമിലെ ബിഷപ്പ് എന്ന സ്ഥിതി കവിഞ്ഞു പള്ളികളുടെ നേതാവെന്ന പദവി ക്രമേണ പ്രാപിച്ചു. അതോടുകൂടി ആദായവും അധികാരവും വലുതായും തന്മൂലം ആ പദവിയിലേക്കു മനുഷ്യജാതിയിലുള്ള സംസാരികൾ മല്ലിട്ടു തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. നാട്ടുകാർ നിത്യവും മത്സരവും കലാപവും കൊണ്ടു കാലയാപനം ചെയ്തിരുന്നതിനാൽ വഴക്കു തഴച്ചു വന്നതേയുള്ളൂ. ഇങ്ങനെയുള്ള ഫെട്ടങ്ങളിൽ സഹായികളായിത്തീർന്ന രാജാക്കന്മാർക്കു റോമിലും ഇററവിയിലും ഒരുമേല്പോയ്ക്കും രക്ഷാകർത്തൃത്വവും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതിനായി അവരെ ചക്രവർത്തികളാക്കിത്തീർക്കുകയും പതിവായി.

കുറേക്കാലം ഇങ്ങനെ കഴിഞ്ഞശേഷം ആത്മസംസ്കരണത്തിനു നിഷ്ഠയ്ക്കു വലുതായി പലാതിരി മതസ്ഥാചനങ്ങളും ഉണ്ടായി പോപ്പിന്റെ നില പരിഷ്കരിക്കുവാൻ സംഗതിവന്നു. ചക്രവർത്തികൾ മതരക്ഷകന്മാരെന്ന ഭാവത്തിൽ പള്ളിയിലക കാര്യങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു.

ശിശിരനതും, വിശേഷിച്ചു പള്ളിളദ്യോഗസ്ഥനാരെയും പോപ്പിനെ
 തന്നെയും നിയമിക്കുകയും സ്ഥാനഭ്രഷ്ടരാക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നത് ഈ
 പുതിയ കൂട്ടർ നിരോധിച്ചു. അതായം ഭേദവും തമ്മിൽ ശ്രേഷ്ഠത
 അത്മാവിനാനെന്നുള്ളതുകൊണ്ട്, അത്തരക്കുകനായ പോപ്പിനും,
 ഭേദവും ഐഹിക സ്വത്തുകളും സംരക്ഷിക്കുന്ന ചക്രവർത്തിയെ
 ഛാടം ശ്രേഷ്ഠതയുണ്ടെന്ന് അവർ വാദിച്ചു. എന്നു തന്നെയല്ല, ഏതു
 രാജാവിനും പോപ്പിന്റെ കൈകൊണ്ടു കീഴീടം ധരിപ്പിച്ചതിനു
 ശേഷമേ ചക്രവർത്തിസ്ഥാനം സിദ്ധിക്കുന്നുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് ആ
 പദവി തന്നെ പോപ്പിന്റെ ഇഷ്ടപോലെ കൊടുക്കാവുന്നതും എടു
 ക്കാവുന്നതും ആണ്, എന്നുകൂടി അവർ സമർത്ഥിച്ചു. ജെമ്മൻരാജാ
 കന്യാർ ഈ പുതിയ അഭിപ്രായങ്ങൾക്കു അനുകൂലിക്കുവെന്നു കണ്ടു
 പോൾ അവരുടെ ശക്തിയെ നശിപ്പിക്കുന്നതിനു തന്നെ ഇക്കൂട്ടർ
 മുതിർന്നു. രാജവംശങ്ങൾ കൂടെക്കൂടെ അന്യം നിന്നു പുതുതായി തെര
 ഞ്ഞെടുക്കേണ്ടിവന്നതുകൊണ്ട് നാട്ടിൽ പ്രമാണികളായ പ്രഭുക്കന്മാ
 രെയും പള്ളിളദ്യോഗസ്ഥനാരെയും ചാഴോതാമട്ടത്തിലും പറഞ്ഞിരിക്കി
 പല അവകാശികളെയും പുറപ്പെടുവിച്ചു വഴക്കുണ്ടാക്കുവാൻ ഇവർക്കു
 തക്കം കിട്ടി. രാജാച്ചു പോപ്പിനെ കീഴടക്കുന്നതിനു ഇററവിയിലേക്കു
 കടക്കുവാൻ ഇടകൊടുക്കാതെ ഇവർ ജർമ്മനിയിൽത്തന്നെ അന്തർപ്പി
 ങ്ങളും ഇററവിയിൽ സ്വാതന്ത്ര്യോദ്യമങ്ങളും പുലർത്തിപ്പോന്നു. ഏക
 ദേശം ഇതന്തരുകൊല്ലത്തോളം ഈ വഴക്കു നീചനിന്നു. ഇതിനിടെ
 ജർമ്മനിയിലും ഇററവിയിലും ഏകഃയാഗക്ഷമം ഇല്ലാത്തതുമായതല്ല,
 രാജശക്തിക്കു ഹാനികരമായ ഓരോ സ്ഥാനങ്ങളും സ്ഥാപനങ്ങളും ഉ
 ണ്ടാകുകയുംചെയ്തു. ഒടുവിൽ 'ഹോഫൻസ്റ്റാഫൻ' എന്ന രാജവംശ
 ക്കാർ ഇററവിയിൽത്തന്നെ വളരെ നീഷ്പുഷ്ടിച്ചു കുറച്ചുകാലം പോപ്പി
 നെ വിഷമിപ്പിച്ചുവെങ്കിലും ആ വംശവും ഒടുങ്ങിയതാകുകടി രണ്ടു
 രാജ്യങ്ങളും വേർപിരിഞ്ഞുവെന്നുതന്നെ പറയാം.

ചക്രവർത്തിയും പോപ്പും തമ്മിലുള്ള മത്സരംകൊണ്ടു സൈപ്ര
 മായ രാജാധികാരം പരിപാലിക്കുന്നതിന്നു സാധിച്ച ഇംഗ്ലണ്ടും
 ഗ്രാൻസും കുറേക്കാലമായി നടത്തിവന്ന മത്സരം അയിയടയ്ക്കു നന്നുകൂടി
 മുഴുത്തു. ഇവിടെയും രാജാവകാരത്തക്കമാണ് മുനിട്ടുനിന്നത്.
 റോമന്മാർക്കുശേഷം ഇംഗ്ലണ്ടിൽ പല ആസ്ഥാനങ്ങളും സ്ഥാപിച്ചു
 സ്ഥിരമായ ഒരു രാജശക്തിക്കു വഴിപ്പെടാതെ കഴിഞ്ഞിരുന്ന ആംഗ്ലോ
 സാക്സന്മാർ ഡെയിൻവർഗ്ഗക്കാരുടെ പ്രവേശത്തോടുകൂടി ഏകോ
 പിച്ച്. ഏകിലും രാജശക്തി പ്രബലപ്പെടാതെ വീണ്ടുമുണ്ടായ പരി
 ണാമങ്ങളിൽ, രാജ്യം ഭിന്നിച്ചും ഡെയിൻ രാജാക്കന്മാർക്കു കീഴടങ്ങിയും

ഒരു ശതവർഷംകൂടിക്കഴിഞ്ഞു, സ്വതന്ത്രനായ പ്രഭുക്കടുംബങ്ങളുടെ സ്വാതന്ത്ര്യകൊണ്ടു നാമൻപറ്റുതാപായ നാമൻഡിയിലെ പ്രഭുവിപ്രമിന് ഇംഗ്ലണ്ടു അധീനമായി. ഈ വിപ്രം ഫ്രാൻസിലെ പ്രഭുക്കണത്തിൽ പെട്ട ആളായിരുന്നു. ഫ്രാൻസിൽ ഓരോ മാടമ്പിമാർ സ്വതന്ത്രാധികാരം നടത്തിവരികയാൽ രാജാവില്ലാതെ ശേഷിച്ച രാജസ്ഥാനം നാമമാത്രമായിട്ടേ ഈ പ്രഭുക്കന്മാർ അഭരിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ, ഇവർ തമ്മിലുള്ള മത്സരങ്ങളിൽ ഓരോ ഭാഗക്കാർ രാജാവിന്റെ അനുകൂല്യത്തോടുകൂടി ന്യായവാദം ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നതും, പള്ളിവക ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ സഹകരണത്തോടുകൂടി രാജാക്കന്മാർ തന്നെ സമാധാനരക്ഷയ്ക്കു മുതിർന്നതും, ക്രമേണ രാജശക്തിയെ പ്രബലമാക്കി, വിപ്രവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിൻഗാമികളും മുന്തിലത്തെ പ്ലോലെ തമ്മിൽ തമ്മിലും രാജാവിനോടും പടവെട്ടുന്നതിൽ ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ പിൻബലം കൂടി പ്രയോജിച്ചു തുടങ്ങുകയാൽ അവരെ അമർത്തുന്നതിനു ഫ്രെഞ്ചുരാജാക്കന്മാർ ഇടപ്രഭുക്കന്മാരെ ഉത്സാഹിപ്പിച്ചു പോന്നു. ഇതിന്മേൽ പല ശബ്ദങ്ങളുമുണ്ടായി, ഒടുവിൽ, ഇംഗ്ലണ്ടിനു തന്നെ ജയം കിട്ടിയെന്നു മാത്രമല്ല, കറേക്കാലത്തേക്കു ഇംഗ്ലണ്ടുരാജാവായ ഹെൻറി രണ്ടാമൻ ഫ്രാൻസിൽ പങ്കുതിയിലധികം ഭേദങ്ങൾ കീഴടക്കി ഭരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഹെൻറിയുടെ പുത്രന്മാരെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന പിതാവിനോടു യുദ്ധംചെയ്തിച്ചും മറ്റും ഹെൻറിയെ മടക്കിയതിനുശേഷം, ഫ്രെഞ്ചുരാജാക്കന്മാരിൽ വിപ്രാതരായ ഫിലിപ്പ് അഗസ്സ്, ലൂയി നവതാമൻ, ഫിലിപ്പ് നാലാമൻ, എന്നു മൂന്നുപേർ രാജ്യത്തെ ഏകോപിപ്പിച്ചു ഭരണവ്യവസ്ഥകളെ ഉജ്ജ്വലിപ്പിച്ചു, ഇംഗ്ലീഷ്കാരെ ഒരു കോണിൽ ഒരുക്കി. ഇപ്രകാരം അധികാരപ്പകുപ്പുണ്ടായ രാജ്യത്തിന്റെ മുൻനിലയും പരിതസ്ഥിതികളും കൊണ്ടു ഫ്രാൻസിന്റെ പൂർവ്വ മഹിമ ഇക്കാലത്തു പുനർജീവിച്ചു.

റോമന്മാരുടെ അവസാനകാലത്തെ മഹിമയ്ക്കു് അസ്പദമായും, അവരുടെ നാഗരികതപത്തിന്റെ ഫലങ്ങൾ പൂർണ്ണമായി ആവർജ്ജിച്ചതായും, ഈവക സ്മരണകൾകൊണ്ടു ചാർലമാന്റെ ഭരണകാലത്തു പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിൽ അഗ്രേസരേപം ലഭിച്ചതായും, ഉള്ള ഫ്രാൻസിൽ തന്നെയാണു് മതസംബന്ധമായും വിജ്ഞാനവിഷയമായും യൂറോപ്പിൽ പിന്നീടുണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്ന സംരംഭങ്ങൾ അതതു കാലത്തു് ഉത്ഭവിച്ചും പ്രചരിച്ചും മൂല്യം പ്രാപിച്ചും പോന്നതെന്നു പ്രത്യേകം ഓർമ്മിക്കേണ്ടതാണു്. പോപ്പിന്റെ അധികാരവും പ്രതാപവും വർദ്ധിച്ചു മതപരിഷ്കാരവും, ആ സ്ഥാനത്തോടു് ഉററവരായി പെരുമാറിയിരുന്ന പല സന്യാസിസംഘങ്ങളും, ഫ്രാൻസിലുത്ഭവിച്ചു.

വയായിരുന്നു. ജ്ഞാനവിഷയങ്ങളിൽ പ്രശസ്തി നേടിയ വ്യക്തികളായ
 ഞങ്ങളും കലാവേദങ്ങളും ഗ്രാൻസിൻ പ്രതിഷ്ഠാപിതമായ ശേഷമേ
 അന്യരാജ്യങ്ങളിൽ വേരുന്നിയുള്ളൂ. സമുദായവിപ്ലവങ്ങളുടെ പല
 മായി ബാഹുവീര്യവും ഉൽപതിക്കുകയും ജിജ്ഞാസയും പ്രദർശിപ്പിച്ച
 കൃത്യസംഭാവം ഏതെങ്കിലും പ്രാമാണ്യം വഹിച്ചിരുന്നതു്. ജെമ്മൻ
 ചക്രവർത്തിയെ എതിർത്തുനില്ക്കുന്നതിന്നു തക്കതായ ഒരു നേതാവായി
 പോപ്പു വരിച്ചതും ഗ്രാൻസിലെ ഒരു രാജകുമാരനെ ആയിരുന്നു. ആ
 വഴിക്കു അയാൾക്കു് ഇറാലിയിലും, അയാളുടെ വംശനാമം ഹംഗറി
 യിലും രാജസ്ഥാനം സിദ്ധിക്കുവാൻ സംഗതിവന്നു. ഒടുവിൽ ക്രിസ്തീ
 യസമുദായത്തിന്നു ഐക്യനേതാവായ ചക്രവർത്തിയെ മുട്ടുകുത്തിച്ചു
 പോപ്പിനെത്തന്നെയും റോമിൽനിന്നും അവിഞ്ഞാൻ എന്ന ഐസ്കന
 ഗരത്തിൽ ഇളക്കി പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നതിന്നും ഗ്രാൻസിലെ രാജാവായ
 ഫിലിപ്പു നാലാമൻ സാധിച്ചു. ഇങ്ങനെ പതിനാലാം നൂറ്റാണ്ടിൽ
 ഗ്രാൻസിൻ വീണ്ടും യൂറോപ്പിലെ നായകത്വത്തിന്നു സന്നദ്ധമായ ഐക്യ
 ത്തിലാണ് മുൻപറഞ്ഞ മാതിരി ഇംഗ്ലണ്ടായിട്ടുള്ള യുദ്ധം ഉജ്ജ്വലിത
 പ്പെട്ടതു്. പിന്നീടു നൂറ്റാണ്ടിൽ ചിലപാഠം കൊല്ലം ആ രാജ്യവാ
 സികൾ അനുഭവിച്ച ദുഃഖം ഒട്ടും കുറഞ്ഞതരത്തിലായിരുന്നില്ല.
 എങ്കിലും ഒൻപതാം പത്താം ശതകങ്ങളിലെന്നപോലെ പതിനാലാം
 പതിനഞ്ചാം ശതകങ്ങളിൽ സംഭവിച്ച ഈ ആപത്തു് ഗ്രാൻസിന്നു്
 ഒരു പുതിയ ജീവൻ കൊടുക്കയെ ചെയ്യുള്ളു.

സ്വാതന്ത്ര്യമായ അനുഭവംകൊണ്ടു യുദ്ധത്തിന്റെ സങ്കടങ്ങൾ അറി
 ണ്തു മറ്റുള്ളവരെ ഉപദ്രവിക്കാതെ കഴിക്കാമെന്നല്ല ഗ്രാൻസിനും ഈ
 ഐക്യത്തിൽ വിചാരിച്ചതു്. ജെമ്മനിയുടേയും ഇറാലിയുടേയും ക്ഷീണാ
 വസ്ഥയെ അസ്സദമാക്കി അവയെക്കൂടി കൈവശപ്പെടുത്തുവാൻ
 ഐസ്കരാജാക്കന്മാർ പുറപ്പെട്ടു. ഇക്കാലത്തു ജെമ്മനി, പല പല
 ചിപ്പുറവംശക്കാരെ രാജസ്ഥാനത്തു കയറ്റി പരീക്ഷിച്ചു. ഒടുവിൽ
 ഹാപ്പ്സ്ബർഗ് എന്നു പേരായ ഒരു വംശത്തിന്നു കീഴീടാവകാരം
 ലഭിച്ചു. പേരിനുമാത്രം രാജാവായിരുന്നു, അത്യാഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിൽ
 റോമിൽചെന്നു പോപ്പിനെ കണ്ടുപിടിക്കയോ സൃഷ്ടിക്കയോ ചെയ്തു
 ചക്രവർത്തി സ്ഥാനവുംകൂടി വാങ്ങിക്കാമെന്നല്ലാതെ; രാജാവിന്നു
 മറ്റൊരു ആദായത്തിന്നും വഴിയില്ലാതാണിരുന്നതു്. ഈ വഴിക്കു പുറ
 പ്പെട്ട ഒരു രാജാവു വഴിച്ചിലവിന്നു നിവൃത്തിയില്ലാതെ ഓരോ പ്രഭുക്ക
 ന്മാരുടെ ഗൃഹങ്ങളിൽ വലിഞ്ഞു കയറിയതായും പ്രവേശം കിട്ടാതെ
 കാത്തുകിടന്നതായും മറ്റും രസകരമായ പല കഥകളും ഉണ്ടു്. പക്ഷെ,
 അദ്ദേഹം വലിയ പിശുക്കനായിരുന്നു; സ്വയം ഭരിച്ചിരുന്ന നാട്ടിലെ

മുതൽ ഒട്ടുതന്നെ ജെമ്മനിയിലെ പൊതുക്കാര്യങ്ങൾക്കായിട്ടാ ചക്ര വർത്തിപ്പത്തിനു വേണ്ട ചെലവിലേക്കായിട്ടോ വിനിയോഗിക്കുകയോ ചെയ്ത അദ്ദേഹം തീരുമാനിച്ചിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം സ്വന്തം രാജ്യമായ ബോഹീമിയയ്ക്കു വളരെ ഹൂണം ചെയ്യാൻ പ്രാപ്തനാകുകയും ചെയ്തു. നിസ്സാരനായ മാടവിമാർക്കു രാജസ്ഥാനത്തു പ്രവേശം കിട്ടുവാൻ അവർ ചില ആദായ മാർഗ്ഗങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതിന്നില്ല. ഏതെങ്കിലും പ്രദേശം അന്യം നില്ക്കുകയോ പൊതുക്കാര്യത്തിനുവേണ്ടി പട്ടെടുത്തിട്ടില്ലാത്തതോ ചെയ്താൽ, അതിനെ സാദൃച്ഛ്യപരമായോ ഉപയോഗിക്കുവാൻ രാജാവിന് അധികാരമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട്, അവയെ സ്വയംഭരണത്തിലേക്കു കൈക്കൊള്ളുകയോ, സ്വകാര്യകർമ്മങ്ങൾക്കു പാർപ്പിക്കാൻ ദാനംചെയ്തു ശാശ്വതമായ വാഴ്ചയ്ക്കു അടിസ്ഥാനമിട്ടു കഴിയാ, ചെയ്യുന്ന പതിച്ചു ക്രമേണ ഏറ്റെടുത്തു. എന്നതെന്നയല്ല സ്ഥാനത്തെത്തുന്നതുകൊണ്ട് അവർക്കു മറ്റു സ്വത്തുള്ള കുടുംബങ്ങളുമായി തന്നാട്ടിലും പുറംഭിക്കുകയിലും വേർതിരിച്ചു സെക്കുലറൈസേഷൻ. ഇപ്രകാരം ബന്ധുത്വമോ ചാച്ഛയോ ഉള്ള കുടുംബങ്ങൾക്കു സ്ഥാനങ്ങളില്ലാതായാൽ ആ സ്വത്തുകൾ ശേഷിച്ചവർക്കു കീഴടങ്ങത്തക്ക ഉടമ്പടികൾ ചെയ്തു ഭാവിയിൽ വലുതായ പട്ടവിഷ്ണു കോട്ടയ്ക്കു പതിച്ചും സാധാരണമായിരുന്നു. ഫാച്സ്ബർഗ് വംശം ഇങ്ങനെ എല്ലാവഴിക്കും പ്രതാപനായിത്തീർന്നു. അതിൽ അശ്രീയമായിച്ചും ചുറ്റുമുള്ള പ്രദേശങ്ങളിലും സ്വന്തമായ ഭരണവും, ജെമ്മനിയിൽ രാജസ്ഥാനവും നെതർലൻഡ്സ് എന്നു പറഞ്ഞിരുന്നബെൽജിയംചാൾസ് എന്ന രാജ്യങ്ങളിൽ ഭാഗ്യവഴിക്കുള്ള കൈകാര്യവും, അനുഭവിച്ചിരുന്ന മാക്സ് മില്ലിയൻ എന്ന പേരായ ചക്രവർത്തിയാണ് പുകഴ്ത്തു അടിസ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകൻ സ്റ്റെയിൻ കിരീടാവകാശിയായ കോശിയെ വിവാഹം ചെയ്തു. അവരുടെ പുത്രനായ ചാൾസ് അഞ്ചാമൻ പൂർവ്വികന്മാരുടെ എല്ലാ ആസ്ഥാനങ്ങൾക്കും അവകാശിയായിത്തീർന്നു.

മാക്സ് മില്ലിയന്റെ കാലത്തു ഇറാലിയിൽ ഒരു നില പിടിക്കുന്നതിനു സാധിച്ച ഫ്രെഞ്ചുരാജാക്കന്മാരെ സ്റ്റെയിൻ ആദ്യമേ ശത്രുക്കളാക്കിത്തീർത്തു. എന്നാൽ സ്റ്റെയിനും ഇറാലിയും ജെമ്മനിയും നെതർലൻഡ്സും ചാർത്തിന്റെ അധീനത്തിൽ പെട്ടപ്പോൾ ഫ്രാൻസിനു സ്വതന്ത്ര്യത്തന്നെ വഴിനോക്കുണ്ടിവന്നു. ഫ്രാൻസ് ജെമ്മനിയെ ധ്വംസിച്ചു പ്രാബല്യത്തിലെത്തിയ ശേഷം ജെമ്മനിയുടെ ഈപ്രതാപകാലത്തു ക്ഷീണിച്ചുവന്നിരുന്നതു്. ഏകിലും,ജ്ഞാനവിജ്ഞാനകലകളിലും മഹദ്ദേശപ്രവർത്തനങ്ങളിലും മുന്നിട്ടു നിന്നതുപോലെ,

രാജ്യശക്തി പുനസ്ഥാപിക്കത്തക്കവണ്ണം, ജെമ്മനിയെ നേരിട്ടില്ലെങ്കിലും, ഇറാഖിലിൽപെട്ടു ജെമ്മൻ രാജാക്കന്മാരെ അബദ്ധന്മാരാക്കി. കോയ്മസ്ഥാനം ഇല്ലാതാക്കുവാൻ കരോക്കാലത്തേക്കു ഫ്രാൻസും അനുകൂലിയായിരുന്നു. ഇക്കാലത്തു് ഇംഗ്ലീഷ് രാജാക്കന്മാർപോലും ചാർത്സിനോടു ബന്ധുതമുള്ളവരായിരുന്നതിനാൽ യൂറോപ്പിൽ ചക്രവർത്തിയുടെ മേൽകോയ്മ പ്രതിഷ്ഠാപിക്കുന്നതിന്നു ഫ്രാൻസിനുമത്രമെ ഒരു പ്രതിബന്ധമായി നിന്നുള്ളൂ. കാലത്തിന്റെ ഗതികൾക്കുണ്ടു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട സമുദായവിപ്ലവങ്ങൾ ചാർത്സിനെ ഓരോ രാജ്യത്തും പീഡിപ്പിക്കുകയാൽ യൂറോപ്പിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യരക്ഷയ്ക്കു ഫ്രാൻസിന്റെ മനക്കരുത്തു മാത്രം മതിയാകുകയും ചെയ്തു. ചാർത്സിന്റെ അനുജൻ . ഫെറാറിയിലെ രാജകുമാരിയെ വിവാഹംചെയ്തു് അവിടെയും അപകാരം സമാപിച്ചു. മഹമ്മദശക്തിയുടെ ക്ഷീണദശയിൽ അതിനെ തള്ളിക്കളക്കി മുന്യോട്ടനത്തെ അരഗാൺ, കാസ്റ്റിലിൽ, പോർട്ടുഗൽ എന്ന മൂന്നു രാജ്യങ്ങളും അവ ഓരോ വഴിക്കു നേടിയ സമ്പാദ്യങ്ങളും ചാർത്സിന്റെ കുടുംബത്തിനു് അധീനമായി. അരഗാൺ വഴിയായി സിസിലി, നേപ്പിൾസ് എന്ന രാജ്യങ്ങൾ ചാർത്സിനു സ്വാധീനപ്പെട്ടു. കാസ്റ്റിലിന്റെ അഭിമുഖ്യത്തിൽ പശ്ചിമദേശങ്ങളിൽ അമേരിക്കഭൂപ്രസ്ഥം, മുഴുവനുമില്ലെങ്കിലും ചെന്നൈത്താവുന്നേടംവരെയെങ്കിലും, കീഴടങ്ങിയിരുന്നു. പോർട്ടുഗീസുകാർ അഫ്രിക്കയിലും ഏഷ്യയിലുമായി പല ദേശങ്ങളിലും കച്ചവടപ്രമാണികളും നാടുവാഴികളും അയിട്ടാണിരുന്നതു്. എന്നാൽ, ചാർത്സിനുശേഷം ഫാസ്റ്റ് ബർഗ് കുടുംബം രണ്ടായി പിരിയുകയും ഓരോ ദിക്കിലും ഓരോ പീഡകൾ ബാധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കയും ചെയ്തതിനാൽ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്ന നില അതിനു് സിദ്ധിച്ചില്ല.

അത്യാഗ്രഹത്തിന്റെ ന്യായമായ ഈ അവസാനഫലം ഇവർ മാത്രമല്ല അനുഭവിച്ചതു്. ഓരോ രാജ്യക്കാക്കും ക്ഷീണം പാറിയതു് ഓരോ കാലത്താകയാൽ തമ്മിൽ തമ്മിൽ ഓരോരുത്തർക്കു പുകഴ്ത്തുണ്ടായതേയുള്ളൂ. ഫ്രാൻസിനെ പതിനാലും പതിനഞ്ചും ശതകങ്ങളിൽ കഷ്ടപ്പെടുത്തിയ ഇംഗ്ലണ്ടു് അന്തർദ്വീപും കൊണ്ടുതന്നെ നട്ടംതിരിഞ്ഞു. എങ്കിലും ശക്തിമാന്മാരായ ടുഡർ രാജാക്കന്മാരുടെ അധിപത്യത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷുകാർ സ്വാതന്ത്ര്യമില്ലാതെയെങ്കിലും സമാധാനത്തോടെ കഴിച്ചുകൂട്ടി. ഫ്രാൻസ് സ്വല്പകാലത്തെ മഹിമയ്ക്കു ശേഷം മതസംബന്ധമായ അന്തഃകുരിശുങ്ങൾകൊണ്ടു വീണ്ടുംകുഴയിച്ചു് അവ ഒതുങ്ങുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ ജെമ്മനിയിൽ തുടങ്ങിയ കലാപം മുർച്ഛിക്കയും തുക്കികളുടെ പരാക്രമങ്ങൾ കൊണ്ടു വശംകെട്ടിരുന്ന അവിടത്തെ രാജശക്തി

കുറേക്കൂടി ശോഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ അശരണസ്ഥിതിയിൽ സ്വകൃതം വെക്കാനു സഹായിക്കുവാൻ സ്പെയിൻ വാണിജ്യനാ ഫിലിപ്പിന്റെ പിൻഗാമികൾക്കു ശോഷിച്ചുണ്ടായിപ്പു. ഫിലിപ്പിന്റെ ലോകാധിപത്യത്തിനുള്ള ശ്രമങ്ങൾക്കൊണ്ടു ക്ഷീണിച്ചും, മതഭ്രാന്തിന്റെ നിഷ്പരതപ്രകാരം ഭിന്നിച്ചും, പിടിപ്പുകെട്ടുകൊണ്ടു ഉൾത്തലം നശിച്ചും തീർന്ന സ്പെയിൻ സാമ്രാജ്യം പതിനാലാം ശതകത്തിൽതന്നെ അസ്തപ്തമായിത്തീർന്നു. ചെറുതാക്കാരായ ഡെന്മാർക്ക്, സ്വീഡൻ, ഹോളൻഡ് ഇവർ ഈ തക്കത്തിൽ ജെമ്മനിയിലെ ഒന്നു പരിഷ്കാരികളാൽ മുതിർന്നവെങ്കിലും കലാശരത്തിൽ മിടുക്കു കാണിച്ചതു ശ്രാൻസായിരുന്നു. അന്നു ശരിദത്തനാ ശേഷം സ്വല്പകാലം കൊണ്ടു വീണ്ടും സ്വരക്ഷമിയെ പ്രാപിച്ച ശ്രാൻഡ്, റിച്ച്മു, മാസാൻ എന്നു വിഖ്യാതന്മാരായ മന്ത്രിസത്തന്മാരുടെ നയംകൊണ്ടു; ജെമ്മനിയിൽ ഹാപ്പ്സ്ബർഗ് വംശത്തിന്റെ പ്രമാണ്യം അപസാനിപ്പിച്ചു കനകപ്രളയം ഉടമ്പടി യോടുകൂടിത്തന്നെ സ്വന്തം പുകഴ്ത്തും വകയുണ്ടാക്കി.

യൂറോപ്പിൽ ഏതു കാലവും നടത്തുവാൻ നടത്തിക്കുവാൻ ശ്രാൻസിന്റെ അനുമതിയാ സഹകരണമോ ഉണ്ടായാൽ മതിയെന്ന നിവൃത്തിയായ പ്ലാറ്റ് ഏഷ്യരാജാവായ ലൂയി പതിനാലാമനു രാജ്യവിസ്തൃതികൂട്ടണമെന്ന് മോഹം തുടങ്ങി. ജെമ്മൻയുദ്ധത്തിൽ പഴകിയ സേനാനികളും സൈന്യങ്ങളും അടിസ്ഥാനമാക്കി സൈന്യബലം വർദ്ധിപ്പിച്ചും, ചൊൽപ്പടിക്കു നിന്നിരുന്ന വിദേശവേശ്യക്കളെ പറഞ്ഞിളക്കിയും, അദ്ദേഹം ഓരോ വഴിക്കു പല ചിപ്പറസ്സമങ്ങളും നേടി. മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന രാജാക്കന്മാരെക്കാൾ കൂടുതലായ. മനോവിക്ഷണവും നിർബന്ധബുദ്ധിയും ലൂയിക്കുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു പ്രതിരോധശക്തികളും പൂർവ്വാധികം ശല്യംചെയ്തു. യൂറോപ്പിൽ തന്നെ ശ്രാൻസിന്റെ രക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി റയിൻനദി വരെയുള്ള അതിർത്തി ഉറപ്പിക്കണമെന്നേ ലൂയി ആദ്യം വിചാരിച്ചുള്ളൂ. പുറകു സ്പെയിനിലെ രാജവംശം അന്യം നില്ക്കുമെന്നു അറിവുകീട്ടി, ആ വംശത്തിൽ അടുത്തു ചാർച്ചയുള്ള തനിക്കു തന്റെ സന്താനങ്ങൾക്കോ ആ വകയിൽപ്പെട്ട അനവധി രാജ്യങ്ങൾ കൈവശപ്പെടുത്തുവാൻ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ശ്രമം തുടങ്ങി. മതാസക്തിമുഴുത്ത്, കത്തോലിക്കരുടെ അധാരങ്ങളെ നിർബന്ധമാക്കി, മറ്റുസംഘക്കാരെ ഉപദ്രവിക്കുകയും സ്വരാജ്യത്തുനിന്നു ബാഹ്യപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യാൻ തുടങ്ങിയതോടുകൂടി അദ്ദേഹം ബസുൾജ്യക്കാരെക്കൂടി അകറ്റുകയും തന്നാട്ടിലെ പ്രവാസിയായിപ്പോലെയും സമാധാനജീവിതവും ഏറക്കുറവു നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. വിദേശാധിപത്യം കരവഴിക്കുള്ള സാമ്രാജ്യസ്വരൂപണത്തിന്നു മാത്രമല്ല, കടൽവഴിക്കു ഏഷ്യ,

അമേരിക്ക മുതലായ ഭൂഖണ്ഡങ്ങളിൽ കടിയറിയും കച്ചവടം നടത്തിയും ഹോക്കാധിപതിയാകുന്നതിനും കൂടി ദുരവീക്ഷണത്തോടു കൂടിയായിരുന്നു. ലൂയിയുടെ പുറപ്പാട്. ഇക്കാര്യത്തിൽ മുഖ്യിട്ടിറങ്ങിയവരും ബലാഗ്രലാഭം ആയ ഇംഗ്ലീഷുകാരും ഡച്ചുകാരും ലൂയിയെ അടിയ്ക്കുക ചെയ്തതും തടഞ്ഞതും വന്നു. മതവിഷയത്തിലും കച്ചവടക്കാര്യത്തിലും ഇതരരാജ്യങ്ങളോടുള്ള വേഴ്ചയിലും ഗ്രാൻസിനു വിപരീതഭാവം കൈയ്ക്കാതെ ഈ രണ്ടു കൂട്ടരും വിദ്യയുന്നാമന്റെ ഭരണത്തിൽ ഏകോപിക്കുകയും, സ്വീഡിൻ രാജ്യത്തിനു മറെറാവകാശമായ ഫാസ്റ്റ് ബർഗ്ഗ് ചക്രവർത്തി കൂടി അവരോടു യോജിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ യൂറോപ്പിൽ ഒരു വലിയ യുദ്ധം ഉണ്ടായി. ഇതു പത്തുകൊല്ലത്തോളം ഉള്ളതിരുന്നെങ്കിൽ ഓരോ മാർച്ചവും, ഓഗസ്റ്റും എന്ന രണ്ടു സേനാനികളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഫ്രഞ്ചുകാർക്കു വളരെ തോൽവിയും പിണഞ്ഞു. ഏകിലും കാര്യങ്ങളുടെ ഗതി ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നതിൽ നിന്നും തെറ്റി വരുന്നതു കണ്ടു. ഇതുകൂട്ടരും യൂടെക്റ്ററിൽ വെച്ച് ഉടമ്പടി ചെയ്തു. (൧൭൧൩) ഗ്രാൻസിലെ ഒരു രാജകുമാരനു സ്വീഡിൻ രാജ്യവും അതിന്റെ ബന്ധപ്പെട്ട് അമേരിക്കയിലും ഇററലിയിലും ഉള്ള സ്ഥലങ്ങളും കിട്ടിയതുകിലും രണ്ടു കിരീടവും ഏകോപിച്ചു. ഒരു കാലത്തും ഓൾഡ്രിക്കാൻ പാടില്ലെന്നു തീരുമാനം ചെയ്യുകയുണ്ടായി.

ഇതേകാലത്തുതന്നെ യൂറോപ്പിന്റെ ഉത്തരഭാഗങ്ങളിൽ കവിശ്വരായ യുദ്ധം നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ബാൾടിക്കുതടങ്ങളിൽ പ്രമാണിത്വത്തിനു വേണ്ടി തുടങ്ങിയ ഈ മത്സരത്തിനു മുഖ്യിട്ടിറങ്ങിയ രാജ്യം ഡെന്മാർക്കായിരുന്നു. അതിന്റെ അനുബന്ധങ്ങളായി സ്വീഡനും നാർവെയും കൂടിച്ചേർന്ന് ഒരു സാമ്രാജ്യസ്ഥാപനം പതിന്നാലാം ശതകത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ഉണ്ടായി. ഇക്കൂട്ടത്തിൽ നിന്നു തെറ്റി സ്വീഡൻ അല്ലാപ്പും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു മുതിന്നു ആകെല്ലത്തിനകം സ്വയംഭരണം തുടങ്ങി. ഒടുവിൽ ഡെന്മാർക്കിൽതന്നെ രാജാധികാരത്തിനു ബലമില്ലാതായി രാജസ്ഥാനത്തിനു വിപരീതമായ സംരംഭങ്ങൾ ഉണ്ടാകയാൽ, സ്വീഡൻ 'വസാ' രാജവംശത്തിന്റെ ഭരണത്തിൽ ഒരു പ്രത്യേകരാജ്യമായിപ്പിരിഞ്ഞു. ഡെന്മാർക്കിലും സ്വീഡനിലും ഇതിനു ശേഷം രാജാക്കന്മാർ പ്രത്യേകം തഴച്ചുവന്നു. വഴിയെ സ്വീഡൻ ബാൾടിക്കുതീരത്തുള്ള അധികാരം പുനസ്സാധിച്ചു പോളൻഡിനെ ഒരു മഹാമുക്തിയർക്കിത്തിരിൽ 'യാലാൻഡ്' വംശക്കാരുമായി വിവാഹബന്ധത്തിൽ ഏല്പിട്ടു തന്നതായ സാമ്രാജ്യപദവി അർജിച്ചു തുടങ്ങി. പക്ഷെ, ഇതേ ശസ്സുചിഹ്നം ഏഴ്തും ബാൾടിക്കു തീരത്തിലേക്കു അടുത്തുതട്ടങ്ങിയതു്. സ്വീഡനും പോളൻഡും റഷ്യയും കൂടി

ബാൾടിക്കിന്റെ നേതൃത്വത്തിനുള്ള ശബ്ദത്തിൽ ഹസ്സാവസ് ആ ഡാർഫസ് എന്നു വിശ്വസ്യമായ സ്വീഡനിലെ രാജാവാണ്. ആദ്യം വിജയിയായത്. പിന്നീട് അദ്ദേഹം ജെമ്മനിയിൽ പതിനേഴാം ശതകത്തിലുള്ള അദ്വൈതരത്നത്തിൽ ഡെന്മാർക്ക് തോറ്റു പിൻമാങ്ങിയതിനു ശേഷം കടന്നു പടവെട്ടി, പേരെടുത്തു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണശേഷം ഉണ്ടായ ഉടമ്പടിക്കൊണ്ടു ജെമ്മനിയിലെ ഉത്തരഭാഗങ്ങളിൽ കൂടി ഒരു പക്ഷ സ്വീഡനു സിദ്ധിക്കുവാനിടയായി. എങ്കിലും ഡെന്മാർക്ക് ബാൾടിക്കിലേയ്ക്കുള്ള പ്രവേശനത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനു സൗകര്യമുള്ളതിനേൽ മേന്മ നേടിച്ചിരുന്നതും പോളൻഡ് കിരീടാവകാശത്തെപ്പറ്റി തർക്കംപറഞ്ഞിരുന്നതും അസ്പദമാക്കി അവരുമായി വീണ്ടും യുദ്ധമുണ്ടായി. ഈ കലഹങ്ങൾ പ്രാവചപ്പെട്ടതാണ് പതിനെട്ടാം ശതകത്തിലെ ശക്തിമത്തായ യുദ്ധം. ഇതിനു ശേഷം സ്വീഡന്റെ പ്രതാപം ക്ഷയിച്ചു. സ്വാതന്ത്ര്യരക്ഷയ്ക്കും സുസ്ഥിതിക്കും വേണ്ട സമുദായ വ്യവസ്ഥിതിയോടുകൂടിയ ഈ രാജ്യം യുദ്ധസന്നാഹങ്ങൾക്കൊണ്ടു ക്ഷീണിച്ചും, യുദ്ധവിരന്മാരുടെ ഉൾമടംകൊണ്ടു ക്ഷോഭിച്ചും, ഒടുവിൽ പൂർവ്വസ്ഥിതിയെ പ്രാപിച്ചുടങ്ങേണ്ടിവന്നു. ഈ യുദ്ധത്തിന്റെ ഫലമായി റഷ്യയും പ്രാച്ചയും ഔന്നത്യത്തിൽ എത്തിയതും പോളൻഡിനു കലശലായ ക്ഷീണം ബാധിച്ചതും ചിലപ്പോലത്തെ ചരിത്രഗതിയുടെ സൂചനയായിരുന്നു.

ഗ്രാൻസ് മുൻപറഞ്ഞ യുദ്ധംകൊണ്ടു ക്ഷീണിച്ചിരുന്നതിനു തക്കതായ പ്രതിവിധി ചെയ്തില്ലെന്നതെന്നയല്ല, വിഭജനബന്ധങ്ങളിൽ സ്വീഡൻ, പ്രാച്ച, തുക്കി ഈ മൂന്നു രാജ്യങ്ങളുടെ സഖ്യത്തെ രക്ഷിച്ചും പുതുതായി സിദ്ധിച്ച സ്പെയിന്റെ ബന്ധുത്വം പുലർത്തിയും ക്രമേണ ഓരോ അപജയങ്ങൾ സമ്പാദിച്ചതേയുള്ളൂ. ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ വിരോധം തൽക്കാലം ശമിച്ചെങ്കിലും ബന്ധുവായ സ്വീഡൻ പിൻതാങ്ങില്ലാതെ വീഴുകയാണു ചെയ്തത്. പിന്നീട് അസ്മിയായിൽ കിരീടാവകാശിയായി ശേഷിച്ച മറിയാതെറോസ രാജ്ഞിയോടു ഹെഡറിക്ക് യുദ്ധത്തിനു തുനിഞ്ഞപ്പോഴും ഗ്രാൻസ് സ്വന്തനിലു നോക്കാതെ പഴയ തോതിൽ വകയ്ക്കിനു തുനിഞ്ഞു. രണ്ടുവഴിക്കും ഗ്രാൻസ് പ്രാച്ചയെ ബലപ്പെടുത്തുകമാത്രമല്ല, കച്ചവടത്തിലും കാളന്ദികളിലും തന്നെ സിദ്ധിച്ചിരുന്ന നല്ല നില നശിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി ചെയ്തു. അദ്ദേഹം പ്രാച്ചയെ സഹായിച്ച സൈമിഷ്യ കൈക്കലാക്കിക്കൊടുത്തതും പിന്നീട് പ്രാച്ചയോടൊത്തു അതിന്റെ ഉടമസ്ഥത സ്ഥിരപ്പെടുത്തി കൊടുത്തതും ഗ്രാൻസിന്റെ പിരിവുപോക്കുകൊണ്ടു ചിന്തിക്കേണ്ടതായിരുന്നു. ഇക്കൂട്ടത്തിൽ രണ്ടുനടപടികളിലും എതിർത്തിരുന്ന ഇംഗ്ലീഷുകാർ ഇന്ത്യ

യിലും അമരിക്കയിലും ഫ്രാൻസിനെ നിശ്ശേഷം തോല്പിച്ചു. ഇതിനു പ്രതികാരം ചെയ്തതു കുറേക്കൂടി വിപ്ലവം കാണിച്ചായിരുന്നു. ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ വക്രമായ അമേരിക്കൻകാളനികൾ സ്വാതന്ത്ര്യോദ്യമം തുടങ്ങിയപ്പോൾ പരാജയപ്പെട്ടതിന്റെ അമേരിക്കന്മാരെ സഹായിച്ചതും ഇംഗ്ലീഷുകാർ പലവിധമായ തടസ്സങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി യുദ്ധത്തിൽനിന്നു പിൻവലിപ്പിച്ചതും ഫ്രാൻസിന്റെ രാജാവിന്റെ ഉത്സാഹത്തിന്മേലായിരുന്നു. ഇതിന്റെ ഫലം സ്വാഭാവികമായി വന്നിരുന്നതിനും ഏതെങ്കിലും വേണ്ടിവന്നില്ല. ജനങ്ങളെ ഞെക്കിത്തരിപ്പിച്ചുപിരിച്ചിരുന്ന കരം രാജാവിന്റെ സ്വേച്ഛാധിപത്യം ചെലവാക്കിയിരുന്നതു പോലെയെ വരുത്താൻ പ്രജാപീഡനത്തിന് അതിരില്ലാതെ വന്നിരുന്നു. അന്യരാജ്യങ്ങളുമായി യുദ്ധംചെയ്തു പിന്നത്തെ തോൽവിയും, തന്മൂലം അകപ്പെട്ട കച്ചവടനഷ്ടങ്ങളും സങ്കടങ്ങളും, ജനങ്ങളുടെ ആത്മാഭിമാനത്തെ പീഡിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഒടുവിൽ അമേരിക്കന്മാരുടെ വഴിതന്നെ ഫ്രാൻസിന്റെ പൗരപ്രമാണികളും സ്വീകരിച്ചു. രാജാവിന്റെ അധികാരങ്ങൾ ചുരുക്കുന്നതിനും കരം പിരിവിലും മറ്റും ജനങ്ങളുടെ അഭിമതം കൂടി നോക്കുന്നതിനും അവർ ഏല്പാട്ടുചെയ്തു വരവെ, ജനസ്വാതന്ത്ര്യമെന്നതു കേട്ടറിവുപോലുമില്ലാത്ത രാജ്ഞിയുടെ പിടിപ്പുകേടുകൊണ്ടും രാജാവിന്റെ ശുഭഗതികൊണ്ടു കാണിച്ച അപനയങ്ങൾ കേൾവായി രാജസ്ഥാനംകൂടി ജനപ്രതിനിധികൾ ഇല്ലാതാക്കി. ഈ ഘട്ടത്തിൽ രാജാധികാരത്തിന്റെ അലംപ്രതയെ പ്രഖ്യാപനംചെയ്തു പോരിനിറങ്ങിയ അസ്രിയയ്ക്കു കൂട്ടുകിട്ടിയതു പ്രസ്താവയായിരുന്നു. രണ്ടു കൂട്ടരും ഒരുമിപ്പില്ലാതെയും സൂക്ഷ്മക്കുറവുകൊണ്ടും തോറ്റു പിന്തിരിഞ്ഞപ്പോൾ കോലിച്ചവരായ പ്രജകൾ രാജാവിന്റെയും രാജ്ഞിയുടെയും തലയും കൊയ്തെടുത്തു.

രാജവംശത്തിന്റെയും അതിനു താങ്ങായ പ്രഭുക്കന്മാർ, പള്ളിക്കാർ മുതലായവരുടേയും നിഷ്ഠാസനം സാധിച്ച പ്രജാഭാഗം പൊയ്ക്കയവരുടെ അബലങ്ങൾ തന്നെ അനുകരിക്കുന്നതിനാണ് മുതിർന്നത്. രാജശക്തിയെ ഇല്ലായ്മചെയ്തു പ്രജാസ്വാതന്ത്ര്യം സ്ഥാപിക്കുന്നതിൽ എത്ര രാജ്യക്കാരെയും സഹായിക്കുവാൻ തങ്ങൾ സന്നദ്ധരെന്നു ഉൽഘോഷിച്ചുകൊണ്ടു അവർ അയൽ രാജ്യങ്ങളിൽ കടക്കുകയും ജനങ്ങളെ അലട്ടുകയും ചെയ്തുതുടങ്ങി. സ്വാതന്ത്ര്യപ്രേരിതരായ രാജാക്കന്മാർ അവരെ എതിർക്കുന്നതിനു തുനിഞ്ഞു ഫലിക്കാതെ പിൻവാങ്ങിയതോടുകൂടി നെതർലാൻഡ്സ്, ഇംഗ്ലി മുതലായ രാജ്യങ്ങൾ അവർ സ്വാധീനപ്പെടുത്തി. രാജാക്കന്മാർ സ്വന്തനിലയിലുള്ളവരെ സഹായിച്ചു എതിർത്തു രാജ്യം കൈക്കലാക്കിയതുപോലെ ഇക്കൂട്ടരും

ജനരക്ഷയ്ക്കു നൂ പറ്റത്തു സ്വാധീകരണം സ്ഥാപിച്ചു പോന്നതേയുള്ളു. അതുപോലെതന്നെ തങ്ങളുടെ രാജാക്കന്മാരുടെ പിടിപ്പിച്ചുവെക്കപ്പെട്ട കച്ചവടത്തിലും സാമ്രാജ്യവലത്തിലും അഗ്രഗണ്യമായിത്തീർന്നിരുന്ന ഇംഗ്ലീഷ്കാരുടെ പ്രതാപത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം നശിപ്പിക്കുന്നതിനും അവർ മുതിന്നു. അവസാനം നെപ്പോളിയന്റെ അധികാരസ്ഥാപനവും സാമ്രാജ്യപ്രചരണവും ആയിരുന്നു. ഈ മഹാൻ ആടിയീർ തുടങ്ങിവെച്ച പ്രയോഗം പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനു യൂറോപ്പിലെ തുറമുഖങ്ങളെല്ലാം കീഴടക്കുന്നതിനാണ് ഒരുമ്പെട്ടത്. അതിന്റെ ഫലം എവിടെ കാര്യം കലാശിപ്പിക്കാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഓരോ രാജ്യമായി പിടിച്ചടക്കുവാൻ തുനിഞ്ഞതും, വീണ്ടും തേരുവി പിണഞ്ഞതും, ഇപ്പോൾ വേഴ്സെയിൽസ്ഥിൽവെച്ചു ജെർമ്മനിക്കുണപോലെ അന്നു വിയന്നായിലെ സമാധാനസഭയിൽ ഫ്രാൻസിനും പുറത്തുള്ളതും പാറിയതും ആയിരുന്നു. പിന്നീട് ഫ്രാൻസിനു സ്വപ്നകാലം അന്തരദിനങ്ങളും സ്വാതന്ത്ര്യ കഷ്ടതകളും പരിഹരിക്കുവാനേ സൗകര്യമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഒരുവിധം സമാധാനം ഉണ്ടായപ്പോൾ, പഴയ നെപ്പോളിയന്റെ വംശനായ ലൂയിനൈപ്പോളിയൻ ചക്രവർത്തിയായും, അയാൾക്കാരണവന്റെ അടച്ചുകുറ്റം തുടങ്ങി പ്രാച്ച്യയുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ജെർമ്മൻസൈന്യങ്ങളാൽ പരാജിതനായും ചെയ്തു. പിന്നീടുണ്ടായ 'റിപ്പബ്ലിക്' അതാണ് ഇന്നും ഫ്രാൻസിൽ നിലനിന്നുപോരുന്നത്.

ഇക്കഴിഞ്ഞ ശതകത്തിൽ ഇങ്ങനെ ഫ്രാൻസിനു ഉടച്ചുപാറിയെങ്കിലും പ്രാച്ച്യയും റഷ്യയും പടിക്കുപടി മുന്പോട്ടു കയറിവരികയാണു ചെയ്തത്. റഷ്യ പിറവർചക്രവർത്തിയുടെ കാലത്തിനു ശേഷം അദ്വാനുമായ ഓരോ ബുലിമുട്ടുകൾകൊണ്ടു കുറേക്കുറേ പീർവാങ്ങി നിന്നു. എങ്കിലും പിറവർ തുടങ്ങിവെച്ച ഓരോ വഴിക്കു പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളുമായിട്ടുള്ള ബന്ധവും, അവയെ അനുകരിക്കുന്ന നടപടികളും ഉജ്ജ്വലിപ്പിച്ചുതേയുള്ളു. കുറേക്കഴിഞ്ഞു, പ്രാച്ച്യരാജാവായ ഫ്രഡറിക്കിന്റെ സമകാലികയായ കാത്തറയിൻ ചക്രവർത്തിനിയുടെ ഭരണത്തിൽ പൊതുജനവും തുക്കിയിലും കൈക്കടത്തി റഷ്യ വലുതായ ഓരോ പംക്തസമ്പാദിച്ചു ചേക്കും, ആ വഴിക്കുതന്നെ പ്രാച്ച്യയും അസ്രിയയും ആയി ഇടപെടുകയും ചെയ്തു. നെപ്പോളിയൻ ഈ രാജ്യങ്ങളെ തോല്പിച്ചു മുന്പോട്ടുത്തുപ്പോൾ, റഷ്യൻ ചക്രവർത്തിയായ അലക്സാണ്ടർ വേഴ്സെയ്തുകൾ ആലോചിക്കാതെ അഭേദവുമായി സഖ്യം ചെയ്തു, ലോകഭരണത്തിനു കോപ്പിട്ടു. എന്നാൽ അലക്സാണ്ടർ നെപ്പോളിയന്റെ ചൊല്ലടിക്കു നടക്കുന്ന ഓരോളാത്തതുകൊണ്ടു, രണ്ടുപേരും തമ്മിൽ യുദ്ധം ഉണ്ടായി. ഇങ്ങനെ നെപ്പോളിയനെ തോല്പിക്കുന്നതിൽ റഷ്യ

യുടെ ഒരു വാടാനും വളരെ ഫലവത്തായിത്തീർന്നത്. അതുകൊണ്ടു തന്നെ അന്നുമുതൽ യൂറോപ്പിലെ പൊതുക്കാര്യങ്ങളിൽ റഷ്യയ്ക്കു ശരിയായി ഒരു സ്ഥാനം ലഭിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സ്ഥാനലബ്ധിയോടുകൂടി ഏഷ്യാപർവ്വതത്തിൽ കുറേക്കൂടി രാജ്യങ്ങൾ പിടിച്ചടക്കുന്നതിനും പലപ്പോഴും ശോഷിച്ചിരുന്ന തുർക്കിയെ യൂറോപ്പിൽനിന്നും പുറത്താക്കുന്നതിനും റഷ്യയുടെ ശ്രമം അധികമായി. ഏഷ്യായിലുള്ള പുറപ്പാട് ബ്രിട്ടീഷിന്റെ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ സുസ്ഥിതിക്കു ഹാനികരമായിക്കണ്ടതിനാൽ ആദ്യമെ ഇംഗ്ലീഷുകാർ വിരുദ്ധികളായിത്തീർന്നു കറേക്കോഴിത്തോപ്പോലും റഷ്യയുടെ ഗതിയെ രോധിച്ചു. തുർക്കിയിൽ ക്രിസ്ത്യാൻ പ്രജകളുടെ രക്ഷയ്ക്കായിക്കൊണ്ടു റഷ്യ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനു തുനിഞ്ഞപ്പോൾ ഇംഗ്ലണ്ടും ഫ്രാൻസും തുർക്കിയെ സഹായിച്ചു. കിഴക്കൻഭേരങ്ങളിൽ ചൈനയുടെ രക്ഷയ്ക്കു റഷ്യ പ്രതികൂലിയാകാതിരിപ്പാൻ, അർഖിടെ കച്ചവടത്തിനായി അറാകാശം സമ്പാദിച്ചിരുന്ന മറ്റു യൂറോപ്യൻ ശക്തികളും, അടുത്തുതന്നെ പ്രാവേലും സിലിച്ചു ജപ്പാനും, ഏകോപിച്ചു പ്രവർത്തിച്ചു. അഹംമാനസ്ഥാനത്തിൽ ബ്രിട്ടീഷുകാർ പ്രവേശിച്ചു പല യുദ്ധങ്ങളും നടത്തിയതു റഷ്യയുടെ ഈ പുറപ്പാടു രോധിക്കു ന്തിനായിരുന്നു. റഷ്യയും ജപ്പാനുമായി ഒരു ഹോമരയുദ്ധവും ഉണ്ടായി. ഇതിനിടയിൽ, അഭ്യന്തരമായ ഭരണകൂട്ടങ്ങളിൽ, രാജാധികാരത്തിന്റെ നിഷ്ഠൂരതയെ രോധിച്ചു പല കലാപങ്ങളും അനവധി ജീവനാശവും ജനക്ഷയവും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നതു ഇക്കഴിഞ്ഞ ജെമ്മൻ യുദ്ധത്തിന്റെ സംരംഭങ്ങൾക്കിടയിൽ രാജാധികാരത്തിന്റെ നിർമ്മൂലനത്തെക്കുറിച്ചു വേഗമായിത്തീർന്നു.

നെപ്പോളിയന്റെ വിനാശത്തിനു അഭ്യവസാനിയാക്കിയ അസ്മിയ യൂറോപ്യൻ രാഷ്ട്രീയസമിതിയിൽ ഒരു പുരാതന കുടുംബത്തിന്റെ കേന്ദ്രമായിരുന്നു. ഇടക്കാലത്തുണ്ടായ പല രാജ്യങ്ങളെ അടപക്ഷിച്ചു ചരിത്രഗതിയിൽ ഭൂതസ്ഥിതയുടെ പ്രാധാന്യം ഭൂതസ്ഥിതയുടെ അടുത്തുതന്നെ ഒരു സാമ്രാജ്യശക്തിയാണു അസ്മിയ. ഹാപ്പ്ബർഗ് വംശം ഹാൻസ് അഞ്ചാമന്റെ കാലത്തു ലോകാധിപത്യത്തിനു ഉടമസ്ഥനായപ്പോഴെ കാണപ്പെട്ടപ്പോൾ, ഫ്രാൻസിന്റെ ഉത്സാഹത്തിനുമപ്പുറം അഭ്യന്തരമായ കോലാഹലത്തിനുമപ്പുറം കഴിഞ്ഞു തുടങ്ങിയതും, ഹാൻസിന്റെ സ്ഥാനത്യാഗത്തോടുകൂടി രണ്ടു ഖണ്ഡമായി പിരിഞ്ഞതും, മുൻപാരു ഫട്ടത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളല്ലോ. സ്വെയിൻ ശാഖ യൂറോപ്പിൽ ഉടമ്പടിപ്രകാരം ഐക്യരാജകുടുംബമായ 'ബുബെർ' വംശത്തിനു കീഴ്പ്പെട്ടു. നെപ്പോളിയൻ അവന്റെ ബഹിഷ്കരിച്ച രാജ്യം കൈയറിയിക്കുവാൻ സ്വല്പകാലം കഴിഞ്ഞു വിടുന്നതിന്റെ ഉടമ്പടി

പ്രകാരം ബുദ്ധൻ രാജാക്കന്മാർതന്നെ അവിടെ വീണ്ടും ഭരിച്ചുതുടങ്ങി. എങ്കിലും അവർക്കു പുറംഭിക്കുകയുണ്ടായിരുന്ന അധിപത്യം ഒന്നാന്നായി നശിച്ചു, പത്തൊൻപതാം ശതകത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ട്രെയിൻ മാത്രമേ അവർക്കു ശേഷിച്ചുള്ളൂ.

അസ്മിയൻ ശാഖക്കാർ അദ്വൈതത്തെ ബലഹീനമായിരുന്നതു മാത്രമല്ല, ജൈനമതത്തിൽ അവരുടെ മേലധികാരം കാരോ സംഭവങ്ങൾകൊണ്ടു നഷ്ടമായതോടുകൂടി തെക്കുകിഴക്കേ രാജ്യങ്ങളിൽതന്നെ കാര്യമായി സ്ഥാനം ഉറപ്പിക്കുന്നതിൽ അവർ ഉറച്ചവരായിത്തീർന്നു. ഇതിന്റെ ഫലമായി ഫറാക്കി, വേണി തുക്കിർകുട്ടാ മല്ലിടാണ്ടി വന്നു. തുക്കിർകുട്ടാ അന്തർദ്വീപുകൊണ്ടും ഭാഗ്യവശമായിട്ടുള്ളതും പതിനാഴ്ചം നൂറ്റാണ്ടിൽ കയ്യെടുത്തുപിടിച്ചു. ഈ യുദ്ധങ്ങളിൽ അസ്മിയയ്ക്കു ക്രമേണ കൂടുതലായ ജയം സിദ്ധിച്ചു. വീട്രാഷിച്ചു പോളൻസും റാഷ്ട്രയുക്തി അവരെ ഉപദ്രവിച്ചാൽ തുടങ്ങിയപ്പോൾ തുക്കിർകുട്ടാ നിവ തുലാം മോശപ്പെട്ടു, പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ അവസാനത്തോടുകൂടി, ബാൾക്കാൻരാജ്യങ്ങൾ കീഴിലുള്ള സ്വലം മുഴുവനും റാഷ്ട്രയുക്തി അസ്മിയയ്ക്കും കീഴിലായി. ഫറാക്കി, ബൊഹീമിയ എന്നിവയ്ക്കു വ്യത്യസ്തങ്ങളായ രണ്ടു ഖണ്ഡങ്ങൾ ഇങ്ങനെ കീഴിലുള്ള ചെട്ടത്തിലിട്ടു. യൂടെക് റിവെ ഉടമ്പടിപ്രകാരം ഇറാഖി, ബെൽജിയം മുതലായ രാജ്യങ്ങളും കൈവശം കിട്ടിയതു്. ഏതവരെ നേരിട്ടെതിർക്കുവാൻ തുനിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത പ്രത്യു ഇക്കാലംമുതൽ അസ്മിയയ്ക്കുള്ള നീക്കഭേദിക്കുന്നതിനു പണിതുടങ്ങി. ഫ്രെഡറിക്സിന്റെനകാലത്തു സൈബീഷ്യ അപഹരിച്ചതു മാത്രമല്ല, റാഷ്ട്രയുക്തിയോടുകൂടി ജൈനമതത്തിൽ നേട്ടങ്ങൾ കരയുന്നതിനും, ജൈനൻ രാജവംശങ്ങളെ ഇളക്കിപ്പിട്ടു ചക്രവർത്തിയുടെ നിലയ്ക്കുള്ള അധികാരം ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനും, പ്രത്യു ഉറപ്പു ശ്രമിച്ചതിന്റെ ഫലമാണു് ഫ്രെഞ്ചുകാരുടെ കലാപകാലത്തു് അയൽരാജ്യങ്ങൾക്കു തുലാം പീഡയുണ്ടാകുന്നതിന്നു ഇടയായതു്. സപ്താ ഫ്രെഞ്ചുകാരെ എതിർത്തു നിന്നതിനാൽ, റെസ്റ്റോളിയന്റെ അപഭാഷത്തോടുകൂടി ബെൽജിയത്തിലും, ഇറാഖിലിലും, ജൈനമതത്തിലും ഉള്ള പിടിപാടുകൾ എല്ലാം നശിച്ചു; റെസ്റ്റോളിയൻ രാജാവു്, റോമൻ ചക്രവർത്തിയും ജൈനമതത്തിലെ രാജാവുടേ അസ്മിയയിലെ അർച്ചുപുഷ്പം അമിരുന്നതു പോയി, അസ്മിയ ചക്രവർത്തിയായിത്തീർന്നതും ചെയ്തു. പുരാതന കുടുംബങ്ങളിൽ മുന്നണിയിൽ നിന്നതായ സാപ്താമതത്തിന്നിന്നും ഒരു കന്യാകന്യ റെസ്റ്റോളിയൻ വിവാഹം ചെയ്തുകൊടുത്തുവെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാശ്ചാത്യരെ തടയുന്നതിൽ അസ്മിയ പിന്നീടും ഉദാസീനത കാണിച്ചില്ല. അസ്മിയ കര

വഴിക്കും ഇംഗ്ലണ്ടു കടൽവഴിക്കും നെല്ലോളിയന്റെ പ്രതിപന്മകളായി ചെയ്ത ശ്രമമതന്നെയാണു്. രാജകക്ഷിയുടെ ഒടുവിലത്തെ വിജയത്തിന്നു സഹായമായിത്തീർന്നതെന്നു സംശയമില്ല.

ഈ പ്രാതികൊണ്ടു സീദ്ധിച്ച പ്രാധാന്യം ഹേതുവായി സമാധാനകാര്യാലോചനകൾവിതന്നായിൽവെച്ചുനടത്തിയതുമത്രമല്ല, അസ്ട്രിയയുടെ മന്ത്രിയായ ബെറൻനിക്ക്സിന്റെ തന്ത്രങ്ങൾക്കു വശപ്പെട്ട റഷ്യയുംകൂടിച്ചേർന്നു്; പഴയ രാജാധികാരത്തെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന്നു പ്രത്യേക ഏല്പാടുകളും, അസ്ട്രിയയുടെ നിലയെ ബലപ്പെടുത്തുന്നതിന്നു്, ജെമ്മനിയിലും ഇറ്റലിയിലും ജനസമൂഹത്തിന്നു നാടുവാഴികൾക്കോ സ്വലാക്കി സ്ഥാപിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്ത നിബന്ധനകളും ചെയ്തുകൊടുത്തു. എന്നാൽ ഈ സ്ഥിതി മുപ്പതു കൊല്ലത്താളമേ നിലനിന്നുള്ളൂ. ജനക്ഷോഭം അമർത്തുന്നതിന്നു ശ്രമിക്കുമ്പോൾ രാജരാസനയ്ക്കു ബലക്ഷയം കണ്ടുവന്നു. അസ്ട്രിയയുടെ ഭരണം ഹംഗറിയിൽതന്നെ തൃപ്തിയായില്ല. എല്ലായിടത്തും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട സാമന്ത്യാഭ്യമങ്ങൾ അസ്ട്രിയയ്ക്കും ഹാൻനിക്കുമായി കലാശിച്ചു. ഹംഗറിയാർ ലഹളകൂട്ടിയതു് റഷ്യയുടെ സഹായംകൊണ്ടു് അമർത്തിയെങ്കിലും ആഭ്യന്തരകാര്യങ്ങളിലുള്ള കഴിവും കൂടിവന്നതേയുള്ളൂ. ഇങ്ങനെയുള്ള കഴിപ്പത്തിന്റെ ഫലമായി ജെമ്മനിയിൽ പ്രഷ്യയും ഇറ്റലിയിൽ സേവോയി, പാരക്കുക്കും കൂടുതൽ പ്രാബല്യം ഉണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം സംഗതികൾ പരിണമിച്ചു. അസ്ട്രിയയ്ക്കു പിന്നിടുള്ള മോഹം ബാൽക്കൻ രാജ്യങ്ങൾ വഴി അസ്ട്രിയക്കുറിക്കിലും ലെവന്റിലും അധികാരം ചെലുത്തുന്നതിനായിരുന്നു. ഈ ആഗ്രഹങ്ങൾക്കനുകൂലിക്കുന്ന ഭാവത്തിൽ ഏതാനും ചില പ്രദേശങ്ങൾകൂടി തുക്കിയുടെ കയ്യിൽനിന്നും വാങ്ങിക്കൊടുത്തു; തന്റെ അറിവോ അനുവാദമോ ഇല്ലാതെ കൂടുതൽ സമ്പാദിക്കുന്നതിന്നു മാർട്ടിനാകാതെ റഷ്യയ്ക്കും തുക്കിക്കും ഉൾബലം കൊടുത്തു, പ്രഷ്യ അസ്ട്രിയയുടെ മൂക്കു ചരടിന്മേൽ പിടിച്ചു നടത്തുവാൻ സംഗതിയാവുകയും ചെയ്തു.

അദ്വൈതം നൊട്ടുണ്ടായ ജനപ്രവാഹം ജീവിതസൗകര്യത്തിന്നു വേണ്ട സാമഗ്രികളെ ആരായുന്നതിന്നായിരുന്നു. അപ്പോന്യമുള്ള വർഗ്ഗബന്ധങ്ങളെ വിസ്മരിച്ചു കേവലം സഹായകർമ്മമാണു് മിക്ക സമുദായങ്ങളും ഇക്കാലത്തു് അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഇതിന്നുശേഷം സ്ഥിരപാണ്ഡം തുടങ്ങുന്ന സമുദായങ്ങളിൽ, ജീവിതോപായങ്ങളായ കൃഷി, കൈത്തൊഴിൽ, കച്ചവടം ഇവയുടെ പ്രചാരവും അഭിവൃദ്ധിയും അനുസരിച്ചു്, ശ്രേയസ്കരമായ ഉൽഗതിക്കു വഴികാണിക്കുന്ന സമുദായങ്ങൾ

മററുള്ളവക്കു കീഴടങ്ങേണ്ടിവരുമ്പോഴും ഭാവിഗതിയെ രൂപീകരിക്കുന്നതിനു സഹായിക്കുന്നു. അവയുടെ ബാഹുവീത്യവും രക്ഷാമാർഗ്ഗങ്ങളും നിലനില്ക്കുമ്പോൾ ഉത്തമജീവിതത്തിനു നീടാനായ സമുദായപ്രവർത്തകളും സമാഗ്നചയ്യകളും കലാപരിജ്ഞാനവും ന്യായബോധവും ഉണ്ടാക്കുന്നതും, തന്മൂലം സിദ്ധിക്കുന്ന യശസ്സും പ്രശാധവും അവയുടെ ഭരണശ്രദ്ധയ്ക്കെ പൊങ്ങിപ്പിക്കുന്നതും, ഗ്രീസ്, റോം മുതലായ സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ ചരിത്രംകൊണ്ടു മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്. സമാധാനപരമായ സമുദായ ചയ്യകൾ പരിചയിച്ച യുദ്ധവൈദഗ്ദ്ധ്യം കറയുണ്ടാകും മൃഗീയമായ ശക്തികൊണ്ടു തള്ളിക്കളയുന്ന മററു വർഗ്ഗങ്ങളെ തടഞ്ഞുനിർത്തുന്നതിനും കെല്പില്ലാത്തകമെന്നുള്ളതും, ഇവയെക്കൊണ്ടു തന്നെ തെളിയിക്കാം. പുതിയ സംഭവങ്ങൾ വന്നുകൂടുമ്പോൾ അവയുടെ സ്ഥായിഗുണങ്ങൾ സംസ്കരിച്ച് ഒരു നവ്യപ്രസ്ഥാനത്തിന് സംഗതിയാക്കുന്ന ഫലം പിടുന്നതും സംഹാരകമ്മത്തിന്റെ പ്രാബല്യത്തെ കാണിക്കുന്നു. ഋഗ്വേദത്തിന്റെ പ്രവേശവും, അതിനനുസരണമെന്നുവെന്ന് വർഗ്ഗങ്ങളുടേയും സൈമിറകളായ ആദമികളുടേയും ആക്രമണവും, ഉണ്ടായതോടുകൂടി സമുദായപരിവർത്തനത്തിന്റെ മറ്റൊരു ഫലം പ്രത്യക്ഷമാവുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഏകദേശം പത്തുണ്ടാം നൂറ്റാണ്ടുവരെ നിലനിന്ന ഈ വിപ്ലവങ്ങൾക്കുശേഷം ജനപ്രധാനത്തിന്റെ നേർമാർഗ്ഗങ്ങൾ വിട്ടുകിടന്നിരുന്ന സമുദായങ്ങളിൽ സ്ഥായിയായ വ്യവസ്ഥിതികൾ കൂടി കാഴ്ചയ്ക്കുകയും അവയെ അനുകരിച്ചു മററുള്ളവയും ഓരോന്നായി രൂപീകരിക്കുകയും ചെയ്തതാണ് പിന്നീടുണ്ടായ മാറ്റം. ഈ മാറ്റത്തിൽ പല പല നൂറ്റാണ്ടുവരെയുള്ള സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ സമുദായങ്ങൾ മററുള്ളവയെ കീഴിലാക്കി സാമ്രാജ്യപ്രാപത്തിനു സാഹസ്യപ്പെടുന്നു. സ്വസമുദായത്തിന്റെ രക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി പ്രകൃതിസീദകൾ സംരക്ഷിക്കുന്നത് എല്ലാവരും അവഗ്രഹിക്കരുതെന്നുണ്ട്. ഈ നില കവിയുമ്പോൾ എവിടെ നിലകൊള്ളണമെന്നറിയാതെ അയൽ രാജ്യങ്ങളുടെ ബലഹീനതപോലെ ഓടാനും മുമ്പോട്ടു കയറി വർഗ്ഗവൈജാത്യമോ, പ്രകൃതിവ്യത്യാസമോ കണക്കാക്കാതെ, പല സമുദായങ്ങളേയും കീഴടക്കി ഓരോ സാമ്രാജ്യങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നു. കീഴ്പ്പടുന്ന സമുദായങ്ങൾ തന്റേടം വിടാതെ നിലനിന്നുപോയിരുന്നെങ്കിൽ അവ ഈ ദാസ്യം വളരെക്കാലം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ് അവസാനിപ്പിക്കുന്നു. സ്വസ്ഥിതിക്കു മാനി സംഭവിക്കരുതെന്നതായ ഇമ്മാതിരി പരിണാമങ്ങൾ അവയുടെ ഉൾബലത്തെ പൊങ്ങിപ്പിക്കുന്നുവെന്നു യുദ്ധത്തിന്റെ ഗുണം വാഴ്ത്തുന്നവർ പറയുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ മേൽകൊയ്ക്കുകീഴ്പ്പട്ടിരിക്കുമ്പോഴും മുമ്പും പിമ്പും അനുഭവിക്കുന്ന കഷ്ടപ്പാടുകളും നാശവും ആലോചിച്ചാൽ ഈ ഗുണത്തിന്റെ അവസാനഫലം എത്ര

ത്തോളം പ്രയാജനകരമായിരിക്കുമെന്നുള്ളതു ഖണ്ഡിച്ചു പറയാവുന്നതല്ല.

കേവലം ഉഗ്രിയമായ ബാഹുബലമോ നിഷ്കുരുതയാ കൊണ്ട് അധികാർവ്വാപ്പി നിവനിത്താവുന്നതല്ല. ഇതിലക്ഷ മംഗോളീയന്മാരും തൃക്കിളങ്ങളും സാമ്രാജ്യനഷ്ടംതന്നെ സാക്ഷ്യംവഹിക്കുന്നു. യുദ്ധം കഴിഞ്ഞശേഷം, കീഴടങ്ങിയ സമുദായങ്ങളെ ഭരണമായ ജീവി വിതരീതികളിലക്ഷ നയിക്കുന്നതിന് കെല്പുണ്ടെങ്കിലും, അവയെ സമാധാനപ്പെടുത്തി വശീകരിക്കുന്നതിന് സാധിക്കയുള്ളൂ. മംഗോളീയന്മാരും തൃക്കിളവും ഈ ഗുണം ഇല്ലാത്തവരായതുകൊണ്ട് കീഴ്പ്പട്ട സമുദായങ്ങൾ പൂർവ്വികളെ പൂലത്തി സ്വന്തം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് മുതിന്നു. യുദ്ധംകൊണ്ടല്ലാതെ രാജകുടുംബങ്ങളുടെ വിചാമത്താലും സമാധാനപരമായ ഉടമ്പടികളാലും കൈമാറാമെന്നുള്ള രാജ്യങ്ങളും ഏകാധിപത്യം കഴിയുന്നതിന് ഇതുതന്നെ പ്രമാണമായിരിക്കുന്നു. പ്രകൃതിസൗകര്യങ്ങളും നയവൈദഗ്ദ്ധ്യവും സഹായിക്കയാണെങ്കിൽ മാത്രമേ ഏതു സാമ്രാജ്യവും നിവനില്ക്കുന്നതായി കാണുന്നുള്ളൂ. പരാക്രമിയായ ഒരു രാജാവ്, മറ്റു സമുദായങ്ങളുടെ കഷ്ടസ്ഥിതിയുടെ അനുകൂല്യംകൊണ്ടും, തന്റെ സൈന്യബലംകൊണ്ടും, ഇതിൽകവിഞ്ഞ നേട്ടങ്ങൾക്കു തുറിയുകയാണെങ്കിൽ, സ്വരാജ്യത്തിന്നു അയൽ സമുദായങ്ങൾക്കും അളവറ ഭാഷം ഉണ്ടാക്കുമെന്ന്, ഫാസ്റ്റ് ബ്ലാസ്റ്റ്, ബ്ലാസ്റ്റ്, ഖാസാ മുതലായ രാജകുടുംബങ്ങളുടെ ചരിതും വെളിവാക്കുന്നുണ്ട്. ഉൾക്കൊള്ളുവാൻ വഹിയാത്ത സമുദായ സമാഹരണത്തിന് ഒരുവെട്ടു വിന്യാസം പ്രമാണികളായ അലക്സാൻഡർ, ഡയോബിസ് ഖാൻ, നെപ്റ്റോളിയൻ മുതലായവരുടെ ഗതിയും ഈ തത്വത്തെത്തന്നെയാണു് ഓരോ വഴിക്ക് ഉദാഹരിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

യുദ്ധത്തിൽ നിന്നു നേതൃത്വം സ്വീകരിക്കുന്ന കുടുംബങ്ങളുടെ പ്രതാപവും അതിന്റെ സ്മരണയോളം മാത്രമേ നിവനില്ക്കുന്നുള്ളൂ. ഇങ്ങനെ, സമുദായത്തിന്റെയൊ തങ്ങളുടേയൊ ഗുണത്തിന് പ്രയോജനകരമല്ലെന്നു തന്നെയല്ല, ശാരപതമായ ഫാനിയുണ്ടാക്കുന്ന ഒരു ഏല്പാട്ട്, സമാധാനജീവിതത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യം ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തു തോടുകൂടി, കുറഞ്ഞുവന്നിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു് ഇക്കഴിഞ്ഞ നൂറ്റാണ്ടിൽ അവസാനഭാഗത്തിലെങ്കിലും തെളിവാകുന്നതുടങ്ങിയിരുന്നു. ഓരോ സമുദായത്തിനും സുസ്ഥിതിക്കുവേണ്ട അതിർത്തികൾ സ്വാധീനമായിരിക്കണമെന്നും, അതിനകത്തു് സമുദായകാഴ്ചക്കും ജനസാമാന്യത്തിന്റെ ഹിതപോഷി നിവഹിക്കണമെന്നും സ്വാഭതയുള്ള വ്യക്തികളുടെ ഐക്യരൂപംവേണ്ട സമുദായങ്ങൾ ഏകീകരിക്കണമെന്നു്

അതതിന്റെ നിലനില്പിനും മറ്റുള്ളവയുടെ സമാധാനത്തിനും ഹേതുവായിരിക്കുമെന്നും, രാഷ്ട്രീയ വ്യവസ്ഥിതികളിൽ പൊതുവേ സമ്മതമായ തത്വങ്ങളായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. ഈ തത്വങ്ങൾ ശരിയായി പ്രയോഗിക്കുവാനുള്ള പല സാമ്രാജ്യങ്ങളുടെയും നിലഭേദമെന്നും അന്യോന്യോപദേശങ്ങളുടെ അനുഭവംകൊണ്ടു തെളിയുന്നു. ജെമ്മനി-റഷ്യ, ഇവയിലും ഇപ്രകാരമുള്ള പൈശ്വര്യങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നതു് ഓർക്കാഴികയാൽ പിന്നീടു് അപ്ക്ലേശിക്കുന്നതിനും ഇടയായി. സ്വച്ഛക്തിപക്ഷപാതമുള്ള അന്യസമുദായങ്ങളെ ബലാല്ക്കാരമായി പൊതുജനത്തിൽ ചേർക്കുന്നതിനാണു് ഈ സാമ്രാജ്യങ്ങൾ ശ്രമിച്ചിരുന്നതു്. പ്രാച്യയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തൊളം ഈ വഴിക്കു പോകുവാനും അതിനുപോഷ്യമായതും തടയുവാൻ അറിയിച്ചിരുന്നുവെന്നു അഭിമാനിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള വ്യവഹാരം മിശ്യയതെ. ബാല്യം രാജ്യങ്ങൾ അർത്ഥിനിധനാഭം തുക്കികളുടെ മദ്യംകൊണ്ടു വർദ്ധിപ്പിച്ചതായി കണ്ടിട്ടു. ഒരേ മതവും ഭാഷയും പൊതുസ്വഭാവമായിട്ടുള്ള മുഹമ്മദീയ സമുദായങ്ങളിൽപോലും വ്യക്തവൈജാത്യം അനുസരിച്ചുള്ള സ്വഭാവത്വസ്ഥാപനം ഈ യുദ്ധത്തിനിടയിൽ ഉണ്ടായി. സമാധാനപരമായ ജീവിതത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചു സ്വഭാവമായി, കാര്യസമുദായങ്ങൾ ശക്തിമാന്മാരായവരുടെ രക്ഷയെ സ്വീകരിക്കുന്ന പതിവു പുരാതനമായിട്ടുള്ളതാണു്. അയൽപക്കം ദുഷിക്കുണ്ടാവും, സുസ്ഥിതിക്കു ഹാനി വേവിക്കുമെന്നു ന്യായമായ ശങ്കകൊണ്ടു്, അപരിഷ്കൃതരായ അപസന്മാരോ കലഹാർത്ഥിന്മാരോ അയ സമീപവാസി-കളെ, സ്വരക്ഷയിൽ വെക്കുന്നതിനും പ്രാബല്യമുള്ള സമുദായങ്ങൾ ഉത്സാഹിക്കാറുണ്ടു്. ഈ രണ്ടുവഴിക്കും അന്യോന്യം വലുതായ ഗുണം ഉണ്ടാകുമെന്നും, ഇങ്ങനെയുള്ള ബന്ധത്തിന്റെ ശാശ്വതമായ റീച്ചിനീല്പിൻ, രക്ഷയിൽ ചേർന്ന സമുദായങ്ങളുടെ അഭിവൃദ്ധിയെ പുനസ്സരിച്ചുള്ള നന്മ തുടരുന്നതും, തങ്ങളെപ്പോലെയുള്ള സംസ്കരണ സൗകര്യങ്ങളും സ്വഭാവത്വജീവിതവും ന്യായമായ ഫിഡാവിധത്തിലും അപരന്റെയിടയിൽ പോഷിപ്പിക്കുന്നതും അന്നു് വേണ്ടതെന്നും, സാമ്രാജ്യശക്തികളിൽ അഗ്രഗണ്യമായ ബ്രിട്ടീഷ് സമുദായത്തെ സംസ്മരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ തന്നെയാണു് സമുദായവേർതികളുടെ ഫലവും ഫലവും.

൪. വാണിജ്യമത്സരം.

മനുഷ്യസമുദായങ്ങളുടെ സഞ്ചാരവും അധിവാസവും കൊണ്ടു പ്രത്യക്ഷമായിട്ടുള്ള ഗതിഭേദങ്ങളെയാണ് ഇതിനുമുമ്പു വിവരിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഈ മാതിരി പെരുമാറ്റങ്ങൾക്കു പ്രേരിപ്പിച്ച ശക്തികൾ പല വിധത്തിലായിരിക്കാം; എങ്കിലും ജീവിതപാഠ്യങ്ങൾക്കു വേണ്ടിയുള്ള അന്വേഷണം പൊതുവെ എല്ലായിടത്തും കാണുന്നുണ്ട്. നിശ്ചയപാഠ്യംകൊണ്ടു കഴിയുന്നവർക്ക് അതിനെ ലഘുപ്പെടുത്തുവാനും കൂടുതൽ സൗഭാഗ്യമുണ്ടാക്കുവാനും താല്പര്യമുള്ളതുപോലെയാണ് ഓരോ പട്ടിമേല്ലോടു കയറുന്നോടും പുതിയ ആഗ്രഹങ്ങൾ വലിച്ചുവരുന്നത്. അധികാരം കൂടുന്നവർക്കു പ്രവൃത്തിക്കു കെൽപ്പുണ്ടാകുമെങ്കിലും ആശയ്ക്കും അതിരില്ലാതെ വരുന്നു. അവർ യുദ്ധം ചെയ്തും കൊള്ളയിട്ടും കൈക്കലാക്കുന്നതു രാജ്യം നഗരത്തിലുള്ളവർ മോഷണംകൊണ്ടും അതിന്നു നിവൃത്തിയില്ലാതെയൊക്കുമ്പോൾ കച്ചവടം ചെയ്തും നേടുന്നു. ഇരിപ്പിടം സ്ഥിരപ്പെടുത്തിക്കഴിഞ്ഞാൽ ഈ അവസ്ഥയും ഓരോ വിധത്തിൽ കൂടി വരുന്നുണ്ട്. സൂക്ഷ്മമായി ഉണ്ടാകുന്ന സാധനങ്ങൾ, അവശ്യംകഴിഞ്ഞു് അധികപ്പെടുന്നവയെ കൈമാറാൻ ചെയ്യുന്നപതിവ് ഓരോ ഗ്രാമക്കാരനും തമ്മിലുണ്ടായിത്തുടങ്ങി, അതിന്റെ പരിധി ക്രമേണ വലിച്ചുവരുന്നു. അയൽരാജ്യങ്ങളുമായി ഇടപെടുന്നതിന്നു മാറ്റമുണ്ടാകുമ്പോൾ, വാണിജ്യം തന്നാട്ടിലെ അതിരുകടന്നു മറ്റൊന്നും അതിന്നോടു ബന്ധപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മറ്റൊന്നാകുകയും കൂട്ടിച്ചേർത്ത് ഒരു ബന്ധം സ്ഥാപിക്കുന്നു. നദീതടങ്ങളിൽ താമസമായിരുന്ന പ്രബലസമുദായങ്ങൾക്കു ഗതാഗതത്തിന്റെ സൗകര്യം ആ വഴിക്കുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. മറ്റുള്ളവ പൂർവ്വസരണകൾകൊണ്ടു പരിചയപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മലമ്പാതകളിൽ കൂടി വ്യാപാരം നടത്തി മലഞ്ചരക്കുകൾ വാങ്ങുന്നു. വേറെ ചിലർ കടൽമാർഗ്ഗമായി അടുത്തുള്ള തുറമുഖങ്ങളിൽ ചെന്നു കടൽസാധനങ്ങൾ ശേഖരിച്ചും നാട്ടുചരക്കുകൾ കൈമാറാൻ ചെയ്തും ജീവിതസൗകര്യങ്ങൾ വലിപ്പിക്കുന്നു.

ഇതുപോലുള്ള വ്യാപാരങ്ങളിൽ ചിലപ്പോൾ ശബ്ദകൾ ലക്ഷ്യംചിലക്ഷണം കഴിഞ്ഞതിന്നു ശേഷമേ ശരിയായ ഒരു വാണിജ്യബന്ധം ഏർപ്പെടുന്നുള്ളൂ. കരവഴിക്കുള്ള ബന്ധങ്ങൾ സ്ഥിരപ്പെടുന്നതിന്നു പ്രായേണ സാമ്രാജ്യാധികാരംകൊണ്ടുള്ള സാധാരണ വേണ്ടിവരുന്നുണ്ട്. ഓരോ രാജ്യത്തിനകത്തു പലേതരത്തിലുള്ള വിഭവങ്ങൾക്കു കേന്ദ്രങ്ങളായിത്തീരുന്ന പ്രദേശങ്ങൾ തമ്മിൽ വാണിജ്യം പ്രബലപ്പെടുന്നതോടുകൂടി ഈ തൊഴിൽക്കാരായിത്തന്നെ ഒരു സംഘം ഉണ്ടാകുന്നു. കടൽവഴിക്കുള്ള വ്യാപാരത്തിൽ അധികം മത്സരത്തിനിടയില്ല. നാവികവൃത്തിക്കു ചേ

ഒരു തൊഴിലാളി കടച്ചുമായി നിത്യപരിചയവും മറുവിധത്തിലുള്ള ജീവിതപാഠങ്ങളും കടിച്ചുമായി കൊണ്ടുനടക്കുന്നതത്രെ. ഇതിലേക്ക് കടങ്ങളും, ചെറുകുപ്പുകളും ഉണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള സാമഗ്രികളും സൗകര്യങ്ങളും ആവശ്യമാണ്. ഇത്തരം സൗകര്യങ്ങൾ തികഞ്ഞുപരുന്ന സമുദായങ്ങൾ മാത്രമേ നാവികചാണിജ്യത്തിൽ ഏറ്റെടുത്തുള്ളൂ. മനുഷ്യസമുദായങ്ങളുടെ അഭിവൃദ്ധി ഈ രണ്ടുപടികൾ ഉണ്ടാകത്തക്കവിധം പ്രകൃതി സൗകര്യങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്തുനടക്കേണ്ടത്, ഇന്നെങ്കിലും നാലായിരത്തിൽ പത്തുവർഷം മുമ്പുതന്നെ ഇതിനുള്ള മുൻപാക്കു വെക്കുകയും ഉറപ്പുവരുത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നുവെന്നു പറയാം. മെസൊപ്പൊട്ടമിയയ്ക്കുള്ളിലുള്ള വസ്തുക്കൾ തമ്മിൽ തമ്മിലും, പെഷ്യയിലെ ഉൾക്കടൽവിട്ടിറങ്ങി കടലോരംപറ്റി ഇൻഡ്യയുടെ തീരദേശങ്ങളായിട്ടും, കച്ചവടം നടത്തിവന്നിരുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കുന്ന ഗ്രന്ഥമുണ്ട്. യൂഫ്രേറ്റീസ് ടൈഗ്രീസ് തടങ്ങളിൽനിന്നു കരവഴിയായി വടക്കുപടിഞ്ഞാറും തെക്കുപടിഞ്ഞാറും ഈ വ്യാപാരം പരന്നതിനെ തുടർന്ന്, ഇടനാട്ടിൽ ഇരുഭാഗത്തുമുള്ള ജനസമുദായങ്ങളുടെ ഇളക്കവും ഉണ്ടായതായി വിചാരിക്കാം. ഈ മാതിരിയുള്ള ഓരോ സമുദായപരിണാമങ്ങൾ കഴിയുമ്പോൾ കരവഴിക്കും ഏതാനും വാണിജ്യമാർഗ്ഗങ്ങൾ ഉറപ്പുവന്നു. ഇവയെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് അടുത്തുള്ള ഓരോ സ്ഥാനക്കാരും കോപ്പിട്ടിറങ്ങിമത്സരം തുടങ്ങുകയും, ഏതാനും ചിലരുടെ പ്രാമാണ്യം സ്ഥിരപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങനെ പെഷ്യ, അർമീനിയ, സിറിയ, ഈജിപ്ത് മുതലായ പ്രദേശങ്ങൾ തമ്മിൽ വടക്കുപടിഞ്ഞാറും ഉത്തരഇന്ത്യയിൽനിന്നു കരമാർഗ്ഗമുള്ള വ്യാപാരപദ്ധതികളും സ്ഥാപിതമായി. കടൽവഴിക്കുള്ള വ്യാപാരം അറബിരാജ്യത്തിലും അവിടെ നിന്നു ഈജിപ്റ്റിലേക്കും വ്യാപിക്കുകയും ഈജിപ്ത്ത് ഭാവിധദേശങ്ങളുമായി വ്യാപാരം തുടങ്ങുകയും ഉണ്ടായി. ഇങ്ങനെ ഓരോവഴിക്കും പ്രവൃദ്ധമായിത്തീർന്നു കെട്ടുപാടുകൾ തെക്കുകിഴക്കൻ രാജ്യങ്ങളെ മദ്ധ്യേഷ്യയോടും ഏഷ്യയിലേക്കും, സിറിയ, ഈജിപ്ത് മുതലായവയെ വിദൂരസ്ഥാനങ്ങളോടും ബന്ധപ്പെടുത്തിയതിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ, ഓരോ സമുദായത്തിന്റെയും പൂർവ്വചരിത്രത്തിൽ സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ള പേരുകൾ, നടപടികൾ, ഇതിഹാസങ്ങൾ ഇവയിൽ നിന്നും ആരാഞ്ഞെടുക്കാവുന്നതാണ്. ഇതിന്റെ ശാശ്വതഫലം മദ്ധ്യദേശങ്ങളുടെ ധനപുഷ്ടിക്കും നാഗരികജീവിതത്തിനും സമുദായവികസനവും ഉണ്ടായിട്ടുള്ള അഭിവൃദ്ധിതന്നെ. ഈ വാണിജ്യമാർഗ്ഗങ്ങൾ ചെന്നെത്തിയ ദൂരസീമകളിൽ വ്യാപിച്ചിരുന്ന ജനസമുദായങ്ങൾക്കു കൂടി ഇതിന്റെ ഫലം അനുഭവപ്പെട്ടു. മദ്ധ്യേഷ്യയിൽ അനവർതമായി ഉണ്ടായിരുന്ന സമുദായവിപ്ലവങ്ങൾക്ക് അടിസ്ഥാനം ഇതുതന്നെ തായിരുന്നു. അവയുടെ ഫലമായി നാലുവശത്തേയ്ക്കും ജനങ്ങൾ വ്യാപിച്ചു.

പിച്ച് സമുദായോൽഗതിയിൽ നവനവങ്ങളായ ചട്ടങ്ങളെ പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

ഇന്ത്യയ്ക്കു മറ്റു രാജ്യങ്ങളോടുള്ള ബന്ധം പ്രബലപ്പെട്ടുവാൻ ഇടയായത് ഓരോ കോണുകളിൽ സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്ന സ്വഭാവങ്ങളുടെ ഉല്പത്തിയുത്ഥമാണെന്നു ഇതുകൊണ്ടു വെളിപ്പെടുന്നുണ്ട്. അറബി, കടലിന്റെ വടക്കുപടിഞ്ഞാറേത്തലയ്ക്കു ബാബിലോണിയന്മാരും, തെക്കുകിഴക്കു അററത്തും വടക്കുകിഴക്കു സൊരാഷ്ട്രത്തും ചിന്ദേശങ്ങളിലും ദ്രാവിഡന്മാരും, സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നതിന്റെ പരിണാമം ഇങ്ങനെ ഒരു മഹാവലയം ഉണ്ടാക്കി, പ്രപഞ്ചചക്രത്തെ ചുഴറ്റിക്കൊണ്ടിരുന്നുവെന്നു പറയാം. ഇതുപോലെ ചിന്ദേശത്തുണ്ടായിരുന്ന ജനങ്ങളുടെ അകപ്പണവും തെക്കുകിഴക്ക് ഒരു വാണിജ്യവലയം ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കണം. ദ്രാവിഡ വർഗ്ഗങ്ങൾ മലയേഷ്യയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന സ്ഥിതിക്കു, അവർ ഇന്ത്യയിലുള്ള സ്വജനങ്ങളോടു ഇടപെട്ട്, തദ്വാരാ ചിന്ദത്തുകാരെയും അടുപ്പിച്ചു കൊണ്ടുവന്നതു കൂടാതെ, ഇന്ത്യയുടെ വടക്കു കിഴക്കു പാതകൾക്കിടയിൽ കൂടി നിവൃത്തിയുള്ളിടത്തോളം വ്യാപാരങ്ങൾ നടത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നതായിട്ടും ഊഹിക്കാം. ഈ പ്രമേയങ്ങൾകൊണ്ടു തെളിയുന്ന മറ്റൊരു സംഗതി വാണിജ്യവും കുടിയേറ്റവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധമാണു്. അതു ഇക്കാലങ്ങളിൽ കൗവഴിക്കുള്ള ഗതാഗതങ്ങളിൽ പ്രത്യേകം തെളിയുന്നുണ്ട്. ഈ സൗകര്യം കടൽ വഴിക്കു് അധികമായുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു പറവാൻ ന്യായം കാനുന്നില്ലെങ്കിലും ഒരു സംഗതി തീർച്ചയാക്കാവുന്നതാണു്. കടൽവഴിക്കുള്ള യാത്രയുടെ ദുർഭാവതയും ദുരവ്യംകൊണ്ടു് ജനസംവാങ്ങലും സ്വദേശം വിട്ട് മറ്റുഭാഗത്തു ചെന്നു സ്ഥിരവാസം തുടങ്ങിയില്ലായിരിക്കാം. പക്ഷെ കൊണ്ടുചെന്ന സാമാനങ്ങൾ പീറ്ററു തീരുന്നതിനും അവിടുത്തെ സാമാനങ്ങൾ വാങ്ങി ശേഖരിക്കുന്നതിനും ഏതാനും അസാമാനങ്ങളും ചുമതലക്കാരായ ജനങ്ങളും അവിടുവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കണം. ഇതിന്നനുസരണമായി മറ്റുഭാഗത്തെ ജനങ്ങൾ ഈ നാട്ടിലും ഇപ്രകാരമുള്ള അസാമാനങ്ങൾ സ്വരൂപിച്ചിരിക്കണം. ഈ മാതൃദി കേന്ദ്രങ്ങളുടെ രക്ഷയ്ക്കു ഓരോ ഭാഗാധിപതികളും സാമ്രാട്ടുകളും, വാണിജ്യത്തിന്റെ അഭയം മനസ്സിലാക്കി, വിദേശീയക്കു പ്രത്യേകം അധികാരങ്ങളും മറ്റും ദാനംചെയ്തിരുന്നു. കേരളരാജ്യത്തിന്റെ അടിമപ്പരിവൃത്തിൽ ഇതിനണ്ണമുള്ള ദൃഷ്ടാന്തം പലതും കാണുന്നുണ്ട്. സ്വപ്രജകളോടു ഭിന്നിക്കുമ്പോഴോ പൂർവ്വദിക്കുകളിൽ നിന്നും അപതുക്കങ്ങളെന്ന് ശങ്കിക്കുമ്പോഴോ, സാമ്രാജികൾ ഇക്കൂട്ടരുടെ സഹായവും സഹകാരവും അഗ്രഹിക്കയും, അതിലേയ്ക്കുവേണ്ടി ഇവക്കു് കൂടുതൽ

അവകാശങ്ങളും സ്വസ്ഥമായതിൽ ഗണ്യമായ ഒരു നിലയും പ്രദാനം ചെയ്യയും, ചെയ്യുവെന്ന് തെളിയുന്നതാണ്. മററുരാജ്യങ്ങൾ ഇവരെ വശീകരിക്കുന്നതിനു ശ്രമിക്കുമ്പോൾ ഇവക്കു വീണ്ടും ഓരോ ഭർത്താക്കൾ ചെയ്യുകൊടുപ്പാൻ ഉടവെടുന്നു. ഇവരുടെ നില കരുതി ഇവരുടെ കൂട്ടത്തന്നെ, തന്നാട്ടിൽ അപ്രീതിയുണ്ടായിട്ടൊ, വാണിജ്യത്തിലും വ്യവസായത്തിലും മതിയായ പ്രോത്സാഹനം ലഭിച്ചിട്ടൊ, ചെറിയ സമുദായങ്ങളായി കൂടികയറി വന്നതും, ഈ ഗതിയെ സഹായിച്ചിരിക്കണം. ഒടുവിൽ ഈ ഭരണനമായ അസ്ഥാനങ്ങളിൽ സമുദായവിപ്ലവമൊ, പുറമേനിന്നുള്ള അക്രമണമൊ ഉണ്ടായി പഴയ ഏല്പാടുകൾക്കു ഭേദഗതി വരുമ്പോൾ ഈ ബന്ധങ്ങൾ നശിച്ചുപോകാൻ എളുപ്പമുണ്ടു്. പക്ഷെ, വാണിജ്യംകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന അഭയം മററുവിധത്തിൽ സിദ്ധിക്കുവാൻ നിവാഹമില്ലാത്തപ്പോൾ, ഒരു കൂട്ടക്കു പകരം മറെറായ കൂട്ടരെ അതേസ്ഥാനങ്ങളിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കയെന്നല്ലാതെ ഈ വിഭേദിയബന്ധം തീരെ ഉപേക്ഷിക്കുവാൻ സാധിക്കാതെയും അകുന്നു. ഇപ്രകാരമുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ ഓരോ സമുദായത്തിന്റെയും പരിണാമത്തിൽ പ്രബലമായ ശക്തികളാണെന്നുള്ളതു് ഇങ്ങനെ സമത്ഥിക്കാം. അഭിമാനം ലഭ്യത് വെളിവാതിട്ടുള്ള ഈ പന്ഥക്കൾ തന്നെയാണു് അധുനികകാലങ്ങളിലും പല സമുദായക്കാരും പിന്തുടന്നിട്ടുള്ളതെന്നു് പ്രത്യേകം കാണിക്കേണ്ടതുമാണു്.

ഇൻഡ്യയെ കേന്ദ്രമാക്കി വ്യാപാരരിക്കയാണെങ്കിൽ തന്നെ ഇതു വശത്തും ശാഖോപശാഖകളോടു കൂടിയ അനേകം വാണിജ്യ വലയങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇവയുടെ ഫലമായി ഏഷ്യാഖണ്ഡം ഒട്ടക്കൂട്ട ജനസമിതികളിൽ പല ഭേദഗതികളും ഉണ്ടായിരിക്കാണ്ടിരുന്നതിന്റെ ഓരോ പ്രതിഫലനങ്ങൾ ഇൻഡ്യയെ ബാധിച്ചുവെന്നും നമ്മുടെ രാജ്യ ചരിത്രത്തിൽനിന്നും മനസ്സിലാക്കാം. ഈ വലയങ്ങളിൽ ബന്ധിച്ചിരുന്ന സമുദായങ്ങൾ മുന്പോട്ടു കടന്നു വാണിജ്യവ്യാപ്തിയുണ്ടാക്കിയ കൂട്ടത്തിൽ, ഫിനിഷ്യന്മാർ എന്നൊരു വർഗ്ഗം പാശ്ചാത്യ ഭേദങ്ങളിലേയ്ക്കു കൂടി പ്രവേശിച്ചു. ഇറാഖി, ഗ്രാൻഡ്, സ്പെയിൻ, ബ്രിട്ടൻ മുതലായ രാജ്യങ്ങളെ പെരസസ്ത്രങ്ങൾ പരിചയപ്പെടുത്തി. ഈ ഫിനിഷ്യന്മാർ വടക്കു പടിഞ്ഞാറു് യൂറോപ്പിന്റെ ഒരു കോണിൽ എത്തിയതു കൂടാതെ അഫ്രിക്ക പുറംസഞ്ചരിക്കുന്നതിനും ശ്രമിക്കുകയുണ്ടായി. ഏതായാലും അവരും അവരോടു ബന്ധപ്പെട്ടിരുന്ന ഫിനിഷ്യ വർഗ്ഗക്കാരും ഇൻഡ്യയിൽ എത്തി വ്യാപാരം നടത്തിയിരുന്നതെന്നു രീതിയുമാണു്. ഇങ്ങനെ, പാശ്ചാത്യന്മാരുടെ വാണിജ്യ ചരിത്രത്തിൽ വിഖ്യാതരായ ഫിനിഷ്യന്മാർ, സിഡോൺ, ടയർ എന്ന സ്വന്തം നഗരങ്ങൾ കൂടാതെ

മെഡിക്കലിനെയും കടലിന്റെ തീരങ്ങളിൽ വേറെയും ആസ്ഥാനങ്ങളാക്കി സ്ഥാപിച്ചു. ഉൾനാടുകളിലെ ചാക്കുകൾ ഭരണത്തിൽ കൈമാറ്റം ചെയ്തും മറ്റു വിധത്തിലും പുരത്തുന്നതായ പല വർഗ്ഗങ്ങളെയും വാണിജ്യ ജീവിതത്തിലേയ്ക്കു അന്യയിച്ചു. അധികവും ഫിനിഷ്യന്മാരുമായിട്ടുള്ള ഇടപാടുകൾ കൊണ്ടു് അതുപ്രകാരമായ ജനങ്ങളാണു് ഇതിൽ പ്രവർത്തിച്ചതു്. ഇങ്ങനെ ലിഡിയന്മാർ ഗ്രീക്കുകൾ മുതലായി കിഴക്കേ വശത്തുള്ള ജനങ്ങൾ സ്വന്തമായി കച്ചവടത്തിനിറങ്ങിയപ്പോൾ, ഫിനിഷ്യന്മാരുടെ പ്രതാപമെല്ലാം പടിഞ്ഞാറു കാത്തേജു് എന്നു പേരോടുകൂടി ഉത്തര ആഫ്രിക്കയിലുള്ള ഒരു തുറമുഖത്തേക്കു പകന്നു. പുതുതായി വാണിജ്യ പ്രാബല്യം സിദ്ധിച്ച ഗ്രീക്കുകൾ, ഓരോ കടലിടങ്ങളിൽ കൂടി ഉൾനാടുകളിലേക്കു വ്യാപിച്ചു, പ്രത്യേകം ആസ്ഥാനങ്ങൾ എല്ലാസ്ഥലങ്ങളിലും പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. ക്രമേണ അവർ സിസിലി, ഇറ്റാലി മുതലായ പാശ്ചാത്യഭാഗങ്ങളിലേക്കു പരന്നു് അവിടേയും ഓരോ സ്കേതങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി. ഇപ്രകാരം ഗ്രീക്കുകളും ഫിനിഷ്യന്മാരും മെഡിക്കലിനെയിലെ വ്യാപാരത്തിനുവേണ്ടി മത്സരം തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു, ഇറ്റാലിയൻത്തന്നെ പ്രബലനായായി എറ്റംസ്കന്മാർ എന്നും റോമന്മാർ എന്നും ഓരോ സമുദായക്കാർ പുറപ്പെട്ടു. ഇവരെ പാശ്ചാത്തിലാക്കുന്നതിന്നു ഫിനിഷ്യന്മാർക്കു കഴിഞ്ഞു വെങ്കിലും, കടൽവഴിക്കു് ഉജ്ജ്വലിച്ചുവന്ന ഗ്രീക്കുകളുടെ വിരോധം കൊണ്ടും കരവഴിക്കുണ്ടായ മറ്റു പീഡകൾ കൊണ്ടും സ്വന്തം വ്യവസായപരിശീലനത്തിന്നു സൗകര്യമില്ലാത്തവരായ എറ്റംസ്കന്മാർ അധഃപതിച്ചു. ഇതു റോമന്മാരുടെ അധികാരവ്യാപ്തിക്കു സഹായമായി. ഗ്രീക്കുകാരുടെ നിലയെ ഇലപ്പെടുത്തുവാൻ ഇറ്റാലിയലും സിസിലിയലും ചെയ്ത ശ്രമങ്ങൾ നിഷ്ഫലമായതോടുകൂടി, ഒരിടത്തു റോമന്മാരും മററിടത്തു കാത്തേജുകാരും പ്രമാണികളായി. ഗ്രീക്കുശക്തിയുടെ പ്രാതിനിധ്യം സിസിലിയുടെ കിഴക്കേക്കരയിൽ മാത്രം സൈറാക്കൂസിലെ രാജാക്കന്മാർ നിലനിർത്തിപ്പോകുന്നു. ഈ ശക്തിയെ പാട്ടിലാക്കി റോമന്മാർ കാത്തേജുകാരുടെ ഉദ്ദേശങ്ങളെത്തൊറിച്ചു. ഇതിന്മേലുണ്ടായ യുദ്ധത്തിൽ റോമന്മാർക്കു സിസിലി, സർഡീനിയ, കോഴ്സിക്കു് മുതലായ ദ്വീപുകളിൽ ഉടമസ്ഥാവകാശം സ്ഥാപിച്ചു കിട്ടിയതു മാത്രമല്ല, അവയുടെ സംരക്ഷണയ്ക്കുവേണ്ടി ഒരു നാവികബലം ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്തു.

വാണിജ്യത്തിന്റെ രക്ഷയ്ക്കു്, ശരിയായ പിന്താങ്ങുകളും ആർബലവും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതു കൂടാതെ, സ്വന്തം വ്യവസായപരിശീലനം കൂടി ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നു്, ഇത്തരത്തിലുള്ള പരിണാമംകൊണ്ടു തെളിയുന്നുണ്ടു്. കരവഴിക്കുള്ള കച്ചവടം വാണിജ്യസംഘങ്ങളുടെ

കൂട്ടുകെട്ടുകൊണ്ടും രാഷ്ട്രീയശക്തികളുടെ പിൻബലംകൊണ്ടും മാത്രമേ സുരക്ഷിതമായിരുന്നള്ളൂ. കടൽവഴിക്കുള്ള വ്യാപാരങ്ങളിലും ഈ രീതി തന്നെ ശ്രദ്ധേയമായിത്തീർന്നതുകൊണ്ടു് എതിർ ശക്തികളെ നേരിട്ടു ന്നതിനു വേണ്ട നാവികബലം ശേഖരിക്കുവാൻ ഓരോ വർഗ്ഗക്കാരും ഉദ്യമിക്കേണ്ടിവന്നു. ഫിന്നീഷ്യനുക്കെന്നപോലെ ഗ്രീക്കുകൾക്കും വാണിജ്യബന്ധമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ അസ്ഥാനങ്ങൾ ഉറപ്പിക്കുന്നതിനു് ആവശ്യമുണ്ടായി. എന്നാൽ ഗ്രീക്കുകൾ, അവിടവിടെ കടികയറി ആക്രമണമായ സമുദായ സ്ഥാപനങ്ങൾ കൂടി സ്ഥാപിച്ചതുകൊണ്ടും, അങ്ങമിങ്ങും ഉണ്ടാകുന്ന സാധനങ്ങൾ കൈമാറ്റം ചെയ്ത മാത്രമല്ലാതെ, സ്വയം സാധനങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചും പരിഷ്കരിച്ചും ഭംഗിയായി വേല ചെയ്യുന്നതിനുകൂടി പരിചയം സമ്പാദിച്ചതുകൊണ്ടും, ഏറെക്കാലത്തേക്കു് അവരുടെ പ്രാബല്യം സംരക്ഷിച്ചു. അവരിൽ തന്നെയും പലശാഖകൾ തമ്മിൽ വാണിജ്യാവകാശത്തിനു മത്സരിച്ചു കൂടാതെ, ഹേസലങ്ങളിൽ നിർബാധമായി സ്വവൃത്തികളെ നടത്തിക്കൊണ്ടു പോകുന്നതിനു ശ്രമിക്കുവാൻ ലിഡിയ, പെർഷ്യ, ഇജിപ്തു മുതലായ രാഷ്ട്രീയശക്തികളെ അവർക്കു് ആശ്രയിക്കേണ്ടിവന്നു. ഈ തൊഴിലിൽ നിന്നുണ്ടായ ആദായം സമുദായാഭിപ്പദ്ധതിക്കു വേണ്ട ധനസമ്പാദനവും ബലപൈഷ്ഠ്യവും അവർക്കു് നൽകി. അതിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിനുവേണ്ടി മല്ലിട്ടവരിൽ ഒടുവിൽ വിജയികളായ മാസീഡോണിയന്മാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ഇൻഡ്രോജിയൻ ഗംഗാതീരം വരെയും ഗ്രീക്കുകളുടെ വാണിജ്യത്തിനു സൈകുളം കിട്ടി. കാർത്താജകാരുടെ അപജയത്തിനു ശേഷം, അവർ സ്റ്റെയിനിൽ സ്ഥാനം പിടിച്ചു പൂർവ്വാധികം പ്രബലനായി, റോമന്മാരുടെ നേക്കു പ്രതീകാർത്ഥത്തിനു മുതിന്നപ്പോൾ, റോമന്മാർ അവരെ തോല്പിച്ചു് പശ്ചിമഭാഗങ്ങളിൽ മുഴുവനും സ്ഥാപിക്കുവാൻ ഉത്തമമായി. ഈ ബന്ധം ക്രമേണ കിഴക്കൻ രാജ്യങ്ങളിലേക്കുകൂടി വ്യാപിച്ചു, മെഡിറ്ററേനിയൻ കടൽതീരം മുഴുവനും റോമന്മാരുടേയും ഗ്രീക്കുകളുടേയും സഞ്ചാരമാർഗ്ഗമായി പരിണമിച്ചു. ഗ്രീക്കുകളുടെ രാഷ്ട്രീയശക്തി ക്ഷയിച്ചിട്ടും അവരുടെ വാണിജ്യപ്രാബല്യത്തിനു ഹാനി സംഭവിച്ചിരുന്നില്ല. റോമന്മാർ, സ്റ്റെയിൻ, ഫ്രാൻസ്, ബ്രിട്ടൻ ആദിയായ പ്രദേശങ്ങളിലും അഗ്രിക്കരയിലും കൂടി പ്രവേശിച്ചുവെങ്കിലും കിഴക്കെല്ലാം ഗ്രീക്കുഭാഷയും ഗ്രീക്കുരചനകളും വാണിജ്യബന്ധങ്ങളും തന്നെ നിലനിന്നുപോന്നു.

ക്രിസ്തുബുദ്ധത്തിന്റെ പ്രാരംഭത്തിലും നിലനിന്നിരുന്ന പൗരസ്ത്യവാണിജ്യത്താൽ സമാക്ഷിപ്തവിഭാഗംകൊണ്ടാണു്, ഏഷ്യാമൈനറിലും ബാൽക്കൻ രാജ്യങ്ങളിലും ഉണ്ടായിരുന്ന സമുദായങ്ങൾക്കു് അഭി

വൃദ്ധിയും തന്റേടൊപ്പം പരിപാലിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞത്. കാൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ എന്ന പുതിയ നഗരം സ്ഥാപിച്ചതും അതു സാമ്രാജ്യ ജീവിതത്തിന്റെ കേന്ദ്രമായിത്തീർന്നതും അവിടം ഈ വാണിജ്യപദ്ധതിയുടെ അക്ഷരകേന്ദ്രമായതുകൊണ്ടായിരുന്നുവെന്നു പറയാം. എന്നു തന്നെയല്ല, ഈ വാണിജ്യബന്ധങ്ങൾക്കൊണ്ടു വേറെ നഗരങ്ങളും പ്രാബല്യത്തിൽ എത്തി സ്വാതന്ത്ര്യം സ്ഥാപിക്കുവാൻ മുതിർന്നിരുന്നു. വാണിജ്യപ്രചാരംകൊണ്ടാണ് സാമ്രാജ്യസീമകൾക്കപ്പുറമുള്ള ട്രൂട്ടാണിക്കു വഴുക്കാരുമായി ഇടപെടുവാനും അവരെ അടുപ്പിക്കുവാനും സംഗതിയായത്. പക്ഷെ, റോമന്മാർ നാവികശക്തിയെ ശരിയായി പരിപാലിക്കാഞ്ഞതുകൊണ്ടു കടൽക്കൊള്ളക്കാരുടെ ഉപദ്രവം തട്ടിയിരുന്നുവത്രേ, കരവഴിക്കുള്ള വ്യാപാരങ്ങളിലും കെടുതികൾ സംഭവിച്ചിരുന്നുവെന്നു ഹിസോസ്. എങ്കിലും പൗരസ്ത്യവാണിജ്യത്തിന്റെ ബഹിഷ്കരണമല്ല മെഡിറ്ററേനിയൻ തീരത്തുള്ള അലക്സാൻഡ്രിയ, ആൻറിയാക്കു, കാൺസ്റ്റാൻറിനോപ്പിൾ മുതലായ നഗരങ്ങൾക്കു ഏതു കാലത്തും ക്രമാതീതമായ ധനപുഷ്ടി ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇറാഖിലിൽ കൂടി ഉൾനാട്ടിലേക്കു സാമാനം കയറിക്കൊണ്ടുപോയിരുന്ന വെനീസ്, റാവെന്ന, നേപ്പിൾസ്, പ്ലോറൻസ്, ജിനോവ മുതലായ നഗരങ്ങളും, ഫ്രാൻസിപ്പും സ്വെഡിനിലും പല പട്ടണങ്ങളും, കരവഴിക്കു വടക്കേ അതിർത്തികളുമായി ബന്ധിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. ട്രൂട്ടാണിക്കുവഴുക്കാരുടെ പ്രവേശത്തിനുശേഷം കുറേക്കാലത്തേയ്ക്കു പശ്ചിമഭാഗത്തുള്ള ഈ കേന്ദ്രങ്ങൾക്കു അധികം ധാനി സഭവിച്ചതു മാത്രമല്ല, പഴയ വാണിജ്യ മാർഗ്ഗങ്ങൾ തന്നെ വ്യത്യാസപ്പെട്ടുപോയി. വാൻഡൽസു മുതലായ ഏതാനും സംഘങ്ങൾ കടൽക്കൊള്ളയ്ക്കു മുതിരുകയും പിൻക്കാലത്തു അറബികളും സാരസന്മാരും അവരെത്തുടർന്നു മെഡിറ്ററേനിയന്റെ ഇരുപശത്തുള്ളവരെ കലശലായി പീഡിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഈ ഗഡുവിൽ കിഴക്കേ ഭാഗത്തു ഒരു സാമ്രാജ്യമഹിമ പുലർത്തിപ്പോന്നതുകൊണ്ടും, ചിലപ്പോഴൊക്കെ പടിഞ്ഞാറുള്ള ഭാഗങ്ങളിലും ശക്തിമാനായ രജാക്കന്മാർ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നതിനാലും, ഈ ബാധകൾക്കു ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു ശമനപ്രമുഖമാകാതിരുന്നില്ല.

എല്ലാത്തിനും ഒരു ശമനമുണ്ടായെന്നു സമാധാനിച്ച ചാൾസ് മാൻററ കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും നാത്തുമെൻ മുതലായ കൂട്ടരുടെ പുറപ്പാടായി. ഇവരിൽ നാത്തുമെൻ, ഒറ്ററത്തു ഗ്രേറ്റ് ബ്രിട്ടൻ, അയർലൻഡ്, ഐസിലൻഡ് മുതലായി അമേരിക്കവരെയും, മറ്റേ അറ്റത്തു റഷ്യയിൽക്കൂടി ബാൾട്ടിക് സീയുടെയും വാണിജ്യബന്ധങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചു. ബാൾട്ടിക് സീ, നാത്തുമെൻ ഇവയുടെ റീജനുകളിൽ കമ്യൂണിറ്റി

ഉണ്ടായും പ്രാപ്യം ഇക്കാലം മുതൽക്കാണ് ഉണ്ടായത്. ജെമ്മനിയും ഇറ്റലിയും കൂടി ഏകോപിച്ച ഭരണത്തിൽ ആയതു മുതൽക്കു് ഈ രണ്ടു ഭാഗങ്ങളിലും ഓരോ വഴിക്കു വാണിജ്യസംരക്ഷണം ഉണ്ടായി. റയിൻ നദിയുടെ ഇരകൾക്കുള്ളിലും പ്രധാനപ്പെട്ട നഗരങ്ങൾ ഉണ്ടായി. അതതു സ്ഥലങ്ങളിലായി കച്ചവടത്തിനും വ്യവസായത്തിനും വേണ്ടി ജനങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു താമസിച്ചു തുടങ്ങുകയാൽ, ഭൂസ്വത്തിനെ അശ്രു യിക്കാതെയുള്ള ജീവിതപാഠങ്ങൾക്കൊണ്ടു് ചുറ്റുമുണ്ടായിരുന്ന ഇട പ്രഭുക്കന്മാരുടേയും നാടുവാഴികളുടേയും അധികാരത്തെ നിരാകരിച്ചു് പുതുതായ സമുദായവ്യവസ്ഥിതികൾക്കു് ഇവർ കാച്ചിട്ടു. ഫ്രാൻസിലൊ ഇംഗ്ലണ്ടിലൊ ഉണ്ടായിരുന്നതുപോലെ രാജാക്കന്മാർ താന്താങ്ങൾക്കു ഗുണകരമായ സംരംഭങ്ങളെപ്പോഷിപ്പിക്കുന്നതിനു് മുതിർന്ന ഇടങ്ങളിൽ ഈ വാണിജ്യകേന്ദ്രങ്ങൾ രാജാധികാരത്തിന്റെ അസ്ഥിധാരമായിത്തീർന്നു. ജെമ്മനിയിലും ഇറ്റലിയിലും രാജാക്കന്മാർക്കു് നേരിട്ടു് സഹായിക്കുന്നതിനും നിഷാധമില്ലാതെയും അവരുടെ സഹായം ആവശ്യമില്ലാതെയും അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ച നഗരങ്ങൾ ആവശ്യം പോലെ തമ്മിൽ തമ്മിൽ യോജിച്ചു സഹായം വേണ്ട ഏല്പാടു ചെയ്തു പോന്നു. കിഴക്കോട്ടുള്ള അതിർത്തികളിലും ആതനമായി പിടിച്ചുടക്കിയ പ്രദേശങ്ങളിലും അധികാരസ്ഥാപനത്തിനുള്ള സൈന്യസംരക്ഷണങ്ങളെയൊ പള്ളിപകയായ സ്ഥാപനങ്ങളെയൊ അസ്പദമാക്കി വളർന്നുവന്ന നഗരങ്ങൾ മാത്രമേ ഈ ഗണത്തിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായിരുന്നുള്ളൂ.

ഇറ്റലിയിലാണ് ഈ പുതിയ പ്രസ്ഥാനത്തിനു് ഏറ്റവും പ്രശസ്തി സിദ്ധിച്ചതു്. അരാജ്യത്തിന്റെ മദ്ധ്യസ്ഥിതിക്കുണ്ടു് പ്രത്യേകമായ അനുകൂല്യത്തോടുകൂടി ഏതാനും വാണിജ്യകേന്ദ്രങ്ങൾ ആദ്യമേ ഉണ്ടായതായി മുമ്പു് പറഞ്ഞുവെല്ലാം. അവയിൽ കേൾവികേട്ടതായി വെനിസ് ജീനോവാ എന്നു രണ്ടു നഗരങ്ങൾ, പതിനൊന്നാം പത്തുണ്ടു ശതാബ്ദത്തിൽ മെഡിറ്ററേനിയൻ കടൽതീരങ്ങളിലും, അവിടം കടന്നു് കരപഴിക്കു് ഉൾനാടുകളിലും കടൽവഴിക്കു് അറാബ്യാൻറിക്കു തീരഭാഗങ്ങളിലും വ്യാപാരം നടത്തിവന്നിരുന്നു. പ്രകൃത്യാ ഫലവത്തായ ഇറ്റലിയുടെ വടക്കുഭാഗത്തുള്ള ഭാഗങ്ങളിൽ, ഈ രണ്ടു നഗരങ്ങളോടും അൽപ്പിനു് വടക്കുള്ള കച്ചവടസ്ഥാനങ്ങളോടും ബന്ധപ്പെട്ടു്, പാസ്കലങ്ങളും ഉണ്ടായവയാണ് ചക്രവർത്തിയെ എതിർത്തു സ്വാതന്ത്ര്യം സമ്മതിപ്പിച്ചതു്. ഇവയുടെ സഹായത്തോടുകൂടിയാണ് കുരിശു യുദ്ധത്തിനു പുറപ്പെട്ട ക്രിസ്തീയസംഘങ്ങൾ കിഴക്കൻ രാജ്യങ്ങളിൽ പ്രവേശിച്ചതു്. ആ വഴിക്കു് അവർ കച്ചവട സൗകര്യം

ങ്ങൾ അധികം കിട്ടുകയും പശ്ചിമഘട്ടയിൽ കൂടി പിടിപാടുണ്ടാവുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ, വെനിസ് ജിന്നോവയെ തമ്മിൽ കലശൽ ചെയ്തതും ഉടനെ മുതൽ ഓരോന്നും മററതിനു വിപരീതമായി പ്രവർത്തിച്ച്, പൊതുവെ ക്രിസ്തീയശക്തിയെ ക്ഷീണിപ്പിച്ചതും കാബ്രിഡോർ വിഭാഗത്തിലുള്ളവരും അതിന്നോടു ചേർന്ന പ്രഭുക്കന്മാരും ഭിന്നിപ്പിച്ചതും, പതിനാലാം പതിനഞ്ചാം ശതകങ്ങളിൽ തുർക്കികൾ മുതലായ മുഹമ്മദീയസംഘങ്ങളുടെ പ്രബലത്വത്തിനു വഴികാണിച്ചു. ഓരോ നഗരത്തിന്റെയും അധികാരം വ്യാപിച്ചിരുന്ന കാലത്തു് പല പ്രഭുക്കന്മാരും അറബു കീഴ്പ്പെട്ടിരുന്നു. വെനിസ് ജിന്നോവയെ കിഴക്കു ദിക്കുകളിൽനിന്നു് ഐക്യമായിച്ചേർത്തുകൂടി, അതിന്റെ ശക്തി ഉയർത്തുന്നതായി. പുറത്തേക്കു തുർക്കികൾ വന്നപ്പോൾ, കഷ്ടിച്ചു നേർക്കു കയ്യാട്ടുകേണ്ടു് വെനിസിന്റെ പ്രഭുക്കന്മാരും കയറിയപ്പോൾ, ഇറക്കിയപ്പോൾ ഉണ്ടായ കലാപം തണുപ്പിൽ തന്നെ വെനിസിന്റെ സ്വരശക്തിയെ ക്ഷീണിപ്പിച്ചതോടുകൂടി, തുർക്കികൾ കടലിലേക്കിറങ്ങി നാവികാധിപത്വം സ്വാധീകരിക്കുവാൻ മുതിരുകയും ചെയ്തു. അവരെ അലട്ടിയപ്പോൾ അശ്രയിച്ചു വെനിസ് നിലനിന്നു, എന്നു തന്നെയല്ല, അസ്രിയയെ തുടർച്ചയായി ശത്രുക്കളെതിരിയ്ക്കാൻ അസ്രിയയുടെ പക്ഷത്തു ചേർന്നു കരക്കാരും പടവെട്ടുകയുണ്ടായി. തുർക്കികൾക്കു് ഇതുകേണ്ടു തർക്കം ഉണ്ടായെങ്കിലും, വെനിസിനു തന്റെ പൂർവ്വസ്ഥിതി വീണ്ടെടുക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഒടുവിൽ വെനിസുതന്നെ അസ്രിയയുടെ കീഴിൽ അകപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ലെവാൻതു് എന്നു പറയുന്ന കിഴക്കു മെഡിറ്ററേനിയൻ കടലിൽ, ജിന്നോവയ്ക്കു രണ്ടാം സ്ഥാനമായെങ്കിലും പടിഞ്ഞാറേ പക്ഷത്തിലും പശ്ചിമഘട്ടയുടെ തീരങ്ങളിലും ജിന്നോവയുടെ കച്ചവടനിലയ്ക്കു വലിയ ഇളക്കം അതുവരെ തട്ടിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ അഭ്യന്തരമായ കലഹങ്ങൾകൊണ്ടു് ക്രമേണ സ്വരശക്തിതന്നെ ക്ഷീണിക്കയാൽ വെനിസിന്റെ പ്രഭു സ്വയം നന്നും പ്രവർത്തിക്കുവാൻ ആ നഗരക്കാക്കു് പ്രാപ്തിപോരാതിരുന്നു. ഛാറത്സ് അഞ്ചാം മുതൽ കാലത്തു് അറുതട്ടെ നാവികബലം തുർക്കികളേയും കടൽക്കൊള്ളിക്കാരേയും എതിർക്കുന്നതിന്നു് അഭ്യന്തരത്തെ സഹായിച്ചു. നാവികബലം അതിലേക്കു വേണ്ട അനുപാതങ്ങളിലും ജിന്നോവ മുഖ്യമായ അസ്ഥാനമായിരുന്നു. പുതിയ രാജ്യക്കാരുടെ പുറത്തോടുകൂടിയാണ് സ്വയം നന്നിന്നും കെല്ലില്ലാതിരുന്ന ജിന്നോവയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യംപോലും രക്ഷിക്കുവാൻ സാധിക്കാതായതു്.

ഇതുപോലെ തന്നെയായിരുന്നു ബാൾട്ടിക് കടലിലും മേൽന കടലിലും വാണിജ്യാധിപത്യത്തിനുവേണ്ടി മറ്റൊരു സംഘത്തി

അറയും അപസാനം. ഇറാഖിലിൽ നിന്നും വന്നിരുന്ന സാധനങ്ങൾ ശേഖരിച്ചു വടക്കു രാജ്യങ്ങളിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനും, അടുത്തുള്ള രാജ്യങ്ങളിൽ വിഭജനം ചെയ്ത് സാധനങ്ങൾ കൊടുക്കാനും ചെയ്യുന്നതിനും, 'ഹാൻസ്' എന്നു പേരുള്ള ഒരു കച്ചവടസംഘം ബാർക്കി കടൽത്തീരത്തുണ്ടായി. റബ്ബർ, നീർനദിയിലുള്ള പലതരം സസ്യങ്ങൾ, പട്ടാമ്പി, പട്ടാമ്പി, പട്ടാമ്പി മുതലായവ കിട്ടിയുള്ള ഏതാനും കച്ചവടസ്ഥലങ്ങളും എല്ലാംകൂടി യോജിപ്പിച്ച് അവർ ഒരു വലിയ സംഘമായിത്തീർന്നു. ഇംഗ്ലണ്ടു ഡെന്മാർക്കു നാലു മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം അവർ കച്ചവടത്തിന്നു അനുമതിയും പ്രത്യേകം അവകാശങ്ങളും സിദ്ധിച്ചു. ഇങ്ങനെ തുടങ്ങിയ വ്യാപാരപ്രാപ്തിക്കും ഏതു ശതമാനത്തോളം വളരെ ശക്തിയോടുകൂടി ലഭിച്ചു. അതിനിടയ്ക്ക് ബാർക്കി കടലിൽ സാധനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന്നു വേണ്ടി സ്റ്റാൻഡിനേവിയ അടക്കി ഭരിച്ചിരുന്ന ഡെന്മാർക്കുമായി അവർ ഏറെ യുദ്ധങ്ങൾ നടത്തി. ഈ മാതിരി ശത്രുക്കൾക്കു് ഒരുമ്പാടില്ലാത്തവർ സംഘത്തിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞുപോകുമുണ്ടായി. പുറം ലോകങ്ങളിൽ ഇംഗ്ലണ്ടിലെന്നപോലെ, നെൽപ്പാർപ്പ് മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലും സ്വദേശികളായ കച്ചവടസംഘങ്ങൾ പുറപ്പെട്ടു വിദേശങ്ങളിൽ നിലയെ അക്ഷേപിച്ചുതുടങ്ങി. സ്വതന്ത്രതയെന്ന അനൗപമ്യം മുഴുത്തു വന്നതല്ലാതെ ഏകാധിപത്യമായ ഒരു സാമ്രാജ്യശക്തി പിൻബലത്തിന്നുണ്ടായിരുന്നില്ല. അങ്ങനെ ഹാൻസ് സംഘങ്ങൾ ക്രമേണ ക്ഷയിച്ചു തുടങ്ങിയ കാലത്തായിരുന്നു മെഡിറ്ററേനിയൻ കടൽ വഴിക്കുള്ള കച്ചവട ബന്ധങ്ങളും തുടങ്ങിയവയെ അധികാരത്താൽ ശിഥിലമാക്കിയത്. ഒന്നിനൊന്നു വ്യത്യസ്തമല്ലാത്ത സാധനങ്ങളെന്നതും തന്നെയാണു് ഹാൻസ്ക്കാരം ഇറാഖിലാകാം തുടങ്ങിയത്. ജെമ്മനിയിൽ സമുദായപദ്ധതികളും രാഷ്ട്രീയസ്ഥിതികളും ഒരു വലുതായ സാധനം ഉണ്ടായിട്ടു് കൗൺസിൽ ജെമ്മനിയിൽ പരന്നു വന്നിട്ടുണ്ടെന്ന് പശ്ചിമോത്തരഭാഗങ്ങളിൽകൂടി വ്യാപിപ്പിച്ചു ജീവുന്നവരുടെ പശ്ചിമരാജ്യങ്ങളിൽ തൊടുത്തി ഒരു വാണിജ്യപരമായ ഇടത്തോട്ടും, റഷ്യയ്ക്കുള്ളിൽ കൂടി ഡാൻസ് നദീതീരത്തും ബാൾക്കനിയ്ക്കും കാസ്സിയൻകടലും വഴിയായി വന്നുചേരുന്ന ഏഷ്യയിലെ കരക്കച്ചവടപ്പാതകളിലേക്കും അത്തരം വലത്തോട്ടും വിശദിക്കാമായിരുന്നു ഹാൻസ്ക്കാരം പുറപ്പെട്ടു്. കാബൂൾ, ഹെർാപ്പാർ, കിഴക്കൻ ശാഖകൾക്കെല്ലാം കേന്ദ്രമായിരുന്നതു് മുഹമ്മദീയർക്കു് അടങ്ങിയതോടുകൂടി ഇതു വഴികളിൽകൂടി യൂറോപ്പിൽ എത്തിയിരുന്ന സാധനങ്ങളും അവയിൽ നേലുള്ള അഭയവും തീരെ അഗാധമായി.

ഈ പരിവർത്തനത്തിന്റെ സ്വഭാവം മുഴുവനും മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ കിഴക്കൻ രാജ്യങ്ങളുമായിട്ടുള്ള വാണിജ്യബന്ധം മോഹിച്ചു മറ്റു സമുദായക്കാർ ഓരോ മറ്റുങ്ങൾക്കായി പല ശ്രമങ്ങളും ചെയ്തുവന്നിരുന്നു. പെനിഷ്യനാരുടേയും ജിനോവക്കാരുടേയും അധികാരത്തിൽപ്പെട്ട വാണിജ്യമാറ്റങ്ങളിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത് അപമാനമായി യുദ്ധംചെയ്യാൻ ഒരുങ്ങുകയാണെന്നു എല്ലാവർക്കും ബോദ്ധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. ആദ്യം പ്രവേശിച്ച കൈവശപ്പെടുത്തിയ സ്ഥാനത്തിൽ നിന്നും അവരെ മാറ്റാതെ മറ്റൊരു സംഘക്കാർക്കു അവുടെ പ്രവേശിക്കുന്നത് സുസാധ്യമായിരുന്നില്ല. പൗരസ്ത്യദേശങ്ങളുമായിട്ടുള്ള വ്യാപാരങ്ങൾക്കൊണ്ടു സീമാതിതമായ ധനാഭിവൃദ്ധിയുണ്ടാകുമെന്നു കരുതാതിരി എല്ലാവർക്കും അറിയാമായിരുന്നു. ഈ അന്വേഷണങ്ങൾക്കിടയിൽ പോർട്ടുഗീസുകാർക്കാണ് ആദ്യം ജയം കിട്ടിയതു്. അബ്രിക്കയുടെ പടിഞ്ഞാറേക്കരയിലും അതിനെതിരെയുള്ള ദ്വീപാന്തരങ്ങളിലും കുറേക്കാലംകൊണ്ടു പഴകിയിരുന്ന ഇക്കൂട്ടർ അല്ലാലുമായി തെക്കോട്ടു കടന്നു 'മഡുപോപ്പ' കോടി മറിയുന്നതിനും അറബിക്കടലിൽ എത്തി മറുകരപിടിച്ചു ഇന്ത്യയിൽ വന്നിറങ്ങുന്നതിനും ഇടയായതു് പതിനഞ്ചാം ശതകത്തിനൊടുവിലായിരുന്നു. ഇക്കാലത്തു് അറബിക്കടൽ മുഹമ്മദന് തന്റെ അധികാരത്തിലായതുകൊണ്ടു് പോർട്ടുഗീസുകാരോടൊരിക്കലും മുഹമ്മദീയനേതാക്കന്മാർ ഓരോരുത്തരായും ഒത്തൊരുമിച്ചും ശ്രമിച്ചുനോക്കി. അതിൽ വിജയികളായശേഷം പോർട്ടുഗീസുകാർ അബ്രിക്കാത്തീരം തൊട്ടു കിഴക്കുള്ള മലയാദീപികൾ വരെ കടൽ തീരത്തു് അസ്ഥാനങ്ങൾ കെട്ടി ഉറപ്പിച്ചും നാട്ടുരാജാക്കന്മാരോടു് സൗഹൃദം ചെയ്തും തുറകൊല്ലത്തോളം കിഴക്കൻ വ്യാപാരങ്ങളുടെ ആദായം സ്വരൂപിച്ചു. അബ്രിക്ക, ഏഷ്യ എന്ന രണ്ടു വലിയ ഭൂഖണ്ഡങ്ങളെ അടക്കിപ്പിടിക്കുന്നതിനുള്ള കെല്പു് അന്നും പോർട്ടുഗീസുകാർക്കുണ്ടായിരുന്നിട്ടു. മുഹമ്മദീയർ പിൻവാങ്ങിയതോടു കൂടി അവരെ എതിർക്കുന്നതിനു മറ്റു സംഘക്കാർ ഇല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടും, ഇന്ത്യയിലെ തൽക്കാലസ്ഥിതിക്കു പ്രബലന്മാരായ നാട്ടുശക്തികൾക്കുറവായിരുന്നതുകൊണ്ടും മാത്രം അവർ കുറച്ചുകാലം ഈ വിധം കഴിച്ചുകൂട്ടിയതേയുള്ളു. ഇതിനിടെ പെഷ്യൻ ഉൾക്കടലിലും റെഡ് സീയിലുംകൂടി മെഡിറ്ററേനിയൻ കടലിലേക്കുള്ള പ്രവേശനപാതങ്ങൾ സ്വാധീനപ്പെടുത്തുവാൻ അവർ ശ്രമിച്ചതു് നിഷ്പലമായിപ്പോയി. എങ്കിലും ഈ ചെറിയ രാജ്യക്കാർക്കു് ദൈവാധീനം ഒട്ടും ചെറുതാത്തായിരുന്നില്ല. ഇന്ത്യയിലേക്കു കപ്പലാടിച്ചു പോകുമ്പോൾ അറബി ലാൻറിക്കിൽ കൂടി പടിഞ്ഞാട്ടുടീഞ്ഞു ഏതാനും കപ്പലുകൾ ബ്രെസീൽ എന്ന പേരായി തെക്കു അമേരിക്കയിലുള്ള ദേശത്തു് ചെന്നു

ടുത്തു. അവിടെയും അവർക്ക് ഒരു നിലകിട്ടി. നാവികത്തനും പലക്കും അക്കാലത്ത് വശമില്ലാതിരുന്നതു മാത്രമല്ല, ചെറുകുപ്പുകളിലുള്ള വിദൂരസഞ്ചാരത്തിന്റെ വിപത്തുകൾ ഓത്ത് പലരും ആ വഴിക്കടുമി-
ക്കുന്നതും ദുർല്ലഭമായിരുന്നു. ഒരു വട്ടക്കാക്ക് അറിവു കിട്ടിയ മാറ്റം മറൊരാൾക്കു പറഞ്ഞുകൊടുക്കുകയോ ആ വഴിക്കു വന്നു ചേർന്ന സഹോദരങ്ങളെത്തന്നെയും വെറുതെ വിട്ടയയ്ക്കുകയോകൊണ്ടു അന്ന് പതി-
ച്ചില്ലായിരുന്നു.

ചോർട്ടുഗീസുകാർക്ക് പതിനാറാം ശതകത്തിലുണ്ടായ ഈപ്രാബല്യം അതിനുമുമ്പു പത്തുനൂറ്റാണ്ടുകൊല്ലം മുമ്പ് ജിനോവക്കാരായ നാവികത്തനും ഇതെന്നാരുടേയും ഭൂമിശാസ്ത്രപട്ടക്കൂട്ടേയും സഹായത്തോടുകൂടി ഹെൻറി എന്നു പേരായ ഒരു രാജകുമാരൻ തുടങ്ങിവച്ച നാവിക സാധനങ്ങളുടെ അഭിമുഖ്യത്തിലായിരുന്നു. എന്നാൽ അവർ ഗ്രഡ്ഫോർട്ട് കോടി സമീപിച്ച കാലത്തുതന്നെ സ്പെയിനിൽ ക്രിസ്റ്റഫർ കൊളംബസ് എന്നുപേരായ മറൊരു ജിനോവക്കാരന്റെ ഉത്സാഹംകൊണ്ടു വിദൂരയാണിജ്യത്തിനു സംരംഭം തുടങ്ങി. പക്ഷെ ഇന്ത്യയിലേക്കുണ്ടായ കൊളംബസ്സിന്റെ യാത്ര അമേരിക്കയിലാണ് ക്യാശിച്ചത്. ഭൂമിയുടെ അകൃതി ഒരു ഗോളപ്തയായിരുന്നതുകൊണ്ടു നേരെ പടിഞ്ഞാട്ടു സഞ്ചരിച്ചാൽ ഇന്ത്യയിൽ തന്നെ വന്നുചേരുമെന്നുള്ള കൊളംബസ്സിന്റെ സിദ്ധാന്തത്തിനു അമരിക്കാപ്പെടുന്നതിന്റെ തടസ്സമാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. എങ്കിലും അമരിക്കത്തന്നെ ഒട്ടും അപ്രയാസമായ ഒരു ദ്രവ്യാഗാരമല്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടു സ്പെയിൻ രാജാച്ചു അതിർന്നുള്ള അവകാശം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനു മുതിന്നു. ദൈവപ്രാതിനിധ്യത്തോടു കൂടി ലോകാധിപത്യം സ്വീകരിച്ചിരുന്ന പോപ്പിന്റെ വകയാണ് സകല പ്രദേശങ്ങളും എന്ന തത്വത്തെ അസൂയമാക്കി ലോകജ്ഞതാക്കളായ ചോർട്ടുഗലും സ്പെയിനും പോപ്പിന്റെ അധികാരത്തിൽ ഈ നമ്പ്ര ലോകങ്ങളെ പങ്കുവെച്ചെടുത്തു. മെക്സിക്കോ, പെറു മുതലായി ഓരോ രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നും സ്പെയിൻ സംഗ്രഹിച്ച ലോഹസ്മൃതി മറ്റു ദുർവ്വംശങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ സ്പെയിനിനെ രാജവംശത്തിനു അക്ഷയമായ അധികാരത്തിനും പ്രതാപത്തിനും നിദാനമായിത്തീർന്നു. ഇതിനു സംഗതിയാകാത്തതു് സ്പെയിൻ രാജാക്കന്മാർക്ക് ചാാസ് അന്ധാമന്ദനും ഫിലിപ്പു രണ്ടാമന്റെയും കാലത്തു യൂറോപ്പിൽ തന്നെയുണ്ടായ കെട്ടുപാടുകളും നയവികല്പങ്ങളും കൊണ്ടായിരുന്നു. സ്പെയിൻ നെതർലൻഡിൽ ഡച്ചുകാരുടെ വിഭാഗത്തിനു പാത്രമായതു മാത്രമല്ല ഇംഗ്ലീഷുകാരുടേയും ഫ്രെഞ്ചുരാജാക്കന്മാരുടേയും ശത്രുത കൂടി സമ്പാദിച്ചു. മതപരിവർത്തനങ്ങൾകൊണ്ടു ഡച്ചുകാരും

ഇംഗ്ലീഷുകാരും പോപ്പിന്റെ ലോകാധിപത്യത്തെ നിഷേധിക്കുന്നതിനായി, ഇക്കാലത്തുതന്നെ പോർട്ടുഗൽ കൂടി സ്പെയിൻ രാജാക്കന്മാരുടെ അധിപത്യത്തിൽ അയല്പാർ. ഏഷ്യയിലും അഫ്രിക്കയിലും സ്പെയിൻകാരുടെ ശത്രുക്കൾ പ്രവേശിച്ചുതുടങ്ങി.

സമുദായാഭിപ്രേക്ഷക നിദാനമാണ് വാണിജ്യമെന്നും പാശ്ചാത്യ പൗരസ്ത്യ പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നും ധനം സംഗ്രഹിച്ചു പ്രബലരായ സമുദായങ്ങളെ അനുകരിക്കുന്നതാണ് ഇതിനു ശരിയായ മാർഗ്ഗമെന്നും പരക്കെ ബോദ്ധ്യമായ നിലയ്ക്ക് ഡച്ചുകാരും ഇംഗ്ലീഷുകാരും വേറെ ഓരോ വഴിക്കു കീഴ്ക്കാൻ രാജ്യങ്ങളുമായി കച്ചവടബന്ധം സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ഉത്സാഹിച്ചു വരികയായിരുന്നു. സ്പെയിൻകാരുള്ള ശബ്ദമുറകിന്റേപ്പാർ അവരുടെ വഴിക്കുതന്നെ തിരിച്ചു കച്ചവടം തുടങ്ങാമെന്ന് ഇരുകൂട്ടക്കും ധൈര്യം വന്നു. ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ രാജ്ഞിയായ ഐലിസബെത്തു് സ്പെയിനോടു നേരിടുന്നതിന് മടിച്ചിരുന്നതിനാൽ, അവർ അദ്ദേഹം കടലൂള്ളവരുടെ നിലയിൽ അഭേദിക്കായി നിന്നും സ്പെയിൻ രാജ്യത്തക്ക കൊണ്ടുപാനിരുന്ന ലോഹങ്ങൾ ബലാലുക്കാരായി അപഹരിക്കുന്നതിനും, സ്പെയിൻകാരെ വഴിക്കുവെച്ചു ദ്രോഹിക്കുന്നതിനും മാത്രമേ കാര്യമായി ശ്രമിച്ചുള്ളൂ. ഡച്ചുകാർ സങ്കോചത്തിനു തീരെ മാർഗ്ഗമുണ്ടായില്ല. അവർ അഫ്രിക്കാ മുറിമലയാദിപ്പുകളിൽ ഏതതു കച്ചം അവിടെത്തന്നെ സ്ഥിരമായ കച്ചവടസ്ഥലങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു. പടിഞ്ഞാറു അമേരിക്കയിലും അവർ ചെന്നു കൂടി. ഉത്തരപന്ധത്തിൽ സ്പെയിൻ പ്രവേശിക്കാത്ത വടക്കുഭാഗങ്ങളിലും സ്പെയിൻ കൈവശപ്പെടുത്തിയ കടൽത്തീരത്തിനതിരേയുള്ള ദിപ്പുകുളിലും തെക്കു അമേരിക്കയിലും അസ്ഥാനങ്ങൾ ഉറപ്പിച്ചു.

ഇംഗ്ലീഷു ശവമെൻററിന്റെ നയം എലിസബെത്തു രാജ്ഞി മരിക്കുന്നതിനു വളരെ മുമ്പുതന്നെ വ്യത്യസ്തപ്പെട്ടു. സ്പെയിൻ രാജാവായ ഫിലിപ്പ് ഇംഗ്ലണ്ടിനെ അക്രമിക്കുന്നതിനായി ഒരു കപ്പൽ പട (ആർമേഡ്) അയച്ചതോടുകൂടി രണ്ടു രാജ്യങ്ങളും തമ്മിൽ നേരിട്ടു യുദ്ധം തുടങ്ങി. ഈ തക്കംകണ്ട് കീഴ്ക്കാൻദേശങ്ങളിൽ കടൽവഴിയായി ഓരോരുത്തർ പ്രവേശിക്കുകയുണ്ടായി. അദ്ദേഹതന്നെ ലെവാൻറുതീരങ്ങളിൽ കച്ചവടത്തിനു പോണ്ടു ഒത്താശകൾ സിലിക്കുന്നതിനും, ബാൾടിക്കിന്റെ കായ്കത്തിൽ സന്ദർശനമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട് 'വയിറാൻസി' വഴി റഷ്യയുടെ അന്തർഗതങ്ങളും ഏഷ്യാചണ്ഡത്തിന്റെ ഉൾനാടുകളും അധി കച്ചവടം നടത്തുന്നതിനും ഓരോസംഘങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്തിരുന്നതിനാൽ, കരവഴിക്കു ഇന്ത്യമുതലായ സ്ഥലങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള വിവരങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുവാൻ അവർക്ക് സാധിച്ചിരുന്നു. കടൽവഴിക്കു

സഞ്ചാരികളെന്നതിനുള്ള ഏല്പാടുകളെപ്പറ്റി അറിവുണ്ടായ ഉടനെ കിഴക്കൻ കച്ചവടസംഘക്കാരായ ഏതാനും ആളുകൾ ചേർന്നു ഇതിലേക്ക് വേണ്ടി ഒരു തുക പിരിച്ചു പ്രത്യേക ഒരു സംഘം സ്ഥാപിച്ചു. ഇങ്ങനെയാണ് ഇംഗ്ലീഷ് ഇസ്റ്റിഇന്ത്യാ കമ്പനിയുടെ ഉത്ഭവം. ഇതാട്ടുകുടിത്തന്നെ ഡച്ചുകാരും ഇസ്റ്റിന്ത്യാ വ്യാപാരത്തിന് മുതിന്നു. അവർക്ക് ഗവണ്മെന്റു സഹായവും, കൂടുതൽ ഭരതവാടും ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു സ്വല്പകാലംകൊണ്ടു പോർട്ടുഗീസുകാരെ പലയിടങ്ങളിൽ നിന്നും തുരത്തുന്നതിനും സ്വയമായി ജാലം മുതലായ ദ്രവ്യങ്ങളിൽ അധികാരം സ്ഥാപിച്ചു വിളമ്പുവാനുണ്ടെന്നതിനും സാധിച്ചു. ഈ പീൻ വലത്താട്ടുകുടിത്തന്നെ ഇന്ത്യാതീരങ്ങളിലും സിലോൺ മുതലായി വഴിക്കുള്ള കരകളിലും പോർട്ടുഗീസുകാരുടെ പ്രമാണവും ഇല്ലാതാക്കുന്നതും അവർക്ക് വിഷമമായിരുന്നില്ല. നേരേ മറിച്ചു. ഇംഗ്ലീഷ് കമ്പനിക്കു ഓരോ തവണയും ധനശേഖരം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള വിഷമവും, എതിരാളികളായൊണ്ടു നവനൊക്കെണ്ടുണ്ടായപീഡയും, അഭായത്തിൽ പങ്കുചേരുന്നതിനു രാജാവും സേവകന്മാരും പ്രമർശിച്ചു വിദ്യകളും, എല്ലാം വളരെ ശഠ്യമായിത്തീർന്നു. അവിടവിടെ കരോ സ്ഥാനങ്ങൾ കിട്ടി മതു കാഴ്ചിച്ചുവെച്ചുകൊള്ളുന്നതിനല്ലാതെ വലിയ പ്രൊഡിക്കുള്ള കെല്ലും നോട്ടവും അവർക്ക് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. സ്വരാജ്യത്തുണ്ടായിരുന്ന കലാപം ഒരുങ്ങി വാണിജ്യവിഷയത്തിലും മറ്റും താല്പര്യമുള്ളവരായ രാജാക്കന്മാരുടെ അഭയം മണ്ടത്താട്ടുകുടിയെ കമ്പനിയുടെനില ഉജ്ജ്വലിതപ്പെടുത്തി. അതാട്ടുകുടി ഡച്ചുകാരെപ്പോലെ അധികാരസ്ഥാപനത്തിനും അവർ ആശിക്കാതിരുന്നില്ല. പക്ഷേ അന്നു പ്രബലനായിരുന്ന മുകിൾസാമ്രാട്ടിന്റെ നേക്കു അവരുടെ ചിലറ്റു പ്രയോജനങ്ങൾ ഫലിക്കായ്ക്കാൽ തൽക്കാലം ഒരു നില കിട്ടുവാൻതന്നെ അവർ വിഷമപ്പെട്ടു. ഇതിനൊത്തുടൻ കമ്പനിക്കാരുടെ അഭായത്തിൽ സ്പെർലുക്കളായവർ എതിർസംഘം തുടങ്ങി കച്ചവടത്തിനു വേണ്ട അവകാശങ്ങൾ സമ്പാദിച്ചുപുറപ്പെടുകയും പത്തുതവള കൊല്ലത്തേക്കു കൂടി അന്തരദിഗം ബാധിച്ചു കമ്പനിയുടെ കച്ചവടനില മോശപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഈ ഘട്ടത്തിൽ കാൽപ്പത്തു വിട്ടുകൊടുത്തു തീരുമാനിച്ചു പ്രമാണിക്കുണ്ടായ സമുദായനേക്കാതെ ഉത്സാഹിച്ചു രണ്ടു കമ്പനികളേയും ഏകോപിപ്പിച്ചു ചില നിശ്ചയങ്ങളും ചെയ്തു. അതിനശേഷം ഇംഗ്ലീഷുകമ്പനിക്കു പലവിധത്തിലുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ഉണ്ടായി ഇന്ത്യാ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അധിപത്വം തന്നെയും കൈപറ്റപ്പെട്ടു.

ഇംഗ്ലീഷുകമ്പനിക്കാർ ഭരതാതിരി മോശസ്ഥിതിയിൽ കഴിഞ്ഞിരുന്ന അദ്വകാലത്തു തന്നെ ഐശ്വര്യവും കച്ചവടപ്രമാണവും മോഹി

മു കടൽവഴി കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറും സഞ്ചരിച്ചു തുടങ്ങി. അദ്ദേഹം തന്നെ യൂറോപ്യൻ ഭാഗങ്ങളിൽ കച്ചവടസൗകര്യം പലതും ഉള്ളവരിൽ ഒരു മുഖ്യസ്ഥാനം ഫ്രാൻസിനുള്ളായിരുന്നു. കടൽക്കരയുടെ ഓരോ ഭാഗം കടലുകൾ സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള കിടപ്പ്, പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളുടെ സമൃദ്ധി, ജനങ്ങളുടെ പരിശ്രമശീലം ഇത്യാദിയായ ഗുണങ്ങൾ ഫ്രാൻസിലെപ്പോലെ കണ്ടെത്താമെന്നുള്ള മറ്റൊരു ഭാഗത്തും കാണാമെന്നായിരുന്നില്ല. എന്നിലും രാഷ്ട്രീയവ്യവസ്ഥയുടെ വൈകല്യംകൊണ്ടു ഇടക്കാലത്തു പറ്റിയ കഷ്ടനവും വ്യവസായസമ്പ്രദായങ്ങളുടെ പ്രാചീനതയും ഒരുവിധം നിവർത്തിച്ചു, ഏകദേശം ഇംഗ്ലീഷുകാരുടേയും ഡച്ചുകാരുടേയും ഒപ്പംതന്നെ ഫ്രെഞ്ചുകാർക്കും ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിനു മുതിരുവാൻ സാധിച്ചുവെന്നുള്ളു. ഒരു സംഗതിക്കു മുതിർന്നാൽ അകമ്പുറം ശക്തി മുഴുവനും പ്രയോഗിക്കുന്നതിനു ഏകദേശം ഈ വ്യക്തികളുടെ വിശേഷഗുണമാകയാൽ, ഗവണ്മെന്റിന്റെ പ്രോണയും അവധാനപൂർവ്വമായ മേൽനോട്ടവും കൊണ്ടു സ്വതന്ത്രപ്രകാരത്തിനുള്ളിൽ ഇവർ കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറും പ്രബലമായ ഒരു നില പ്രാപിക്കുകയുണ്ടായി. വെസ്റ്റ് ഇന്ത്യാ ദ്വീപുകളിലും സെൻറലാമറിക്കും നീമിമുഖത്തിലും എന്നുപോലെ മാഡ്രാസ്, മോറീഷ്യസ് മുതലായ കിഴക്കൻ ദ്വീപുകളിലും ഇന്ത്യാതീരത്തിലും ഓരോ അസ്ഥാനങ്ങൾ ഉറപ്പിച്ചു അവർ സ്ഥിരതാമസത്തിനുള്ള ഏല്പാടുകൾ തുടങ്ങി. കടികയറുന്നതിനു വേണ്ട സൗകര്യങ്ങൾ സജ്ജീകരിച്ചു, ഇന്ത്യയിലെപ്പോലെയോ നാട്ടുരാജാക്കന്മാരെ വശീകരിക്കേണ്ട സ്ഥലങ്ങളിൽ അതിന്നും, അമേരിക്കയിലെപ്പോലെയോ നാട്ടുവർഗ്ഗങ്ങളെ പരിഷ്കരിക്കേണ്ട അവശ്യകങ്ങളിൽ അതിന്നും അവർ മുതിർന്നു. ഇങ്ങനെ ഇംഗ്ലീഷുകാർക്കൊപ്പം തന്നെ ഏകദേശം ഭൂപ്രദേശങ്ങളിലും ഫ്രെഞ്ചുകാരും അധിപത്യം സ്ഥാപിച്ചുതുടങ്ങിയപ്പോൾ തമ്മിൽ ശത്രുതയുണ്ടാകുന്നതിനു സംഗതിയായി.

പോർട്ടുഗീസുകാരെയും സ്പെയിൻകാരെയും ഇംഗ്ലീഷുകാരും ഡച്ചുകാരും എങ്ങനെ പീഡിപ്പിച്ചുവോ, അതുപോലെ ഡച്ചുകാരും ഇംഗ്ലീഷുകാരും ഫ്രെഞ്ചുകാരും അങ്ങാട്ടമിങ്ങാട്ടും തുടങ്ങിയ ശത്രു ഏകദേശം ഏകദേശം കൊല്ലത്തേക്കു നിലനിന്നു. യുക്ടേററിയിലെ ഉടമ്പടിയാരെ ഇംഗ്ലീഷുകാർ ഡച്ചുകാരുടെ സഹായവും അതിനുശേഷം ഫ്രെഞ്ചുകാർ സ്പെയിൻകാരുടെ സഹായവും യൂറോപ്പിലുണ്ടായ യുദ്ധങ്ങളിൽ ഓരോ കക്ഷിയേയും അനുകൂലിച്ചു. ഇന്ത്യയിലും അമേരിക്കയിലും ഇക്കാലം അധികവും അധികാരസ്ഥാപനത്തിനുള്ള മത്സരമായിരുന്നു. പിന്നത്തെ ശതകാലത്തിനിടയിൽ ഇംഗ്ലീഷുകാരെ തുരത്തു

വാൻ ശ്രമിച്ചു ഫ്രെഞ്ചുകാർക്കു തുറത്തുപ്പെട്ടു. ഫ്രെഞ്ചുകാർ കൈവശപ്പെടുത്തിയിരുന്ന കന്നഡ ഇംഗ്ലീഷുകാർക്ക് അധീനമാക്കുകയും ഇന്ത്യയിൽ ഫ്രെഞ്ചുകാരുടെ പിടിപാടു ദുർബ്ബലപ്പെടുകയും ചെയ്തു. ഇംഗ്ലീഷുകാർക്കും ഈ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു നഷ്ടം സംഭവിക്കാതിരുന്നില്ല. അവരുടെ ആളുകൾ കുടികൊണ്ടിരുന്ന അമേരിക്കയിലെ മലയാളക്കാർക്കും മാതൃരാജ്യത്തിന്റെ അധീനതയെ നീന്തിച്ചു സ്വതന്ത്രവും സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും ഫ്രെഞ്ചുകാരുടെ കത്താൽ കേൾക്കുവാനും സഹായിക്കുകയുണ്ടായി. പിന്നീടു ഫ്രാൻസിൽ തന്നെ ജലാപം ഉണ്ടായി. രാജാധികാരം നശിച്ചതിനുശേഷവും ഇംഗ്ലണ്ടിനോടു ഫ്രെഞ്ചുകാർ നിരന്വിരോധം എന്നെല്ലാ ഫ്രെഞ്ചുകാരുടെ നേതാവായിത്തീർന്ന നെപ്പോളിയൻ ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ വാണിജ്യപ്രതാപം നശിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി യൂറോപ്പു മുഴുവനും കീഴടക്കി അവരുമായിട്ടുള്ള കച്ചവടം നീണ്ടുപോയി. ഇവർ വിജയപ്പെട്ട ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ പ്രേരണയും, കച്ചവടം തടഞ്ഞപ്പോൾ സങ്കടത്തിൽപ്പെട്ട ജനസമൂഹങ്ങളുടെ നൈരാശ്യവും എപ്പോഴൊക്കെ നെപ്പോളിയന്റെ ശക്തിതന്നെ അസ്തമിച്ചതേയുള്ളൂ. പിന്നീടു വിയന്നാവിൽ ചെയ്യുണ്ടായ സമാധാനവ്യവസ്ഥകളിൽ ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ വാണിജ്യനിലയും അതിനു അടിസ്ഥാനമായ നഗരാധിപത്യവും നശിപ്പിച്ചുപോയ പ്രതിഫലം പ്രാപിച്ചു. ഇതിനേത്തുടർന്നുതന്നെ ഏതാനും ജനങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചിരുന്ന മെക്സിക്കോ, പെറു മുതലായ രാജ്യങ്ങളും പോർട്ടുഗലിന്റെ വകയായ ബ്രസീൽ തുടങ്ങിയ പ്രദേശങ്ങളും പൂർവ്വഏഷ്യയിൽ നിന്നു കിട്ടിയതും ഇഷ്ടമില്ലാത്തവയായ അറബിയിൽ നിന്നു കിട്ടിയതും തന്നാടുകാലം ജനങ്ങളുടെ ഇച്ഛപോലെ ഭരിക്കപ്പെടുവാൻ തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

പതിനേഴാം പതിനെട്ടാം ശതകങ്ങളിൽ ഓരോ രാജ്യക്കാരും നിവൃത്തിയുള്ളിടത്തോളം അസംസ്കൃതഭാഷകൾ വേണ്ടി പല ഭാഗങ്ങളിലും ചെന്നു കയറിയതിന്റെ ഫലമായി യൂറോപ്പിലെ നാഗരികത്വവും മതവും രക്ഷബന്ധവും നാശിതമാകുമ്പോഴാണ് പൂർവ്വപിന്നോക്ക സംഗതിയായി. രാജാക്കന്മാർ തമ്മിൽ എപ്പോഴും മത്സരിക്കുകയോ നിർബന്ധമുള്ളവെങ്കിൽ ഓരോ രാജ്യത്തിനും സ്വന്തം കാര്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുവാൻ ആവശ്യമായിരുന്നതും, എതിർ ശക്തികളെ രോധിക്കുന്നതിനു ബലപ്രയത്നമുണ്ടാക്കുന്ന ധനവും ഏതും കൂടാതെ കഴിയുകയില്ലെന്നും, അവർ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. അതിനാൽ വേണ്ടിയാണ് അനേകങ്ങളും മുറുകിയത്. ഇതിനിടയിൽ വിദേശയാത്രകളിൽ കണ്ടെത്തിയ ദീപിതങ്ങളെല്ലാം അദ്വൈതം ചെയ്തവർ സ്വന്തമായിത്തന്നെ കൂടുതൽ ശക്തിയുള്ളവരോ

ഭോമ തോച്ഛേന്ധാം. ജേതാക്കളുടെ ആവശ്യംപോലെ വിട്ടുകൊടുത്തു. ക്രമേണ എപ്പോഴും കൂടി അത്രിക്ക, കാഷ്യാനിയ മുതലായ ഭൂവണ്ഡങ്ങളും ഒട്ടാക്കെ വശപ്പെത്തി. ഇക്കഴിഞ്ഞ ശതാബ്ദത്തിൽ ഇക്കാലത്തിൽ പല ഉടമ്പടികളാലും, ഉണ്ടായട്ടുള്ളതും ഉണ്ടായിരിക്കാവുന്നതും ആയ ഭൂഭാഗങ്ങൾക്കെല്ലാം ഓരോ മഹച്ഛതികൾക്കും അവകാശം സ്ഥാപിച്ചു കിട്ടി. അദികാലത്തുണ്ടായ കഷ്ടതകളും നാരാധും ഇതിനു ശേഷം വേണ്ടിയിരുന്നില്ല. ഓരോ നാട്ടുകാർക്കും മറ്റുള്ളവരുടെ നിലയെപ്പറ്റി ശരിയായ ബോധമുള്ളതുകൊണ്ടും, ന്യായരഹിതമായ സിദ്ധാന്തങ്ങൾക്കും ഒരുമ്പെടുവാൻ പൂർണ്ണവർക്കും ഒരുപോലെ സങ്കോചം ഉള്ളതുകൊണ്ടും ഇക്കാലത്തു കച്ചവടക്കാര്യങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള യുദ്ധം കുറവാണ്. ചൈനപോലെയുള്ള സ്വതന്ത്രരാജ്യങ്ങളിൽ ഒരുത്തനൊരുത്തനും കൂടുതൽ അവകാശങ്ങളും പ്രാബല്യവും സിദ്ധിക്കുവാൻ പ്രത്യക്ഷമായും പരോക്ഷമായും ചെയ്തപരാമുഖ്യം പ്രകൃതികൾ അവർക്കിടയിലും ചിട്ടപ്പെട്ട നാട്ടുകാരുടെ ഇടയിൽ തന്നെയും ക്ഷോഭത്തിനിടയാക്കാറുണ്ടെങ്കിലും മുൻകാലങ്ങളിലെപ്പോലെ ഉള്ള യുദ്ധങ്ങൾ ഇല്ലെന്നതന്നെ പൊതുവെ. എന്നതന്നെയല്ല, അന്നത്തെയും ഇന്നത്തെയും രീതികൾക്കു വളരെ അന്തരം ഉണ്ട്. യുദ്ധങ്ങളിൽ സഹായിച്ചും, കോട്ടകളും അധികാരങ്ങളും സമ്പാദിച്ചും, സ്വന്തയുള്ള യുദ്ധസാമഗ്ര്യം പ്രയോഗിച്ചും ആണ് ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ ആധിപത്യം ഇൻഡ്യയിൽ സ്ഥാപിക്കുവാൻ ഇടയായത്. ഈ ഇടക്കാലത്തു പ്രകൃതിയിൽ ഇംഗ്ലീഷുകാരുടേയും റഷ്യന്മാരുടേയും നില ഉറച്ചത് ഇരുപഴിക്കു അടുത്തുള്ള കച്ചവടക്കാർ തമ്മിൽ ഇടപാടുകൾ ഉണ്ടായശേഷം, അവരുടെ രക്ഷയ്ക്കുവേണ്ട ചിലനിശ്ചയങ്ങൾ ചെയ്താൻ ഗവണ്മെന്റുകൾ തമ്മിൽ ആലോചന മുറുകിയതു മുതൽക്കാണ്. ഏതുപഴിക്കും രക്ഷവേണമെന്നും, സ്വന്തം ധനസ്ഥിതിയും ബുദ്ധി വലുപ്പിക്കണമെന്നും മോഹിക്കാൻ ശ്രമിക്കാരില്ല. വാണിജ്യംകൊണ്ടുള്ള പ്രയോജനത്തേയും നാട്ടിന്റെ രക്ഷയേയും പുറസ്തരിച്ച് അന്യർ ചെയ്യുന്ന ഉപദേശങ്ങൾ അവർക്കു സ്വീകാര്യമായിരിക്കുക ഉള്ളു. വിരോധിച്ച്, അതിനുവേണ്ട ധനവ്യയം കൂടി കയ്യേല്ക്കുവാൻ മറ്റുള്ളവർ തയ്യാറുള്ളപ്പോൾ അവർ ഒട്ടും മടിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. കുറച്ചുകൂടി അവകാശങ്ങളും ചെലവാക്കുന്ന മുതലിന്റെ രക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി ഏതാനും നിബന്ധനകളും സമ്മതിച്ചുകൊടുത്താൽ വരുന്നവർ തൃപ്തിപ്പെടുകയുള്ളൂ. ചോരക്കിൽ, ഒന്നിനെറാനു കവിഞ്ഞതായ അന്തച്ഛിദ്രം, അസമാധാനം, ബാഹ്യോപദ്രവം, ദാരിദ്ര്യം ഇവയ്ക്കു വശംപടരായ രാജ്യക്കാർക്ക് ഇപ്രകാരമുള്ള മഹൽബന്ധം ഒരു രക്ഷ മാർഗ്ഗമെന്നും അവർ ആശിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ ഉറയ്ക്കുന്ന പിടിപാട്

കാലക്രമത്തിൽ വലിച്ചു ഭാജ്യത്തിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യവെന്നെയും നശിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു യേശുക്രൈസ്തവത്തിൽ, ആ സ്വാതന്ത്ര്യം അർത്ഥശൂന്യമായിത്തീർന്നു. നിയന്ത്രണം ചെയ്യുന്നതു തന്നെയാണു് ഉൽപ്പാദനം സഹായിക്കേണ്ടതു് എന്നു് സമാധാനിക്കയും ചെയ്യാം.

കുടുംബത്തിന്റെയും അതിനു് ലോകമൊട്ടു് ഉണ്ടാകുന്നതും പുണ്യങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇക്കാരണത്താലായ സമുദായങ്ങൾക്കു് ആ വഴിക്കുള്ള നോട്ടം കൂടിയും തന്മൂലം മത്സരം വലിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതു് എന്നു് അനുമാനിക്കുവാൻ ന്യായമുണ്ടു്. അതു വാസ്തവവുമാണു്. മത്സരം കൂടുകയല്ലാതെ കുറഞ്ഞിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഇതോടുകൂടി ഓരോ സമുദായത്തിനും അവനവനു് ന്യായമുള്ള പറ്ററിയുംകുറച്ചുകൂടി ബോധം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. എന്നുതന്നെയല്ല, ലോകമൊട്ടു് ഉണ്ടാകുന്നവർക്കുള്ള കൈവശപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടുപോകുന്നവർക്കുള്ളതു് എന്നു് ഒരുപോലെ അഭയത്തിനു മാറ്റമില്ലെന്നും എല്ലാവർക്കും മനസ്സിലായിട്ടുണ്ടു്. ഇതിന്നു് അടിസ്ഥാനമായി നിൽക്കുന്ന ധനം, ബലം, സാമത്രി, ഒരുമ്പാടു് ഈ ഗുണങ്ങൾ ഏല്പുവാൻ ഒരുപോലെ ഇല്ലാത്തതു് കൊണ്ടു് മിടുക്കുള്ളവർക്കു് അത്രമേ ഉറച്ചുപോയിട്ടുള്ള സ്ഥാനം ഇക്കാരണത്താൽ അർത്ഥം മനസ്സിലായിട്ടു് ശ്രമിക്കുന്നതിന്നു് നിർവാഹമില്ലാതെയും ഇരിക്കുന്നു. കാലശക്തിക്കനുരൂപമായ ഗുണങ്ങളും സൗകര്യംകൊണ്ടു് ഇപ്പോഴുണ്ടിന്നോടൊപ്പമെന്നു യൂണൈറ്റഡ് സ്റ്റേറ്റ്സ്, ജെർമനി, ജപ്പാൻ, മുതലായവയും ലോകവാണിജ്യത്തിൽ ഒരു ഓരോ സിദ്ധിക്കുന്നതിന്നു് വിപരീതമില്ലെന്നു് അനുഭവപ്പെട്ട സ്ഥിതിക്കു്, മുൻസിഖയെത്തുടന്നു മുന്തിയ കയറുന്നതിന്നു് നേരിട്ടു യുദ്ധം ചെയ്യേണ്ട അനുശ്ചിതമല്ലെന്നും മറ്റുമാറ്റങ്ങൾ മിടുക്കുപോലെ പ്രയോഗിക്കാമെന്നും ഈ രാജ്യക്കാരുടെ നയം വെളിവാക്കുന്നു. അതല്ലാതെ, സ്ഥാപിതമായ നിലയെ ഭേദിക്കുന്നതിന്നു് ജെർമനിയെപ്പോലെ അർത്ഥശൂന്യമായി മറ്റൊരു രാജ്യക്കാരും വിചാരിക്കാത്തതു് അവരുടേയും ജെർമനിയുടേയും സ്വഭാവപ്രകാരമല്ലെന്നു പറയുവാനും മാറ്റമില്ല.

6. വിമതലോചന:

“ഏതൊരാൾക്കും തന്റെ അഭിപ്രായം യഥാർത്ഥം പറയാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം ജനനാ ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അഭിപ്രായപ്രത്യാസമുള്ള മനോതാൽക്കര അയാളെ ഭേദപ്പെടുന്നതിനുള്ള അധികാരവും ജനസിദ്ധമത്രെ” എന്നു നിസ്സാരനല്ലാത്ത ഒരു അദ്യയ പണ്ഡിതൻ ഒരിടത്തു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളത്. ലോകചരിത്രത്തിന്റെ ഒരു ഫേസ്മർമ്മമാണെന്നു പറയാം. ഈ സംഗതി സമുദായങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ഇടപാടുകളിൽ ഒഴിയാതെ കണ്ടുപറയുന്നത് യുദ്ധത്തിന്റെ ബീജമായി ഒരുമാതിരി കരുതാവുന്നതാണ്. ഓരോ കൂട്ടരുടെ അധിവാസപരിധയ്ക്കകകൊണ്ടു, പാർമ്പര്യ ചർച്ചകൾകൊണ്ടു, ഉറച്ചുപോയിട്ടുള്ള അഭിപ്രായങ്ങളും വിശ്വാസങ്ങളും സ്വസമുദായത്തിന്റെ അവിച്ഛിന്നമായ ആധാരമായിട്ടാണ് അവർ കരുതുന്നത്. അവയെ പ്രത്യസ്തപ്പെടുത്തുന്ന മനോഭാവപുതിയ അനുഭവങ്ങൾ കൊണ്ടുണ്ടാകുന്നതായി ഇല്ലാതെ കണ്ടുപറയുന്നതാകുകയും, ഒരുപിധം ബുദ്ധിസംസ്കാരം സിദ്ധിച്ചവർപ്പോലും പുതിയ മതങ്ങളുടെ സാധുതയെ വിസംവദിച്ചു നിഷേധിക്കുന്നതും അവയുടെ പ്രചാരത്തെ നിരോധിക്കുന്നതും അതുപോലെ തന്നെ പ്രത്യക്ഷമായ സംഗതിയത്രെ. ഇന്നത്തെ ലോകം ഗതാഗതസൗകര്യങ്ങളും സമുദായവ്യക്തികളും സ്ഥിരപ്പെടുന്നതിനു മുമ്പ് ഈ വിഭാധം അധികം പ്രാബല്യത്തോടുകൂടി പ്രവർത്തിച്ചിരിക്കുന്നു. മെന്റലിറ്റി സംശയമില്ല. അപരിച്ഛിതവും ദുസ്സഹവും ആയ ഏകാന്ത ജീവിതത്തെ തരിച്ച്, മനുഷ്യർ അന്യോന്യ സഹവാസത്തിനു മോഹിച്ച് കുടുംബങ്ങളും ഗ്രാമങ്ങളും മറ്റുമായി വലിച്ചു ഓരോ സ്ഥാനങ്ങളിൽ ആസ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചതാണു സമുദായങ്ങളുടെ ഉല്പത്തിയെന്നാണ് അഭിജ്ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ഈ കെട്ടുപാടിനെ നിലനിർത്തുന്ന ആചാരങ്ങൾ, നിബന്ധനകൾ മുതലായവയ്ക്ക് ഏതെങ്കിലും ധാനി സംഭവിക്കുന്നതു ദേഹത്തിനു രോഗബാധയുണ്ടാകുന്നതിനു തുല്യമായിരുന്നിട്ടു, ഓരോന്നും നിവാരണം ചെയ്യുന്നതും ഉന്മായാൽ ഉന്മൂലനാരം ചെയ്തു സ്വസ്ഥിതിയിലേക്കു നയിക്കുന്നതും, ഒരു ഉത്തമകൃത്യമായിട്ടും മനുഷ്യധർമ്മമായിട്ടും സമുദായനന്താക്കന്മാർ കരുതിവന്നു. ഇങ്ങനെ സമുദായങ്ങൾ ഉത്ഭവിച്ചതോടുകൂടി നിറം, പരിധയം, വ്യവസ്ഥിതി, ആചാരം, മാനസികത ഇവ ഓരോന്നിലും അവതരിപ്പിച്ചു. ഇതിന്നിപ്പോൾ പ്രത്യക്ഷമായി. ഒരു സമുദായത്തിന്റെ ശാഖകൾ തന്നെ ദൂരദേശങ്ങളിലേയ്ക്കായി താമസം തുടങ്ങി അന്യോന്യബന്ധമില്ലാതെ തീർപ്പോഴും ഈമാതിരി വ്യത്യാസങ്ങൾക്ക് അടിസ്ഥാനമായ സംഗതികളുടെ അനിവാര്യതകൊണ്ടും

വിഭിന്നതപം പ്രത്യക്ഷമായിരുന്നു. ഓരോരുത്തർ സംഗതിവശാൽ മറ്റുള്ളവരെ കണ്ടെത്തുമ്പോൾ പൊതുമാറേണ്ട വിധവും ഏറെക്കുറെ ഇങ്ങനെതന്നെ ഉറക്കയും ചെയ്തു. വിശേഷിച്ചു മനുഷ്യസമൂഹങ്ങൾ സ്ഥിരവാസം തുടങ്ങുന്നതിനുമുമ്പു ഫലവത്തായ പ്രദേശങ്ങൾ അവരുള്ള പുറപ്പാടുകളിൽ കണ്ടെത്തുന്നവർ തമ്മിൽ മത്സരത്തിന് മാത്രമേ ഇടയുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഒരുമാതിരി കൈബലം പരീക്ഷിച്ചു തൃപ്തരായി ശേഷിച്ചവർ ഉള്ള സ്ഥലത്തു രാജായിക്കഴിയുകയെന്നുള്ള ഏല്പാടിനു വഴിയുണ്ടാകാത്തതിന്റെ രഹസ്യവും ഇതുതന്നെയായിരുന്നു.

മനുഷ്യരെ തന്റെ സൗകര്യം സ്വപ്രധാനമായിക്കരുതുന്നസ്വഭാവമാണു നിത്യമായിട്ടുള്ളതെന്നും, അതിൽ നിന്നാണ് കുടുംബബന്ധവും സമുദായബന്ധവും അദ്വയമേ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതെന്നും പറയുന്നുണ്ട്. ഈ ന്യായത്തിന്, അങ്ങേയറ്റം യുദ്ധം ചെയ്തു തോൽവി പിന്നത്തെ സംഘക്കാരെ തീരെ സംഹരിക്കാതെ അടിമകളായും മറ്റും കീഴ്പെടുത്തിവെച്ചിരുന്ന ഒരു സമ്പ്രദായം സമുദായചരിത്രത്തിൽ രണ്ടാമത്തെ ഘട്ടമായി വിചാരിക്കാം. ഇവിടെയും തമ്മിൽ തമ്മിൽ അസ്വരസത്തിനും അന്തച്ഛിദ്രത്തിനും ഇടയുണ്ടായിരുന്നുവെന്നുള്ളതു തീച്ചതന്നെ. ഓരോ അസ്ഥാനങ്ങളിൽ കുടികയറിയവരെ തുരത്തുന്നതിന്റെ പുറമേനിന്നും വന്നിരുന്ന മറ്റു സംഘക്കാർ ഉത്സാഹിച്ചുപോന്നതു് ഇടക്കാലംവരെ സാധാരണമായ ഒരു നഷ്ടമായിരുന്നുതുകൊണ്ട് ഇത്തരത്തിലുള്ള സമുദായങ്ങൾ ലോകചരിത്രത്തിന്റെ ഒരു ഗതിയെ ഉദാഹരിക്കുന്നു. അടുത്ത ഘട്ടത്തിൽ സമുദായങ്ങൾ തമ്മിൽ തമ്മിൽ ലൈകികവ്യാപാരങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടു തനതാവശ്യങ്ങളെ സുഭിക്ഷമായി നിവ്വഹിക്കുന്നു. ഈ വഴിക്കുണ്ടാകുന്ന നൂതന പരിചയങ്ങൾകൊണ്ട് ഓരോന്നിലും നാഗ്യാശയങ്ങളുടെ പുറപ്പാടുകൾ തുടങ്ങുകയായി. ഇവിടെ രോധിക്കുന്നതിനും ധ്വംസനം ചെയ്യുന്നതിനും സ്ഥിതിസ്ഥാപകമായ ഒരു ഭൂമിക്ഷാർത്രിയ ചരത്രലരായി പ്രയത്നിക്കുകയും തന്മൂലം സമുദായവിപ്ലവങ്ങളും അന്തച്ഛിദ്രങ്ങളും വിട്ടൊഴിയാതെ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇമ്മാതിരി പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ നാട്ടാചാരങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചോ, ഭരണനടപടികളെ സംബന്ധിച്ചോ, ദൈവികസിദ്ധാന്തങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചോ, ഓരോ തരത്തിലാണ് ഉണ്ടാകുന്നതു്. ഇവ തമ്മിൽ അന്യോന്യം ബന്ധപ്പെട്ടും അന്തച്ഛിദ്രം സ്വപ്രാപകമായി തീരാവുന്നതാണ്. ദൈവികസിദ്ധാന്തങ്ങളും പാരത്രികസത്ഗതിക്കുവേണ്ടി ചെയ്തിട്ടുള്ള വ്യവസ്ഥിതികളും ആക്ഷേപിക്കുന്നതിനു തുനിയുന്നവരെപ്പോലെ തന്നെ ഭരണസ്ഥാപനങ്ങളെയും ഭരണാധികാരികളെയും നിഷേധിക്കുന്നവരെയും എതിർക്കുന്നതിനു്, ഓരോന്നിലും കൈകാര്യം സമ്പാ-

ഒരു സമുദായത്തിനുള്ള നിയന്ത്രിക്കുന്ന സമൂഹക്കാർ ഒരുവെട്ടു വേൾഡ്, അതുപോലെയുള്ള പരാജയം സംഭവിച്ചാൽത്തന്നെയും സമുദായത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തിന് ക്രമേണ മാറ്റം വരാതെ നിർവ്വഹിക്കപ്പെട്ടു. എന്നതെന്നെല്ല, ഇക്കൂട്ടം സ്വതന്ത്രമായ വിഭജനത്തിന് അടുക്കൽ അയ്യം പ്രാപിച്ചു പ്രതികാരത്തിന് മുതിരുകയോ, സ്വരക്ഷയെ മാത്രം കരുതി വിഭജനങ്ങളിൽ കടികയറി പ്രതികാരമുണ്ടാക്കുകയോ, ചെയ്യുന്നതായാലും പൂർവ്വസമുദായത്തിന്റെ നില ഭേദിക്കുന്നതിന് സംഗതിയായേക്കാം. സ്വരക്ഷയും സുസ്ഥിതിയും പരിപാലിക്കുന്നതിന് സാധിച്ചിട്ടുള്ള സമുദായങ്ങൾ തന്നെ കാലാനുസൃതമായ റ്റ്രാപ്പിക്സറ്റേഷൻ, സ്വരക്ഷിക്ക് ഉദ്ദിപനമുണ്ടാക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയോ, അയൽ ഭാഗങ്ങളെ ആക്രമിക്കാപോഴും ഈ മാതിരി പരിപത്നങ്ങൾ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. റ്റ്രാപ്പിക്സറ്റേഷനുകളോടുകൂടിയ മറ്റു സമുദായങ്ങളെ പൂർവ്വീതിയിൽ ഉപജീവിക്കുന്നതിന് അനുവദിക്കുന്നതു തങ്ങൾക്കു സിദ്ധിച്ച പ്രാബല്യത്തെ ദുർബ്ബലപ്പെടുത്തുന്നതായി ശങ്കിക്കുകയാണോ, അഥവാ മറ്റുവ്യവസ്ഥിതികളുടെ സാധ്യതയും പ്രയോജനവും മനസ്സിലാക്കാത്തതിനാലോ, വിജയികളായവർ തോൽവിചിന്ത തങ്ങളുടെ കക്ഷികളെ തങ്ങളുടെ എല്ലാറ്റുകൾ കീഴ്പ്പെടുത്തുന്നതിന് ശ്രമിക്കുന്നു. പരാജിതകക്ഷികൾക്കു തന്റേറടം തീരെ ഇല്ലാതായെങ്കിൽ ഈ ശ്രമം ശീശ്ശുപലത്തെ പ്രാപിക്കുന്നതാണ്. അല്ലാത്തപക്ഷം അവർ വീണ്ടും എതിർക്കുന്നതിനും പലകാലം മനസ്സിൽ ഭേദം വെച്ചുകൊണ്ടു തരുന്നോക്കി സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനായി മല്ലിടുന്നതിനും ഇടയാകും ചെയ്യും. ചിലപ്പോൾ തോറ്റുകൊണ്ടിരുന്നിട്ടാണു നമ്മുടെ സമുദായവ്യവസ്ഥയെ യഥാസ്ഥിതി നിലനിർത്തുന്നതിന് അനുവദിക്കുന്ന നയവും കാണുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങനെയായാൽ കീഴ്പ്പെട്ട സമുദായക്കാർ സ്വതന്ത്രമായി ഭേദമായി ഉള്ളവരുടെ സമ്പ്രദായങ്ങളെ അനുകരിച്ചു കാലക്രമത്തിൽ അവരോടൊന്നിച്ചു കിടപിടിക്കുന്നതിനും, പ്രവൃദ്ധമായ ധർമ്മാത്മ്യത്തിന്റെ ഫലമായി രാജ്യാധിപത്തിനു കമാനം ബലപ്പെടുത്തുന്നതിനുമൊന്നു എളുപ്പം പക്ഷെ ഇവിടെയും കാര്യമെന്തെന്നു അവരവരുടെ പരിചയങ്ങളും ചർച്ചകളും എന്തു മാത്രം കാര്യമായി ശ്രമിക്കുന്നുവെന്നു നോക്കേണ്ടതാണ്. സുദൃഢമായ വ്യാപിമാനം ഉള്ളവർ ഈ സ്ഥിതിയിലും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് ഭാഗിക്കുന്നപരാജയങ്ങളെതിരെ ബാൽക്കൻ രാജ്യക്കാരായ പല വ്യാപാരികൾ ഉത്തമസാക്ഷികളെ.

പൂർവ്വകഥാനോപപന്നംകൊണ്ടു വ്യക്തിയെ ബന്ധപ്പെടുത്താൻ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്, സമുദായ പരിണാമത്തിൽ ഓരോ കൂട്ടരുടേയും മഹത്വം

നേട്ടങ്ങൾ അന്യോന്യം മനസ്സിലാക്കിയും, വന്നിട്ടുള്ള ഇക്കാലത്തു തന്നെ മതമതസരമെന്ന് വ്യവഹരിക്കാവുന്ന സമുദായസ്പർശ കുറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാവുന്നതല്ല. ലോകമൊട്ടുക്കു വ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള സമുദായ വേർതിരിവും വാണിജ്യ ബന്ധവും ഉറച്ചുവരുന്നതോടു കൂടി, ഇവയിൽ സ്വാമതവും കൂടിയ വർഗ്ഗക്കാരുടെ സ്ഥായിഗുണങ്ങൾക്കു കൂടുതൽ മാറ്റം ആഗ്രഹിച്ചു, അവയെ നിവൃത്തിപോലെ അനുകരിക്കുന്നതിന് പ്രേരിപ്പിക്കത്തക്ക നയങ്ങൾ അവർ അന്യരോടു തുടരുന്നുണ്ട്. ഇപ്രകാരമുള്ള ഒരു രഹസ്യമാണ് ഇക്കഴിഞ്ഞ ലോകമഹായുദ്ധത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മമായ അടിസ്ഥാനമെന്നു അഭിജ്ഞന്മാർ മനസ്സിലാക്കുകക്കൊണ്ടുതന്നെ ഇന്നത്തെ നിലയിൽ കാര്യങ്ങൾ പരിണമിച്ചതെന്നു പറയാം. ജെമ്മനാക്കു ഇടക്കാലത്തുണ്ടായ അഭിവൃദ്ധിയും ലഘുവായി സിദ്ധിച്ച പ്രമാണ്യവും അവരുടെ ഇടയിൽ സ്ഥാപിതമായ ചില പ്രത്യേക ഗുണങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചാണെന്നുള്ള മിതഗ്രാബ്ധോധത്തോടുകൂടി അലക്ഷ്യങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി അവർ യത്നിക്കുകയാണുണ്ടായത്. പ്രാചീനരാജ്യചരിത്രത്തിൽ നിന്നുദാഹരിക്കാവുന്ന ശാസനാബലം, നിഷ്ഠൂരതയും, സ്വാത്മപരതയും ഇന്ത്യാഭിയാസ പ്രമാണങ്ങൾ ജെമ്മനാക്കുപോലെ വരപ്പെടുത്തുന്നതിനു മറ്റു രാജ്യക്കാരുടെ ചിരപരിചയം, വർഗ്ഗസ്വഭാവം, സമുദായ വ്യവസ്ഥിതി ഇവയൊക്കെ പ്രതിബന്ധങ്ങളായിരുന്നു. ജെമ്മനിയെ അപേരിച്ച പ്രാചീനസ്വഭാവം കൈയ്യടക്കുകൊണ്ടമതുവാൻ വഹിയാത്ത പ്രതിബന്ധങ്ങൾ ഇല്ലെന്നുള്ള മതത്തെ അവലംബിച്ചിരുന്നു. പ്രാചീനയെന്ന ആവാസയാഗ്രമാക്കിത്തീർത്ത പരിശ്രമവും, അതിനെ ബലഭ്രയിപ്പുമാക്കിയ രാജാധികാര വ്യവസ്ഥകളും, മാതൃഭൂമിയുടെ ഏകീകരണത്തിനും ലോകമാന്യതയ്ക്കും ശ്രേയോവുദ്ധിയ്ക്കും ഇടയാക്കിയതുപോലെ, ജ്ഞാനവിജ്ഞാനകലകളിലും ധനാഭാവവ്യവസായങ്ങളിലും, വിശിഷ്ട സമരവൈദഗ്ദ്ധ്യത്തിലും അഗ്രസ്ഥാനത്തിനവകാശിയായ ജെമ്മനിക്കും ഭിന്നസമുദായക്കാരുടെ ഭരണത്തിനു വേണ്ട അധികാരം വേഗം കൈക്കലാക്കാമെന്നാണ് ആ രാജ്യക്കാർ കരുതിയത്. ഭാരത സമുദായത്തിനും അതതിന്റെ സ്ഥായിഗുണങ്ങളെ സംരക്ഷിച്ചുപരിപാലിക്കുന്നതിനും, മറ്റുള്ളവരുടെ ആചാരങ്ങളും സമ്പ്രദായങ്ങളും കൊള്ളുന്നതിലും തള്ളുന്നതിലും പൂർണ്ണസ്വാതന്ത്ര്യം ഉപയോഗിക്കുന്നതിനും ജനസിദ്ധമായ അധികാരമുണ്ടെന്നുള്ള സങ്കല്പം അവർ നിശ്ചയിച്ചു. ജനസാമാന്യത്തിന്റെ അഭിപ്രായത്തിനനുസരണമായി കാരോ വർഗ്ഗത്തേയും ഭരിക്കുന്നതിലാണ് സഹോത്തമമായ ഐശ്വര്യം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത് എന്നുള്ള മതത്തെ എതിർത്ത ജെമ്മനിയുടെ രാഷ്ട്രീയവ്യവസ്ഥിതി രാജശാസനയെ അവലംബിച്ചിരുന്നു. അതാ

യതു്, ജനക്ഷേമത്തിന്നു നല്ലതെന്നും സാമുദായികോദ്ദേശങ്ങൾക്കു പശ്ചാപ്തമെന്നും അധികാസ്ഥന്മാർ നിശ്ചയിക്കുന്ന പന്ഥാവിന്റെ പിന്തുടരുന്നതായിരുന്നു ജെമ്മന്മാരുടെ പരിചയം. മനുഷ്യാവസ്ഥയിന്റെ അകമാനമല്ലെങ്കിലും, പരിഷ്കൃതസമുദായങ്ങളെന്തെങ്കിലും സങ്കല്പിച്ചു പോന്നിട്ടുള്ള യൂറോപ്യന്മാരുടേയും അവരുടെ സന്താനശാഖകളുടേയും സെന്ററുടേയും ഐക്യമത്രയും പുറസ്തരിച്ചു്, അല്ലാത്ത അത്മാഭിമാനത്തെ വക്തവ്യം തന്നെയാണു് പ്രധാനമായ യൂറോപ്യരാജ്യങ്ങൾ കഴിഞ്ഞിരുന്നതെന്നു സമ്മതിക്കാം. പക്ഷെ, ജെമ്മന്മാർ അവയിലുപരിയായും സ്വന്ത മഹത്വത്തെ ഉൽഭവാഷിച്ചും വ്യക്തിയമത്സരത്തെ പോഷിച്ചിട്ടു. സകല വിധമായ ഐശ്വര്യവും ജ്ഞാനവും മനുഷ്യാന്റെ അർത്ഥികവും പാരത്രികവും ആയ മഹത്വത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചു പ്രയോഗിക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ള സാധാരണബോധം ലൗകികവും സത്താമാത്രവും ആയ അധികാരഭ്രമംകൊണ്ടു ജെമ്മന്മാർ നിന്ദിച്ചു. സ്വേച്ഛാപൂരണത്തിന്നു ലോകമാസകലം ഭസ്മീകരിക്കുന്നതിന്നു തന്നെയും അവർ മടിച്ചില്ല. അവർക്കു വിജയമുണ്ടായെങ്കിൽ ഈ അഭിപ്രായങ്ങൾക്കും വ്യവസ്ഥകൾക്കും കീഴടങ്ങിപ്പാർക്കുകയേ നിർവാഹമുണ്ടാകയുള്ളുവെന്നു മറെറല്ലാവർക്കും ബോദ്ധ്യമുണ്ടായി.

ഇതിനുള്ള അഭിപ്രായഗതിയിലുള്ള വ്യത്യാസങ്ങൾകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന വ്യക്തവൈപരീത്യം അഭികാലം മുതൽക്കുതന്നെ യുദ്ധബീജങ്ങൾ അംകുരിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതായിക്കാണാം. പ്രത്യക്ഷത്തിൽ കാണുന്ന നിന്ന, രൂപം, വേഷം ഇവകൊണ്ടുതന്നെ തമ്മിൽതമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം മനസ്സിലാക്കുന്നതുകൊണ്ടും, പുരാതനകാലങ്ങളിൽ മനുഷ്യാഭിവിതത്തിന്നു പല ദേശക്കാരായ ജനങ്ങളുടെ സഹകരണം ആവശ്യമില്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടും, ഭിന്നസമുദായങ്ങൾ തമ്മിൽ കണ്ടെത്തുന്നിടത്തുവെച്ചു് തമ്മിൽ തമ്മിൽ പടവെട്ടിവന്നു. മറ്റുള്ളവരെക്കൊണ്ടു നമുക്കു് ഏതെങ്കിലും പ്രയോജനമുണ്ടെന്നു കാണുമ്പോഴാണു് അവരെ ഇണക്കിവെച്ചു കൊള്ളുന്നതിന്നും അവരുടെ പ്രത്യേകസ്വഭാവങ്ങളെ വകവെച്ചു സമാധാനപ്പെടുത്തുന്നതിന്നും നമുക്കു തോന്നുന്നതു്. ഇക്കാലത്തു ലോകമൊട്ടുക്കുള്ള ജനങ്ങൾ ഇങ്ങനെ ഘനപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഒരു ഭിത്തിൽ ഉണ്ടാകാത്ത സാധനങ്ങൾ മറ്റുഭിത്തിൽ നിന്നു കൊണ്ടുവരേണ്ടിയിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് അവിടുത്തുകാരെ പിണക്കിക്കൂടെന്നു് ഏതൊരുത്തനും സമ്മതിക്കും. ഇപ്പോൾ, വിശേഷിച്ചു്, ഓരോയിടങ്ങളിൽ പല വ്യക്തതയും സ്ഥിരവാസം തുടങ്ങി, ഓരോരുത്തരുടെ വകയാണെന്നു സമ്മതിച്ചും, അവരെ തുരത്തിക്കളയുന്നതിന്നു സാധിച്ചാൽ തന്നെയും അപ്രകാരമുള്ള പ്രവൃത്തി അരാധ്യമല്ലെന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടും.

രാജ്യവിഭാഗങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കുന്ന ഉദ്യോഗാധിഷ്ഠിതരായവർക്കും, മറ്റെല്ലാ വരെയ്ക്കുന്ന മുഖ്യവർത്തനങ്ങളിലെയുള്ള ശങ്കയും ഭയവും ജനങ്ങൾക്കില്ല. തങ്ങൾ ഏതുപ്രകാരത്തിൽ ഒരു സ്വലമായ വന്നുകൂടിയോ, പുറത്തുനിന്നു അയൽ ഭാഗങ്ങളെ കൊണ്ടുവന്നുവന്നിരിക്കുന്നുവോ, അതുപോലെ അന്യനാമം തങ്ങൾക്കു നാശകാലകനായിത്തീർക്കുമെന്നു നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന പൂർവ്വിക സമുദായങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ കണ്ടെത്തുന്ന നിമിഷം തന്നെ കലഹവും നടത്തുന്നതു ധർമ്മമായിക്കരുതാൻ സാധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. അഥവാ; അടുത്തടുത്തു വന്നിരിക്കുന്നവരായാൽ തന്നെയും സമുദായ വ്യവസ്ഥിതികളിലും ആചാരങ്ങളിലും ഉള്ള ഭിന്നിപ്പും ഇവരുടെ ശത്രുതയെ വളർത്തിക്കൊണ്ടുവന്നു സഹായിച്ചുവന്നു. ഒരു കൂട്ടരുടെ ഇടയിൽ പുരാതനതപവും, വിജയപ്രാബല്യവുമെങ്കിലും ബഹുമാനിക്കപ്പെട്ട ഒരു കുടുംബക്കാരുടെ ആധിപത്യം പ്രതിഷ്ഠാപിച്ചുവന്നുവന്നു; അടുത്ത മറ്റൊരു കൂട്ടർ ജനസമുദായത്തെ സംരക്ഷിക്കുന്ന സമുദായഭരണത്തെത്തന്നെ ആധാരമാക്കി ഉപജീവിക്കുന്നവരായും കാണും. അതുപോലെതന്നെ ദൈവാരാധനകളിലും ദേവന്മാരെപ്പറ്റിയുള്ള സങ്കല്പങ്ങളിലും സമുദായങ്ങൾ തമ്മിൽ വലിയ അന്തരമുള്ളതായിക്കാണുമ്പോഴും നിത്യത അസംസ്കൃതമായ ശാശ്വതമായ വ്യക്തിയനുഭവവും ഹേതുവുണ്ടാകുന്നു. ഇപ്രകാരം ചെറുസമുദായങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള മത്സരവും അവരുടെ യുദ്ധങ്ങളുടെ പരിണാമങ്ങളും പിൽക്കാലത്തു സങ്കല്പിതസമുദായങ്ങളുടെ പുരാണത്തിലോസങ്ങളിൽ പ്രതിബിംബിച്ചു ശാശ്വതമായ ഒരു രൂപത്തിൽ നിലനിന്നുപോകുന്നതായി പല ഉദാഹരണങ്ങളും പറയാം.

പ്രാചീന സമുദായങ്ങൾ തമ്മിൽ ഇഴജീപ്പ്, മെസൊപ്പൊട്ടമിയ, ഗംഗാസിന്ധുതടങ്ങൾ ഇവിടങ്ങളിൽ ഇപ്രകാരമുള്ള സംഭവങ്ങളും കൂടക്കൂടെ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഏതൊരു സമുദായവും അതതിന്റെ പരിതസ്ഥിതികളെ അനുസരിച്ചതായി ഒരു വ്യവസ്ഥിതിയെ കൈക്കൊള്ളുന്നതു സ്വാഭാവികമാണ്. ഇവയിൽ ബലവത്തമായ പ്രേരകശക്തി മതസംബന്ധമായ ശാസനകളും സങ്കല്പങ്ങളുമായിട്ടാണു കാണുന്നത്. മനുഷ്യർ തമ്മിലുള്ള അന്യോന്യബന്ധം കേവലം ബാഹ്യവീര്യത്തെയും കീഴ്വരത്തെയും അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി നിർണ്ണയിക്കേണ്ടി വരികയാണെങ്കിൽ; സദാക്ഷരം ശബ്ദം നിർമ്മിക്കേണ്ടിരിക്കുന്നതിനും, തന്മൂലം സമുദായശക്തി ശീമിലപ്പെട്ട് ഓരോ വ്യക്തിയും മറ്റു സമുദായങ്ങൾക്കു കീഴ്പെട്ടുപോകുന്നതിനും, ന്യായമുണ്ടെന്നു ബോദ്ധ്യമാകുമ്പോൾ, ഭരണവകുപ്പുള്ള സാക്ഷിപ്പെടുത്തി, അവരുടെ അനുമതിയും മേലനേപടണവും ആധാരമാക്കി അപ്പോഴപ്പോഴും

ത്തെ വ്യവസ്ഥിതികളെ സാധുവാക്കുകയും, ആ ഭരണവതകളെപ്പറ്റി യുള്ള ഭരണകീഴ്വിലാസപോലെ അവയെ അലംപ്രയത്നമോക്കി സമുദായ ബന്ധത്തെ സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ് പതിവ്. പ്രാചീനകുടുംബങ്ങളുടെ കെട്ടുപാടുതന്നെയാണ് പ്രായേണ ഇതിനു സഹായിക്കുന്നത്. ഒരേ കുടുംബത്തിന്റെ ശാഖോപശാഖകളായിപ്പിരിഞ്ഞിട്ടുള്ള ഗ്രാമക്കാരാണല്ലോ ആദിസമുദായങ്ങളുടെ കേന്ദ്രം. ഈ കുടുംബക്കാരുടെ സ്ഥായിയായ മെമ്പറും ഒരേ പിതാക്കളിൽനിന്നുള്ള ഉത്ഭവത്താൽ സ്ഥാപിതമായ ഭക്തബന്ധവും, ആ പിതാക്കളേയും അവരുടെ രക്ഷിതാക്കളായ ദൈവങ്ങളേയും ആധാരമാക്കിയുള്ള നിത്യവിശ്വാസവും വേദികളും ആകയാൽ, ഇക്കൂട്ടരുടെ നാമത്തോടു സംബന്ധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വ്യവസ്ഥകൾക്കു കൂടുതൽ മാഹാത്മ്യവും അദരണീയതയും സ്പഷ്ടമായിത്തീരുന്നു. പോരെങ്കിൽ, ഇവയെ അതിലംഘിക്കുന്നതിനുള്ള അടിശ്രമങ്ങൾ, നാശഭേദകമായിത്തീരുമ്പോൾ ആ വിശ്വാസം ദുഷപ്പെടുന്നതിന് എളുപ്പമുണ്ട്. എന്നു തന്നെയല്ല, ദൈവവിശ്വാസങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനം പ്രകൃതിശക്തികളെപ്പറ്റിയുള്ള ഭയവും, അവയെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിലുള്ള നിരാധാരതവും, അയതു കൊണ്ട് അല്ലാത്തവയെ വീഴ്ചകൾക്കുണ്ടാകുന്ന അതി നിഷ്പരമായ അനുഭവത്തെപ്പറ്റി ഓർമ്മോലം ആരുതന്നെ അവയെ അനാദരിക്കുന്നതിനു ധൈര്യപ്പെടുന്നില്ല. പക്ഷെ, ഈ തത്വങ്ങളെ വാദിച്ചും, അതുന്താപ്തമാക്കിയതായ ദൈവപ്രീതിക്കു വേണ്ടകർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിച്ചും ക്രമേണ അവയിൽ പ്രത്യേകത സമ്പാദിച്ചും ഒരു കൂട്ടർ ഉണ്ടാകുന്നു. ലൗകികവിഷയങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള അന്വേഷണങ്ങൾ ഇവരുടെ സഹകരണത്തോടും, മേൽവിചാരത്തോടും സാധിക്കേണ്ടതാണെന്ന് ഓരോ പ്രശ്നപലങ്ങളും അനുഭവങ്ങളും കൊണ്ടു തീർച്ചപ്പെടുന്നു. ഇങ്ങനെ പുരോഹിതപ്രാമാണ്യവും സ്വാധീകപ്പെടുന്നു. പിന്നീട് എല്ലാ സമുദായവ്യവഹാരങ്ങളും ഏതുവിധത്തിലും മതവിഭേദമായി കലാശിക്കുന്നു.

ഇപ്രകാരം സമുദായമുടനെയിരുമതസ്ഥിയാത്തങ്ങളുടേയും, മതപ്രവർത്തനങ്ങളുടേയും, പരലോകഭീതിയുടേയും, അതി പ്രധാനമായശക്തി സ്ഥാപിതമാകുന്നുവെന്നു പ്രത്യേകം ഓർമ്മിക്കേണ്ടതാണ്. ഓരോ സമുദായത്തിന്റെ ചയ്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് അതതിലെ അംഗങ്ങൾക്കുള്ള നിഷ്പക്ഷ ഇപ്രകാരമുള്ള അതീതശക്തികളുടെ സാന്നിദ്ധ്യംകൊണ്ടു പോഷിക്കപ്പെടുന്നു. ഇവയുടെ സംരക്ഷണസമുദായനേതാക്കന്മാരുടെ കർത്തവ്യമായിത്തീരുന്നു. അന്യ സമുദായങ്ങളെ പങ്കുകൊള്ളുന്നതിന് അനുവദിക്കാതെ വ്യക്തവ്യത്യാസങ്ങളെ നിലനിർത്തുന്നതിന് ഈ മാർഗ്ഗം

ഉപകരിക്കുന്നതായിട്ടാണ് കണക്കാക്കുന്നത്. ചിന്നിട്ട പലകുലത്തെ സഹവാസവും വിശിഷ്ട ക്ഷേത്ര ഭരണത്തിന്റെ അധികാരവും കരേ മാതിരി അനുഭവങ്ങൾക്കൊണ്ടുള്ള ചെറുകുതുപ്പുവും വരുമ്പോഴാണ് തങ്ങൾക്ക് സ്വന്തമെന്നു പെച്ചിട്ടുള്ള ആചാരങ്ങളും നടപടികളും മററുള്ള പരമമുടി ബാധിക്കുന്നതായി മനസ്സിലാക്കുന്നത്. ഈ നില വരുന്നതിനുമുമ്പ് എത്രയോ കലാപങ്ങളും യുദ്ധങ്ങളും സമുദായങ്ങൾക്കും സംഭവിച്ചിരിക്കുന്നു! ഇതിന്നു ഇന്ത്യയിലെത്തിയതിൽ തന്നെ പല ഉദാഹരണങ്ങളും കാണുന്നുണ്ട്. ഓരോ സ്ഥലങ്ങളിലും ഓരോ വഴി ക്ഷേത്രങ്ങളുടെ ഇടയിലും പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്ന ചെറുതിരുക്കളും ഇതുപോലെയുള്ള സംഭവങ്ങളുടെ പരാമർശിക്കുന്നതായി പിശാരിക്കാം. ലോക ഭരണത്തിന്നു നായകനായിത്തീർന്ന ആയുസമുദായക്കാർ പ്രായേണ ഇമ്മാതിരിയുള്ള വൈപരീത്യങ്ങളെ ലഘുപ്പെടുത്തി ഭിന്നവർഗ്ഗങ്ങളെ ആകർഷിച്ചു കീഴ്പെടുത്തുന്നതിൽ സമത്വമായിരുന്നുവെന്നുള്ളതിന്നു ഒരിന്ദു പുരണങ്ങളും ചെറുതിരുക്കളും തന്നെ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. ഒരിന്ദു മതത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടതായി പിശാരിക്കുന്ന പല ഭേദഭാവങ്ങൾ ഈ വിധത്തിൽ ദ്രാവിഡന്മാർക്കേയും മറ്റു പൂർവ്വികവാസികളുടേയും ഭേദങ്ങളെ അവാഹിപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതാണ്. ഇവരുടെ പൂർവികത്വവും അർത്ഥത്വവും സ്ഥാപിക്കുന്നതിന്നു ഭേദമാക്കു തമ്മിൽ പലമാതിരി ബന്ധങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി വേർതിരിച്ചു ചെലുത്തിയിട്ടുള്ളത്. ഇതിന്നു പ്രത്യേക സൗകര്യവും ഉണ്ടായിരുന്നു. മുൻകാലത്തു് പലപ്പോഴായി പല വഴി ക്ഷേത്രം വന്നു കയറുകനിമിത്തം എല്ലായിടത്തും ഇതുപോലുള്ള കലാപങ്ങൾ സാധാരണമായിരിക്കയും ശാശ്വതമായ യാതൊരു വ്യവസ്ഥിതിക്കും സൗകര്യമില്ലാതിരിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. ആയുസ്സുരുടെ വരവോടുകൂടി പുറമേനിന്നുണ്ടാകുന്ന ജനപ്രവാഹം തടയുന്നതിന്നു തക്കതായ രക്ഷകൾ ചെയ്തു മാത്രമല്ല, മുമ്പുള്ളവരേയും പുതുതായി വന്നു ചേർന്നവരേയും തങ്ങളുടെ വ്യവസ്ഥിതികളിൽ ഭാഗഭാക്കുകളാക്കുന്നതിനുള്ള പരിശ്രമവും ഏറ്റെടുക്കുന്ന ജാഗ്രതയോടെ തുടങ്ങി. ഇങ്ങനെ പ്രത്യക്ഷമാകുന്ന മറ്റൊരു തത്വം പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതാണ്. സമുദായവ്യവസ്ഥിതികൾക്കു രക്ഷയായി ഭേദസങ്കല്പങ്ങളെ ചാടിച്ചുവന്നതുപോയി മതസംരക്ഷണയ്ക്കു സമുദായബലംനിറുത്തുന്നതായിത്തീരുകയും വീണ്ടും സമുദായത്തിന്റെ സുസ്ഥിതിയെക്കരുതി, മതങ്ങളുടെ സ്ഥായിതത്വങ്ങൾക്കു ഹാനി വരുത്തു, മറ്റുഭേദഭാവങ്ങളെയും ഉൾക്കൊള്ളേണ്ടിവരികയും ചെയ്തു. ഈ പരിവർത്തനം സമുദായപരിണാമത്തിൽ ഒരു പ്രധാനഘട്ടമായിത്തീർന്നു.

ഈ സ്ഥിതിയിൽ ആണ് ലോകത്തിൽ നിവർന്നുപോന്നിട്ടുള്ളതും വെറുജനങ്ങൾക്ക് അഭരണീയമായിട്ടുള്ളതും ആയ വലിയ മത

ഞങ്ങളുടെ ആവിർഭാവം. ഏതെങ്കിലും സംഗതിവശാൽ വ്യക്തമാക്കുന്നതിനും
 നിർദ്ദേശമായിത്തീർന്നു വന്നിട്ടുള്ളതും ഭേദമായി സങ്കല്പിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടു
 ഴിത്തം, ഓരോ സമുദായവും അതതിന്റെ ഭേദമനുസരിച്ചു
 കണ്ടു കണ്ടുപ്രകാരം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും അധിഷ്ഠാനഭേദമായി സങ്ക
 ല്പിച്ചു അധിഷ്ഠിക്കുന്നു. ഈ രണ്ടു ഘട്ടത്തിലും ഓരോ തരക്കാരുടെയും
 ഹിസ്റ്ററി കണ്ടുപ്രകാരം മാത്രമല്ല, ഓരോന്നും മറ്റുള്ളവയിൽ
 നിന്നും വ്യത്യസ്തപ്പെട്ടിരുന്നതിനാൽ അന്യോന്യം യുദ്ധങ്ങളും തമ്മിൽ
 തമ്മിൽ യോജിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രതിബന്ധങ്ങളും അധികമായിരുന്നു. ഈ
 മൗനപ്രഭാവം പ്രത്യേകതകളെ ഇല്ലാതാക്കത്തക്കവണ്ണം ചില സ്വയംതത്വ
 ഞങ്ങളെ അസ്സമമാക്കി എല്ലാവരെയും കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നതിനു സൗകര്യം
 ഉണ്ടായതോടുകൂടി, വിമതഭാഷാക്കൊണ്ടുള്ള കഴിപ്പങ്ങൾ കുറയുന്നതിനു
 ന്യായം കാണുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ഇതിനു രണ്ടുമാതിരി തടസ്സങ്ങൾ
 ഉണ്ടായി. ഒന്നാമതിരി ഭൂപ്രകൃതികൊണ്ടും, അല്ലാത്തവയെ വ്യക്തമാക്കു
 ന്നതും, ക്ലാസ്സുകൾക്കു ഒരേ ഭരണാധികാരത്തിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട സമു
 ദായങ്ങൾ ഇപ്രകാരമുള്ള ഏകമതത്തിനു കീഴെടുത്തു് അതുതമല്ല;
 പക്ഷെ, ഇങ്ങനെയുള്ള സൗകര്യങ്ങൾകൊണ്ടു യോജിച്ചതായി അതി
 വിശിഷ്ടമായ പ്രദേശങ്ങൾ ഉണ്ടെങ്കിലും ഇവയെത്തമ്മിൽ വേർതിരി
 ച്ചിരുന്നു. പ്രകൃതിവിശേഷങ്ങൾ മുമ്പുണ്ടായിരുന്ന പ്രത്യേകതകളെതിരെ
 ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനു തടസ്സമായിരുന്നു. ഇന്ത്യ ഏകപക്ഷാഭാവം ഭൂപ്രകൃതി
 കൊണ്ടു ഏകപക്ഷാഭാവം മറ്റുഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നു വേർതിരിഞ്ഞുകിടക്കുന്നു
 വേറെ, അതുപോലെയുള്ള ഒരു ഏകാന്തത കിഴക്കും തെക്കുകിഴക്കും ഉള്ള
 ചൈനയും ഇന്തോചൈന എന്നു സ്ഥലങ്ങൾക്കും പടിഞ്ഞാറുവശത്തുള്ള
 യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങൾക്കും ഉണ്ട്. എന്നാൽ ഇടയ്ക്കുള്ള പെർഷ്യ, മെസൊ
 പൊട്ടാമിയ, സിറിയ, ബാൽക്കൻപ്രദേശങ്ങൾ മുതലായ പ്രദേശങ്ങൾ
 അടുത്തുപിറ്റാതെ സമുദായസഞ്ചാരത്തിനുതക്കവണ്ണം വെട്ടുവഴിപാലെ
 കിടക്കുകയാണു ചെയ്യുന്നത്. ഈ വ്യത്യാസംപോലെ ഓരോന്നിന്റെയും
 ചരിത്രഗതിയിലും ഭേദം കാണാം കാണാവുന്നതാണ്. ഇന്ത്യയിൽ
 ഹിന്ദുമതം വേരുന്നിത്തപ്പെട്ട രാജ്യമൊട്ടുക്കു വ്യാപിക്കയും പിന്നാലത്തു
 ഞായ പരിവർത്തനങ്ങളിലും അതിന്നു് അഭ്യേദമായ ഒരു പിടിപാടു്
 ഉറച്ചു പോകയും ചെയ്തു. അതുപോലെ ചൈന, ഇന്തോചൈന,
 മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽ ബുദ്ധമതം പ്രവേശിച്ചശേഷം അതിന്റെ
 പ്രാധാന്യത്തിന്നു് ഒന്നൊക്കെ ലോപംവരുതെ നിലനിന്നിട്ടുണ്ട്.
 യൂറോപ്പിലെ പാശ്ചാത്യഭേദങ്ങളിൽ ക്രിസ്തുമതം ചെന്നു കയറിയതി
 നശേഷം പലകാലമായി അതുതന്നെ പ്രബലപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇട
 യ്ക്കുള്ള പ്രദേശങ്ങളിലാകട്ടെ അനേകം മതചാരങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കയും
 ഒടുവിൽ ജനസമൂഹങ്ങളുടെ സഞ്ചാരം ഒരുമാതിരി നിലച്ചപ്പോൾ

ഉത്ഭവിച്ചു. പ്രചരിച്ചു. മഹമ്മദുദമതം, മുഹമ്മദുദമതങ്ങളെയും അപേക്ഷിച്ചു. ശക്തിമത്തായിരുന്നുതുകൊണ്ടും, പിൽക്കാലത്തു വന്നുചേർന്ന മദ്യോച്ഛയിലെ പുരാതനവർഗ്ഗങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശത്തിന്നു പ്രാപ്തിക്കും തക്കതായ പരാക്രമശീലത്തെ പോഷിപ്പിച്ചുതുകൊണ്ടും, ക്രമേണ സ്ഥിരപ്പെടുകയും ചെയ്തതേ ഉള്ളൂ. മഹമ്മദുദമതത്തിന്റെ ആവിർഭാവവും വിജയവും മറ്റുദമതങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു കാലതാമസപ്പെടുവാൻ ഇടയായതിന്നും ഫലമുണ്ടായിരുന്നു. അങ്ങിനെ കൊണ്ടുവന്നു സമാധിപ്പിക്കയും, പരാക്രമികളായ നേതാക്കന്മാരുടെ സഹായംകൊണ്ടു് അയൽ രാജ്യങ്ങളിൽ പടപെട്ടിക്കയറുകയും, ചെയ്തുകൊണ്ടുണ്ടായ പ്രത്യേക ക്ഷണങ്ങളും, ജീവിതമത്സരത്തിൽ മനസ്സമൃദ്ധി ചെയ്തിരിക്കുന്നവരുടെ വൃന്ദങ്ങളിൽ അനന്തരമായ ജനങ്ങളെ വശീകരിക്കുന്നതിന്നു വേണ്ടി സിദ്ധിച്ച സിദ്ധാന്തങ്ങളും, അതിന്റെ ജന്മഭൂമിയുടെ പ്രകൃതിയെ പെട്ടിപ്പെടുത്തുന്നുമുണ്ടു്.

ഈ മതങ്ങളുടെ രൂപീകരണം ഏതാനുംകാലം കൊണ്ടു് സാധിച്ചിട്ടുള്ളുവെന്ന് മുൻപറഞ്ഞ സ്വഭാവവിശേഷംകൊണ്ടുതന്നെ അറിയാവുന്നതാണു്. എന്നാൽ ഇവയുടെ പരിണാമം അവിടെ നില്ക്കുമ്പോൾ പൂർവ്വകാലങ്ങളിൽ എന്നുപോലെ പിന്നെയും അന്തഃക്ഷോഭങ്ങളും രൂപഭേദങ്ങളും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ഹിന്ദുമതത്തെ അപേക്ഷിച്ചുതന്നെ പലമാതിരി അഭിപ്രായഗതികൾ സംഭവിച്ചുകാണുന്നുണ്ടു്. ഇവയിൽ പ്രഖ്യാതമായിട്ടുള്ളതു ബുദ്ധമതമത്രെ. യാദൃച്ഛികമായി ബുദ്ധമതത്തിന്നു സിദ്ധിച്ച പ്രചാരംകൊണ്ടാണു് ഈ ഓന്നതും ഉണ്ടായതു്. ഇതുപോലെയുണ്ടായ മറ്റൊരു കക്ഷിയാണു് ജൈനമതം. അന്തോണത്തിൽ ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ കാലം ലക്ഷണങ്ങളെ പൂർണ്ണമായിച്ചു, അതിൽ പ്രതിബിംബിക്കുന്ന ഭാവങ്ങളെ അക്ഷേപിച്ചു, ഓരോ ഗുരുക്കന്മാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ അനവധി കക്ഷിപരിണത കാണുന്നു. വൈഷ്ണവന്മാരായും, ശൈവന്മാരായും, ജ്ഞാനമഗ്നക്കാരായും, ഭക്തിമാഗ്നക്കാരായും, വേദാന്തികളായും, അദ്വൈതികളായും ഇങ്ങനെയുള്ള താല്പര്യങ്ങളിൽ അനേകം ഉപദേശകളായും, എത്രയെത്ര സാമ്രാജ്യങ്ങൾ ഹിന്ദുമതത്തിൽ തന്നെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നുണ്ടു്. പിൽക്കാലത്തു മഹമ്മദുദമതവും ക്രിസ്തുമതവും അതി അടുത്തു മുട്ടിയതിന്റെ ഫലമായി സിദ്ധമതം (ഇസ്ലാമിക് മതം) മുതലായ സങ്കരമതങ്ങളും ഉത്ഭവിച്ചു. ഈ മാതിരിയുള്ള പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ആവിർഭാവം അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്നവർ മഹാളകമായി കൈക്കൊണ്ടിരിക്കുവാൻ ഇടയില്ല; തന്മൂലം അന്തഃകലിദങ്ങൾ സാധാരണമായിരുന്നിരുന്നതും വഴിയുണ്ടു്. മൂലധാരമായ തത്വങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ഐക്യം എത്രമാത്രം ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നും, പുരോഹിതപ്രധാനമായവയ്ക്കും

കളും ശ്രുതി സ്തുതികളെ പുരസ്കരിച്ചുള്ള ധർമ്മശാസനങ്ങളും അനുകരിച്ചിരുന്ന രാജാക്കന്മാർ ഈ മാതിരി സംഭവങ്ങളും സമുദായ ബഹുളങ്ങളും സമചിത്തതയോടെ നോക്കിയിരുന്നുവെന്നുള്ളതു വിശ്വസിക്കുവാൻ തരമില്ല. എന്നാൽ മറ്റു രാജ്യങ്ങളേയും മതങ്ങളേയും അപേക്ഷിച്ചു വിമതഭോജത്തിൽ ഹിന്ദുക്കൾക്കു നിഷ്ഠുഷ്കരത്തിരിക്കുവാൻ ന്യായമുണ്ട്. പ്രധാനമായി ഹിന്ദുമതത്തെ അനുകരിച്ചുണ്ടായ എല്ലാ മതനവഗമങ്ങളും ഐഹികസുഖത്തെ നിരാകരിക്കുന്നവയാകയാൽ രാഷ്ട്രീയബലത്തിന്നു രാജാധികാരത്തിന്നു ഹാനികരമായി വ്യാഖ്യാനിക്കത്തക്കവയ്ക്കിരുന്നില്ല. വിശിഷ്ട ഹിന്ദുമതത്തിന് രക്ഷാകേന്ദ്രമായി ശാഖാസമുദായങ്ങളിൽ ഒന്നുപോലെ വ്യാപിക്കുന്ന കെട്ടുപാടുകളോടുകൂടിയ ഒരു പള്ളിപറ്റുപ്പാട് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വിദഗ്ദ്ധന്മാരും ഇരുന്നികളും, സ്വമതത്തെ അനുകരിക്കുന്നവരായി ആർക്കിലും ഉണ്ടെങ്കിൽ, ഓരോരും സ്ഥാപിച്ച് വീജനപ്രഭാങ്ങളെ അധിവസിക്കയൊ, പുണ്യക്ഷേത്രങ്ങളിൽ സഞ്ചരിക്കയൊ ചെയ്തിരുന്നതല്ലാതെ, സമുദായവ്യവസ്ഥകളെപ്പറ്റി ചിന്തചെയ്തിട്ടുള്ളതായിത്തന്നെ കാണുന്നില്ല. എന്നുപോലെ, ഓരോ ദേശത്തും പൂർവ്വാചാരപോലെയുള്ള ഓടപടികൾ അദ്ദേശമായി നടന്നുവന്നിരുന്നുവെന്നല്ലാതെ, അഖ്യയതെറ്റി നടക്കുന്നവരെ വിചാർന്നചെയ്യുന്നതിന്നു ശിക്ഷിക്കുന്നതിന്നു അധികാരമുള്ള പൂരോഹിതന്മാർക്കു തമ്മിൽ ഒരു മിശ്ഠ്വാക്രിസ്തീയവ്യവസ്ഥിതികളിലുള്ളപോലെ ഒരുമിപ്പോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒന്നായിക്കിടന്നിരുന്ന ഹിന്ദുസമുദായത്തിൽ അവിടവിടെ പ്രത്യേകാചാരങ്ങൾക്കും വ്യവസ്ഥകൾക്കും സൗകര്യമുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ട്, ഓരോ പുതിയ മതത്തിനും ഓരോപേരും സ്ഥാനവും കല്പിച്ച് സ്ഥായിയായ ബന്ധം വിടാതെ നാട്ടുകാർ കഴിച്ചിരുന്നുവെന്നു യുക്തം. എങ്കിലും ഓരോന്നിന്റെയും അവിദ്വേഷത്തിൽ സ്ഥിതിസ്ഥാപകന്മാരുടെ ഉപദ്രവംകൊണ്ടും, അതതിന്റെ അനുഷ്ഠാനവിവിധതകൊണ്ടും, അല്പാല്പമായ വിപ്ലവങ്ങൾ ഇന്ത്യയിലും ഉണ്ടായില്ലെന്നു പറയുവാൻ ന്യായം കാണുന്നില്ല.

ഒരു മതനവഗമത്തെ യാതൊരു തടസ്സവും കൂടാതെ അനുവദിക്കുക എന്നതും മനുഷ്യസമുദായത്തിന്റെ അടിമസ്ഥിതികളിൽ തീരെ അസംഭവ്യമാണ്. മറ്റു മതക്കാർക്കു യഥേഷ്ടവിധാരം അനുവദിക്കുന്നതായി കിത്ഥികേട്ടിട്ടുള്ള ഹിന്ദുക്കൾ തമ്മിൽ തമ്മിലുള്ള പെരുമാറ്റത്തിൽത്തന്നെ അരോഷം ഭൂതയയൊ സമചിത്തതയൊ കാണിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു യഥാർത്ഥസ്ഥിതിയെ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഒരു പ്രധാനലക്ഷണമായി കൈക്കൊള്ളണം. മറ്റുമതക്കാരായ പാഴ്സിക്, ക്രിസ്ത്യാ

നികൾ, മഹമ്മദന്മാർ ഇവരെ സംബന്ധിച്ചുള്ള നടപടികളിൽ നിന്നും പൊതുതത്വങ്ങൾ ഒന്നും അനുമാനിക്കുന്നതല്ല. ഓരോ സമുദായാധികാരികൾക്കും മതസംബന്ധമായ വിഷയങ്ങളിൽ പൂർണ്ണസ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടായിരുന്നസമിതിക്ക് അതാതുരാജ്യത്തിന്റെ ഗുണഭോക്താക്കളായും ആസ്ഥാപന ന്യായമെന്നു തോന്നുന്ന ഏതു നയവും കൈക്കൊള്ളുന്നതിന് അവർക്കു സൗകര്യമുണ്ടായിരുന്നു. ഇക്കാർണ്ണം ഫേതുവായി അദ്ദേഹം കച്ചവടക്കാരായും പിന്നീടു ജേതാക്കളായും ഇടപെടുന്നതിന്നു സംഗതിയായ ഇതരമതക്കാരുള്ള പെരുമാറ്റം സ്വതസ്സീലമായ സമഭാവന കൊണ്ടാണെന്നു വാദിച്ചാൽ ന്യായം കാണുന്നില്ല. ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിൽനിന്നും വെളിവാകുന്നവിധം സ്വരാജ്യത്തല്ലെങ്കിൽ അന്യരാജ്യത്തു താവളമുറപ്പിച്ചു ധനാഭിവൃദ്ധിക്കും ബലപരപ്പല്ല. ത്തിന്നും തുണയാകുമായിരുന്ന വിദേശ്യരെ വിരോധിക്കുകയാണുണ്ടായതെന്ന് ഒരുത്തരും തുനിയാതിരുന്നതു കേവലം അഭയലോഭവും അധികാരാശ്ചര്യവും കൊണ്ടാണെന്നു വാദിക്കാം. നേരേമറിച്ച് അവർ രാഷ്ട്രീയ പരിവർത്തനത്തിൽ മേധാവികളായിത്തീർന്നശേഷം അവരെ അർദ്ധരീച്ചം ബഹുമാനിച്ചും പോന്നതു ബലഹീനതയുടെ ലക്ഷണമത്രെ. ഇന്ത്യയിൽ കുടികയറിയ മഹമ്മദന്മാരും പിന്നാലത്തു വന്നുചേർന്ന ക്രിസ്ത്യാനികളും ഇക്കാര്യത്തിൽ വ്യത്യസ്തമായ രീതി അനുക്രിച്ചതു കൊണ്ടാണ് ഹിന്ദുക്കൾക്ക് ഇപ്രകാരമുള്ള ഒരു മഹത്വം അവർക്കുണ്ടായത്. മഹമ്മദീയന്മാർക്കും വളരെക്കാലത്തേക്കു ജനങ്ങളെ നിർബന്ധമായിത്തന്നെയും സ്വമതത്തിൽ ചേർക്കുന്നതിന്നു ഉത്സുകരായിരുന്നു. അവർ ഹിന്ദുക്കളുടെ ദേവാലയങ്ങൾ നശിപ്പിക്കയും ഹിന്ദുക്കളുടെ ആചാരങ്ങളെ നിന്ദിക്കയും മഹമ്മദന്മാർക്കു തക്കവരെപലവിധത്തിലും ഉപദ്രവിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു.

ക്രിസ്ത്യാനികളായ പോർട്ടുഗീസുകാരും ഡച്ചുകാരും മറ്റു പള്ളികളിൽ ചേർന്ന ക്രിസ്ത്യാനികളെ ഉപദ്രവിച്ചിരുന്നെങ്കിലും സ്വദേശികളായ ഹിന്ദുക്കളേയും മറ്റു മതക്കാരേയും അത്രതന്നെ കഷ്ടപ്പെടുത്തിയതായി കാണുന്നില്ല. ഇവർ ഏറെക്കുറെ മതഭ്രാന്തന്മാരായിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, സ്വരാജ്യങ്ങളിൽ അക്കാലത്തു പ്രബലമായിരുന്ന വിമതദേശത്തിന്റെ സങ്കടങ്ങൾ സ്വയം അനുഭവിച്ചു നിഷ്പരമായിത്തീർന്നവരും കൂടി ആയിരുന്നു. ഇതേ നിലയിൽത്തന്നെയാണ് ഹൈന്ദവകാരും ഇംഗ്ലീഷുകാരും ഇന്ത്യയിൽ വന്നുചേർന്നതെങ്കിലും അവർ മതവിഷയങ്ങളിൽ അനേകകാലം യാതൊരു നിർബന്ധവും കാണിക്കാതിരുന്നതു കുറേക്കൂടി ശ്രദ്ധേയമായിരുന്നു. തല്ക്കാലത്തെ നിലയെക്കുറിച്ച് മതാസക്തി നിയന്ത്രിച്ചുപോന്നിട്ടുള്ള മുകില സമുദായം, യൂറോ-

പ്രസ്ഥാനം. ഇവർക്ക് അതിനനുസരിച്ച് പരിശുദ്ധവും ജ്ഞാനവും ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ എല്ലാ കൂട്ടരും ഭിന്നചാരങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഏറെക്കുറെ വൈമുഖ്യം കാണിച്ചിരുന്നുവെന്നതന്നെല്ലെങ്കിൽ, സ്വയംകരുതാമെന്നു ധരിച്ചിരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നുവെന്നു കാണുന്നുണ്ട്. ഇംഗ്ലീഷ് ക്രൈസ്തവ സഭാധികാരം സ്ഥാപിതമായ ഫലത്തിൽ അല്ലാത്തതായി സ്വയംകരുതാമെന്നു അനുഭവിക്കാൻ ഇടയായതിൽ പല കലാപങ്ങളും ഉണ്ടായശേഷം അവർ ഈ വക കാര്യങ്ങളിൽ ജനമിതാനുസരണമായിട്ടുപോലും പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു. പ്രത്യേകത്തിൽ ഹിന്ദു മത പ്രചരണവും സമുദായരക്ഷയും ഹാനികരമല്ലെങ്കിൽ സമുദായസത്തിന്റെയും വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെയും ഫലമായ മനഃപരിഷ്കാരംകൊണ്ടു ശരിയാക്കാവുന്നതേ ഉള്ളൂവെന്നു അവർക്കു ബോദ്ധ്യമായശേഷം ഇത്തരത്തിലുള്ള സംരംഭങ്ങൾ ഇന്ത്യയിൽ ഇല്ലാതായി. അക്ബർ മുതലായ ഏകാധിപത്യം മുക്തിലാഭത്തിലുള്ള അവസരത്തിൽ പലപ്പോഴും സമുദായസത്തിലുള്ള സമുദായനേതാക്കളും ഹിന്ദുമതമതസ്ഥരും ഹിന്ദുക്രിസ്ത്യാനിബന്ധനയും അന്യോന്യവിചാരിതങ്ങൾകൊണ്ടു ഭയപ്പെട്ടിരുന്നതിന്നു ശ്രമിച്ചതും, സിദ്ധകളും ബ്രാഹ്മണസംഘങ്ങളും മതപരിഷ്കാരംകൊണ്ടു ഇരകളാക്കി സ്വീകരിച്ചതായ ഒരു പന്ഥാവു നിർമ്മിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചതും, ഇതിലും ഉപരിയായ ഒരു നയമാണെന്നു വാദിക്കാം. എന്നാൽ ഈ വഴിക്കുതന്നെയും സമുദായരക്ഷയും സ്ഥാപിക്കുന്നതിന്നു സാധിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നും ഇരുമതത്തിന്റെയും മദ്ധ്യസ്ഥന്മാർക്കു സമാധാനപരമായ ജീവിതം സുസാദ്ധ്യമായിരുന്നോ എന്നും സംശയിക്കത്തക്ക സംഗതികളും കാണുന്നുണ്ട്.

ഹിന്ദുമതത്തിന്നു സിദ്ധിച്ചപ്പോലെ പ്രചാരകവേല ക്രിസ്തുമതത്തിന്നും മഹത്തമതത്തിന്നും സിദ്ധിക്കുകയുണ്ടായി. പക്ഷെ ഇതിൽ ഹിന്ദുമതം പ്രശ്നപ്പെട്ട സംഗ്രഹണശക്തി ഈ മതങ്ങൾക്കില്ലായ്കയാലും. ഇവയെപ്പറ്റിയുള്ള ചരിത്രലക്ഷ്യങ്ങൾ സൂക്ഷ്മമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളതിനാലും ഇവയുടെ പ്രചാരത്തിൽ ഉണ്ടായ യുദ്ധങ്ങളും കലാപങ്ങളും തുലോം കൂടുതലായിക്കാണുന്നുണ്ട്. അതുവുമായ ഹിന്ദുമതം ദ്രാവിഡർ മുതലായ പുരാതനവർഗ്ഗങ്ങളെക്കൂടി ഇണക്കിയതിന്നു ശ്രമമേ പൂർണ്ണ പ്രാപിച്ചതായിത്തന്നെ ഗണിച്ചിട്ടുള്ളൂ. അതിനിടയിൽ കഴിഞ്ഞ വർഗ്ഗവിധിസമ്പന്നത്തിന്റെ പ്രതിലോപനം പുരാണേതിഹാസങ്ങളിലല്ലാതെ വിശ്വാസനിയമായ രേഖകളാൽ സമർത്ഥപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളവയല്ല. ക്രിസ്തുമതം അദ്ദേഹം ഹൈന്ദവമതത്തിന്റെ കീഴ്ക്കെ കോണിൽ ഒരു ചെറിയ സമുദായകാര്യം ഇടയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയതല്ലാതെ ഹിന്ദുമതംപോലെ ജേതാക്കളായ ഒരു നൂതനവർഗ്ഗക്കാരുടെ ക്ഷേമാവലംബമാ

യിട്ടിരുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ട് ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് അഭികാലങ്ങളിൽ വലിയ തട്ടുപാടുകൾ സംഭവിച്ചിരുന്നു. അയൽവാസികളായ ഹിന്ദു ക്ഷുദ്രയും സാമ്രാജ്യാധികാരികളായ നേമന്മാരുടേയും ദുഷ്കരകൾക്കു ലഭിക്കായി മഹാനായ ക്രിസ്തുതന്നെ വഞ്ചിതനായിത്തീർന്നു. പിന്നാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുചരന്മാരെ സ്വസ്ഥമായി ഉപജീവിക്കുന്നതിനു് അനുവദിക്കാതെ പല ചട്ടങ്ങളിലും ഭരണാധികാരികൾ പീഡിപ്പിച്ചു. ഏതുമതിരി മതവും രാജ്യനിയമത്തിനു കീഴടങ്ങിയാൽ നിർബാധമായി നിലനില്ക്കാനുവന്നു. ഹോമാസാമ്രാജ്യത്തിനകത്തു് ഇക്കൂട്ടക്കുമാത്രം ഇപ്രകാരമുള്ള അനുഭവം ഉണ്ടായതു സമുദായബന്ധങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള അവരുടെ ഭിന്നഭിപ്രായമാണെന്നു കാണുമ്പോൾ വിമതഭേഷത്തിന്റെ അന്തരായം മനസ്സിലാക്കുവാനാണു്. സന്തിനേയും അസന്തിനേയും, ഇഹത്തിന്റേയും പരത്തിന്റേയും സംബന്ധിച്ചുള്ള മററഭിപ്രായങ്ങൾ എങ്ങനെയായാലും സമുദായബന്ധത്തിനാസ്പദമായ രാഷ്ട്രീയനിശ്ചയങ്ങളെപ്പറ്റി മാത്രം ഭിന്നഭിപ്രായമുണ്ടായിരിക്കുന്നത് അരാസ്യമല്ലെന്നുള്ള നിർബന്ധമത്രെ ഈ നയത്തിന്റെ രഹസ്യം. ഈ നിലയിൽ മുന്തൂറു സംവത്സരത്തിലധികം ചെന്നശേഷം ക്രിസ്ത്യാനികൾ സാമ്രാജ്യത്തിനകത്തു പ്രാബല്യമുള്ള ഒരു സംഘമായി രീനർത്തിനെ ആദരിച്ചു. കൺസ്റ്റന്റൈൻ ചക്രവർത്തി ക്രിസ്തുമതത്തെ രാജ്യമതമായി കൈക്കൊണ്ടു. അധികാരപ്രാപ്തി വന്നതോടുകൂടി ഈ മതത്തിനു പല വശ്ശക്കാരടേയും പല തരക്കാരടേയും ഇടയിൽ പ്രചാരമുണ്ടായി; അതിനുള്ളിൽ തന്നെ പല കക്ഷികളും ഉത്ഭവിച്ചു. ഈ കക്ഷികൾ ഓരോന്നും ചക്രവർത്തിയുടെ അനുകൂല്യത്തിനായി ശ്രമിക്കയും, സാമ്രാജ്യരക്ഷയിൽ മതബന്ധത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം മനസ്സിലാക്കിയിരുന്ന ഭരണാധികാരികൾ മതവിശ്വാസങ്ങളിൽ ഐക്യരൂപം വരുത്തുന്നതിനു പല വഴികളും പരീക്ഷിക്കയുംചെയ്തു. പലപ്പോഴും രാജപക്ഷത്തിനെതിരായ കക്ഷികൾക്കു വളരെ സങ്കടമനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നുവെന്നല്ലാതെ ഈ പ്രയത്നത്തിനു വിഷമപ്പെട്ടു യാതൊരു ഫലവുമുണ്ടായില്ല. ഭിന്നഭിപ്രായക്കാർ അധികവും കീഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിലായിരുന്നു. പടിഞ്ഞാറുള്ള രാജ്യങ്ങളിൽ പൂർവ്വമതത്തിനനുക്രമികളായവരുടെ പ്രാധാന്യം വർദ്ധിച്ചിരുന്നു.

ചക്രവർത്തിമാർ സമാധാനമുണ്ടാക്കുവാൻ സദസ്സുകൾ വിളിച്ചു കൂട്ടി വാദപ്രതിവാദം കഴിച്ചു പല നിശ്ചയങ്ങളും ചെയ്തയുണ്ടായി. അവ പ്രയോജനശൂന്യമായപ്പോൾ ഓരോ കക്ഷിയിടിക്കുകയും അവർക്കു സാധ്യമായിരുന്നു. ഇപ്രകാരം അതൃപ്തരായിത്തീർന്ന കക്ഷികൾസാമ്രാജ്യത്തിൽ നിന്നും വേർപെടുന്നതിനുകൂടി ശ്രമിച്ചുതുടങ്ങി. ഇങ്ങനെയി

രീക്കമ്പോഴാണ് ട്രൂട്ടന്മാരുടെ ആക്രമണങ്ങൾ തുടങ്ങിയതെന്നു ഊഹിക്കാം. ഇവർ ക്രിസ്തുമതം സ്വീകരിച്ചിരുന്നിട്ടുണ്ടാകാം അധികവും ഭിന്നകക്ഷി ഷാരിൽ പ്രമാണികളായ ഏരിയന്മാരുടെ പക്കൽനിന്നാകയാലും, ആനുമായി കൈക്കൊണ്ട വിശ്വാസങ്ങളിൽ അത്യാസക്തിയുള്ളവരായിരുന്നതിനാലും ഇവരുടെ പ്രവേശനം ഏറെയും ബാധിച്ച പാശ്ചാത്യഭരണങ്ങളിൽ കൂടികക്ഷി വഴക്കുകൊണ്ടുള്ള പീഡകൾ അധികപ്പെട്ടു. ഈ മട്ടത്തിലാണ് ക്രിസ്തുമതത്തിനും ഹിന്ദുമതം പോലുള്ള മതപരിണാമം ഉണ്ടായത്. വിമതഭാഷകളെക്കൊണ്ടു ജേതാക്കളായ ട്രൂട്ടന്മാർ എവിടെയും ജനസാന്ധ്യത്തിന്റെ വിരോധം സമ്പാദിച്ചു, ഇന്ത്യയിൽ പട്ടാണി വംശങ്ങളെ നാശപ്രാപ്തമാക്കിയ അവരുടെ രാജകുടുംബങ്ങൾ അപ്രാപ്തമാകാതെ കലാപത്തോടും കഴിഞ്ഞതേയുള്ളൂ. ക്രമേണ ചൂർണ്ണമായ കത്തോലിക്കർ മതപരിഷ്കാരംകൊണ്ടു മനോഹരം പൂർണ്ണമായി സിലിക്കത്ത പുതിയ സമുദായത്തിനെ ഇണക്കത്തക്ക പ്രതിയാണുണ്ടാക്കിയതെന്നു ചിലർ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു. മതത്തിലുള്ള സമാധാനവും ഐക്യവും അധികാരരക്ഷയ്ക്കും അനിവാര്യമെന്നു അനുഭവപ്പെട്ടതിനാലും, സ്വമതത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം പുനഃസ്ഥാപിച്ചു. അഞ്ചാം ശതകത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ഫ്രാങ്ക് കളുടെ രാജാവായ ക്ലോവിസ് കത്തോലിക്കരുടെ കക്ഷിയിൽ ചേർന്നതോടുകൂടി ഇതിലേക്കുള്ള പുറപ്പെട്ടുതുടങ്ങി. ഏഴാം ശതകത്തിൽ ഇറ്റാലിയിലായിരുന്ന ലോംബാർഡ് വർഗ്ഗക്കാർ ഈ ഗണത്തിലേക്കു തിരിഞ്ഞതോടുകൂടി വീണ്ടും പാശ്ചാത്യഭരണങ്ങൾ പൂർവ്വികമായിത്തീർന്നു. എട്ടാം ശതകത്തോടുകൂടി ക്രിസ്തീയവർഗ്ഗത്തിൽ ഒരു പ്രധാനശാഖയുടെ അടിസ്ഥാനം ഇപ്രകാരം ഉറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ മറ്റു പക്ഷത്തു മറ്റു ചിലരുടെ കഥ വളരെ മോശമായി. മഹമ്മദ് മതത്തിന്റെ ആവിർഭാവത്തിനു മുൻപുതന്നെ കാബൾസ്റ്റാൻറിനോപ്പിളിന്റെ മേൽക്കോയ്മയിൽനിന്നും വിട്ടുകിട്ടുവാനുള്ള മോഹത്തിൽ, പെന്ത്യയിലെ സമുദായങ്ങളുടെ അധികാരത്തോടു അനുകൂലിച്ചു ഏകാധിപത്യത്തിലും പെട്ടെന്ന് ക്രിസ്തീയശാഖക്കാർ പലപ്പോഴും സങ്കടപ്പെട്ടുവന്നു. ഏഴാം ശതകത്തിൽ പ്രബലപ്പെട്ട മഹമ്മദീയ പ്രവാഹത്തിൽ അവർ അടിപെട്ടുകയും, പുറത്തുനിന്നു ഈജിപ്തു മുതൽ വടക്കു അഫ്രിക്ക മുഴുവൻ വരെയും, യൂറോപ്പിൽ ആദ്യമായി സ്പെയിനിലും മഹമ്മദന്മാർ മേധാവികളായിത്തീരുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, ക്രിസ്തീയരായ സമുദായങ്ങൾ അത്യപകടത്തിൽ പതിച്ചു. സ്പെയിനിൽ അവർ കപ്പംകൊടുത്തും മലപ്പുറങ്ങളിൽ അഭയം തേടിയും വളരെക്കാലം കഴിച്ചുനിന്നിട്ടുള്ളതായ കഷ്ടതകൾ അന്നിപ്പവനിയമായിരുന്നു. വടക്കു അഫ്രിക്കയിൽ ഒരു കാലത്തു തഴച്ചുവന്നിരുന്ന പള്ളികളും അലക്സാൻഡ്രിയ, കാത്തേജ് മുതലായ ചിജ്ഞാൻസങ്കേതങ്ങളും നാശപ്രാപ്തമായിത്തീർന്നു, പരാജിതരായ

കക്ഷികൾ കാലക്രമേണ ജേതാക്കളുടെ മുന്നിൽ പോന്നു. ഏഷ്യൻ മൈനർ, സിറിയ, അർമീനിയ മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽ നാലുപാടും പ്രവഹിച്ചിരുന്ന മഹമ്മദീയ സമുദായങ്ങളുടെ ഇടയ്ക്ക്, അറബിക് വിഭാഗമായി ചില ക്രിസ്തീയസ്ഥാനങ്ങൾ മലകൾ കൊണ്ടുള്ള രക്ഷയും കടൽവഴിയായി സ്വപഗ്നക്കാരാട് ഇടപെടുന്നതിനുള്ള സൗകര്യവും ഉള്ളയിടങ്ങളിൽ മാത്രം അവശേഷിച്ചു.

മഹമ്മദ് നബിയുടെ ഉപദേശം അനുസരിച്ച അറബികൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണശേഷം കലീഫായുടെ നേതൃത്വത്തിൽ അപ്രതിരോധമായി ഏല്പാവശത്തും കരയിലും കടലിലും പ്രവേശിച്ചു. അനവധി നാശംചെയ്തവെങ്കിലും മഹമ്മദുൽമത്തത്തിന്റെ വീര്യവും പ്രാവേദവും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തി, നവ്യജീവനോടുകൂടി തലയെടുത്ത ഹോമസാമ്രാജ്യത്തെ അനായാസം ചെറുത്തു പിൻമടക്കി. ഇക്കൂട്ടർ ചെറുപ്പത്തിലും അവിടന്നു കിഴക്കുള്ള പീഠഭൂമികളിലും പ്രവേശിച്ചു മദ്ധ്യേഷ്യയിലെ ഭൂമിനവഗ്നങ്ങളെക്കൂടി സ്വമതത്തിൽ ചേർത്തു കലീഫായുടെ സമുദായചാമ്പലവും സമുദായാധികാരവും വലിപ്പിച്ചതിനുശേഷം, അളെണ്ണ ഉല്പാദിപ്പിച്ച സ്വകർത്തവ്യവും അവരിൽ കേന്ദ്രിച്ചു. ഈ മാറ്റങ്ങൾക്കിടയിൽ ആദ്യമേതന്നെ കലീഫാ സ്ഥാനത്തിനുണ്ടായ അവകാശത്തക്കത്തെ അസ്പദമാക്കിയും സമുദായ സ്വഭാവത്തിനനുരൂപമായും സംഭവിച്ച കക്ഷിവഴക്കുകൾ ഉജ്ജ്വലിച്ചു. ഡോക്ടർ, ബാഗ്ഡാഡ് കെയറോ, കാർഡോവ (സൈയിനിൽ) എന്നു നാലുപ്രധാന സ്ഥലങ്ങൾ സ്വതന്ത്രങ്ങളായിത്തീർന്ന് ഓരോകക്ഷികളുടെ പ്രാമാണ്യത്തെ പുലർത്തി. എങ്കിലും ഇവയിൽ ഓരോന്നും പ്രത്യേകം ലക്ഷ്യങ്ങളെ അസ്പദമാക്കി പാരസ്പര്യമായ ക്രിസ്ത്യാനിസമുദായങ്ങളേയും പെരുന്നെല്ലായി മദ്ധ്യേഷ്യയിലും ഇൻഡ്യയിലും ഉള്ള അനേകം ജനങ്ങളേയും സ്വധർമ്മപരിപാലിച്ചുവന്നു. ഇൻഡ്യാചരിത്രത്തിൽ വിഖ്യാതനായ മഹമ്മദ് ഗസ്സിയുടെ അസംഖ്യം ആക്രമണങ്ങളെക്കൊണ്ടു പുരാതന ഹിന്ദുക്കൾ ഏതു മാത്രം സങ്കടപ്പെട്ടുവോ അതിരമണ്ണമോ അതിൽ കൂടുതലായോ ഉള്ള അനന്തരം ഈ മഹമ്മദീയജേതാക്കളുടെ അധികാരസിമകൾക്കപ്പുറം അധിവസിച്ചിരുന്ന ജനസാമ്രാജ്യത്തിനു നിത്യതയുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു പറയാവുന്നതാണ്. യൂറോപ്പിന്റെ ദക്ഷിണതീരം ഇവരുടെ നാവികബലത്തിന് ഇരയായിത്തീർന്നു. റോം, കാൺസ്റ്റാന്റിനോപ്പിൾ മുതലായ നഗരങ്ങൾ അനവധികാലം അവർ രോധിച്ചിരുന്നു. എതിർക്കുന്നതിനു മുതിർവരെ നിഷ്ഠുരണം നശിപ്പിക്കുന്നതിനും, കീഴടങ്ങിയവരെ ഒരു വിധം കഴിഞ്ഞുകൂട്ടുന്നതിന് അവസരിക്കുന്നതിനും നിവൃത്തിയോടെ

സകലരേയും സ്വമതത്തിൽ ചേർക്കുന്നതിനും, അവർ സദാ ഒരുക്കമായിരുന്നു. ഇവർ അതിരുകവിഞ്ഞു മുന്പോട്ടുകടന്നുതോട്ടുകടി സ്വസ്ഥതയില്ലെങ്കിലും സ്വല്പകാലത്തേക്കു അവിടെ കിടന്നു കഴിഞ്ഞിരുന്ന മറ്റു സമുദായങ്ങളെ കത്തിയിളക്കി പുറത്തേക്കു ചാടിക്കുന്നതിനു സാധിച്ചതിന്മേലാണ്. ഖിന്നിട്ടുണ്ടായ അഭിവൃദ്ധിയും ആനന്ദവും കാണുന്നത്. മംഗോളിയർ, തുർക്കികൾ മുതലായവർക്കു പലപ്പോഴായി ഇവരുടെ അധികാരത്തിൽ പെട്ട സ്വവർഗ്ഗക്കാരെ ദൂരപ്രദേശങ്ങളിലേയ്ക്ക് അകലിക്കയും, തന്മൂലം ആനന്ദമായ ജനപ്രവാഹവും സമുദായസംഭവങ്ങളും ഉണ്ടാകുകയും, ഒടുവിൽ കുരിശുയുദ്ധത്തിനിടയാക്കിയ വസ്തുസ്ഥിതികളിൽ വന്നുകൂടുകയും ചെയ്തു. ക്രിസ്തീയസമുദായക്കാർക്കു ദൈവികാധിപത്യമുള്ള പ്രാപ്തം തടഞ്ഞും, സമാധാനപരമായ വാണിജ്യവ്യക്തികൾക്കുള്ള സൗകര്യം കുറച്ചും കിഴക്കു റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ സ്വസ്ഥതയ്ക്കു ഹാനിയുണ്ടാക്കിയും, 'അകപ്പാടെ രണ്ടു ഭൂഖണ്ഡങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ബലപ്പരീക്ഷപോലെ നടന്ന കുരിശുയുദ്ധങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചു സംഘതികൾ ഇതിന്നുമുമ്പു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്'.

ഈ സംഭവം ക്രിസ്തീയസമുദായത്തിന്റെ നവ്യമായ പ്രോത്സാഹനത്തിനിടയാക്കിയ സംഘതികളിലേയ്ക്കു നമ്മെ നയിക്കുന്നു. റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ അധികാരത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്ന പടിഞ്ഞാറുള്ള ഭാഗങ്ങളിൽ കത്തോലിക്കാ വിഭാഗക്കാരുടെ അധികാരം പുനർജീവിപ്പിച്ചതിൽ ഏതാണ്ടു കൃതകൃത്യതയോടും, ഏതുവിധവും മേലാലുള്ള നായകത്വത്തിനു അവകാശം സ്ഥാപിക്കുവാൻ ഗാഢശ്രദ്ധയോടുംകൂടി വർത്തിച്ചിരുന്ന പോപ്പിന്റെ അഭിമുഖ്യം ഈ നവോദ്യമനത്തിന് ഫലപ്രദമായിരുന്നു. സ്വവർഗ്ഗത്തിൽ പെട്ട രാജാക്കന്മാരുടെ പൂർവ്വികരെ അധികാരനിരയിൽനിന്നു നീക്കം ചെയ്തതിനുള്ള വകവെക്കലായി അവരുടെ രാജ്യരക്ഷയ്ക്കും സമുദായ വ്യക്തികൾക്കു വേണ്ട ഒത്താശകൾ ചെയ്യുന്നതിനും, ചരിവരിചയത്തിനിണങ്ങിയ റോമൻ രീതികളിൽ നാട്ടുകാരെ പഴക്കി പൂർവ്വസ്ഥിതികളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും മറ്റുള്ളവയ്ക്കു പോപ്പിന്റെ സഹായം വേണ്ടിയിരുന്നപോലെ, പോപ്പിന്റെ അധികാരം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതിനും തന്റെ മേലധികാരം അവകാശപ്പെട്ടിരുന്ന ചക്രവർത്തിയെ ധിക്കരിക്കുന്നതിനും, ജേതാക്കളായ സമുദായാധികാരികളുടെ സഹകരണം ആവശ്യമായിരുന്നു. ഇങ്ങനെ അവർ അന്യോന്യം സഹായിച്ചതിൽ നിന്നും ഒരു സമുദായൈക്യവും, ബലംകൊണ്ടല്ലാതെ ആത്മീയശക്തികൊണ്ടു നിയന്ത്രിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരു മഹാസ്ഥാപനവും, ഒരുമിച്ചു സാധിച്ചു. ഈ പരിവർത്തനത്തെ സാധുവാക്കത്തക്ക വിധമാണ് ചാർത്സിന്റെ അവരോധവും റോമാസാ

ബ്രാഹ്മണത്തിന്റെ പുനർജീവനവും സാധിച്ചത്. പഴയ സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ശൈലിയിലും സഭാവിചാരങ്ങളിലും അതിന്റെ വ്യവസ്ഥിതികളിൽ വിശ്വാസവും അവയോടൊത്തു നിയോഗാത്മകവും അവലംബിച്ചിരുന്ന പഴയ സമുദായങ്ങൾക്കു ഒരു കേന്ദ്രമായിത്തീരത്തക്കവണ്ണം റോമാനഗരത്തിൽ വാഴുകൊണ്ടു്, സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ പ്രധാനസ്ഥലങ്ങളിൽ റോമാസാമ്രാജ്യത്തെപ്പോലെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ ഏല്പിച്ചു. അതിനാൽ അപ്രാപ്യമായ അധികാരസീമയുണ്ടെന്നു് കരുതപ്പെട്ടു. പരിശുദ്ധ ചക്രവർത്തിമാരും അർത്ഥശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരും മഹദ്വിദ്യക്കാരും, സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു് മാത്രമല്ല, അപരിചിതരായ ഭൂതനവഗൃഹങ്ങളിലേക്കു് ബഹുമാനത്തോടെ അയയ്ക്കപ്പെട്ടു്, ക്രമേണ തന്നെ ഈ പദവിയിലെ പ്രാപ്തി മാറ്റാപ്പുസ്ഥാനം പാശ്ചാത്യപരിശുദ്ധത്തിന്റെ മദ്ധ്യവർത്തിയെ ഒരു ദിവ്യസങ്കേതം തന്നെയാണു്. ഈ പീഠത്തെ ആരാധനയും ചെങ്കല്ലുപരിശുദ്ധങ്ങളും ദൂരദർശികളും ആയ അനേകം നായകന്മാർ നവ്യസൃഷ്ടിയായ് സമാധാന പദവിയിലെ വ്യാപ്തിയായി സമുദായശക്തിയെ നിയന്ത്രിച്ചിരുന്ന നേതാക്കന്മാരെ ക്രിസ്തുമതപ്രചാരത്തിലേക്കു നയിക്കുകയും, അവരുടെ അഭിമുഖ്യത്തിൽ മറ്റു ദേശങ്ങൾ മുഴുവനും സ്വാധീകരണത്തിൽ ക്രമേണ കൊണ്ടുവരികയും ചെയ്തു.

ഏതു ദേഹപീഡയും സഹിച്ചു് അധ്വാനാത്മകമായ സന്യാസത്തിനും ജീവനുക്കിടക്കും വേണ്ടി പരിശ്രമിക്കുന്ന മഹാത്മാക്കളെ ഏറെക്കുറെ ഏല്പാ മതങ്ങളിലും കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. ഓരോ മതത്തിനുള്ളിൽ പരിശുദ്ധ തത്വങ്ങളെ പുരസ്കരിച്ചു പരിച്ഛേദിക്കുകയായ സംഭവങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ ഈ രണ്ടിനത്തിലും ക്രിസ്തുമതത്തിനുള്ള പ്രത്യേകത അന്നും ഇന്നും അതിന്നുണ്ടായിട്ടുള്ളതും ഉണ്ടായിരിക്കാണ്ടിരിക്കുന്നതും ആയ അഭിവൃദ്ധിയുടെ ജീവച്ഛക്തിയാണെന്നു വാദിക്കാം. ഏതുസമയത്തും അലോചനയും ദേഹപീഡയും അവസാനത്തിൽ അതിർമാരമായ മരണവും നിശ്ചയമാക്കിക്കൊണ്ടു നിഷ്പന്നന്മാരും അപരിചിതരും ആയ കാട്ടുജാതിക്കാരുടെ ഇടയിൽ ഒറ്റയ്ക്കു നടന്നു വേലചെയ്യുകയും, തങ്ങളുടെ പരിശുദ്ധ ചക്രവർത്തി സാമന്തരക്കാരുംകൊണ്ടു പ്രതിപന്മകളെ മടക്കിയും അവരുടെ ബഹുമാനത്തോടെ സന്മാനിച്ചും അവരെ സ്വമതത്തിലേക്കു ചേർക്കുകയും, ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടു് യീശുക്രൈസ്തുവിനു് അനേകം മഹാപുരുഷന്മാർ ഓരോ രാജ്യങ്ങളിൽ പ്രവേശിച്ചു മതപ്രവർത്തനം നടത്തിവന്നുകൊണ്ടു് അല്ലാത്തപ്രകാരം പശ്ചിമോത്തരദേശങ്ങൾ മുഴുവനിലും ഈ മതം പ്രചരിക്കുന്നതിനിടയായതാണു്. എന്നാൽ, ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ രാജാധികാരത്തിന്റെ പിന്തുണ മാത്രം അദ്ദേഹം

പ്രബലമായിരിക്കുകയും വിചരിതകക്ഷികൾ ഓരോരുത്തർ പ്രാബല്യം വീണ്ടെടുക്കുമ്പോൾ കലശലായ യുദ്ധങ്ങളും അപരമായ ജീവഹാനിയും സംഭവിക്കുകയും ചെയ്യാതിരുന്നില്ല. ഇങ്ങനെ വ്യക്തിയനുസരണമായ മൂലതത്വമായി പ്രതിഷ്ഠാപിച്ചിരുന്ന ക്രിസ്തീയർക്കും അന്യമതക്കാരുടെ ഉപദ്രവിക്കാതെ കഴിയുവാൻ ഇതിൽ കലശലായ അക്ഷേപമാണ്, സ്വമതക്കാരുടെ ഇടയിൽ തന്നെ പുതുതായ അഭിപ്രായങ്ങളോടുകൂടി തഴച്ചുവന്ന ഓരോ സംഘങ്ങളോടും അവർ കൈക്കൊണ്ട നയം അറിയിക്കുന്നത്. മതസംബന്ധമായ കാര്യങ്ങളിൽ അഭിപ്രായവ്യത്യാസത്തിനുള്ള സൗകര്യം വ്യക്തമായതുകൊണ്ടും വിദേശീയ സഹായസംകരണങ്ങളും കൂടിവന്നുവെങ്കിലും പള്ളിവക ഏല്പാടുകളുടെ സ്വപ്നാപിതവും നീഷ്പ്പവും ഇവയെ ഏറ്റെടുക്കാലം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്താത്തെയിരുന്നു. ചില കൂട്ടർ പുരോഹിതവൃത്തിയിൽ അധികാര നീഷ്പ്പരത്വം എതിർത്തു പുറപ്പെട്ടു. ഇവരിൽ സ്വയം അത്മത്യാഗത്തിന് ഒരുമ്പെട്ടിരുന്നവരും അങ്ങമിങ്ങും ഒന്നു തിരിഞ്ഞു പുറപ്പെട്ടവരും അയ ജനങ്ങൾ എത്തിക്കൂടി ഓരോ പുതിയ സമ്പ്രദായങ്ങൾ ഏല്പെടുത്തി, അതതു സ്ഥലത്തുള്ള മേലധികാരികളെ ധിക്കരിച്ചു പോപ്പിന്റെ നേരിട്ട മേൽനോട്ടത്തിൽ വർത്തിച്ചു. ചെറുതും വലുതും അയ ഓരോ സമുദായങ്ങളിൽ ഒരു പോലെ അനുഷ്ഠിച്ചുണ്ടാവുകയും അതിനനുസരണമായി നാടുവാഴികൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ അവരെ ഒരുക്കുന്നതിനു പള്ളിക്കാർ പ്രത്യേക ശ്രമിക്കേണ്ടിവന്നു. എന്നാൽ ഇങ്ങനെ ചിലറ്റായായി അവിടവിടെ പുറപ്പെട്ട അക്ഷേപസംഘങ്ങൾ ഏറെയും പള്ളിഭരണത്തിന്റെ ഏകാധിപത്യവും രാഷ്ട്രീയൈക്യവുമെങ്കൊണ്ടു അനായാസേന കീഴടക്കപ്പെട്ടു. എന്നാൽ, ഇവിടെയും വിമതക്കാരുടെ ഉന്മൂലനാലും ചെയ്യുന്നതിനും, അഭിപ്രായവ്യത്യാസം കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനും, ഏല്പെടുത്തിയ വ്യവസ്ഥകൾ സാധുക്കളും നിഷ്പക്ഷകരും അയ ജനങ്ങൾക്കുകൂടി അപായകരമായിത്തീരുകയും, രണ്ടുവിധത്തിലും അനവധി ജനങ്ങൾ അന്യായമായ മരണത്തിനു പാത്രമാകുകയും ഉണ്ടായി.

പോപ്പിന്റെ അധികാരവും പള്ളിയുടെ നിലയും ഉജ്ജ്വലിതപ്പെട്ടതോടുകൂടി ഇപ്രകാരമുള്ള നീഷ്പ്പ വലിക്കുകയും, ഓരോരിക്കലുമുണ്ടായ ജയംകൊണ്ടു പ്രബലപ്പെട്ട പള്ളിഭരണത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ തന്നെ അതുപകക്ഷികൾ കൂടിക്കൂടി വരികയും ചെയ്തു. ഒരു വഴിക്കു അല്പാത്മികവൃത്തിക്കു താല്പര്യമുള്ളവരായി ഓരോകക്ഷികൾ പ്രത്യേക സംഘങ്ങളോടുകൂടി പോപ്പിന്റെ അധികാരത്തിൽ സ്വസ്ഥജീവിതവും മതപ്രചാരവും പരിശുദ്ധജീവിതവും പുലർത്തിയതു

കൊണ്ടു പള്ളിയുടെ അവകാശങ്ങളും സ്ഥാനമഹത്വവും അധികപ്പെടുത്തുന്നു. മറെറാവഴിക്കു ജനസമുച്ചയം മനോഭീഷ്ടിയും ജീവിതസൗകര്യവും വലിച്ചു സ്വാതന്ത്ര്യമർശിക്കുകയായി പള്ളിനായകന്മാരുടെ സ്വാർത്ഥപരതകൊണ്ടു പെരുമുട്ടി വിപരീതഭാവം കൈക്കൊള്ളുന്നതു സാധാരണമായിത്തീർന്നു. പള്ളിവക അവകാശങ്ങളും നടപടികളും രാഷ്ട്രീയഭേദത്താൽ ഇടപെട്ടുകൊണ്ടു സ്വാധീകാരത്തെ നിലനിറുത്തുന്നതിന്നു ഇരുകൂട്ടരുടേയും സഹകരണം അത്യാത്യാവേഷിതമായതുകൊണ്ടു ഭരണകാര്യങ്ങളിലുള്ള അഭിപ്രായവ്യത്യാസംപോലും പുരോഹിതന്മാരുടെ പാശ്ചാത്യത്തെ ഉദ്ദീപിപ്പിച്ചു. പതിനൊന്നാം നൂറ്റാണ്ടുമുതലാണ് ഈ കക്ഷികളുടെ പ്രാവല്യം പ്രത്യക്ഷമായിത്തുടങ്ങിയതു്. ഫ്രാൻസ്, ഇംഗ്ലണ്ട്, ബൊഫീമിയ, മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഇവരുടെ നേക്കു പ്രയോഗിച്ചതായ കൂനയംകൊണ്ടു അർബിജെൻസസ്, ലോലാഡ്സ്, ഹുസ്സെറസ് ഇങ്ങനെ മൂന്നുകൂട്ടക്കു പ്രത്യേകമായ ചരിത്രപ്രാധാന്യം സിദ്ധിച്ചു. ഇത്തരത്തിലുള്ള ശങ്കതോന്നുന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ അളകളുടെ നടപടികളും വാക്കുകളും ശ്രദ്ധമായി അറിഞ്ഞു പറയുന്നതിനുവേണ്ട ചാരന്മാരെ നിയോഗിക്കുന്നതിനും, ഏവരേയും വിളിച്ചുവരുത്തി പ്രതിഷ്ഠാപിതമതത്തിന്റെ തത്വങ്ങളെക്കുറിച്ചു മാത്രമല്ല പള്ളിവക ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ നിലയേയും അവകാശങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ചും അവരുടെ അഭിപ്രായങ്ങളെ പരിശോധിക്കുന്നതിനും, കുറുകരമായ സമ്മതങ്ങൾ അപരിൽനിന്നു നേടുക തക്കവണ്ണം തീവ്രമായ ദേശോപദ്രവം ചെയ്യുന്നതിനതെന്നെയും പൂർണ്ണധികാരത്തോടുകൂടിയ 'ഇൻകവിസിഷൻ' ഇക്കാലം മുതൽക്കുതന്നെ പല ദേശങ്ങളിലും സ്ഥാപിതമാകുകയും ചെയ്തു. പിൻബലം കൂടുതലാകുന്നിപ്പോൾ കുറഞ്ഞുവരികയും, രാഷ്ട്രീയഭേദത്താക്കുമാർക്കു നിസ്സാരമാക്കുന്ന മുതലെടുപ്പും വ്യവസ്ഥിതികളും കൈക്കൊണ്ടു ഒന്നിനൊന്നു ക്രമക്കേടുകൾ വലിക്കുകയും, പ്രകൃത്യാനുസരണവും കാലദോഷവസ്ഥകൾ പോലെയും ലൗകികസുഖങ്ങൾക്കു വശപ്പെടുന്നതിൽ തീരെ വൈമുഖ്യമില്ലാതാകയും, പുരോഹിത സംഘത്തിന്റെ വിശേഷ സ്ഥാപനമായിത്തീർന്നതോടുകൂടി പ്രതിപന്ഥികൾക്കു ധൈര്യംകൂടി.

വിവിധാചാരങ്ങളോടുകൂടിയ സമുദായങ്ങളുടെ സഹചാസ്യവും അതിനു സഹായമായ വിദേശാഗമനവും മാത്രമല്ല, ജ്ഞാനവിജ്ഞാനപന്ഥാക്കൾ കൂടി ക്രമേണ ഈ ഗതിക്കുനുകലിച്ചു. വിദ്യാലയങ്ങൾ മുഖാന്തിരമുള്ള ജ്ഞാനസമ്പാദനം പുരോഹിതന്മാർക്കുവേണ്ടിയും അവരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ മാത്രവും ആയിരുന്ന കാലത്തോളം, മതപെങ്ങളുടെ പരമാർത്ഥത്തെപ്പറ്റിയാകട്ടെ പുരോഹിതന്മാരുടെ സ്വാർത്ഥത്തിനു

വേണ്ടി പ്രയോഗിച്ചിരുന്ന കപടങ്ങളെപ്പറ്റിയാകട്ടെ, ജനസാമാന്യ
 ത്തിനു സൂക്ഷ്മമായ ബോധം ഉണ്ടാകുന്നതിന് തരമില്ലാതിരുന്നു. വിദ്യാ-
 ഭ്രാന്തും സിദ്ധിച്ചവർ ജനതീതന്ത്രസാരികളാകയാൽ പൊതുജന
 ങ്ങൾക്കു പുരോഹിതന്മാരുടെ ദൃഷ്ടിയിലെപ്പറ്റി വിമർശം ചെയ്യുന്ന
 തിനു കെല്പുണ്ടാകുവാൻ ചെയ്യേണ്ടതും ഈ രക്ഷ ശിഥിലമാകാൻ
 നിവാരണമുണ്ടായിരുന്നില്ല. കലാശാലകളിൽ പഠിപ്പിക്കുന്ന വിഷയങ്ങ-
 ൂയും അതതിന്റെ രീതികളെയും പ്രത്യേകം സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന കാലത്തു-
 തന്നെ പല പ്രമാണികളും അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചു
 തക്കിയിരുന്നു. കാലംചെന്നതോടുകൂടി രാഷ്ട്രീയ നിയമങ്ങളും ക്രിസ്തു
 മതത്തിനു മുഖ്യകഴിഞ്ഞ് പുരാതന സാമ്രാജ്യങ്ങളിലെ ജനാനുഭവ-
 രവും ശില്പവിധാനങ്ങളും ലക്ഷക്കണക്കി യഥാർത്ഥജ്ഞാനത്തെ അന്വേഷി-
 ച്ചിരുന്നവർ മുന്യുണ്ടായിരുന്ന മതസിദ്ധാന്തങ്ങളെ എതിർത്തു. ചക്ര-
 വർത്തിയും പോപ്പും തമ്മിലുള്ള വഴക്കുകൊണ്ടും, ഭിന്നരാജ്യങ്ങളുടെ
 പുതിയ പ്രാബല്യത്തി പള്ളിവകുപ്പിന്റെ പ്രത്യേകനിലയ്ക്കു് അനുകൂല
 മല്ലാതിരുന്നതുകൊണ്ടും, മറ്റു പിൻബലം നശിച്ചിരുന്ന ഈ ഘട്ട-
 ത്തിൽ പുരാതന മതമിടയാനും വിചാരിക്കാൻ യഥാസ്ഥിതിക
 ത്വത്തെ അന്വേഷിച്ചുപുറപ്പെട്ട് 'പ്രാട്ടസ്റ്റന്റ്' കക്ഷികൾക്കു് അവി-
 ചാരിതമായ വിജയമാണുണ്ടായതു്. ഇററവിയെ കേന്ദ്രമാക്കിയിരുന്ന
 രാഷ്ട്രീയത്തെയും ചക്രവർത്തിയെ നശിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പോപ്പിന്റെ
 ശ്രമവും ഒരേകാലത്തു പ്രവർത്തിച്ചു്, രാജ്യം ശിഥിലമാക്കി സമുദായ-
 നില മോശപ്പെടുത്തി, പ്രബലന്മാരുടേയും ധിക്കാരികളുടേയും അപ-
 നയത്തിനു ജനങ്ങളെ പാത്രമാക്കി, നിത്യജീവനുമായ പ്രാപിച്ച
 ജെമ്മിനി ഈ പ്രസ്ഥാനത്തെ മാർസിൻവുൾ മുഖാന്തിരം കൈക്കൊണ്ടു്.
 ആ പ്രസ്ഥാനംകൊണ്ടുള്ള ഇണം കണ്ടവരായ ഏതാനും നാടുവാഴിക-
 ലുടെ സഹായത്തോടുകൂടി ചക്രവർത്തിയെത്തന്നെയും ധിക്കരിച്ചു ജെമ്മി-
 ന്നാരിൽ ഒരു ഭാഗം പോപ്പിന്റെ മേലധികാരത്തെ നിരസിച്ചു-
 ഇത്രയും സാധിക്കുന്നതിനുള്ള കടക്കുവാൻ കലാപവും യുദ്ധവും
 വേണ്ടിവന്നതുകൊണ്ട് ഇക്കൂട്ടരുടെ സഹായത്തുതെ നശിപ്പിക്കുവാൻ
 ഉൽസുകന്മാരായ കത്തോലിക്കർക്കു മനഃപൂർവ്വമായ വിരോധംകൊണ്ടു്
 രാജ്യത്തിനുള്ളിൽ സ്പെൽ മുഴുകുകയും ചെയ്തു. ഇതിനിടയിൽ അയൽ
 ദേശങ്ങളിലും ഈ പുതിയ അഭിപ്രായം പ്രചരിച്ചു; പലയിടത്തും
 ഇതിനു രാജാനുകൂല്യം ഉണ്ടായി പ്രാബല്യവും സിദ്ധിച്ചു. സപിഡൻ
 ഡെന്മാർക്കും നാപെയും അവയെത്തുടർന്നു് ഇപ്പോഴും ഇപ്രകാരമുള്ള
 പുതിയാനന്ദമുണ്ടി. സ്കോട്ലൻഡ്, നെതർലൻഡ്സ്, ഫ്രാൻസ്
 ബൊഹീമിയ, ഈ രാജ്യങ്ങളിൽ ഭരണാധികാരികളെ എതിർത്തതന്നെ
 കരു കൂട്ടർ വേർതിരിയുവാൻ മുതിർന്നു. സപിററ്സ്ലൻഡ് എന്ന

ദേശത്തു ചുറ്ററിൽ നിന്നും വൃത്രസ്തരായ രണ്ടുകക്ഷികൾ ഉണ്ടായി. അദ്വൈത രാജ്യങ്ങളിൽ രാജാക്കന്മാർ കത്തോലിക്കരെ അമർത്തുന്നതിനും മററിടങ്ങളിൽ കത്തോലിക്കർ മറുകക്ഷിയെന്നശീർപ്പിക്കുന്നതിനും ഉററ ശ്രമിച്ചു. അന്യായമായി അനവധി ജീവനാശവും സ്വൈരക്കേടും സ്വസമുദായങ്ങളിൽ ചേർത്തു.

പതിനാറും പതിനേഴും നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ കത്തോലിക്കരും പ്രാട്ടസ്റ്റന്റു കക്ഷിയും, പ്രാട്ടസ്റ്റന്റു കക്ഷിയിൽപ്പെട്ട പലതരക്കാരും തമ്മിൽ തമ്മിലും, അതിവേഗമായ ശത്രു നടന്നു. കത്തോലിക്കർ എതിർകക്ഷിയെ സമാധാനപ്പെടുത്തുന്നതിനു ചെയ്ത ഉദ്യമം ഭിന്നിപ്പിച്ചു വലിപ്പിക്കുന്നതിനും അവരുടെ ശത്രു അന്യോന്യം നാശഹേതുക്കമാകുന്നതിനും സഹായിച്ചതേ ഉള്ളൂ. ഫാസ്റ്റ് ബർഗ് വംശത്തിന്റെ നേതൃതപത്തിൽ അവരുടെ ബലം ഏകോപിക്കയും, വഴിതെറിയവരെ വീണ്ടെടുക്കുന്നതിനു ചതുരപായങ്ങളും പ്രയോജിക്കുന്നതിനു സന്നദ്ധരായി ഒരു സംഘിക്കാർ (ജെസ്യൂയിറ്റ്സ്) ഉണ്ടാകയും, അവരുടെ നേതൃതപത്തിൽ തന്നെ 'ഇൻക്വിസിഷൻ' ഏല്പാടുകൾ പുനഃസ്ഥാപിക്കയും, ചെയ്തോടുകൂടി പ്രാട്ടസ്റ്റന്റു കക്ഷിക്കാർ നാമാവശേഷമായിത്തീരമെന്നു തോന്നി. എന്നാൽ ഫ്രാൻസിനു കത്തോലിക്കരോടുള്ള പ്രതിപത്തി ഫാസ്റ്റ് ബർഗ്കാരോടുള്ള ബൈസാന്ത്യത്തോളം ബലവത്തരമല്ലാത്തതെന്നതുകൊണ്ടു പ്രതിപന്ഥികൾ വിജയികളാകയാണു ചെയ്തത്. ജെസ്യൂയിറ്റുകാരുടെ നിർബന്ധം കുറച്ചുകാലംകൂടി ഈ മത്സരം നിലനിറുത്തി, ഇററലി, ഹോളൻഡ്, സ്വെയിൻ, മുതലായ രാജ്യങ്ങളെ കീഴിണിപ്പിക്കയും, അസ്ത്രിയാ സാമ്രാജ്യത്തെ ബലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. അതിനുശേഷം ഈ കലഹം തീരെ ഇല്ലാതായെന്നുവരികിലും, നിലനിന്നിടത്തോളം കാലം ഇതിൽനിന്നുണ്ടായ നാശം രാഷ്ട്രീയവ്യവസ്ഥിതികളേയും രാജ്യങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള അന്യോന്യ നിലയേയും ഗാഢമായി ബാധിച്ചു. സ്പീഡന്റെ ബന്ധുവായിരുന്ന ചോളൻഡിന്റെ പിന്നക്കിരണ്ടുകൂട്ടരും തമ്മിലുണ്ടായ യുദ്ധങ്ങൾകൊണ്ടു അവയെ കീഴിണിപ്പിച്ചു ബാൽടിക്കു കടലോരത്തിലെ മേൽകോയുക്കും പാശ്ചാത്യസമുദായങ്ങളിൽ ഒരു പ്രശസ്തനിലയ്ക്കും നഷ്ടത്തെ അവകാശിയാക്കിയത് ഈ പരിവർത്തനത്തിന്റെ ഫലമായിരുന്നു. ഇംഗ്ലണ്ടും സ്കോട്ട്ലൻഡും തമ്മിൽ ഏകോപിക്കത്തക്കവിധം സ്കോട്ട്ലൻഡിനെ ഫ്രാൻസിന്റെ ബന്ധുതപത്തിൽനിന്നു വിടുത്തി ഇംഗ്ലണ്ടിന്റെ അശ്രയത്തിൽ അക്കിയതും, ഇംഗ്ലണ്ടിന് അ സാഹചര്യം സ്വീകാർത്ഥമാകത്തക്കവണ്മുള്ള വിദേശനിലയുണ്ടാക്കിയതും വേരൊന്നല്ല. ഹോളൻഡ്, സ്വെയിൻ രാജാക്കന്മാരുടെ ആധിപത്യത്തിൽ നിന്നും സ്വതന്ത്രമായിത്തീർന്നു.

ഡച്ചുകാക്കുണ്ടായ ചുങ്കക്കു കാലിട്ടും ഈ മത്സരമെന്നെയായിരുന്നു. ജെമ്മനിയെ നിർഗ്ഗതിയാക്കി സ്പെയിന്റെ പ്രതാപം നശിപ്പിച്ച ഫാസ്റ്റ്ബർഗ്ഗവംശത്തിന്റെ പ്രമാണ്യം നശിപ്പിച്ചതും, ഫ്രാൻസിനെ ശുദ്ധിപെയ്തു സമുദായെകൃത്തേ പോഷിപ്പിക്കുന്ന രാജശക്തി സൃഷ്ടിച്ചു കരോക്കാലത്തേക്കു യൂറോപ്പിലെ അഗ്രാസനത്തിന് അർഹയാക്കിത്തീർത്ത സംഗതികളിൽ മുഖ്യസ്ഥാനം വഹിക്കുന്നതും, മതസംബന്ധമായി ഉണ്ടാവിച്ച ഇത്തരം വഴക്കുകളായിരുന്നു. ഫ്രാൻസുമായും സ്വദേശത്തു കത്തോലിക്കരുടെ പ്രമാണ്യത്തിനു ശ്രമിക്കവെ വിഭജനങ്ങളിൽ പ്രാട്ടസ്റ്റന്റുകാക്കിയെ സഹായിക്കുമെന്ന നയം സ്വീകരിച്ചത് ഇരുകൂട്ടക്കും ഗുണപ്രദമായിത്തീർന്നു. സപോപരി കത്തോലിക്കാ മതത്തിനു വിഭജനങ്ങളിലുണ്ടായ പ്രചാരവും ജെസ്യൂയിറ്റുകാരുടെ അഭിമുഖ്യത്തിൽ അപരിഷ്കൃതരായ വസ്തുങ്ങൾക്കിടയിൽ ക്രിസ്തുമതത്തിനുണ്ടായ അഭിമുഖ്യവും എന്നുവേണ്ട, പിൽക്കാലത്തു വാണിജ്യത്തിനും വ്യാവസായത്തിനും പ്രാധാന്യം കൂടത്തക്കവണ്ണവും യൂറോപ്യന്മാരുടെ ലോകഭരണത്തിന് അടിസ്ഥാനമാകത്തക്കവണ്ണവും സംഭവിച്ച കുടിയേറ്റങ്ങളും, ഒരുവഴിക്കു് ഈ സംഗതികളുടെപരിണാമമത്രേ.

ഇതരമതക്കാരുടെ കോയ്മയിൽ പെട്ടവക്കുണ്ടായ അനുഭവം ഈ കാലത്തു യൂറോപ്പിലെ ക്രിസ്തീയസമുദായങ്ങളുടെ സ്വന്തചരിത്രത്തിൽ നിന്നും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്. അർമീനിയ, കിലിക്കിയാ, മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽ തുക്കിനായകന്മാർ അനുവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളതായി പറയുന്ന ഗർഹണീയമായനയം ഇവയോടൊത്തുനോക്കുമ്പോൾ നിസ്സാരമായിത്തോന്നും. പരിഷ്കൃതസംഘക്കാരെന്നു വിചാരിച്ചിരുന്ന ലൂത്തറന്മാരും പ്രെസ്ബിറ്റീരിയന്മാരും തമ്മിലുണ്ടായിരുന്ന വിരോധത്തിനു, ജെമ്മനിയും സ്വീറ്റ്സർലൻഡും രംഗമായിത്തീർന്നു. മറ്റു പരിഷ്കൃതസംഘങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള പോരാട്ടം തന്നെയാണു് ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ചാറസ് നോമന്റെ നേക്കുണ്ടായ ജനക്ഷോഭത്തിന്റെയും അതിനുശേഷം സേനാനായകന്മാരും പാർലമെൻറും തമ്മിലുണ്ടായ മത്സരത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാനം. സ്വച്ഛിദ്രിത്വത്തെ മതചുരുട്ടാരം ഒന്നുകൊണ്ടു വ്യത്യസ്തപ്പെട്ടവരോടു ക്രിസ്തീയ സമുദായങ്ങൾ പിന്നീടുള്ള കാലത്തു പോലും പെരുമാറി വന്നതിന്റെ മറ്റൊരുപ്രകാരം 'ഡിസെൻറീസ്' എന്നു വിളിച്ചിരുന്ന പരിഷ്കൃതസംഘക്കാരെയും കത്തോലിക്കരെയും ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഏറെക്കാലം ഏതുകിലയിൽ വെച്ചിരുന്നുവെന്നു മനസ്സിലാക്കുമ്പോൾ വെളിപ്പെടുന്നതാണ്. 'കവന്റേറീസ്' എന്നുപറഞ്ഞിരുന്ന സ്കാട്ടുകളേയും ജായർലൻഡിലെ കത്തോലിക്കരെയും ഓരോ സ്വദേശത്തിൽ ആയിരക്ക

ണക്കിനാണ് കൊന്നിട്ടുള്ളത്. ഇതിലും കഷ്ടമായ നിലയിലത്രെ മറ്റു രാജ്യങ്ങളിൽ ഉണ്ടായ പെരുമാറ്റം. ഫ്രാൻസിൽ അനുവദിച്ചിരുന്ന മതസ്വാതന്ത്ര്യം പൂയി പതിനാലാമൻ പിൻവലിച്ചപ്പോൾ പ്രാട്ടസ്റ്റന്റു കക്ഷിയിൽ ചേർന്ന് ഫ്രെഞ്ചുകാർ ഏതെല്ലാം വിധത്തിൽ കഷ്ടപ്പെടുത്തിയെന്നും അവർ എവിടെയെല്ലാം പോയി രക്ഷപ്പെടുമ്പെന്നും ഉള്ള ഭാഗം ലോകചരിത്രത്തിൽ പ്രൗഢമായ ഒന്നത്രെ. സ്വെയിൻ രാജ്യത്തെ കുറേക്കാലം ഭരിച്ചിരുന്ന മഹമ്മദന്മാരെ (മുഹ്സ) കീഴടക്കിയ ശേഷം കത്തോലിക്കർ ഒരു തുറമുഖവും അവരെ ഏതെല്ലാം വിധം ബുദ്ധിമുട്ടിച്ചുവെന്നും, പ്രത്യക്ഷമായ വ്യവസായസൗകര്യങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ചുപോയും അവരുടെ വിനാശത്തിനുവേണ്ടി എങ്ങനെ യെല്ലാം പരിശ്രമിച്ചുവെന്നും, പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടിലെ രാഷ്ട്രീയചരിത്രത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇങ്ങനെ ഓരോ ഘട്ടത്തിൽ ഉല്പത്തിക്കുളായ സമുദായങ്ങൾപോലും മറ്റുവിധത്തിലുള്ള ഐശ്വര്യങ്ങൾക്കു ധാനിപരനാകുവാൻ വകവെക്കുന്നതാണ് വിമതഭാഷണത്തിൽ നിന്നു വെച്ചിരുന്നതു്.

ഇതിൽ അല്പം വ്യത്യസ്തമായ ഒരു നയമാണ് ഇതിനുമുമ്പിലും യഹൂദസമുദായത്തിന്റെ നേക്കു തുടർന്നിട്ടുള്ളതെന്നോക്കുമ്പോൾ ഈ വ്യത്യാസം എങ്ങനെ വന്നുവെന്നു സമാധാനം പറയാൻ വകയില്ല. എത്രകാലത്തും യഹൂദന്മാർക്ക് എവിടെയും പ്രവേശം അനുവദിച്ചിരുന്നു വെങ്കിലും ഒരിടത്തും അവർക്ക് സ്ഥായിയായ ഒരു നിലയില്ലായിരുന്നു. കച്ചവടംചെയ്തും മറ്റും എത്രയെങ്കിലും ധനം ശേഖരിക്കുന്നതിന് അവർക്കുസൗകര്യവും സ്വാതന്ത്ര്യവും അനുവദിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ അവരുടെ രക്ഷയ്ക്കു നിദാനമായി ഭംഗാധികാരിയായ രാജാവിന്റെ നല്ല മനസ്സ് ഒന്നു മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. പ്രജകളുടെ ഉപദ്രവം കൂടാതെ കഴിയുന്നതിന് രാജാവിന്റെ രക്ഷമതിയായിരുന്നുവെങ്കിലും രാജാവിന്റെ മുട്ടുപോലെ പണം കൊടുത്തില്ലെങ്കിൽ ഇവർക്ക് മറ്റു ശൗണമിപ്പാതെ യാണിരുന്നതു്. ജനങ്ങൾ എല്ലായ്പ്പോഴും ഇവരുടെ നേക്കു വിരോധമുള്ളവരായിരുന്നതിനാൽ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കുതന്നെ വലുതായ ലഹളകൾക്കൊരുമ്പെട്ടു ജീവനാശങ്ങളും മറ്റും ഉണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. രാജാവിന്റെ രക്ഷയില്ലാതാകുമ്പോൾ അവർക്ക് കൂടുതൽ ഉന്മേഷത്തിനു വകയായി വന്നു. ഇങ്ങനെ സ്വാർത്ഥത്തെ കാത്തുകൊണ്ട് ഒരുമാതിരി മതസ്വാതന്ത്ര്യം മറ്റു സമുദായങ്ങൾക്ക് അനുവദിച്ചിരുന്നവരാണ് പില്ക്കാർത്തു സ്വാധീകരിക്കുതന്നെ അതിനുള്ള ഒരു നിലപോലും വകവെച്ചു കൊടുക്കുവാൻ വിസമ്മിച്ചതു്. സ്വാമുദായത്തിന്റെ ഏകയോഗക്ഷേമത്തിനു ധാനിപരനെ നോക്കുന്നതിനാണ് ഈ

നിർബന്ധബുദ്ധി എല്ലാവരും പ്രയോഗിച്ചിരുന്നു എന്ന് ഉള്ളതിന് യൂറോപ്പിൽ ജെസുയിറ്റുകൾക്ക് ഒട്ടവിൽ ഉണ്ടായ അധഃപതനം ദൃഷ്ടാന്തമായിത്തീർന്നു. അദ്ദേഹം കത്തോലിക്കരായ രാജാക്കന്മാർ അവരെ സ്വപക്ഷത്തിൽ കൈക്കൊണ്ടു് ഏതു സംഗതിയിലും അവരുടെ ഉപദേശപ്രകാരം പ്രവർത്തിച്ചുവന്നു. അന്യരാജ്യങ്ങളോടുള്ള പെരുമാറ്റം, സ്വരാജ്യത്തു്തന്നെ വിവിധ കക്ഷികളെപ്പറ്റിയുള്ള നടപടികൾ, എന്നു മാത്രമല്ല, സ്വഗൃഹത്തിലെ ഏല്പാടുകൾ, അന്ത്യവിഷയങ്ങൾ, മുതലായ എല്ലാറ്റിലും ഇക്കൂട്ടരുടെ പ്രാമാണ്യം അവർ അനുവദിച്ചിരുന്നു. ഇവർ മറ്റുകക്ഷികളുടെ പേരിൽ ചിലപ്പോൾ അന്യായമായും ഹൃസ്വമായും ഭോഷാരോപണംചെയ്തു്, സ്വയം അനുവർത്തിച്ചിരുന്ന വിമതനിരോധനനിയമങ്ങളെ ഉജ്ജ്വലിപ്പിക്കുവാൻ കൂടി പ്രയോഗിക്കയും, അധികവും പരസ്പരമായിത്തന്നെ പ്രതിപാദനംകൊണ്ടു് നശിപ്പിക്കയും ചെയ്തു് മാത്രമല്ല, എതിർകക്ഷികൾക്കു പ്രാബല്യം സിദ്ധിച്ചിരുന്ന രാജ്യങ്ങളിൽ അന്യഃക്ഷാഭത്തിന്നു് ഉദ്യോഗിച്ചു തരം പോലെ കലാപങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുകയും പതിവായിരുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്നും മതബോധത്തിന്നും ഏല്പാട് ചെയ്തു മേലാലുണ്ടാകുന്നവരെ സ്വപക്ഷത്തിലേക്കു നയിക്കുന്നതിന്നു ന്യായമായ വിധത്തിലും, മറ്റുകക്ഷികളു വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്നും സമുദായജീവിതത്തിന്നും വേണ്ട സൗകര്യങ്ങളെ മുടക്കി അതിനീചമായിത്തന്നെയും അവർ തങ്ങളുടെ കൃത്യം നിർവ്വഹിച്ചുവന്നു. ഇങ്ങനെ സർവ്വ പൂർവ്വദേഷ്യത്തെ അനുസ്മരിപ്പിച്ചും, വിദേശീയരായ പുരോഹിതസംഘങ്ങൾക്കു പോപ്പിനേറയും ഇപ്പോൾ സുസ്തംഭമായിത്തീർന്നു നയിച്ചും, അവർ ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്ത അനന്തരം പതിനെട്ടാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ഓരോ രാജാക്കന്മാരുടെ ഉൾബോധത്തിൽ വെളിവാകുവാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഈ സംഭവത്തെ നിരോധിക്കുന്നതിന്നു് എല്ലാവരും സന്നദ്ധരായി. മതസംബന്ധമായ പാരമ്പരിക സൗഭാഗ്യത്തെ അധഃകരിച്ചു പ്രാപഞ്ചികൈകദേശത്തിലേക്കു ജനസമൂഹങ്ങളെ അകർഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന 'വ്യവസായപരിവർത്തന'മാണ് ഈ അന്തർത്തിലുള്ള വിമതദേഷ്യത്തെ ഒട്ടധികം ഇല്ലായ്മ ചെയ്തതു്.

മതവൈരാഗ്യംകൊണ്ടു ഉട്ടവിട്ടുപിരിഞ്ഞ പൗരസ്ത്രഭാഗങ്ങളിൽ യൂറോപ്പിലുൾപ്പെട്ട ബാൽക്കൻ ഭാഗത്തു ചക്രവർത്തിയുടെ അധികാരംകൊണ്ടു നിലനിർത്തിവന്നിരുന്ന അദ്വൈത ഏല്പാടുകൾ കാലാന്തരത്തിൽ വ്യത്യാസപ്പെട്ടുവന്നു. ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന്നാണ് 'ഗ്രീക്കു ചരിത്രം' എന്നു പറയുന്നതു്. പാശ്ചാത്യരാജ്യങ്ങളിലെപ്പോലെ ഇവിടെയും പലപ്പോഴും വിദേശികളുടെ പ്രവേശനം ഉണ്ടായെങ്കിലും ഓരോ ഘട്ടങ്ങളിൽ മതനിന്ദാകന്മാരായ മഹാത്മാക്കളുടെ പ്രയത്നംകൊണ്ടു ദുര്മനിയ,

ഹംഗറി, മുതലായ ഭാഗങ്ങളിലും ഏഷ്യയിൽ ഡാൺനദീതടം വരെയും ഈ മതം പ്രചരിക്കുന്നുണ്ടായി. മറ്റൊരുത്തരുമായുള്ള പിൽക്കാലത്തെയുലങ്ങളിൽ ക്രിസ്തീയമതക്കാർ ഒത്തൊരുമിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നതാണെന്നുള്ള ബോധം ജനിച്ചതോടുകൂടി കത്തോലിക്കരും ഗ്രീക്കുസംഘക്കാരും യോജിക്കുന്നതിനു പലപ്പോഴും ആലോചിച്ചുവെങ്കിലും കാര്യമായ ഒരു ഫലപ്രാപ്തിയും ഉണ്ടായില്ല. ഒടുവിൽ ഗ്രീക്കു ചർച്ച് പ്രത്യേകമായി നിൽക്കുകയും, അതിലെ അംഗങ്ങളായ ജനങ്ങൾ കത്തോലിക്കരുടെ ഭരണത്തിൽ പെട്ടവർക്കു ഇടയായ കാലങ്ങളിൽ അവർക്കു സഹിക്കേണ്ടിവന്ന അപമാനമായ സങ്കടങ്ങളാകൊണ്ടു് മറ്റൊരു ദീയഭരണത്തിൽത്തന്നെയും അവർ തൃപ്തരാകുന്നതിനുകൂടി, സംഗതിചരികയും ചെയ്തു. ഏഷ്യാമൈനറിലെന്നപോലെ മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിലും മറ്റൊരുത്തർ ക്രിസ്തീയ വർഗ്ഗക്കാർക്കു് ഒരുമാതിരി സ്വാതന്ത്ര്യം അദ്വകാലങ്ങളിൽ അനുവദിച്ചിരുന്നു. ഇതു് മതതത്വങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള ബോധംകൊണ്ടു് തോന്നിയ സാഹചര്യം താമതെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയായിരുന്നില്ലെന്നു പിന്നീടുള്ള ചരിത്രത്തിൽനിന്നു വെളിവാകുന്നുണ്ടു്. ഇതരസമുദായങ്ങളെ കഴിയുന്നവിധത്തോളം സ്വമതത്തിൽ ചേർക്കുന്നതിനു താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും അവർക്കു കാലോചിതമായ സുസ്ഥിതിക്കു് ചേണ്ടു ഉറപ്പുകൾ അനുവദിക്കുന്നതിന്നു മറ്റൊരു മടിയില്ല. വിദേശപ്പിതാക്കളും അദ്വകാലത്തു് ലഭിച്ച മേതുവായ വർഗ്ഗമത്സരങ്ങൾ ശാന്തമായതിൽ പിന്നീടു് ഏഷ്യാമൈനറിലും ബാൽക്കൻ രാജ്യങ്ങളിലും ഉള്ള ക്രിസ്തീയസമുദായങ്ങൾക്കു് ഇവരുടെ ഭരണത്തിലാണു് മതസ്വാതന്ത്ര്യം ഉണ്ടായതെന്നു പറയാവുന്നതാണു്. ഈ രക്ഷകൊണ്ടത്രെ പരിതസ്സമുദായങ്ങൾ പൂർവ്വസ്മരണയെ സംരക്ഷിച്ചു കാലാന്തരത്തിൽ രാഷ്ട്രീയസ്വാതന്ത്ര്യം സമ്പാദിക്കുന്നതിന്നു കൂടി സന്നദ്ധരായതു്. ഈ മുറതന്നെ ഇന്ത്യയിലും സ്റ്റെയിനിലും മറ്റൊരു മതീയർ അചരിച്ചിരുന്നു. സ്ഥായിയായ വർഗ്ഗബന്ധം മതവിശ്വാസങ്ങളോ ഇല്ലാത്ത ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ മാത്രം മറ്റൊരു മതത്തിന്റെ പ്രചാരണീയതാപം സ്വഭാവകാർഷ്വവും പൂർവ്വാചാരങ്ങളെ തിരസ്കരിച്ചു നൂതനപന്ഥാചിന്തയ്ക്കു് ജനങ്ങളെ അനയിച്ചിരുന്നു. ഇങ്ങനെയാണു് മദ്ധ്യേഷ്യയിലും അഫ്രിക്കയിലും ഈ മതത്തിന്നു പ്രാധാന്യം സിദ്ധിച്ചതു്. ക്രിസ്തുമതത്തിന്റെ പ്രചാരത്തിലും ഏകദേശം ഇതു പോലുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. യൂറോപ്പിൽതന്നെ പല ചക്രവർത്തിമാരുടെയും അഭിമുഖ്യത്തിൽ ഉണ്ടായ സഹായവും, ചാൾസ്മാൻ, ട്രൂട്ടാനിക്കു് റൈറ്റ്സ്, മുതലായ പ്രമുഖന്മാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ബലപ്രയോഗം ചേർന്നിട്ടുള്ള ലഭിച്ച പിൻതാങ്ങും, ക്രിസ്തുമതത്തിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ വ്യത്യസ്തമട്ടങ്ങളാണു്. അതുപോലെ

തന്നെ ജെസുയിറ്റ്സിന്റെ പ്രോത്സാഹനംകൊണ്ടു ആഫ്രിക്ക, അമേരിക്ക മുതലായ ഭൂഖണ്ഡങ്ങളിൽ ഈ മതത്തിനുണ്ടായ പ്രചാരവും പ്രത്യേകമായിട്ടുള്ളതതു.

ക്രിസ്തു മതത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ നിലയും, അതിലെ അംഗങ്ങൾക്കു മദ്ധ്യേയോടുകൂടി സംഭവിച്ച പീഡകളും, സാമാന്യേന മതപ്രവർത്തകന്മാരായ മഹാത്മാക്കളുടെ ഉത്സാഹവും അത്ഭുതശാലവും മാത്രം ആശ്രയിച്ചിരുന്ന അഭിവൃദ്ധിയുംകൊണ്ടു് അതിന്നു സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള മാഹാത്മ്യം സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠയായിരിക്കുന്നു. ഹിന്ദുമതംപോലെ വിസ്മൃതമാ മഹമ്മദുദയംപോലെ അകൽക്കലും ആയതല്ലെങ്കിലും ഓരോന്നിന്റെയും വിശേഷഗുണങ്ങളെ ക്രിസ്തു മതം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടു്. സംസാരപരതന്ത്രരായ മനുഷ്യക്കു് ഉത്തമജീവിതത്തിന്റെ അഭർഭങ്ങൾ ഉപദേശിക്കുന്നതിന്നു് ഏറക്കുറെ എല്ലാമതങ്ങളും ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടു്. മനുഷ്യന്റെ മഹത്വത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ധർമ്മോപദേശങ്ങളും ഇവയിൽ പ്രതിപാദിതങ്ങളാണു്. എന്നാൽ ഐഹികസുഖങ്ങളിലുള്ള അസക്തി പരത്തിലയ്ക്കുള്ള സന്നദ്ധതയെ മലിനപ്പെടുത്താതെ പാശ്ചാത്യർക്കുപോലും സുവ്യക്തമായ ജീവിതചതു നിവർത്തിച്ചു. ഐഹികപാരത്രികങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള അന്തരം വലുതാക്കാതെ ജീവിതോദ്ദേശങ്ങൾക്കു് കൺ പ്പിയും ജന്മശ്ലോകങ്ങളിൽനിന്നു മുക്തിയും ഉപദേശിച്ചു. ക്രിസ്തു മതം എല്ലാത്തരക്കാരുടെ ഇടയിലും ഒരു സ്ഥായിയായബന്ധം ഉറപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ജീവിതത്തിന്റെ അസ്ഥിരതയും മനുഷ്യന്റെ നിസ്സാരതയും പ്രതിപാദിച്ചു. അതിപ്രധാനമായി സങ്കല്പിച്ചിട്ടുള്ള അനന്തരസ്ഥിതികളിൽ അത്ഭുതഗുണംപോലെ ഭക്ഷണോദ്യോഗം ഓരോരുത്തന്നേയും അജ്ഞാപിച്ചു. മനുഷ്യന്റെ നിസ്സഹായതാക്കുന്നതിന്നും തന്മൂലം അവർ പ്രായേണ വിധിമതത്തിന്നു കീഴുവണങ്ങി പ്രതേയമായി ജീവിക്കുന്നതിന്നും ഹിന്ദുമതം ഇടയാക്കിട്ടുണ്ടു്. മഹമ്മദുദയമാകട്ടെ, മതഭൂമികളിലും മലനാടുകളിലും ഉപജീവിച്ചിരുന്ന ജനങ്ങളുടെ പ്രകൃതിസിദ്ധമായ കരുത്തിന്നും ഒരുന്മാടിന്നും നീഷ്ഠരതക്കും വളമിട്ടു്. മനുഷ്യനെ സ്പഷ്ടിസ്ഥിതിസംഹാരകന്താവായി പൂലത്തിപ്പോന്നതുകൊണ്ടു്, നിരുത്തരവാദിത്വവും തന്റേറടവും പോഷിപ്പിച്ചു സമഗ്രമായ സമുദായോൽക്കർഷത്തിന്നു വഴി കാണിക്കാതെ കഴക്കി. ഇപ്രകാരമുള്ള ഭിന്നസ്വഭാവങ്ങൾ ഏറക്കുറെ ഈ മതക്കാരുടെ നടപടികളെ നിവർത്തിച്ചു വന്നു വെങ്കിലും ഓരോരുത്തരും മുൻപിവിരിച്ച ചരിത്രഗതികൾക്കുപ്രശ്നപ്പെട്ടു ഉപജീവിക്കയാണു് ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. ആയതുകൊണ്ടു് സ്വതന്ത്രവത്തിൽ മതങ്ങൾ യുദ്ധത്തിനല്ല സമാധാനപരമായ കൂട്ടുജീവിതത്തിന്നാണു് വഴികാണിക്കുന്നതെന്നും സമത്ഥിക്കാം.

പാരത്രികമായ സൽഗതിയും ഇഹത്തിലുള്ള സദ്വൃത്തിയും നിയമിക്കുന്ന ദൈവികസങ്കല്പങ്ങളും ദൈവവും മനുഷ്യരും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെ നിലനിർത്തുന്ന ആചാരങ്ങളും, വിമതഭേദം എന്ന വിഷയത്തിൽ പ്രധാനമാണെങ്കിലും അവ പ്രത്യേകം ഒരു വകുപ്പേ ആകുന്നുള്ളുവെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഓരോ ജീവിതതത്വങ്ങളെ ആദരമാക്കുന്ന ആരാധനരീതികളും മതനിയമങ്ങളും മനുഷ്യരെ പ്രത്യേകം ചില ആശയങ്ങളോടും അഭിപ്രായങ്ങളോടും പങ്കുപങ്കാൾമുള്ളവരാക്കുന്നു. ഈ വിധത്തിൽ ഓരോ മതത്തിൽപ്പെട്ട പല സമുദായക്കാരും സമുദായബന്ധത്തിനുംലോകചതുഷ്ഠം ആധാരമായി പലസംഗതികളിലും വിശ്വസിച്ചുപോരുന്ന പതിവുണ്ട്. ഇവ അന്നന്നത്തെ നപടികളെത്തന്നെയല്ല, സ്ഥായിയായ അത്യാവേശങ്ങളേയും, ലോകസ്വഭാവത്തേയും സംബന്ധിക്കുന്നവയാണ്. ഇവയിൽ ഓരോ അഭിപ്രായങ്ങളെ പൂർണ്ണമായി പല തത്വജ്ഞാനികളും പലതരക്കാരായ തത്വാനുഭവികളും ഉണ്ടായിട്ടുള്ളവർ തമ്മിൽത്തന്നെ പുരാതനകാലം മുതലേ വാഗ്വാദങ്ങളും മത്സരങ്ങളും പതിവായിരുന്നു. ഉത്തരവീരസൂക്ഷിച്ചുവെച്ച് ആരാധിക്കുന്നതും, പ്രത്യേക സ്ഥലങ്ങളിൽ ശുദ്ധി ചെയ്ത കഴിച്ചിടുകയോ ദഹിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതും, കാലാന്തരത്തിൽ ഉറച്ചുപോയ ചില പതിവുകളാണെന്നു ഇപ്പോൾ ചകവെച്ചിട്ടുള്ളു. ഏകഭാര്യത്വം, ബഹുഭാര്യത്വം; മക്കത്തായം, മരുമക്കത്തായം; ഇങ്ങനെ സാമുദായികമായ പല ഏല്പാടുകളിലും ഉള്ള വിവിധതത്തിൽ ഒന്നിനൊന്നു കൂടുതൽ യോഗ്യത അനുഭവമൊന്നെങ്കിലും തീർച്ചപ്പെടുത്തി യുക്താനുസരണം കൈക്കൊള്ളാമെന്നു ഇന്നു പറയുവാൻ തരമുള്ളു. ഭൂമി പരന്നിരിക്കയാണെന്നോ, നവഗ്രഹങ്ങൾക്കു മനുഷ്യജീവിതത്തിലുള്ള ഗതിഭേദങ്ങളെ നിയമനംചെയ്യാൻ ശക്തിയുണ്ടെന്നോ, പുറജ്ഞാനത്തിൽ വിശ്വാസവും വിഗ്രഹാരാധനത്തിൽ നിർബന്ധവും ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നോ, ഒരു മതത്തിന്റെയും അസ്ഥിപാർശ്വമായി അതും ഇന്നു കൈക്കൊള്ളുന്നതല്ല. ഇത്തരത്തിലുള്ള വ്യതിയാനങ്ങൾ കാലഭേദാവസ്ഥകൾക്കും മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിനും അനുരൂപമായ ഓരോ ഏല്പാടുകൾ മാത്രമോ, തത്വാനുഭവകന്മാരുടെ ആലോചനാഫലമായ സിദ്ധാന്തങ്ങളോ ആയി വ്യാഖ്യാനിക്കാവുന്നതാണ്. എല്ലാമതത്തിലും ഉള്ള ഇമ്മാതിരി സംഗതികളെ കൈക്കൊള്ളുന്നവരും തിരസ്കരിക്കുന്നവരും ആണ് വിമതഭേദത്തിനു കാലിടുന്നതെന്നു പ്രത്യേകം ഓർക്കേണ്ടതത്രേ. എന്തെന്നാൽ മറെറൊരാളിലും ഉള്ളപ്പോലെ മതവിഷയത്തിലും (അതായത് ജീവിതചര്യകളിൽ അസകലം) അനിവാര്യവും അത്യാവശ്യവും ആയതിനെ താല്ക്കാലികമോ നിസ്സാരമോ ആയ സിദ്ധാന്തങ്ങളിൽനിന്നും വേർപെടുത്തി വ്യവഹരിക്കേണ്ടതാണ്.

ക്കുമ്പോഴേ, ഓരോന്നിന്റെയും സ്ഥായി സ്ഥാപത്തിലുള്ള സാമ്യം മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിക്കും. മതശുദ്ധിക്ക് അത്യാവശ്യമെന്നു ഷിഥാരിച്ചുപോന്നിട്ടുള്ള പല സംഗതികളും ഇങ്ങനെ തള്ളാവുന്നവയാണെന്നു ബോധമുള്ളപ്പോൾ അവയെപ്പറ്റിയുള്ള വിമർശനവും ഉപേക്ഷിക്കുന്നതിനു വിഷമമില്ല. അപ്പോൾ ആ നിലയിൽ കാണിച്ചു തിരസ്കരിക്കുന്നതല്ലാതെ മററുവിധത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതു രൂപവൈരുദ്ധ്യത്തെ ശസ്ത്രക്രിയകൊണ്ടു പരിഹരിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നതുപോലെ വലിയൊരു ചെലവും ചെയ്യും. ഇപ്രകാരമുള്ള ചിന്തകൾകൊണ്ടു ഓരോ മതത്തിലും കാലാന്തരത്തിൽ അനേകമാതിരി പരിവർത്തനങ്ങൾ സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സ്വാതന്ത്ര്യം അഭിപ്രായം ന്യായമാണെന്നു ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ കൂടി പ്രവർത്തിക്കുന്നവരെ അഭിനന്ദിച്ചും അനുകൂലിച്ചും ഈ വിധത്തിൽ പലപല കക്ഷികളും ഇപ്പോഴും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടു മിരിക്കുന്നു. ഏതൊരു മതത്തിലും ഉണ്ടായവയെന്നു മതപരിഷ്കാരം ഇത്രമാത്രമയുള്ളു. ഈ ബോധം ഉണ്ടായതോടുകൂടി അഭിപ്രായാഗ്രത്യാസങ്ങളിൽ നിന്നു ജനിക്കുന്ന അന്യോന്യമത്സരവും അസ്തമിച്ചുതുടങ്ങി. ഒരുപക്ഷേയ ശരിയായിട്ടുള്ളവയും അപ്രകൃതങ്ങൾകൊണ്ടെന്നും ശരിക്കുന്നവർ അവനവന്റെ അജ്ഞതയെ പ്രജ്ഞാപനം ചെയ്യുന്നു; മററുകാലങ്ങളിൽ വിശാലമായ സ്വാതന്ത്ര്യബുദ്ധി പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നവർ ഈ വകസംഗതികളിൽ നിർബന്ധം കാണിക്കുമ്പോൾ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുകൂടി ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ലേ എന്നും സംശയിക്കാൻ വഴിയുണ്ടു്.

വിമതഭേദത്തിൽ നിന്നും ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഹാനികളും അതിന്നു ഹേതുവാകുന്ന സംഗതികളും പല വിധത്തിലാണെന്നു കിട്ടും പരക്കെ ബോധിക്കുന്ന ഒരു സംഗതി രാഷ്ട്രീയാധികാരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള നിർബന്ധമാണെന്നു് തെളിവാകുന്നുണ്ടു്. സമുദായബന്ധത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി ഓരോ മതങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന്നു ബാല്യസ്വഭാവവർ മററഭിപ്രായഗതികളെ തേടിക്കൊണ്ടു നശിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങനെയാണു് ഏറ്റവും രാജ്യങ്ങളിലും പുരോഹിതന്മാരും ലൌകികന്മാരും തമ്മിൽ ഉള്ള തർക്കം പ്രധാനമായിട്ടുണ്ടാകുന്നതു്. ഈ മാതിരി സംഘട്ടനങ്ങളിൽ ഭരണവ്യവസ്ഥിതികളെപ്പറ്റി മാത്രം അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുള്ളപ്പോഴും വളരെ കലാപത്തിനിടയായിട്ടുണ്ടു്. ഇഹലോകചതുഷ്കലിലും പുരോഹിതന്മാരുടെ പ്രാബല്യം നിലനില്ക്കുമ്പോൾ അവരുടെ സഹായത്തോടുകൂടി ഭരണാധികാരം സ്ഥാപിക്കുന്നവർ ഇഹത്തിലെ കാലങ്ങളിലും മതസംബന്ധമായ നിഷ്കളിതവൈകാരിക സുഗ്രീവാജ്ഞയ്ക്കു മുതിരുന്നു. ഇവയെക്കൊണ്ടുള്ള സങ്കടം പരക്കെ പറ്റുന്നവരും നിത്യത മനോവേദനയെ ഉണ്ടാക്കുന്നവരും അത്രെ. ഇവ

യിൽ നിന്നുള്ള പ്രയോജനം ഭരണകർത്താക്കളുടെ അഭ്യന്തരം മാത്രമായിട്ടു വെളിവാകയും ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങനെ സങ്കല്പവും, പ്രവൃത്തിയും, ഭാവവും, അനുഭവവും തമ്മിൽ അന്തരം സംഭവിച്ചു കാലാന്തരത്തിൽ സമുദായ വിപ്ലവങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നതും ഈ ഗണത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടവ യാണ്. രാജശാസന, പ്രഭുഭരണം, സമുദായനേതൃത്വം ഇങ്ങനെ മൂന്നുതരത്തിലുള്ള ഭരണവ്യവസ്ഥിതികളിൽ ഒന്നിന്നൊന്നു പ്രാധാന്യം കൂടുന്നതും പ്രാബല്യം വളരുന്നതും മതാധികാരികളുടെ ഒത്താശയോടുകൂ ടിയാണെന്നു ചരിത്രത്തിൽനിന്നും പഠിക്കാം. ഇവ തമ്മിൽ ക്ലിഷ്ടമായ ഒരു ബന്ധം ഏറ്റെടുത്തതുവരെ ഭരണനിയമങ്ങൾക്കു ഉറപ്പുണ്ടാകുന്നു മില്ല. ഇപ്രകാരം ചരിത്രശാധിക്കയാണെങ്കിൽ പലമാതിരി സമുദായവി പ്ലവങ്ങളുടെ ഉത്ഭവം ഉറച്ചുപോയ ഏല്പാടുകളെ രത്നനാഥിതികൾക്കു യോജിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ശ്രമത്തിൽനിന്നാണെന്നു മനസ്സിലാകുന്നു. പ്രഭുക്കന്മാരുടേയോ സമുദായ പ്രമാണികളുടേയോ നേതൃത്വം സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ രാജശാസന പ്രബലപ്പെട്ടു വരുന്നത് പുരോഹിതസംഘത്തിന്റെ അനുകൂല്യത്തോടുകൂടിയായിരിക്കും. പുരോഹിതസംഘത്തിനു പോലീസിന്റേപ്പോലെ ഒരു മേധാവികാരിയുണ്ടെങ്കിൽ ആ സ്ഥാനത്തുള്ളവർ കുറേക്കഴിഞ്ഞു രാജാധികാരത്തെ ഒരു നിലയ്ക്കു നിറുത്തുവാൻ പ്രഭുക്കന്മാരെക്കൊല്ലാമെന്നുള്ളൊരു കൂട്ടുചിട്ടി വഴക്കുതുടങ്ങുന്നു. ഈ മത്സരത്തിൽ മതാധികാരം കൂടി രാജാവിൽതന്നെ സംക്രമിക്കുന്നതായാൽ ആ പടവി അന്ത്യധികാരം ഒന്നുതന്നെ പ്രാപിക്കുന്നു. പിന്നീട് ഭരണനയം ഭരണീയമാരുടെ ചെറുശാസ്ത്രത്തിനു ചേർത്തിട്ടെന്നൊന്നെങ്കിലും അവരുടെ മനോഹതിക്ക് അനുരൂപമല്ലാതെ കലാശിക്കാതെ നിവാഹമില്ല. രാജാധികാരം കൈക്കൊള്ളുന്നതു കടുംബപാരമ്പര്യംപോലെയും രാജശാസന നടത്തുന്നത് ഏതെങ്കിലും ഓളിന്റെ ഇപ്പംപോലെയും അർക്കുമ്പോൾ ഉദ്യോഗങ്ങളും അനുഭവങ്ങളും തമ്മിൽ വീണ്ടും അന്തരമുണ്ടാകുന്നതു സാധാരണമത്രെ. ക്ഷുഭിതരായ ജനങ്ങൾ രാജാവിന്റെ അധികാരം നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനു് പല ശ്രമങ്ങളും ചെയ്ത് അവയുടെ പ്രയോജനം കുറഞ്ഞു കാണുമ്പോൾ ആ സ്ഥാനം തന്നെ നശിപ്പിക്കുന്നതിനു മടിക്കുന്നില്ല. പ്രാചീനതപുകൊണ്ടുള്ള വിശ്വാസം, പ്രയോജനംകൊണ്ടുള്ള ആവേശം, ഇവയെക്കവിഞ്ഞു് ഒരു സ്ഥാപനവും സൂക്ഷിതമായിരിക്കയില്ലല്ലോ.

ഇങ്ങനെ അനവധി സ്ഥിതിഭേദങ്ങൾക്കു ശേഷമാണ് ഇപ്പോഴത്തെ ഭരണവ്യവസ്ഥിതികളും സമുദായവികസനവും സ്ഥാപിതമായിട്ടുള്ളതെന്നു ഓർമ്മിക്കുമ്പോൾ, ഇതിനിടയ്ക്കു് ഓരോ ഫലത്തിലുണ്ടായ അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾകൊണ്ടു് ഓരോ കാലത്തു് ഓരോ സംഘാടനം

കണ്ടായിട്ടുള്ള വിനാശം എത്രയായിരുന്നുവെന്ന് ഊഹിക്കാം. ഈ
 അടുത്ത കാലങ്ങളിൽ സ്വാതന്ത്ര്യവും അഭിവൃദ്ധിയും പ്രാപിച്ചി-
 ട്ടുള്ള എല്ലാ സമുദായങ്ങളും ഇപ്രകാരമുള്ള പല സങ്കടങ്ങളും അനു-
 ഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ എത്രയും പ്രഖ്യാതമായ സംഭവങ്ങൾ
 പതിനെട്ടാം ശതകത്തിനൊടുവിൽ ഫ്രാൻസിയിലുണ്ടായ സമു-
 ദായവിപ്ലവവും ഈയിടെ റഷ്യയിൽ ഉണ്ടായ മഹാകലാപവും
 അതെ. ഓരോ അഭിപ്രായത്തിന്റേയും മഹത്വം ഓരോ മതത്തി-
 ന്റേറതുപോലെ പ്രയോജനംകൊണ്ടു മാത്രമേ മനുഷ്യർ തീരുമാനിക്കു-
 നുള്ളൂ. വിപരീതക്ഷിപ്തങ്ങളെ ഇണക്കിക്കൊണ്ടുചാകുന്നതിനുള്ള
 സാമർത്ഥ്യം അതതുസംഘങ്ങൾക്കു നേതാക്കൾക്കെന്നപോലെ അതതിനു
 യോജിക്കുന്ന വഴിക്കും അവരുടെ അടിസ്ഥാനതത്വങ്ങളിലുമുണ്ടായിരി-
 ക്കണം. മുഷ്കിവാദംകൊണ്ടു ഒരു കാര്യവും സാധിക്കാപുന്നതല്ല. അഭി-
 പ്രായസ്വാതന്ത്ര്യം ഉറച്ചിട്ടുള്ളതും ഈ രാമസ്യത്തെ മനസ്സിലാക്കിയ-
 തിനുശേഷമാണ്. ഓരോ കക്ഷികൾ പ്രബലംകൊണ്ടു മറ്റു അഭി-
 പ്രായക്കാരെ മട്ടിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, സങ്കടപ്പെടുന്നവർ ഒന്നിച്ചുചെന്ന്
 ജേതാക്കളെ നിഷ്കാസനംചെയ്യാൻ മുതിരുന്നു. അവരും അധികാ-
 രപ്രാപ്തിക്കു ശേഷം രാജ്യമായിക്കഴിയുവാൻ തയ്യാറാകണ്ടി-
 വരുന്നു. ഇതിനെല്ലാം സമാധാനം ഉണ്ടാകണമെങ്കിൽ എല്ലാത്ത-
 രക്കാരും അഭിപ്രായങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതിനും ജനങ്ങളെ
 സ്വപക്ഷത്തിലേയ്ക്കു അകലിക്കുന്നതിനും സ്വാതന്ത്ര്യം വേണം.
 യുക്തംപോലെ അധികാരം നടത്തുവാൻ ജനസാമാന്യത്തിൽ ഭൂരി-
 പക്ഷത്തിനു സൗകര്യം കൊടുക്കയും, ഓരോരുത്തരുടെ നടപടി-
 കളിൽ പിശകു കാണുമ്പോൾ അവരുടെ അധികാരം വെട്ടിച്ചുയർത്തുന്ന
 തിനു മറുക്കക്ഷികൾക്കു നിശ്ചിതമായ നടപടികൾ മുഖാന്തരം അവ-
 സരം കൊടുക്കയും, ചേണമെന്ന് ഏകദേശം എല്ലാ സമുദായങ്ങളും
 മനസ്സിലാക്കിയതു് ഈ അടുത്തകാലത്തു മാത്രമാണ്. ഇക്കഴിഞ്ഞ
 യുദ്ധത്തിനു കാരണഭൂതമായ സമുദായക്കാരുടെ ഇടയിൽ ഇപ്രകാരം
 അഭിവൃദ്ധിസൂചകമായ ഏല്പാടുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും, ഇപ്പോഴും
 കലാപം ഒതുങ്ങിയിട്ടില്ലാത്തതായുടൻ. ഈ തത്വങ്ങളെ വേണ്ടപോലെ
 മനസ്സിലാക്കി പ്രവർത്തിക്കുവാൻ ഒരുങ്ങിയിട്ടില്ലെന്നും, ഇത് നിബന്ധ-
 നകളുടെ റ്റ്രാപ്തിപോലെ ലോകത്തിൽ സമാധാനം വളരമെന്നുമാണ്
 ഇപ്പോഴത്തെ ലോകനായകന്മാരുടെ വിശ്വാസം.

൬. ലോകഗതി.

സമുദായങ്ങളുടെ ഉൽഗതി അന്യോന്യ സംഹരണത്തിൽ ജേതാക്കളാകുന്നവരുടെ സ്ഥയിഗുണങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്ന് ഒരു മതമുണ്ട്. ഇതു വാസ്തവമാണെങ്കിൽ, ഇന്നേവരെയുണ്ടായിട്ടുള്ള ലോകഭിവൃദ്ധിക്ക് അസ്പഷ്ടമായ ഒരു വ്യാപാരമാണ് യുദ്ധമെന്നു സമ്മതിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഓരോ സമുദായവും വേണ്ടുവാളും ശക്തിയെ പോഷിപ്പിച്ചും അത്ഥമഹിമയെ പുലർത്തിയും ലോകഭരണത്തിനു സന്നദ്ധമാകുന്നതായാൽ പില്ക്കാലത്തു നേതൃത്വം അവകാശപ്പെടാമെന്നും, തങ്ങളുടെ ശക്തിയും പ്രഭാവവും നിലനിർത്തുവാൻ സെലക്യൂട്ടെഡ് അറബ്ബി ഭിന്നസമുദായങ്ങൾ തമ്മിൽ മത്സരിച്ചു കഴിക്കേണ്ടതാണെന്നും അതെ ഈ അഭിപ്രായത്തിൽ അന്തർവിച്ചിരിക്കുന്ന സാരം. ഇത് ഒട്ടും ശരിയായിട്ടുള്ളതല്ല. ഒന്നാമത്, ഏറ്റവും താഴ്ന്ന ജന്തുക്കൾ തുടങ്ങി മനുഷ്യസമുദായത്തോളം ഉയർന്ന നിലയിൽ എത്തുന്നതുവരെയുള്ള ജീവികളെ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ കാലപ്പഴക്കംകൊണ്ട് അന്യോന്യ ബന്ധവും സഹകരണവും കൂടിക്കൂടി വരുന്നതായിട്ടാണു കാണുന്നത്. എന്നുതന്നെയല്ല, ലോകചരിത്രത്തിൽതന്നെ, സമുദായങ്ങൾ വേർപിരിഞ്ഞു തമ്മിൽതമ്മിൽ സഹതാപമോ സഹകരണമോ ഇല്ലാത്തപട്ടം പ്രാചീനവും അപരിഷ്കൃതവും ആണെന്നും, സമുദായജീവിതം ഉത്തമ മാതൃകകളിൽ രൂപീകരിക്കുന്നതോടുകൂടി ചെറിയഗണങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ഭിന്നതാം നശിച്ചും, സ്വവർഗ്ഗാംഗങ്ങൾ മാത്രമല്ല അന്യവർഗ്ഗങ്ങൾക്കു യോജിച്ച പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന്റെ പ്രയോജനം മനസ്സിലാക്കിയും വരുന്നതാണ് പതിവെന്നും, പ്രത്യക്ഷമാകുന്നുണ്ട്. രണ്ടാമത്, ഉത്തമമായ ലോകഗതിക്ക് അവശ്യം വേണ്ട മനോഗുണങ്ങൾ പോഷിപ്പിക്കുന്നതിനു നാശഹേതുക്രമമായ യുദ്ധോദ്യമങ്ങൾക്ക് ഒരുവെട്ടിരിക്കുന്ന ഒരു സമുദായത്തിനും സാധിക്കയില്ലെന്നും, ശുഭചെയ്യയെ അധാരമാക്കി ഉപജീവിക്കുന്ന സമുദായങ്ങൾക്കു സ്വന്തകാര്യങ്ങളിൽ ഒരുവിധവും അന്യത്തോടുള്ള പെരുമാറ്റത്തിൽ മൊറാൽവിധവും പ്രവർത്തിക്കുന്നതു വിഷമമാണെന്നും, രണ്ടു സംഗതികൾക്കൂടി ഇതിൽ സ്മരണീയമാണ്.

കാലാന്തരത്തിൽ ലോകത്തിന് ഉൽഗതിയുണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ യുദ്ധത്തിന്റെ നിശ്ചിതഫലമായ സംഹരണംകൊണ്ടല്ല, ജേതാക്കളായ സമുദായങ്ങൾ മുൻഗാമികളുടെ ഉത്തമരീതികളെ സംരക്ഷിച്ചും പരിഷ്കരിച്ചും പോന്നിട്ടുള്ളതു കാരണമായിട്ടുതന്നെയാണ്. അന്യോന്യം ശങ്കിച്ചും ദ്രോഹിച്ചും നടന്നിരുന്ന പ്രാചീനമനുഷ്യരെക്കൊണ്ടു സമു

ഭായോൽഗതിക്കു പറയത്തക്ക നേട്ടങ്ങൾ ഒന്നും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. മനഃപൂർവ്വമായ സഹകരണംകൊണ്ടു നന്നാകുവാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളതു് ഈ അടുത്തകാലങ്ങളിൽ മാത്രമാണെങ്കിലും, അറിഞ്ഞും അറിയാതെയും മറ്റു സമുദായങ്ങളുടെ അനുഭവവും വ്യവസ്ഥിതികളും കൈക്കൊള്ളുന്നതിന്നു സാമത്യാമുള്ളവർക്കാണ് ആദ്യമതുടങ്ങി അഭ്യുന്നതിക്കു് ഇടയായിട്ടുള്ളതു്. യുദ്ധംകൊണ്ടു സർവ്വം നശിപ്പിച്ചു് ഓരോവശ്ശത്തിന്നും അതതിന്റെ പൗരസ്ത്യംപോലെ മാത്രം കാര്യം നടത്തിക്കൊണ്ടു പോകുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതിന്നു് ഇന്ത്യാചരിത്രംതന്നെ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ടു്. അതുപോലെ ഏതുരാജ്യത്തിന്റെ ചരിത്രത്തിലും അന്യോന്യബന്ധത്തോടു കൂടിയ സമുദായ വ്യവസ്ഥകൾ ഉണ്ടായി തുടർച്ചയായ അഭിപ്രാധിപതിയായതെന്നുതന്നെയാണ് അതിന്റെ പ്രശസ്തിക്കു് അടിസ്ഥാനമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളതെന്നു കാണാം. മുൻചരിത്രത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ ജേതാക്കളുടെ എണ്ണം കുറവായിരിക്ക, അവരുടെ ഭരണസ്ഥിതിക്കുവശമായ എപ്പാടുകൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന്നു അവർക്കു കെല്പില്ലാതിരിക്ക, ഇന്ത്യാദി സംഗതികൾ പൂർവ്വനിർവ്വഹിക്കുകയും ക്രമേണ ഏകോപിക്കുന്നതിന്നു സഹായിക്കുന്നു. വിശേഷിച്ചും, മുഖ്യമായിരുന്നവരുടെ നടപടികൾ കാലദേശാവസ്ഥയ്ക്കു് അനുക്രമമായിരിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ രീതിപോലെയല്ലാതെ മറ്റൊരു വിധത്തിലും നവീനസ്ഥിതികളുടെ സംസ്കരണം സാധിക്കയില്ലെന്നുകൂടി അനുഭവപ്പെടുന്നതു് പൂർവാചരബന്ധത്തെ ദൃഢപ്പെടുത്തുന്നതിന്നു കരകൂടി സൗകര്യമുണ്ടാക്കുന്നു. ഇന്ത്യാ, ചൈന, മെസപ്പൊട്ടേമിയ, ഈജിപ്തു, ഗ്രീസ് മുതലായ രാജ്യങ്ങളുടെ ആദ്യചരിത്രം ഈവസ്തുത വെളിവാക്കുന്നുണ്ടു് ചിലപ്പോൾ യൂറോപ്പിലെ പശ്ചിമദേശങ്ങളിലെന്നപോലെ ഇരുകൂട്ടരും തമ്മിൽ വശ്ശബന്ധം കൂടി ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതു് ഇപ്രകാരമുള്ള പരിണാമത്തിന്നു് ഉദ്ദേശമായിരിക്കും. എന്നാൽ ഇങ്ങനെയുള്ള ഉല്പാദന മുൻകാലങ്ങളിലെ നേട്ടങ്ങൾ അടിസ്ഥാനമാക്കി ചതുർത്വവുന്ന ഉത്തരവിജ്ഞാനകലകളിൽ മാത്രമേ തുടർച്ചയായി കാണുവാൻ തരമുള്ളു.

അന്തഃകേഷാലം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന കലാപങ്ങളും ഏറെയും ഗുണകരമാകണമെങ്കിൽ ഇപ്രകാരം സംഭവിക്കണം. യഥാസ്ഥിതിയിൽ എല്ലാത്തരം നൃണരുകളും ബാധിച്ചിട്ടുള്ള സമുദായവ്യവസ്ഥിതികൾ പാടേമറിച്ചു തല്ലാലത്തെ ബുദ്ധിക്ക് നല്ലതെന്ന് തോന്നുന്ന മറ്റു നിയമങ്ങളെ അവതരിപ്പിക്കുവാനുള്ള പരിശ്രമങ്ങൾ കഠിനമെന്നു വിചാരിച്ചിട്ടില്ല. ഏതൊരുസമയത്തും സമുദായനിയന്ത്രണം ചെയ്യുന്ന എപ്പാടുകൾ ഇന്നും ഇന്നെയും അയ്യി ഉത്ഭവിച്ചവയോ, ഏതെങ്കിലും

ഒരു പരശുരാമനാലോ ശങ്കരാചാര്യനാലോ സങ്കല്പിക്കപ്പെട്ടവയെ
 ആയിരിക്കയില്ല. പ്രകൃതിയും മനുഷ്യനും തമ്മിലുള്ള മല്ലുപിടിത്തത്തിൽ
 സ്വപരക്ഷയ്ക്കും ഭാഗ്യവശമനുഷ്ഠിതം നിജനമായി പലതലമുറകൾ
 കൊണ്ടു് അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുള്ള തത്വങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നവയാണു്
 ഇന്നത്തെ പഴമകളും പാരമ്പര്യചാരങ്ങളും. സമുദായാംഗങ്ങൾക്കു്
 അവരവരുടെ നിശ്ചിതകൃത്യങ്ങൾക്കു വേണ്ടുവോളം സമയം കിട്ടുന്ന
 തിന്നും, പൊതുജീവിതത്തിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ വലിപ്പിച്ചു് എപ്പോ
 വരെയും അലോചനകൊണ്ടു ജീവിതസുഖം വലിപ്പിക്കുന്നതിന്നും,
 കാരോകാലത്തെ അറിവും അനുഭവവും പോലെ ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള
 ചില നിശ്ചയങ്ങൾ ക്രമേണ സമുദായരക്ഷയുടെ അന്ധിവാദമായി
 തീരുന്നതിന്നും എളുപ്പമുണ്ടു്. അവ പില്ലാലത്ത ജീവിതചരിണ
 മത്തിൽ രൂപാന്തരപ്പെട്ടുവരുന്നതിന്നു സൗകര്യമില്ലാത്തയാൽ സമു
 ദായത്തിന്റെ ഉൽഗതിക്കുതന്നെ ഹാനിയുണ്ടാക്കുന്നതായിട്ടു
 തീർന്നു്. അവിടെയും അവയെ ബലാൽ നശിപ്പിക്കുന്നതല്ല
 വിഹിതമായിട്ടുള്ളതു്. ഏതൊരുശക്തികളാണോ അവയുടെ സ്വാധീ
 ന്നതയെ നശിപ്പിക്കത്തക്കവണ്ണം കയ്യാളുന്നതു്, അവയെ ചിടി
 ചെച്ചാക്കി ക്രമാതീതമായ പരിണാമഗതിയെ സ്വാധീനിച്ചാൽ മാത്രം
 മതി. ലോകപ്രാപാരങ്ങളിലും ചരിത്രസംഭവങ്ങളിലും തെളിഞ്ഞിട്ടുള്ള
 പ്രമാണവും ഇതുതന്നെ. ഭരണനിയമങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള സങ്കട
 കൊണ്ടു പ്രാൻസിഡെ ജനങ്ങൾ ക്ഷോഭിച്ചു നാടൊട്ടു് അതികഠോര
 മായ പ്രവൃത്തികൾ നടത്തി. അവസാനത്തിൽ അവർക്കുണ്ടായ ലാഭ
 രാജാധികാരത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതിന്നു പ്രജാഭരണം സ്ഥാപിക്കുന്ന
 തിന്നു വഴിയുണ്ടായതല്ല; അവരുടെ കാലാനുസരണമായ അഭിവൃ
 ധ്ദ്ധി തടസ്സമായി നിന്നിരുന്ന പഴയ നാട്ടുവാഴിപ്രഭുക്കളുടെ നിഷ്പാ
 സ്തനമായിരുന്നു. ഇംഗ്ലണ്ടിൽതന്നെ രണ്ടു മൂന്നു രാജാക്കന്മാർ സ്ഥാന
 ഭ്രഷ്ടരായും ഒരാൾ വധിക്കപ്പെട്ടുകയും ഉണ്ടായി. ചാറസ് എന്ന
 മനേ വധിപ്പിക്കുന്നതിന്നു് ഉത്സാഹിച്ചവർ വേറെ പലമാതിരി ഭരണ
 രീതികൾ ആലോചിക്കയും ചെയ്തു. ഓരോരിക്കലും അന്നത്തെ
 രാജാധികാരത്തിന്റെ നില സമുദായത്തിന്റെ നിശ്ചിതമായ ഗതിയെ
 എത്രത്തോളം വിരോധിച്ചിരുന്നുവോ അത്രയ്ക്കുമാത്രം ഭേദപ്പെടുത്തുവാൻ
 കലാപകത്താക്കൾക്കു സാധിച്ചുള്ളു. ഇങ്ങനെ ഏതു സമുദായത്തി
 ന്ന്റെയും ഏതു ദശയ്ക്കും ഈ തത്വത്തെ ഉദാഹരിക്കുന്നതായിക്കാണുമു
 ന്നമുണ്ടു് അനുഭവങ്ങളും ഇവയെക്കൊണ്ടുതന്നെ വ്യാഖ്യാനിച്ചു ശരി
 തായ പ്രവൃത്തിമാർഗ്ഗങ്ങൾക്കായി പരിശ്രമിക്കുന്നതാണു് ബുദ്ധിപൂർവ്വ
 മായ നയം. സ്വാധീനമായ സമുദായാഭിവൃദ്ധിയും ദീർഘകാലത്തെ
 അധികാരസമൃദ്ധിയും സ്വായത്തമായി അനുഭവിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ, അവ

രോടുപമിക്കാമെന്ന യശഃപ്രാപ്തി സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള ബ്രിട്ടീഷുകാരും, മറ്റുള്ളവർക്കു് അർപ്പണയായ സമുദായപ്രാപ്തിയുടെയും സ്ഥാപനങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന്നു പ്രാപ്തമായതു തന്നെ, കാലഗതിക്കനുരൂപമായി പ്രാചീന വ്യവസ്ഥിതികളെ രൂപപ്പെടുത്തിവെക്കുന്നതിന്നു് അവർക്കുള്ള വൈഭവം കൊണ്ടാണെന്നാണു് ചരിത്രകാരന്മാരുടെ അഭിപ്രായം.

ഭരണസ്ഥിതിയും സമുദായപരമ്പരയും പൂർവ്വികദർശനവും സംബന്ധിച്ചുണ്ടാകുന്ന സമുദായപരിണാമത്തിന്നു്, ഉത്തമ ഗുണങ്ങളോടു കൂടിയവർ അവർക്കനുഗമമായ പ്രദേശങ്ങളിൽ വന്നുചേരുന്നതു് അത്യാവശ്യമായ ഒരു സംഗതിയാണെന്നുപറയാം. അദ്വൈതം കണ്ടെത്തുന്നവർ കൈക്കൊണ്ടിരുന്ന ഭൂപ്രദേശങ്ങളെ തങ്ങളുടെ ആവശ്യംപോലെ ഉപയോഗിക്കുന്നതിന്നു മറ്റുള്ളവർ യുദ്ധംചെയ്തു് സ്വാധീനപ്പെടുത്തുകയേ ഒരു കാലത്തു നിവാഹമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഓരോ ഭരണത്തിന്നും പ്രത്യേകമായ ചില ഗുണങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നും ഇത്തരംഭരണങ്ങൾ അവയെക്കൊണ്ടു പ്രയോജനം ഉണ്ടാക്കുവാൻ കഴിയില്ലെന്നും അതുപോലെ തങ്ങളുടെ പ്രത്യേകസമ്പ്രദായങ്ങളെ മറ്റുള്ളവരുമായി കൈമാറ്റം ചെയ്യുവാൻ തുനിയുന്നതായാൽ മതിയെന്നും, ഇപ്രകാരമുള്ള അന്യോന്യപ്രാപ്തിക്കും ഇതുകൂടാതെ ഉത്തമഫലത്തെ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നവയാണെന്നും, ബോധ്യം വന്നതുമുതൽ യുദ്ധത്തിനുള്ള ന്യായം ഇല്ലാത്ത കേണ്ടതായിരുന്നു. പക്ഷെ, പലഭരണങ്ങളും പലവഴിക്കും കീഴടക്കുന്നതിന്നു സാധിച്ചിരുന്ന വിഭജിത ശക്തികൾ അവയെ നാട്ടുകാർക്കു വിട്ടുകൊടുക്കുവാൻ തുനിയാത്തതായാൽ, മുൻപതിച്ചുതന്നെ പീലാലത്തു പ്രാചീനമായ വഴിക്കാരും അനുഭവിച്ചു. മറ്റുള്ളവരുടെ അധീനത്തിൽ പെട്ടുപോയ പ്രദേശങ്ങളെ തങ്ങൾക്കും മറ്റുള്ളവർക്കും കരകൂടി ഗുണപ്രദമായവിധത്തിൽ സംസ്കരിക്കുന്നതിന്നു പ്രാപ്തിയുണ്ടെന്നു് അഭിമാനിക്കുന്നവർ കലശൽകൂട്ടുവാൻ മുതിന്നു. ലോകസമാധാനത്തിന്നു വേണ്ടി മഹച്ഛക്തികളായ ലോകസമുദായം—അതായതു്, നാനാഭരണങ്ങളിലും അധികാരമുള്ള രാജ്യക്കാരും അവരെ എതിർക്കുവാൻ കെല്പുണ്ടായേക്കാമെന്നു മറ്റുള്ളവരും—ഒന്നുചേർന്നു പ്രവർത്തിക്കുവാൻ കടപ്പെട്ടവരാണെന്നുള്ള ബോധം ഇക്കാലത്തു പ്രസരിച്ചുതുടങ്ങിയെങ്കിലും, സ്വാതന്ത്രിയെപ്പറ്റിയുള്ള അറിവുകൊണ്ടും ഭീഷണി മഹത്തരങ്ങളായും, മുൻനയത്തിന്റെ സമാപനംഗത്തിലേക്കു് എല്ലാവരും ഭൂതഗതിയായി പ്രവേശിച്ചു. അസഹായം അസമർത്ഥം അയ ചെറു സമുദായങ്ങളെയോ അപരിഷ്കൃതരെന്നു പറഞ്ഞിരുന്ന വിദേശവർഗ്ഗങ്ങളെയോ മഹച്ഛക്തികളും അവരുടെ പാശ്ചാത്യരും ഉടനടൻ വിഴുങ്ങിത്തുടങ്ങി. ഈ സമാധാനയുദ്ധ ശേഷമേ ലോകസമാധാനം വള

തകയുള്ളവെന്നായിരുന്നു എല്ലാവരുടേയും മതം. പൂവാധികാരികളുടെ സകല അവകാശങ്ങളും നിരാകരിച്ചും, കഴിഞ്ഞു കൊടുക്കാമെന്നുള്ള പ്രത്യേകവാഗ്ദാനങ്ങളെ വിസ്മരിച്ചും, ഗ്രേറ്റ് ബ്രിട്ടൻ തന്നെ ഇക്കഴിഞ്ഞ മുപ്പതുകൊല്ലത്തിനകം സൗത്തേ അഫ്രിക്ക, ഈജിപ്ത്, എന്ന രണ്ടു മഹാരാജ്യങ്ങൾ കൈവശപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. മറ്റു മഹാച്ഛതികളോടൊപ്പവും അവർ മനസ്സമാധാനത്തിനായിട്ടും ഫ്രാൻസ് മൊറാക്കൊവിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ ലംഘിക്കയില്ലെന്നു ചെയ്തിരുന്ന നിശ്ചയം വേണ്ടപ്പോൾ എടുത്തുപറയുവാൻ കൂടി അർദ്ധകം ഇല്ലാതായി. ബെർലീനിലെ സമാധാന യോഗത്തിൽ വെച്ചു യൂറോപ്പിലെ മഹാച്ഛതികൾ ചെയ്ത തീരുമാനങ്ങളെ തുണചൽ ഗണിച്ചതെ അസൂയ രണ്ടു ബാൽക്കൻ രാജ്യങ്ങളെ കൈവശപ്പെടുത്തിയത്. ത്രിപ്പൊലിയെ ഇറ്റാലിക്കാർ അക്രമിച്ചു തുക്കിക്കു പിന്നെയും നഷ്ടമുണ്ടാക്കിയപ്പോൾ 'കേൾപ്പോരും കേൾവിയും' ഉണ്ടായതുതന്നെയില്ല. രാഷ്ട്രചക്രവർത്തികൾ തുടർത്തുടൻ രുറുവഷത്തോളം സത്വമെല്ല പരിചാലിച്ചിരുന്ന ഫീൻലൻഡിന്റെ പ്രത്യേകനിധി അല്ലാത്തതായി നശിച്ചു. ജപ്പാൻ കൊറിയയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം സംരക്ഷിച്ചുകൊള്ളാമെന്നും ഉടമ്പടി ഏഴുകൊല്ലത്തിനകം ആ രാജ്യം കയ്യേറിയകഥയും സ്മരണീയമാണ്. ചൈനയെ സംബന്ധിച്ചും, ഇംഗ്ലണ്ടും റഷ്യയും ചെയ്തിരുന്ന നിശ്ചയങ്ങൾക്കു വിപരീതമായി അതിനെ നാമാവശേഷമാക്കത്തക്ക ഏല്പാടുകൾ ചെയ്യുന്നതിനു ഇരുകൂട്ടരും ഒന്നുചേരുന്നതിന് അഞ്ചുകൊല്ലംതന്നെ വേണ്ടിവന്നില്ല. അനിവാര്യമായ പരിണാമഫലമെന്നും, ധിക്കാരികളെ ശിക്ഷിച്ചു മാനം രക്ഷിക്കാനെന്നും, സ്വാക്ഷയ്യ വേണ്ടിയിട്ടുള്ള മുൻകരുതലെന്നും, ലോകാപകാരത്തെക്കുറുന്ന ദീർഘനയമെന്നും, പലമാതിരി ന്യായങ്ങൾ പറഞ്ഞു് ഓരോ സമുദായങ്ങളെ അന്യോധീനപ്പെടുത്തുന്നതിൽ, മുൻനിശ്ചയങ്ങൾ, കരാറുകൾ, ഉടമ്പടികൾ, ഇവയൊന്നും മഹാച്ഛതികൾ വകവെക്കുന്നതിനാൽ അവനവന്റെ ഉദ്ദേശങ്ങൾക്കു മറുപുറമെ തടസ്സം ഉണ്ടാകാതിരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയും പീഡിതരായ ജനങ്ങൾ പ്രതിഷേധത്തിനു കെല്പില്ലാത്തവരായതുകൊണ്ടു മാത്രവും, അങ്ങനെയൊരു പറയുവാൻ വഴിയുള്ളു. ജൈമനിയുടെ സാഹസത്തിന്റെ പാർശ്വം ഈ പരിധികൾ പോലും വകവെക്കത്തക്കതുകൊണ്ടു മാത്രവുമായിരിക്കാം.

ലോകശക്തികളുടെ തല്ക്കാലനിധി ഇപ്രകാരമുള്ള മത്സരത്തിന്റെ ഫലമാണെന്നതിൽ അതിനു വ്യത്യാസംപരാതെ യുദ്ധത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം അവിസ്മാനിക്കുവാൻ വഴിയില്ല. മാത്സര്യബുദ്ധി ഇല്ലാതെ, അതതു കാലത്തു ഹാനിക്കുവെന്നു തോന്നിയിരുന്ന ധന്യസ്ഥിതികളെ ഇല്ലായ്മ

ചെയ്തു, ലോകസമാധാനം പരിപാലിക്കുന്നതിന് മൂന്നു നാലു ഘട്ടങ്ങളിൽ ക്രിസ്തീയശക്തികൾ ഉത്സാഹിക്കുകയുണ്ടായി. ഒന്നിലും നിശ്ചിതഫലം ഉണ്ടായിക്കണ്ടില്ല. അപ്പോഴപ്പോൾ ഓരോ കാരണം പറയത്തക്കത്രേ സംഗതികൾ ഉണ്ടായതുകൊണ്ടു തൽക്കാലത്തെ നൈരാശ്യം മുഴുവനും അവർ അവയുടെയൊരവയ്ക്കു കാരണഭൂതമായവരുടെയൊരോരുത്തരുടെ തിരിയ്ക്കുകയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഒരിക്കൽ ലൂഥി പതിനാലാമനും പിന്നാരിൽ നെപ്പോളിയനും ഇപ്പോൾ വീലും കൈസരും കുറുകാമായി. അവരെ വേണ്ടുവാളും പഴിപറയുകയും അവരുടെ സുരണയെ പലവിധത്തിൽ മലിനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നതന്നെ ഏല്പാവക്കും ഉത്സാഹം തോന്നിയതല്ലാതെ, അത്ഥശോധന നടത്തി സ്ഥായിഭാവങ്ങളെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യുവാൻ സന്നദ്ധരായവർ ഇതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണ്. ഇപ്പോഴത്തെ സമാധാന ഉടമ്പടികളോടുകൂടി ലോകക്ഷയ്യ വേണ്ട നിബന്ധനകൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിനും നടപ്പിൽ വരുത്തുന്നതിനും രാഷ്ട്രീയ ശക്തികളുടെ ഒരു സമാജംവേണമെന്നു തീർച്ചയാക്കി, അതിന്റെ നടപടികൊണ്ടു മേലിൽ യുദ്ധോദ്യമങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുമെന്ന് ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതായി കാണുന്നു. മുമ്പുണ്ടായിരുന്നതിൽ കൂടുതൽരക്ഷ ഈ പ്രസ്ഥാനം കൊണ്ടു സിദ്ധിക്കുമോ എന്നു സംശയിക്കത്തക്ക സംഗതികളും ഇതോടുകൂടി വെളിപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു ഭാവിനിയമങ്ങളായിട്ടുള്ള സമാധാനബുലി അടിസ്ഥാനമാക്കിതാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഒന്നാമത്, ഇപ്പോൾ നടപ്പിലായ ഉടമ്പടി കൾകൊണ്ടു ജേതാക്കളായ സമുദായങ്ങൾ സപക്ഷയ്യവേണ്ടി പൂർവ്വാധികമായ അവകാശങ്ങളും കോയ്കളും സമ്പാദിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇക്കഴിഞ്ഞ യുദ്ധംപോലെ ബുലിശുന്ദ്രമായ ഒരു പ്രവൃത്തികൊണ്ടല്ലാതെ മറ്റൊരു വിധത്തിലും അവരെക്കാൾ ഒട്ടും പുറകിലല്ലാത്ത വിദേശികളുടെ സുസ്ഥിതിക്കു വേണ്ട രക്ഷകൾകൂടി അവർ ഇല്ലാതാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്ന് കൂടി ഒരു ബോധം ക്രമേണ പരന്നുതുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. രണ്ടാമതു യുദ്ധത്തിൽ നിന്നുണ്ടായ നഷ്ടപരിഹാരത്തിലേക്കായി ജെമ്മൻമാരുടേയും അവരുടെ കൂട്ടുകാരുടേയും മേൽ ചുമത്തിയിട്ടുള്ള ഭാരങ്ങൾ അവരെ ഞൊണ്ടു താങ്ങുന്നതിനു ശേഷിയില്ലാതെ സമുദായനാശത്തിന്നുതന്നെ ഹേതുവായേക്കുമെന്നല്ല, ലോകാഭിവൃദ്ധിയിലും ജീവിതപാഠങ്ങളുടെ പുനസ്സന്ധാനത്തിലും അപരിൽനിന്നും ഉണ്ടാകേണ്ടതായ സഹകരണം ഇല്ലാതാക്കി ലോകഗതിയെക്കൂടി കഷ്ടത്തിലാക്കുകയില്ലേ എന്നും, സൂക്ഷ്മജ്ഞാനികളായ ജനങ്ങൾക്ക് ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതികൊണ്ടു സംശയിക്കാനിടയായിട്ടും ഉണ്ടു്.

സമുദായ നേതാക്കന്മാരുടെ അന്ധതകൊണ്ടോ ദുർമ്മോഹം കൊണ്ടോ സമാധാനപ്രതിപത്തികൊണ്ടോ അങ്ങയുലം വിട്ടൊഴിയാ

തിരുന്നതെന്നും അവരുടെ അധികാരത്തിനു കീഴ്ചി നിശ്ചയിച്ചു സാമുദായിക കാര്യങ്ങളിൽ പ്രധാന കത്തുതപം അംഗീകരിക്കുകയും ഏല്പിക്കുകയാണെങ്കിൽ നാശകരമായ ഏല്പിക്കൽ പ്രകാരം നിശ്ചയിക്കപ്പെടുന്നതും, ഒരു ബോധം ഇപ്പോഴും പരിശോധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതും ഈ വാദം അത്ര ശരിയായിട്ടുള്ളതല്ല സമുദായ പക്ഷത്തു നിൽക്കുന്ന സ്ത്രീയും നടത്തിയിട്ടുള്ള യുദ്ധങ്ങൾ അസംഖ്യങ്ങളാണ്. അപ്രകാരം പ്രാരംഭം മാറുവീധത്തിലായാലും ഒടുവിൽ ജനസമിതിയുടെ തീരുമാനം അനുസരിച്ച് ഒരു ന്യായാധിപതി പ്രവർത്തിക്കുന്നതും അതാണ്. അതുകൊണ്ട് ഇന്നു സാമൂഹ്യത്തിനു അധിവാസ സൗകര്യവും വിഭവസമൃദ്ധിയും ആഗ്രഹിച്ചുള്ള ആക്രമണങ്ങൾ കൊണ്ടുതന്നെയാണ് പ്രഭുശക്തിയും രാജശക്തിയും സമുദായത്തിൽ ഉറച്ചിട്ടുള്ളത്. അപ്രകാരം മുഖ്യ സംരംഭങ്ങളിൽ പൊതുജനാഭിപ്രായം അനുസരിച്ചിരിക്കുന്നില്ലെന്നു വാദിക്കുവാൻ നിവാഹമില്ലാത്തവിയും ഒരു ഏല്പാട് ആയുസമുദായങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്നു. പിന്നീടുവാണിജ്യമത്സരം തുടങ്ങിയപ്പോൾ ജനങ്ങളുടെ സ്വതന്ത്രപ്രവൃത്തിയാണ് മുഖ്യമായി മുഖിട്ടുകാണുന്നത്. രാഷ്ട്രീയശക്തിയുടെ കൂട്ടുകെട്ടും പിന്നാക്കം പിടിക്കാത്ത പരോക്ഷമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിരുന്നതേയുള്ളൂ. വിഭജനപക്ഷം പാലെ, ഈ വഴിക്കുണ്ടായിരുന്ന മത്സര ബുദ്ധിയും ഇപ്പോഴും ഇല്ലാതായിട്ടുണ്ടെന്നു തീർത്തുപറയാൻ നിവാഹമില്ല. ഹസ്തഗതമായ സമുദായ നേതൃത്വം അവനെ നോക്കുന്നവരിൽ ഉപയോഗിച്ചുപോകുന്നവരെ അപേക്ഷിച്ചാണ് ഈ മതം സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നും വരുന്നതല്ല. കാർഷികനിയന്ത്രണത്തിൽ പ്രസിദ്ധ യോദ്ധാവായ ഹാനിബാൽ, റോമിന്റെ നേക്കുചെയ്ത ശപഥം മേൽവായി നടത്തിയ വീരസമരമോ, റോമാസേനകൾ നാനാദിഗണങ്ങളിലും ചെന്നു പടവെട്ടി നാടു പിടിച്ചടക്കിയതോ, ഈ ഗണത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നില്ല. ഒന്നാമത്തതു ഫിനീഷ്യൻ സമുദായത്തിന്റെ ആന്തരമായ മനോഹരിയെ പ്രവൃത്തിരൂപത്തിൽ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുകയും, രണ്ടാമത്തതു സ്വശക്തിയേയും വർദ്ധനവായ സമുദായ മഹത്വത്തേയും കുറിച്ചുള്ള അന്തർ-ബാധത്തിന്റെ വിജയപ്രാപ്തി സാധിക്കുകയും ആണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. സമുദായഭരണത്തിൽ പെട്ട ഏതെങ്കിലും ഒന്നെ പരിഗണിച്ച് ശതവർഷത്തിനൊടുവിൽ ഏകോപിച്ചു പുറപ്പെട്ട് അയൽരാജ്യങ്ങളിൽ കലാപത്തിനു കാരണമാക്കിയതു പ്രത്യേകം ഒരു നായകന്റെ പ്രേണയുണ്ടാകുന്നതിനു മുമ്പായിരുന്നു. വേറെ ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ, രാജാവു തുടങ്ങിയ അപരനായ രാജ്യത്തിനു മാനഹാനി വരുത്താതെ സംരക്ഷിക്കണമെന്നു ജനങ്ങൾ മനഃപൂർവ്വമായി കരുതിയിട്ടുള്ളതിനും, രാജാവിൽ ദോഷാരോപണം ചെയ്തിച്ചു പ്രവൃത്തികൾ തന്നെ പരാജയത്തിനു ശേഷവും സമുദായം

നയത്തിനടിസ്ഥാനമാക്കിയതിനും, ഐക്യചരിത്രത്തിൽ നന്നുതന്നെ ഭൂഷാന്തങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളാം. രാജ്യത്തിന്റെ ക്ഷേമം പ്രധാനമായിക്കരുതിയ സമുദായ നേതാക്കന്മാർ ജനങ്ങളുടെ യുദ്ധവിദ്യത്തിനു വഴികാട്ടിക്കൊടുക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുള്ളതും പല സമുദായങ്ങളുടേയും ജീവിതശക്തിയിൽ പ്രധാന ഘട്ടങ്ങളായിക്കൊണ്ടാം. മഹാരാഷ്ട്രന്മാർ, സിങ്കാർ മുതലായ രണശൂരന്മാരുടെ അനുഭവം ഇതിനുദാഹരണമത്രെ. മഹത്തമമായ നേതാക്കളും ഏറക്കുറവ് ഈ നയമാണ് സ്വീകരിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുള്ളത്.

ഒരു പ്രത്യേകകുടുംബത്തിന്റെ ദുരഭിമാനം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി മാത്രം അനാവശ്യമായ കലാപം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനു ഒരുവെട്ടുന്നതു നിശ്ചയമായും ഗർഹണീയമെന്നു സമ്മതിക്കാം. ഇപ്രകാരമുള്ള സമര ഘാതം അധുനിക കാലത്തിൽ യൂറോപ്പിൽ ധാരാളമുണ്ടായിരുന്നു. മലയ്കാലത്തിലെ പ്രഭുക്കുടുംബങ്ങൾക്കിടയിൽ വളരെ തീവ്രമായിരുന്ന ഈ ദോഷം ഇറാഖിലെ ഗുവൽഹാഗിലെ ലിൻ യുദ്ധങ്ങളിലും ഇംഗ്ലണ്ടിൽ റോസ് കക്ഷികളുടെ സംഘട്ടനത്തിലും കലാശിച്ചതത്രെ. ലോകവിപ്ലവം എന്ന മലയ്കുടുംബങ്ങളിൽ അനവധി ചിലുവഴിക്കുകൾ സഭ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതുപോലെ, പോളൻഡ്, റഷ്യ, സ്കാൻഡിനേവിയ, ഫ്രാൻസ് എന്നീ എല്ലാസ്ഥലങ്ങളിലും കുടുംബപാരമ്പര്യം അടിച്ചമർത്തുന്ന മത്സരം ഒട്ടും ചിലുവഴിയായിരുന്നില്ല. ജെർമ്മനിയുടെ സൈപരം നശിപ്പിച്ചു സ്ഥാനവലിപ്പം ഇല്ലാതാക്കിയതും ഇത്തരത്തിലുള്ള കലാപങ്ങളായിരുന്നു. ഈ നയത്തിനു യൂറോപ്പോടുകൂടി പ്രാധാന്യം സിദ്ധിച്ചതു ഹാപ്പ്ബർഗ് വംശക്കാരുടെ ഔന്നത്യത്തോടു കൂടിയാണ്. അവരെ എതിർക്കുന്നതിനു പുറപ്പെട്ട ബൂർബൺ മാർ സപാധികാരം പ്രതിഷ്ഠാപിച്ചതു മുതൽ അവരുടെ നേക്കും മറ്റുള്ളവക്കു ശത്രുത കൂടിവന്നു. ഇതിനിടയ്ക്കാണ് 'വാറോ' വംശക്കാരുടെ അധഃപതനവും റഷ്യയിലെ 'റോമനോഫ്' പ്രത്യയിലെ 'ഹോമൻ' സോളൻ' ഇവരുടെ ഉയർച്ചയും ഉണ്ടായത്. ഈ രാജാക്കന്മാർ സ്വകുടുംബാംഗങ്ങളുടെ രക്ഷയേക്കാൾ സപാധികാരപ്രചാരത്തേക്കാൾ മാത്രമല്ല, സ്വപ്രജകളുടെ മഹത്വവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു യത്നിച്ചിരുന്നു. എന്നും, യൂറോപ്യന്മാരിൽ പലരുടേയും വക്രമതിമ ഇവരുടെ നയത്തിൽനിന്നും ഉരുവിട്ടിട്ടുള്ളതാണെന്നും, കഷ്ടന്വേദം ഇവരുടെ അപരാധം എന്നിനെയാണ് ക്ലിപ്തമായിക്കുറിക്കുന്നതെന്നു പറയാൻ വിഷമമാണ്. ഇവരുടെ കാലശേഷം ജനഭരണം തുടങ്ങിയിട്ടുള്ള സമുദായങ്ങളും ഈ പൂർവ്വികത്തിന്റെ സ്മരണയെ നിലനിർത്തിപ്പോരുന്നതും, അക്കാലത്തെ അധികാരസീമകൾ വീണ്ടെടുക്കുന്നതിനു ശ്രമിക്കുന്നതും, അവരുടെ മനോഹതി സമുദായചാരങ്ങളെ പ്രതിഫലിപ്പി

ചിരുന്ന ഉള്ളവനെ തെളിയിക്കുന്നു. അദ്വൈതരക്ഷാപംകൊണ്ടാകട്ടെ വിദാക്രമണംകൊണ്ടാകട്ടെ, സ്വസ്വമുദായത്തിനു നവമായ ഒരു ജീവനും ആദരണീയമായ ഒരു ആദർശവും നൽകുന്നതിനു സാധിച്ചിട്ടുള്ള മഹാവിരന്മാരും ഇതിൽ കൂടുതലായ ഒരു കൃതജ്ഞതയെ അർപ്പിക്കുന്നില്ല. ഹുസ്സു് ഇൻഡീസ്, മെഡിറ്ററേനിയൻ, വെസ്റ്റ് ഇൻഡീസ് എന്നീ മൂന്നു വാണിജ്യമണ്ഡലങ്ങളിലും ഇംഗ്ലീഷുകാരുടെ പ്രശസ്തിയെ സ്ഥാപിച്ച ക്രാവൽ ചാറത്ത് രണ്ടാമനെയോ വിലും മൂന്നാമനെയോ അപേക്ഷിച്ചു സമുദായഗതിയുടെ പ്രചത്തനത്തിൽ കൂടുതൽ യശസ്സിനു് അവകാശിയാകുന്നില്ല. ഷെമ്മനിയുടെ ഏകീകരണം പ്രാച്യയുടെ ഭൂധിപത്യത്തിൽ സാധിച്ച ബിസ് മാക്ക് വിചുർ ഒന്നാമന്റെ അഭിമുഖ്യമില്ലാതെ ഇതു മഹത്തായ ഒരു കൃതം സാധിക്കുമായിരുന്നോ എന്നുതന്നെ സംശയമാണ്. അസ്രിയായിലെ ഫാപ്സ് ബർഗിന്റേയും, സ്വെയിനിലെ ബർബറേറേയും അപനയരംഗമായിരുന്ന ഇററലിയുടെ ഏകീകരണം അശ്ചിതനവർ അധികം ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും കാബോറിന്റെ രാജാഭിമാനവും ഗാരിബാൾഡിയുടെ സ്വതന്ത്രധീരത്വവും സാർഡീനിയ രാജാവായ വിക്റ്റർ ഇമ്മാനുവേല്ലിന്റെ വംശപാരമ്പര്യത്തിന്റെ സ്മരണയിൻകീഴ് പ്രവർത്തിക്കയാൽ മാത്രം അവരുടെ ഉദ്ദേശപ്രാപ്തിക്കു സഹായിച്ചുവെന്നു ഉള്ളു.

ഇങ്ങനെ മറ്റു ലോകപ്രാപാരങ്ങളിലെന്നപോലെ യുദ്ധത്തിലും ഭിന്നഗുണങ്ങളുടെ സമ്മിശ്രഫലം കാണപ്പെടുന്നു. പ്രത്യക്ഷത്തിൽ കാണുന്ന കാരണം നിസ്സാരവും സ്വാതന്ത്ര്യപരവും ആണെന്നും അന്നുവധി ധനനാശവും ആർക്കനാശവും കൊണ്ടു സാധിക്കുവാനുദ്ദേശിക്കുന്ന ഫലം തൃപ്തമാണെന്നും സമ്മതിക്കാവുന്ന സംഗതികളിൽപോലും, മൂലതത്വവും ശാശ്വതഫലവും സമുദായങ്ങളുടെ സ്ഥായിബോധങ്ങളേയും അന്തരമായ മനോഹൃദയേയും പ്രതിഫലിക്കുന്നതായി വരുന്നുത് അപൂർവ്വമല്ല. ലോകചക്രത്തിന്റെ ചക്രമണത്തിൽ, കാലസ്വഭാവം നിർണ്ണയിക്കയും ചൊതുരഭയുള്ള ആഭിമുഖസ്ഥാപനംതന്നെ സാധിക്കയും ചെയ്യത്തക്ക യോഗ്യതയോടുകൂടിയ സമുദായങ്ങൾക്കു വ്യാപ്തിയും പ്രാബല്യവും സിദ്ധിക്കുന്നതിനു യുദ്ധം അനിവാര്യമായ ഒരു മാർഗ്ഗമാണെന്നു പറയാം. ചരിത്രഗതിയുടെ അനിഷ്ടഫലത്താൽ പൂർണ്ണമായ സമുദായജീവിതം അനഭവിക്കുവാൻ പ്രതിബന്ധങ്ങളുള്ള ജനങ്ങൾക്കു ഇതൊന്നേ ശരണീയമായിട്ടുള്ളു. തല്പോലും ഈ രണ്ടു ശക്തികളും ഒന്നിനൊന്നു് എതിരായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് സമാധാനപരിപാലനത്തിനുള്ള സൗകര്യം തുലോം കുറഞ്ഞിരിക്കുന്നതായിട്ടാണ് വാദിക്കേണ്ടതു്. സമുദായജീവിതത്തിന്റെ നാനാമുഖമായ വളർച്ചയും, വിശദ

ഷിച്ചും നാനാസമുദായങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള അന്യോന്യബന്ധത്തിന്റെ അറിവും, സ്ഥിരപ്പെടുത്താൻ നിസ്സാരമായ പല സംഗതികൾക്കും പ്രാധാന്യവും, അപ്രധാനമായി വിചാരിച്ചിരുന്നവകൾക്കു പുറമേ ഭൗതികവും കണ്ടുതുടങ്ങി. കാലാന്തരത്തിൽ ഉറച്ചുപോയ അഭിപ്രായങ്ങളും പ്രവൃത്തികളും ഓരോ കക്ഷികൾ ക്ഷണമൊഴുകൊണ്ടു സാധിച്ചല്ലാതെ ഉള്ളൂ. അനുഭവംകൊണ്ടു പരീക്ഷിക്കുവാൻ കൗമയില്ലാത്തതും, മുറിപ്പിറുപ്പത്തിന്റെ അജ്ഞാനപ്രഭാവത്തോടു കൂടിയും, സ്വമതം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള സന്നദ്ധത വലിച്ചുവരുന്നു. ജാത്യാലോ, അത്യാസംകൊണ്ടോ, കാലപ്പിഴവിനാലോ, നിരശ്രദ്ധരായവർ അതതു നിലയിൽ നീൽക്കാതെ തങ്ങളുടെ ഉന്നമനത്തിനു സ്വയംശ്രമിക്കുകയും അതേ തരക്കാരായ മറ്റുള്ളവരോടുചേർന്നു എല്ലാത്തിനും കൂടസ്ഥമാണെങ്കിലും അവയുടെ ഭിന്നിപ്പുകൊണ്ടുമാത്രം പ്രാമാണ്യം വലിച്ചിട്ടുള്ള സമുദായങ്ങളെ ചുറ്റിക്കുന്നതിനു സന്നദ്ധരായും ചെയ്യുന്നു. മനുഷ്യസാധാരണമായ ഗുണങ്ങൾ ലഭവും ബാധിക്കാത്ത ഭൂരിപക്ഷ ഭരണംകൊണ്ടു ലോകപ്രവൃത്തി നിരന്തരപ്പെടുക്കുമെന്നുള്ളതും ഭാവിസ്ഥിതി ശുഭഭാവമാക്കുന്നില്ല. സമഗ്രമായ സംസ്കരണപാടവം കൊണ്ടും, അജ്ഞാബലം, സ്വരൂപണജ്ഞാനം, നിരന്തരപരിചയം ഇവയെക്കൊണ്ടും, മനുഷ്യൻ സാധിക്കുവാൻ വഹിയാത്തതായി യാതൊന്നും ഇല്ലെന്നുകൂടി ഒരു ബോധം ജ്ഞാനവിതരണം ഘേതുവായി പരക്കെ ഉൾഭവിച്ചു; അതുവരെയുണ്ടായിരുന്ന നിരാശകളെ ധ്വംസിക്കയാണു ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. രാഷ്ട്രീയശക്തിയെത്തന്നെ കൈകൾക്കുന്നതിനു് ഏതു രക്ഷിക്കും നിഷ്പ്രയാസം സാധിക്കുമെന്നു പുതിയ ഭരണരീതികളുടെ സ്വഭാവം ബോധ്യപ്പെടുത്തിയതു മാത്രമല്ല, ഒന്നിന്നൊന്നു ഇണങ്ങാത്തതായ യുക്തിവാദങ്ങൾ പ്രമാണമാക്കി സമുദായവേർതിർന്ന എല്ലാറ്റും പുരുഷിവരുന്നതും, ബഹുധിയായ ഒരു നിലയെ സ്ഥാപിക്കത്തക്കതല്ല.

സമുദായഭരണത്തിൽ ഒഴിയാത്ത ദൃഷ്ടിങ്ങൾ പലതുമുണ്ടെന്നും അതുതന്നെയായി ഗണിക്കാവുന്ന യാതൊരു നടപടിയും സമുദായജീവിതത്തിൽ ഏല്പിട്ടിട്ടില്ലെന്നും സൂക്ഷ്മദൃഷ്ടികൾക്ക് ഇപ്പോൾ ചെളിചായിട്ടുണ്ട്. അന്യസമുദായങ്ങളോടുള്ള പെരുമാറ്റം സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഈ അടുത്തുകാലത്തു നടന്നിട്ടുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ മനസ്സുവെച്ചി ജനസമാന്യരേഗ്രഹിച്ചതോ അനുഭവിച്ചതോ അണെന്നു പറവാൻ തരമില്ല. വിഭജനസ്ഥിതികളെപ്പറ്റിയുള്ള സൂക്ഷ്മജ്ഞാനം കാര്യവിഭജനമാക്കുകയോ ശ്രമസാധ്യമായിരിക്കെ ബഹുജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഇല്ലെന്നതന്നെ സമർത്ഥിക്കാം. യുദ്ധത്തിലേക്കുള്ള വഴി

കാണിക്കുന്ന നിശ്ചയങ്ങളും കെട്ടുപാടുകളും ഇപ്രകാരമുള്ള അറിവിന്റെ ആസ്പദമാക്കിയിരിക്കുന്നതിനാൽ അധികവും ഏതാനും പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങൾക്കു സ്വതന്ത്രപ്രവൃത്തിക്കു അധീനമായിരിക്കുന്നതേ, ഉള്ളു. ലോകഗതിയുടെ പ്രേരകശക്തികൾക്കു പലേ മാനങ്ങളും സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവയെ നിന്ദിതമാക്കുന്ന ഭരണാധികാരികളുടെ മനോഭാവം പൂർവ്വകക്ഷിയിൽതന്നെ ഇപ്പോഴും ചുറ്റിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതേ ഉള്ളു. ജനപ്രതിനിധ്യത്തിന്റേയും പ്രതിനിധികളാൽ നിർവ്വഹിക്കപ്പെടുന്ന ഭരണരീതികളുടേയും തൽക്കാലസ്ഥിതിയും ഈ പരിണാമത്തിന് അനുകൂലമായിരിക്കുന്നു. ജനപ്രതിനിധിസ്ഥാനത്തേയ്ക്കുള്ള ആരോഹണത്തിനുള്ള നിലവാരങ്ങൾ ദൃഢാധ്വമാകത്തക്ക ധനവ്യയം ആവശ്യമായിരിക്കുകയും ധനികന്മാരായവർക്കു മറുത്തുവരെക്കാൾ കൂടുതലായ ബഹുമാന്യതയും പ്രേരണാശക്തിയും ഉണ്ടായിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു കൊണ്ടു്, കടം കൊടുക്കുവാൻ പണമുള്ളവരും സാമുദായികനേതൃത്വത്തിൽ തുടങ്ങുന്ന യുദ്ധപ്രവൃത്തികളെ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നവരും, പട്ടു മുതലാളന്മാർ; വിദേശവിഭവങ്ങളെ സ്വരൂപിച്ചു ആദായമുണ്ടാക്കുന്നതിന് അത്യാഗ്രഹികളും, സ്വന്തം ചരക്കുകൾക്കു പ്രത്യേകനഷ്ടങ്ങളും സിദ്ധിക്കുന്നതിനു വഴിനോക്കുന്നവരും ആയ വ്യവസായ നേതാക്കന്മാർ; ക്ഷീണബുദ്ധികളായ സന്താനങ്ങൾക്കു നിത്യപ്രവൃത്തിക്കു വേണ്ട തൊഴിലുകൾ ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുവാൻ പ്രേരിതരായ തൊഴിൽപ്രമാണികൾ; ഇങ്ങനെ പല വർഗ്ഗക്കാരെയും ഒന്നിച്ചു ശ്രമം ഭൂതൃഷ്ണയും വാണിജ്യ മത്സരവും വളർപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഏതു സമുദായത്തിലും ഇപ്പോഴും പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇക്കൂട്ടരുടെ സഹായ സഹകരണങ്ങളാൽ ഉപജീവിക്കുന്ന പതുപ്രവർത്തകന്മാർക്കു ഇവരുടെ മനോഗുണത്തെ അഭിനന്ദിച്ചു പ്രാപ്തപനം ചെയ്യാതെയോ, അവയെ അനുകരിക്കുന്ന ഭരണാധികാരികളെ പിൻതാങ്ങാതെയോ, നിർവാഹമില്ലാതെയും ഇരിക്കുന്നു. ഉപജീവനകൃത്യങ്ങളിൽ ബലശ്രദ്ധരായ ജനസമൂഹത്തിനു സ്വതന്ത്രമായ അഭിപ്രായമാകട്ടെ, ആ അഭിപ്രായത്തെ നടപ്പിൽ വരുത്തുവാനുള്ള അറിവും ബലവും അർക്കട്ടെ, ഉണ്ടായിരിക്കുവാനും വഴിയില്ല.

അഭ്യന്തരമായ സംഗതികളിലും ഇതുപോലെ പ്രാചീനബന്ധങ്ങൾതന്നെ പ്രബലപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഏതാനും ചില അഭിപ്രായങ്ങളോ, ചെറുതുവേയ്ക്കുള്ള ചില തത്വങ്ങളോ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി ഭരണാധികാരികൾ കക്ഷിചേരുകയും, അപ്രകാരമുള്ള കക്ഷികൾക്കു പ്രാബല്യവും അധികാരവും കിട്ടുന്നതിനുവേണ്ടി, അവർ ഓരോവഴി തുടങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു്, ഇപ്പോഴത്തെ സമുദായഭരണ

ത്തിന്റെ ലക്ഷ്യമാണ്. ഉപദ്രവകാരികളെന്ന് തോന്നുന്ന കൂട്ടരെ സമാധാനപ്പെടുത്തുവാൻ എന്തും നിയമമാക്കുക; സ്വാതന്ത്ര്യം കരുതിയും സ്വകക്ഷിയുടെ നിലനില്പിനെ ഉദ്ദേശിച്ചും മാത്രമുള്ള ചട്ടങ്ങളെ ജനങ്ങളുടെ ഹിതമോ അവർക്ക് അവയിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന ദോഷമോ സൂക്ഷിക്കാൻ, ഏല്പിട്ടുള്ളതുക; അവലംബമെന്ന ബോധ്യമായ കാര്യങ്ങളിലും തങ്ങളുടെ മാനവും പ്രാധാന്യവും രക്ഷിക്കാൻ വേണ്ടി മർദ്ദമുഷ്ടിപിടിക്കുക; ഇങ്ങനെയൊണ് ഭരണയന്ത്രത്തെ ഇവർ നയിക്കുന്നത്. മാറി മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സമീപസ്ഥാനികൾക്ക് ആധാരമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള മുൻപയ പഴയ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ കാര്യക്ഷമതയെന്നും സുസ്ഥിതിരക്ഷണമെന്നും ഓരോ പേരുകൾ പറഞ്ഞു മാമൂലിനു വിപരീതമായി ഒരടിവെക്കുവാൻ ഇടമൊക്കെക്കൊണ്ടെ ചെറുക്കുന്നു. മനോധർമ്മപോലെ സങ്കല്പിക്കുന്ന സ്വാതന്ത്ര്യലോകത്തിൽ കുടികൊള്ളുന്ന ഇക്കൂട്ടർ ചുറ്റുമുള്ള വസ്തുസ്ഥിതികളെ കാണാതെയും മനസ്സിലാക്കാതെയും അന്തഃക്ഷോഭത്തിന് വഴികാണിക്കുന്നു. ജാതി, വ്യക്തി, മതം, കുലം ഇത്യാദിയായ വ്യത്യാസങ്ങൾ ഇന്നും വളരെ ഗണ്യനിയമല്ലാത്ത സമുദായങ്ങൾ ഇല്ല; ധനവാനും നീലനാനും, അജ്ഞനും അഭിജ്ഞനും, തമ്മിലുള്ള അന്തരം ഒരേ സമുദായത്തിനുള്ളിൽ അധാന്തരശാഖകളെ നിലനിറുത്തി, അവയെ തമ്മിൽ പിണക്കി, പിമർദ്ദപേഷത്തെ ഉദാഹരിക്കുന്നു.

ഈ ലോകയുഗങ്ങളിൽ, സമാധാനരക്ഷയ്ക്കു നിദാനമായ സമുദായവിഭിന്നങ്ങളും, അവയിൽ നിന്നുണ്ടാകിട്ടുള്ള സമുദായജീവിതത്തിന്റെ നാനാമുഖങ്ങളും, ആസ്ഥാപനം രാഷ്ട്രീയസമിതികൾ സൃഷ്ടിച്ചു, മേൽക്കത്തെ വലുതായ ഗതിയിൽ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനു പലമാതിരി ശ്രമങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതുപോലെ, ഇക്കഴിഞ്ഞ യുദ്ധത്തിനു ശേഷവും ചില ഏല്പാടുകൾ ചെയ്തയുണ്ടായി. ഇവയിൽ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ഫലം ഉണ്ടാകുന്നതിന്, തല്ലാലസമിതികളുടെ ഉറപ്പുകേടതന്നെ ഒരു പ്രധാനദോഷമായിരിക്കുന്നുവെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞുവെല്ലാം. ഇതുകൂടാതെ സമുദായങ്ങളുടെ ഇപ്പോഴത്തെ ഫലനയിൽ ഉള്ള ചിലദുഷ്ടങ്ങളും ഇവിടെ പരിശോധിച്ചിട്ടുണ്ട്. മനുഷ്യന്റെ എന്നപോലെ സമുദായത്തിന്റെയും ഉത്തമജീവിതം സ്വാതന്ത്ര്യലബ്ധമായ ഓജസ്സും ന്യായബുദ്ധിയും പോഷിപ്പിക്കുന്നതാണെന്നുംകൂടി ലോകനിയന്താക്കൾ മനസ്സിലാക്കണം. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൽ ശ്രദ്ധയുമായിത്തോന്നിയിട്ടുള്ള നിയമങ്ങളും ഏല്പാടുകളും യഥാവസരവും മനസ്സിലാക്കും പരിതസ്ഥിതികളിൽ ഏല്പിട്ടുള്ളതാണ് ഈ അഭിവൃദ്ധിക്ക് അത്യാന്തരപ്രാധാന്യമാണ്. അന്തരവസരത്തിൽ ലഭ്യമായ ബാധാധികാരങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിന് എന്തെങ്കിലും ഏല്പാട് ചെയ്ത ശാശ്വതമായ സമാധാനരക്ഷയെ പ്രതി

ക്ഷിക്കുന്നതു ശരിയല്ല. ഈ തോതുവെച്ചു നോക്കുകയാണെങ്കിൽ പ്രത്യേകഭരണത്തിനു സ്വയം തുനിഞ്ഞുപരായ സമുദായങ്ങൾക്കു സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകി, വളരെക്കാലം അന്ത്യാധീനത്തിൽപ്പെട്ട വലത്തവക്കു സ്വാഭാപ്രായംപോലെത്തന്നെ ഭരണവ്യവസ്ഥകൾ വഴിക്കുന്നതിന്നു്. അനുമതി കൊടുത്തതു് ഇപ്പോഴത്തെ സമാധാന ഉടമ്പടികളിൽ ഭാഗ്യവശമല്ലാത്തവിധം നിദാനമായിത്തീരുന്ന ഒരു തത്വമായി വിചാരിക്കാം. ഏതാ സിൻറെ വിഭാഗവന്ധം ഏതു വ്യതിയാനത്തിലും ലയമില്ലാതെ നില്ക്കുന്നതിന്നും, ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യത്തിൻറെ ഉപരിപ്രപത്തിൽ അതിൻറെ തവ ക്ഷമയ്ക്കുവേണ്ടിയും മറ്റു മറ്റുതരത്തിലിരിക്കുന്നതിന്നും അധാരമായ നയവും ഇതുതന്നെ. ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യാധിപന്മാർ ഇന്ത്യയുടെ സംഗതിയിൽ പ്രബുദ്ധനും ചെമ്പുതട്ടുള്ള മാന്യനായ പ്രമാണം അപരരുടെ ഭരണം അവരുടെ അധികാരത്തിൽപ്പെട്ട സമുദായങ്ങൾ സ്വയം ഭരണത്തിന്നു പ്രാപ്തമാകുന്നതുവരെയും അതിലേക്കു വേണ്ടിയും അനേകം നോക്കുന്നു. ഈ തത്വം അനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന്നു മടിക്കുകയില്ലെന്നുള്ള ബോദ്ധ്യംകൊണ്ടുതന്നെ കീഴ്ജട്ടിരിക്കുന്ന സമുദായങ്ങളെ സമാധാനപ്പെടുത്തുവാൻ കഴിയും. എന്നാൽ, ഇപ്പോഴുള്ള പ്രവർത്തികൾ മറ്റു പലരുടേയും കാര്യത്തിൽ ഇക്കഴിഞ്ഞ യുദ്ധംപോലെത്തന്നെ മാത്രം കലാപംകൊണ്ടു സാധിക്കയുള്ളതെന്നും, ഓരോരാജ്യക്കാരും സ്വന്തത്തിലെയും ശരിപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള ശ്രമത്തിൽ റഷ്യയിലെ “ബാർഷെർംവിക്കു” കക്ഷിയെപ്പോലെ, അയൽഭാഗക്കാരുടെ സമാധാനപരമായ ജീവിതത്തിന്നു ഹാനിപരത്തുവാൻ ഇടയായാക്കുമെന്നും, ക്ലാക്കമ്പോർ യുദ്ധം ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടു ഇനിയും സമീപിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എല്ലായിടത്തുപോലെയോ അതിലധികമോ അതി ധനികന്മാരുടെ സ്വാതന്ത്ര്യപ്രതിപത്തികൊണ്ടു് ഭാരത സ്ഥലത്തും പീഡ അനുഭവിക്കുന്നവർ സമുദായത്തിൻറെ സുസ്ഥിതിയെപ്പറ്റി അലോചിക്കാതെ തല്ക്കാലത്തെ ദുഃഖശാന്തിക്കു വഴി നോക്കി അന്തരമായ വിപ്ലവങ്ങൾക്കു് ഇടയാക്കാതിരിക്കുന്നതിന്നും, സ്വന്തകാര്യങ്ങൾ ശരിപ്പെടുത്തുവാൻ മറ്റുള്ളവർ പണിയുന്നതിൽ നിന്നും അസൗകര്യങ്ങളും ബുദ്ധിമുട്ടുകളും നേരിടുന്ന പ്രായം ലന്മാർ സ്വാതന്ത്ര്യക്ഷയ്യവേണ്ടി ബലാപ്ലാരമായി ഇടപെട്ട അതുവരെക്കഴിഞ്ഞതും അനുഭവിച്ചതും നിഷ്പലമാക്കാതിരിക്കുന്നതിന്നും കട്ടധികം ക്ഷമ വേണ്ടതാണു്.

ഓരോമതവും ഈ പരിണാമത്തിനുവേണ്ട മൂലതത്വങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതു് വിസംഭവിക്കാവുന്നതല്ല. എന്നാൽ അവ സമുദായത്തിൻറെ പ്രവൃത്തിമാറ്റങ്ങളെ രൂപീകരിക്കുന്നതിലൊ മറ്റൊ

ഔദ്യോഗിക ഓരോ നടപടികളെയും നിയന്ത്രിക്കുന്നതിലൊ ഏതൊരു
 ഫലവത്തായിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള സംഗതി ആധുനികകാലത്തിലെ അദ്ദേഹ
 തദ്ദേശത്തിനു മുഖ്യതന്നെ സംശയിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. ഓരോ നിറത്തിലുള്ള
 വരും ഒരേമന്തിരി ആചാരത്തോടു കൂടിയവരും മാത്രമേ സഭാദാസരണ
 ലാഭമുള്ളുവെന്നോ, സ്വയംതന്ത്രിൽ ചേർന്നവർക്ക് സ്വസ്ഥിതയും മറ്റുള്ള
 വർക്കു കീഴിലും ജനിച്ചിരിക്കുന്നതാണ് കർത്തവ്യമെന്നോ, പ്രപഞ്ചം മിശ്ര
 യെന്നു വിചാരിച്ചാലും മനുഷ്യരുടെ രക്ഷയ്ക്കുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം
 നന്നായിരിക്കാത്ത ഭേദമാരുടെ ചുമതലയായി കരുതിയിട്ടായാലും
 തന്മൂലം പരിപാലിക്കാതെ ലോകജീവിതം പൂർത്തിയാക്കാമെന്നു
 യല്ല മതങ്ങളിൽ നിന്നും മനുഷ്യർ വ്യാഖ്യാനിക്കുവാൻ ഇടയായി
 ഓരോരുത്തർക്കുള്ള കലാപങ്ങളുടെ ആഗമം അപ്രകാരമുള്ള
 തെറ്റിദ്ധാരണകളിൽനിന്നാണെന്നു സമാധാനപ്പെടാം. ഓരോ പ്രത്യേക
 സംഗതിയിലും പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനു യോജിക്കുന്ന മഹൽത്തപങ്ങളെ
 സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും, ഓരോരുത്തർക്കും ജീവിതത്തെ തനിക്കു മറ
 ത്തിവർക്കും ഉത്തരവാദിത്വം ചെറുത്തുതന്നിരിക്കുന്നതിനും
 മനുഷ്യന്റെ യഥാർത്ഥമാനതയും ജീവിതത്തിൽ ഉള്ള ചുമതലയും
 സമസ്തങ്ങളോടു കൂടിയും വെളിവാക്കുന്നതിനും, സാധിക്കുന്ന
 മനുഷ്യർ ലോകാഭിവൃദ്ധിക്കു സഹായിക്കുന്നു. ഇതിലുള്ള ശ്രമ
 കണെയാണ് യഥാർത്ഥജ്ഞാനം. ഇതിന്റെ സാന്നിധ്യംകൊണ്ടുമാത്രമേ
 യുദ്ധത്തിന് അവസാനമുണ്ടാകയുള്ളൂ.